SG

PONTIFICALE

XIVe–XVe s.

Eglise de Bourges (47^e f^o verso)

fol. 105 recto. alph. maj. latin.

Pontificalis ordinis liber incipit. ad uberiorem tamen doctrinam non nulla inseruntur in eo que nec valent. etiam sacerdotes simplices expediri. De sacramentis autem baptismi. penitentie eucharastie. extreme unctionis et matrimonii sicut in quibusdam fit pontificalibus. Hic non agitur tamen quia de illis in nostris constitutionibus synodalibus diximus. tamen quia illa cuilibet competunt sacerdoti. Sane liber iste tres continet partes.

In prima de personarum benedictionibus ordinationibus et consecrationibus. Et primo agitur videlicet.

De crismandis in fronte pueris.

De psalmista faciendo

De clerico faciendo.

De barba tondenda.

De septem ecclesiasticis ordinibus.

De ordinatione hostiarii.

De ordinatione lectoris

De ordinatione exorciste.

De ordinatione acoliti.

De sacris ordinibus.

De ordinatione subdiaconi.

De ordinatione diaconi.

De ordinatione presbyteri.

De ordinatione episcopi.

Missa in adusano

De cymiterii reconciliatione per se quod fit sine ecclesie reconciliatione. clxiii

De patene et calicis consecratione. clxiiii

De benedictione indumentorum sacerdotalium. clxv

De benedictione mapparum seu linteaminum sacri altaris. clxvi

De benedictione corporalium. clxvii

De benedictione nove crucis seu tabule in qua crucifixus est pinctus. clxviii

De benedictione ymaginis beate Marie. clxxi

De benedictione ymaginum sanctorum. clxxii

De benedictione thuribuli. clxxiii

De benedictione sacrorum vasorum et aliorum ornamentorum in genere. clxxiii

De benedictione vasculi pro conservanda eucharistia fabricati. clxxiii

De benedictione capsarum, pro reliquiis et aliis sanctuariis recondendis et conservandis. clxxiiii

De benedictione ciborii seu umbraculi altaris. clxxv

De benedictione tabule ante vel post altare collocande. clxxvi

De benedictione baptisterii sive lapidis fontium. clxxvii

De benedictione signi seu campane. clxxviii

De benedictione muneris quod in ecclesia offertur. clxxx

De benedictione panis populo in ecclesia post missam vel in festo ascensionis pauperibus distribuendum. in diebus dominicis distribuenda

De benedictione agni et aliarum carnium. casei, lactis et mellis clxxxii

ca ite missa est.

Quibus coloribus in dominicis offitiis sit utendum.

Quando baculo pastorali et sandaliis sit utendum.

Quando mitra auri frisiata vel simplici sit utendum.

Quando metropolitanus pallio debet uti.

Pars prima incipit et primo. De crismandis in fronte pueris.

Pontifex in fronte pueros crismare volens paratus cum amictu stola. pluviali albi coloris et mitra premittit ut admonitionem premittit ut dicetur in titulo de visitandis parrochiis. Deinde loto prius et terso pollice dextre manus confirmandis genua flectentibus et iunctis manibus ante pectus stans mitra deposita iunctis similiter ante pectus manibus dicit. Spiritus sanctus superveniat in vos et virtus altissimi custodiat a peccatis. R. Amen. Deinde dicit. Adiutorium nostrum in nomine domini. V. Domine exaudi orationem. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus. Et tunc elevatis et super confirmandos extensis manibus dicit. Oratio.

Omnipotens sempiterne deus qui regenerare dignatus es

hos famulos tuos et famulas tuas exaudi et spiritu sancto quibus eis dedisti remissionem omnium peccatorum emitte in eos septiformem spiritum tuum paraclitum de celis. R. Amen. Spiritum sapientie et intellectus. R. Amen. Spiritum consilii et fortitudinis. R. Amen. Spiritum scientie et pietatis. R. Amen. Et imple eos spiritu timoris tui et consigna signo crucis ✠ Christi in vitam propiciatus eternam. Per dominum. In unitate. R. Amen.

Tunc sedens super faldistorium coram altari vel alibi paratum inquisito sigillatim nomine cuiuslibet consignandi sibi per patrinum vel matrinum flexis genibus presentati et summitate pollicis dextre manus crismate intincta pontifex facit crucem in fronte illius dicens. Johannes vel. Berta. vel quovis alio nomine. Signo te signo crucis et confirmo crismate salutis. In nomine ✠ patris et fi ✠ lii et spiritus ✠ sancti. ut repleatis eodem spiritu sancto et habeas vitam eternam. R. Amen. et dicendo. In nomine patris et filii et spiritus sancti. producit signum crucis ante faciem illius. Et deinde dat sibi leviter alapam super genam dicens. Pax tecum. Omnibus taliter consignatis tergit cum mica panis vel pecia linea et lavat cum aqua pollicem super aliquem calicem stagneum

ul' sup aliquā pelui
et aqua locionis cū
pecia linea ul' pane i
funditur i fontibus
ul' piscina et interim
cantatur. Ant.

Confirma hoc
deus quod opera
tus es in nobis
a templo sancto
tuo quod est in

℣. Glia.
Sicut
erat. Et
ihierusalem. tunc re
petitur. Ant. Confir
ma. Deinde pōtifex
surgēs stans mitra
deposita dicit. ℣. Ostē
de nob. dn̄e et. Dn̄s
uobiscum. Oremus.
Orō quam dicit iūc
tis ante pectus ma
nib9 omib9 cōfir
matis deuote genua
flectentibus.

Deus qui aplis
tuis scm̄ dedi
sti spm̄ et p eos eorūq
successores ceteris fi
delib9 tradēdum ee
uoluisti. respice ppi
cius ad humilitatis
nře famulatū et pstā
ut eor corda quorū
quarūq frontes sa
cro crismate delini

uiuus ⁊ signo scē crucis ɔsignauim⁹ item sp̄s scō in eos ɍ adueniēs templuꝫ glie sue dignanter inhitando. Qui cū deo p̄re et codē sp̄u scō uiuis ⁊ regnas. ℟. Amen. Deinde dicat. Ecce sic bn̄ dicetur homo qui timet dominū. Et faciens signū cruci sup eos dicit. Bene✠dicat. uos dn̄s ex syon ut uideatis bona ih̄rl'm oīb⁹ dieb⁹ uite ur̄e ⁊ h̄eatis uitam etnam. ℟. Am̄.

Expedita itaq; cōfirmatōe pontifex annūciat cōfirmatis q̄d in honorē scē trinitatis triduo eās malia in frontibus portent ⁊ die tcia sacerdos lauabit eorū frontes ⁊ cōburet eā malia sup fontes uł excenmalib⁹ fiāt candele ad usū altaris. Patrinis uō seu matrinis annūciet q̄ instruant ⁊ informent filios suos bonis morib⁹ et opib⁹ q̄d fugiant mala et faciant bona et doceant eos. Credo in deū. Pat̄ nr̄. Aue maria. Q̄m sē ad h̄ obligarunt, put h̄ in nr̄is cōstitutioib; synodalib⁹ plenius continetur.

De psalmista faciendo.

Psalmista id est p̄catoꝛ pōt absq; ɔsciā epi sola iussiōe p̄sbri offm̄ suscipere cantādi dicente sibi p̄sbro. Vide ut q̄ ore cantas corde credas.

et qd̄ cred(is) opibus compleres. Et si ep(iscop)us hoc facit priusq(uam) aliquē in clericum tond(e)at, b(e)n(e) facit. De cl(er)ico faciendo.

Prenotandu(m) e(st) q(uo)d qui fiu(n)t ordinationes gn̄ales fiu(n)t clerici p(ri)us. Kyrieleyson. p(ro)ut sub titulo de septem ordinum cl(er)icor(um) dicet(ur). Et vocetur o(mn)es tosurandi nominati et sigillatim quib(us) ad altare corā pontifice genua flectentib(us) ille ad eos v(er)sus m(od)o dicit sub anathematis pena ne quis se ad recipie(n)du(m) prima(m) tonsuram ingerat qui no(n) fuerit examinatus (et) approbatus quo f(a)c(t)o dicit. Adiutoriu(m) n(ost)r(u)m in nomine domi(ni). ℟. Sit nomen domi(ni) b(e)n(e)dictum. Deinde ill(is) genua flectentib(us) incipit absolute sine. D(omi)n(u)s vob(iscum). Prephatio ad cl(er)icu(m) faciendum.

Oremus dilectissimi fr(atr)es dominu(m) n(ost)r(u)m ih(esu)m (christu)m, p(ro) h(is) famul(is) suis qui ad deponēdas comas capitum suoru(m), p(ro) eius amore festinant ut donet eis sp(iritu)m s(an)c(tu)m, q(ui) habitum religio(n)is in eis p(er)petuum co(n)s(er)uet (et) a mu(n)di impedimēto u(e)l secularī desiderio corda eoru(m) defendat. ut sic(ut) immutātur in vultib(us), ita manus dextra ei(us) virtutis eis tribuat incrementa (et) ab omi

ceeitate spūali ul' hu
mana oculos eorum
apiat. & etne lumen
glie eis concedat. Q'
uiuis & reg. munit
eusdem. R. Amen.
Post h aliquis incho
at scola prosequatur. an.
Tu es domine. ps.
Conserua me. Et dicit
usq; ad V. Dns pars.
Tunc cantatur. ant.

[music]
Tu es domine
[music]
qui restitues here
[music]
ditatem meam r-
[music]
michi. Sc orum
[music]
Amen.

Et mox ton
det illos suc
cessiue & qui
libet tonden
dus dicat. V. Dns pars
hereditatis mee & ca
licis mei tu es qui re
stitues hereditatē me
am michi. Oibz ton
sis dicat pontifex. Orē.

Presta qs omps ds
ut hy famli tui
quor hodie comas ca
pitum pamore tuo
deposuimus i tua di
lectione ppetuo mane
ant et eos sine macu
la grā tua in sempiter
num custodiat. P. x̄.
dnm nrm. R. Amē.
Quo dicto aliqs icho
at scola prosequentur.

Hi accipient benedictionem a domino et misericordiam a deo salutari suo quia hec est generatio que-

rentium dominum.

Se or Amen.

Ps. Dni est tra. Et totus dr eu. Gla pri. Ps. Hy accipient. Deinde pontifex ad altare cōusus dic. Oremus. Et dyaconus. Flectamus gēv. le. Et mox ad illos genua flectentes. V. dicit. Oremus. Oratio.

Adesto dne supplicatioibus nris et hos famulos tuos bene✠dicere dignare quibus in tuo scō nomine hitum sacre religionis imponimus ut te largiente et de

stando et legendo sine nota

noti in ecclia tua psi
stere et uitam perpete
mereantur eternam. Per
xpm d. n. R. Amen.
Tunc tenens in manu
sup pellicium dicit.
Induat vos dominus
nouum hominem qui
secundum deum creatus
est in iusticia et sancti
tate ueritatis. R. Amen.
Et mox imponit illud
seriatim cuilibet mit
tens usque ad scapulas
et in medio atte retra
hens. sic quod fiat usque
ad ultimum. qui eo ta
lit induatur. Quo
expedito dicat. Oremus.
Omnipotens sempiterne deus. Oro.
Omnipotens sempiterne deus propiciare
peccatis nostris et ab omni
seruitute secularis habitus
hos famulos tuos e
munda. ut dum igno
miniam secularis habitus

deponunt. tua semper in
euum gratia perfruantur
et sicut similitudinem
corone tue gestare fa
cimus in capitibus: sic
tua uirtute hereditatem
tem subsequi mereantur
eternam in cordibus. Per d.
R. Amen. Ultimo an
ciet illis qualiter facti sunt
de foro ecclesie et priuile
gia clericalia sortiti sunt.
quod caueant ne propter
culpas suas illa per
dant. et quod habitu hone
sto bonis moribus ac
operibus deo placere stu
deant. De barba
tondenda.

Statutum est in
consilio carta
ginensi. ne clerici nutriant
barbas. Ideoque quando ille
primo. uel etiam laycis
barbe tondentur dici
debet hec antiphona.

Sicut ros hermon qui descendit in syon. sic descendat super te dei benedictio. ps. Ecce quam bonum m. Gloria patri. a. Sicut ros. Oremus. Oratio.

Deus cuius prouidentia omnis creatura crementis adulta congaudet. preces nostras super hunc famulum tuum iuuenilis etatis decore letantem; exprimus auspiciis in ad tondendum exaudi. ut in omnibus protectionis tue munitus auxilio cunctaque largiore prouectus celestem benedictionem accipiat. et presentis uite prosperitatis gaudeat et future. P.

De septem ordinibus clericorum.

De septem ordinibus ecclesiasticis dicturi premittamus quod non sacri et minores ordines. sunt quatuor videlicet hostiaratus. lectoratus. exorcistatus. et acolitatus.

Et est notandum quod ordines dari debent et distribui coram altari.

Item prius ordinandi debent confiteri peccata sua ante quam ordinem recipiant.

In collatione autem cuiuslibet ordinis. pontifex ordinandis in eius presentia constitutis. debet propter simplices predicere quod ordinem suscepturi sunt.

Item debet palam dicere ne quisquam ad susceptionem illius ordinis se furtiue ingerere presumat. ut iam dicetur.

Item

dato quolibet ordine dz ordinatos monere et instruere qualiter debeant uiuere et in suscepto ordine ministrare. Et que ad ipsum officium noscatur pertinere. Item omnes ordinandi debent se deuote cum tonsura et habitu conuenientibus cum candelis accensis et cum paramentis ordini quod susceptum sunt congruentibus coram ordinatore presentare. Ordinati autem non debent statim recedere. sed expectent benedictionem episcopalem sollempnem que communis est pro omnibus ordinatis in fine misse. Item in collatione tam prime quam cuiuslibet ordinis

debet ordinans dicere orationes et prefationes iunctis manibus ante pectus. Illud quoque notandum est quod si ordinationes fiant in sabbato quo cantatur. Scicientes. Sed quod unica dicitur lectio. Tonsure debent fieri inmediate post introitum. Et omnes minores ordines post. kyriel. successiue dantur. Subdyaconi uero fiunt inmediate post collectam. Dyaconi post epistolam. Et presbiteri post tractum. Aliis autem temporibus quibus fiunt ordinationes generales clerici fiunt sine prime tonsure dantur post kyriel. uel in sabbato post pent. post. Gloria in excelsis. Ante quam prima collecta dicatur. Leti

etiam ordines distri-
bui debet, prout sequitur
seriatim. De ordi-
natione hostiariorum.

Factis tonsuris
qui fiunt imme-
diate post kyrieley-
son. pontifice prima
collecta. primaque lec-
tione dictis coram
altari stante: vocan-
tur hostiarii vocantur
pa[...]. sic. Accedat
qui ordinandi sunt
ad officium hostiariorum.
Et mox quilibet eorum
sigillatim et nominatim
vocatur. Quibus
coram ordinatore con-
stitutis: indicit pub-
lice sub anathemate
ne quis ad susceptio-
nem ordinis illius
se ingerere presumat qui
non fuit canonice ex-
aminatus et approba-
tus. Et ne uno or-
dine suscepto aliud
sine licentia recipere
presumat. Deinde
sedens instruit et
admonet illos dicens.

Uscep-
turi filii
karissi-
mi offi-
cium ho-
stiariorum videte que
in domo dei agere de-
beatis. Hostiarium enim
oportet tangere cym-
balum. aperire ecclesiam
et sacrarium. et librum
aperire ei qui predi-
cat. Providete igitur ne
per negligentiam vestram
illarum rerum que in-
tra ecclesiam sunt aliquid
depereat. certisque ho-
ris domum dei aperiatis
fidelibus. et semper clau-
datis infidelibus. Stu-

dere etiam ut sicut
materialibus clauibus
uisibilem aperitis et
clauditis sic inuisi
bilem dei domum corda
scilicet fidelium dictis
et exemplis uestris claudatis
diabolo et aperiatis deo, ut diuina uerba que audierint corde retineant et opere compleant. quod in uobis dominus perficiat per misericordiam suam. R. Amen. Deinde tenens in manu dextra claues ecclesie et illis ostendens dicit. Sic agite quasi reddituri deo rationem pro his rebus que hiis clauibus recluduntur. Et mox cuilibet eorum ad se accedenti in manu recipienti tradit statim claues ipsas. Post hec archidiaconus conducens eos ad hostium ecclesie facit illos claudere et aperire. tradit et eis funes campanarum faciens eos pulsare campanas. Eis igitur reuersis et ante episcopum genua flectentibus episcopus dicit in modum capituli hanc prefationem.

Deum patrem omnipotentem fratres karissimi suppliciter deprecemur. ut hos famulos suos bene✠dicere dignetur quos in officium hostiariorum eligere dignatus est. ut sit eis fidelissima cura in domo dei diebus ac noctibus ad distinctionem certarum horarum ad inuocandum nomen domini nostri ihesu christi. Adiuuante eodem domino nostro ihesu christo qui cum [patre] eo et spiritu sancto uiuit et regnat deus. Per omnia secula

scl'orum. R. Amen.
Tunc ep̄c se conu'tit
ad altare dicēs. Orēs.
Et dyacon'. Flectam'
genua. le. Et mox ad
illos v'sus genua flec
tentibꝫ dic quasi le
gendo hāc bn̄dictio
nē.

Domine scē
pat' omps etne
deus bn̄ ✠ dicere di
gnare hos famulos
tuos in offm̄ hostiari
orum. ut int' genito
res eccl'ie tue pareāt
obsequio. et int' electos
tuos partē tue merer
antur hr̄e mercedis. P.
R. amen. Hec ordi
nati suggente archid'
redeant ad sedes suas.

De ordinatōe lectorꝫ.

Hostiariis ordi
natis. pontifex
accedit ad sedem suā.
et cātatur ad primum
R. ut' all'a. si sit infra
octauā pent. et dicāt'
sa collecta. et sa lectō.
Quibꝫ dictis lectores
uocātur per archid'.
hoc modo. Accedāt
qui ordinādi sūt. etc.
Et mox sigillatim
et noīatim uocātur
tūc pontifex coram
altare accedit eis g
corā eo cum cādelis
accēsis in maibꝫ cō
stitutis. ipē poit int'
dictū ut supra. De
inde sedēs admonet
eos et instruit dicēs.

Admonitio.

Electi in
fr̄es ka
rissimi
ut sitis
lectores
in domo dei uīm offi
tium uīm agnoscite
et implete. potens est

eni deus ut augeat
nob gr̃am p̄fectõis
et ĩnc. lectorem si q̃dē
oportet legẽ ea que
p̄dicat. Et lectiones ci
tare. et bñdicere panẽ.
et om̃es fructus nouos.
studeat igit̃ u̾ba dei.
lectiones uidelicet sa
cras distincte. et apte
ad intelligẽtiam et
hedificatõem fideliũ
absq; om̃i mendatiõ
falsitatis p̄ferre. ne
u̾itas diuinarũ lec
tionũ incuria u̾ra ad
destructionẽ audiẽ
tium corrumpatur.
Quod aũt ore legitis.
corde credatis atq;
ope compleatis quã
tenus auditores ue
stros u̾bo panẽ et exẽ
plo uro docere possi
tis. Ideoq; dũ legitis.
in alto loco eẽ statis.

ut ab oĩb3 audiamini
et uideamini figurãtes
positione corporali
uos in alto uirtutũ
debe conu̾sari. quati
nus cũctis a quibus
auditimini et uidemi.
celestis uite formã
p̄beatis quod in uobis
deus impleat p gr̃am
suam. R. amen.

Deinde tenẽs in ma
nib3 et hos eis ostẽdẽs
codicem siue lectõna
rium de quo lecturi s
sunt dicẽ.

Accipite et estote u̾bi dei re
latores habituri. si fi
delit̃ et utilit̃ impleue
ritis offitium u̾rm. p
ptem cũ hys qui u̾er
bũ dei bene ministra
uerunt ab initio. Et
mox successiue cuilʒ
ad eũ accedenti et ma
nu dextra recipienti:

tradit librum ipsum.
omnibus expeditis illic
genua flectentibus. stans
dicit in modum capituli
hanc prephationem.

Oremus dilectissimi
fratres deum patrem om-
nipotentem. ut super hos
famulos tuos quos in
ordinem lectorum di-
gnatur assumere bene-
dictionem suam cle-
menter infundat. qua-
tinus distincte legant
que in ecclesia dei legen-
da sunt et eadem operibus
impleant. Per dominum nostrum i. x. f. t.
Qui cum eo vivit et regnat in
unitate s. s. d. per omnia secula
seculorum. R. amen.
Tunc conversus se ad al-
tare dicit. Oremus.
Et dyaconus. Flecta-
mus genua. Levate.
Deinde versus ad ordinan-
dos genua flectentes.
dicit hanc benedictionem.

Domine sancte pater
omnipotens eterne deus.
benedicere + dignare
hos famulos tuos
in officium lectorum. ut
assiduitate lectionum
instructi sint atque
ornati. et agenda dicant.
et dicta opere compleant.
Ut in utroque sancte ecclesie
exemplo sanctitatis sue
consulant. Per dominum. R. amen.
Postea suggerente ar-
chidiacono recedant ad se-
des suas.

De ordinatione exorciste.

Lectoribus ordi-
natis presul ac-
cedit ad sedem suam.
Et cantatur finis R.
alleluia. si est infra octavam
penthecostes. et dicitur tertia
collecta et tertia lectio.
Quibus dictis exorci-
ste vocantur per archidiaconum.

sic. Accedant qui ordinandi sunt etc. Et mox sigillatim et nominatim uocantur. Quibus coram se cum candelis accensis in manibus constitutis. Ordinator ponit in edictum ut supra. Deinde sedens admonet et instruit eos dicens. Admonitio.

[O]Rdinandi filii in officium exorcistarum. debetis noscere quid suscipitis. Exorcistam enim oportet abicere demones. et dicere populo ut qui non communicat det locum. et aquam in ministerio fundere. Accipitis itaque potestatem imponendi manus super egros ut per impositionem uestram manus gratia spiritus sancti et uerbis exorcismi pellantur spiritus immundi a corporibus obsessis. Studete igitur ut sicut a corporibus aliorum demones expellitis. ita a mentibus et corporibus uestris omnem immunditiam et nequitiam eiciatis ne illis succumbatis quos ab aliis uestro ministerio effugatis. Discite per officium uestrum uitiis imperare ne in moribus uestris aliquid sui iuris inimicus ualeat uendicare. Tunc enim recte in aliis demonibus imperabitis cum prius in uobis multimodam nequitiam superatis. Quod uobis dominus agere concedat per spiritum suum. R. amen. Post hec tenens in manibus libel

lum in quo exorcismi scripti sunt. et eis osten dens dicit.

Accipite et commen date memorie. et habete potestatem imponendi manus super energumenos sive baptizatos sive cathecuminos. Et mox cum libz appinquanti sibi manu dextera recipienti tradit successive librum ipsum postea in uno omnibus devote genua simul flectentibus stans dicit in modum capituli hanc oracionem.

Deum patrem omnipotentem fratres karissimi supplices deprecemur ut hos famulos suos benedicere dignetur in officium exorcistarum ut sint spiritales imperatores ad abiciendos demones de corporibus obcessis cum omni nequicia eorum multiformi. per unigenitum filium suum dominum nostrum. Qui cum eo vivit et regnat in unitate spiritus sancti deus. per omnia secula seculorum. R. amen. Hinc conversus ad altare dicit. Oremus. Et diaconus. Flectamus genua. Levate. Et mox versus ad ordinandos genua flectentes dicit quasi legendo hanc benedictionem.

Domine sancte pater omnipotens eterne deus. bene ✠ dicere digneris hos famulos tuos in officium exorcistarum. ut per impositionem manuum et oris officium potestatem et imperium habeant

spiritum in mundorum
nequitia. per verbum xpi
filii dni nri coherceren
di. atque probabiles sint
medici ecclesie tue. gra
curationum virtuteque
celesti confirmati. Per e.
dm. R. Amen. Postea
suggerente archid. rede
ant ad sedes suas:

De ordinatione acoliti.

Exorcistis ordina
tis psul accedit
ad sedem suam 7 canta
tur tercium. R. vel alla.
si sit infra oct. pent. 7
dicitur quarta col
lecta. 7 quarta lec
tiones. Quibus dictis
acoliti vocantur per
archid. sic. Accedant
qui ordinandi sunt. 7c.
Et mox sigillatim 7
nominatim vocant. Qui
coram se cum candelis
accensis in manibus co
stitutis. Ordinator po
nit in edictum ut su
pra. Deinde sedens ad
monet 7 instruit eos
dicens. Admonitio.

Suscepturi
in karissi
mi acoli
torum of
ficium pe
sate quid suscipitis. A
colitum 7enim oportet
ceroferarium ferre. lu
minaria accendere. vi
num 7 aquam ad eucha
ristiam seu in minis
terium sanguinis 7
ministrare. Studete g
suscepti officii digne
implere. non enim deo
placere poteritis. si lucem
manibus preferentes. operi
bus tenebrarum inservia
tis. 7 per h aliis exempla
perfidie prebeatis. Sed sic
ut veritas dicit. luceat lux

nr̃a coram hominib᷒ ut uideãt̃ opa ur̃a bona. ⁊ glificent patrē ur̃m qui in celis ē. Et sic ap̃ls petrus ait. In medio natiõis p̃uc atq; p̃usc positi. Luce te sicut luminaria in mũ do. u̾bum uite ɔtinē tes. Sit ergo lũbi ur̃i p̃cincti ⁊ lucẽne arden tes in manib᷒ ur̃is: ut filii lucis abiciatis opa tenebrar̃ ⁊ indua mini armis lucis. Fui stis enĩ aliqñ tenebre. nũc aũt lux in dn̄o. ut filii lucis ambula te. que sit u̾o ista lux quã tanto ope inculcat ap̃ls ip̃e demõstr at. subiciens fructus enĩ lucis ē in omni bonitate ⁊ iusticia ⁊ u̾itate. Estote igitur solliciti in omĩ iusti

rutilat

cia et bonitate ⁊ u̾itate. ut ⁊ uos et alios. ⁊ dei ecc̃liam illuminetis. Tũc ⁊ enĩ in dei sacrificio digne uinũ ⁊ aquã suggetis si uos ip̃i deo sacrificium p̃ castam uitã et bona opa fit̃is. Qđ uobis dn̄s concedat. p̃ misericordiam suam. R̷. Amen. Post hec tradit cuilib᷒ ceroferariorum cũ candela extincta q̃ oẽs successiue cũ manu dextra accipiant predicens coiter

Accipite et . . . oib᷒. . . ceroferrarium cũ cereo. ⁊ sciatis uos ad accendenda ecc̃lie lumina. mancipari in noĩe dn̄i. ✠ R̷. Amen. Tradit etiam eis urceolum uini uacuũ qđ simul t̃ oẽs accipe

debent successiue pre
dicens communiter.

Accipite urceolum
ad suggerendum
uinum et aquam in eu
charistiam sanguinis
christi in nomine domini. R.
Amen. Postea eis ge
nua flectentibus stans
dicit in modum capituli
hanc prephationem.

Deum patrem omni
potentem fratres
karissimi suppliciter depre
cemur. ut hos famulos
suos bene ✠ dicere
dignetur in ordine
acolitorum. quatinus
lumen uisibile mani
bus preferentes. lumen
quoque spirituale moribus
prebeant. adiuuante do
mino deo nostro ihesu christo.
Qui cum eo et spiritu sancto ui
uit et regnat deus. Per omnia secula
seculorum. R. Amen. Tunc

conuertens ad altare
dicit. Oremus. Et dy
aconus. Flectamus
genua. Leuate. Et mox in
sius ad ordinatos ge
nua flectentes dicit hanc
benedictionem legendo.

Domine sancte pater omni
potens eterne
deus qui per ihesum christum
filium tuum dominum nostrum.
et apostolos eius in hunc
mundum lumen clari
tatis tue misisti. qui
quia ut mortis nostre anti
quum aboleres cyrogra
phum. gloriosissime il
lum crucis uexillo et
affigi. ac sanguinem
et aquam ex latere illius
pro salute generis huma
ni effluere uoluisti: bene
✠ dicere digneris
hos famulos tuos in
officium acolitorum.
ut ad accendendum lumen

ecclie tue 7 ad suggeren
dum uinũ 7 aquã ad
conficiendum sanguinē
xpi filii tui in offerenda
eucharistia scis altari
bus tuis fidelit' subministrent
strent. Accende dñe i
mentes eorũ 7 corda ad
amorem grē tue. ut il
luminati uultu splen
doris tui. fidelit' tibi i
ecclia sca deseruiant. p
xpm dnm nrm. R. A
men. Oremus. Orō.

Domine scē pater
omīps etne deus.
qui ad moysen 7 aarō
locutus es. ut accen
derent lucerne in tabna
culo testimonij: bñ
✠ dicere 7 sci ✠ fi
care. hos famlos tuos.
ut sint acoliti in ecca
tua. P xpm. d. n. Rn.
Am. Oremꝰ. Orō.

Omps sempitne
deus fons lucis 7 ori
go bonitatis. qui per
ihm xpm filiũ tuum
lumen uerũ mūdum
illuminasti eiusq; passio
nis misterio redemisti.
bñ ✠ dicere. dignare
hos famulos tuos qs
in offm acolitorũ cō
secramus. poscentes i
clementiam tuã. ut eor
mentes lumine scie tue
illustres 7 pietatis tue
rore irriges. ita ut ac
ceptum ministerium
te auxiliante peragant.
qd ad eternam remune
rationem puenire me
reatur. P dnm. n. R.
Amen. Post hec sugge
rente archid. redeant
ad sedes suas. De
sacris ordinibus.

Sunt et minores
ordines. sūt sub
dyaconatus. dyaconat'

et p̄sbratus. Ep̄al' at
ordo sb' appellatiōe sa
cerdotum ordinum sīplici
ter intelligit'. Q nl
le sūmitas sacerdocij. t
culmen ⁊ apes atque
tronus dr̄ dignitatis.
¶ Et nō q' in romana
eccl'ia. qui ad sacros or
dines p̄mouentur: de
bent de honestate ūo
de necc̄itate comuica
re. Vn̄ ibi p̄dixi debet
eis. ut se ad hec digne
p̄parent. ⁊ p eorū nu
mero debet acolitus
cōsecrandas hostias
p̄parare. Cū ergo pon
tifex. circa finē misse
sanguinē sumpserit.
p't primā oris abluti
onem p̄usq̄ digitos
lauet accedūt qui co
municare debent. p̄o
p̄sbri. s'o dyacoi. ⁊ t'tio
sbdyaconi. Et quilib;
quoq; coicet flec
xis genibꝰ manū pon
tificis hostiā tenentis
osculatur. Et mox ip̄e
porrigit. singl'is sacrā
coionem dicēs cuil;.
Corpus dni nr̄i ihū x̄
custodiat te et ponat
in uitā eternam. Et si
p̄sb'r ul' dyacon' est q
coicat pontifex data
hostia inmediate eū
ad osculū pacis recip̄.
apud nos tn̄ solūmō
p̄sbri coicant nec ad
osculum recipiunt'.
decet aūt ordinatorē
et ordinādos ip̄a die
et precedēte ieiunare.
¶ De ordināde sbdyacoi.
A Colitus ordina
tis pontifex ad
sedem accedit. ⁊ canta
tur quartū. R. ul' all'a.
si sit infra oct. pent. et
dnr quita coll'. ⁊ q̄nta

le(ctio) s(upra) angl(i)s d(omi)ni. Quib(us)
dictis uocatur s(ub)dia
coni. dyaconi (et) p(re)sb(ite)ri
simul p(er) archid(iaconum). hoc
modo. Accedant qui
ordinandi sunt s(ub)dyac(oni).
dyac(oni). (et) p(re)sb(ite)ri. Veniunt
igit(ur) om(ne)s qui(bus) cu(m) ue
ste ordini congruente
p(ro)ut infra dicetur can
delas accensas in ma
nib(us) ferendis. primo
quide(m) ueniunt s(ub)dyac(oni).
ordinandi ponentes se
in p(re)sb(ite)rio in p(ar)te aqui
lonari. Sec(un)do dyac(oni). po
nentes se in australi
p(ar)te. t(er)cio p(re)sb(ite)ri ponent(es)
se in medio p(re)sb(ite)rij ab
oppositis in medio al
taris: tunc pontifex mi
tram in capite tenens
accedit sup(er) faldistori
um in superiori gradu.
altaris paratum (et) mi
nistri (et) o(mn)es ordinandi.

hic inde sup(er) tapeta p(ro)
sternuntur ad t(er)ram (et)
scola inchoat letania(m)
qua(m) t(ame)n alij solum in
ordinatione dyaconor(um)
(et) p(re)sb(yte)ror(um) dicunt. S(ed) me
lius e(st) sic fieri. cu(m) sub
dyaconat(us) sit sac(er) ordo.

Kyrieleyson.
Xp(ist)eleyson.
Kyrieleyson.
Xp(ist)e audi nos.
Xp(ist)e exaudi nos.
Pat(er) de celis deus. mi.
Fili redemptor mundi deus miserere nobis.
Sp(iritu)s s(an)c(t)e deus. mi.
Sancta trinitas un(us) deus miserere nobis.
S(an)c(t)a maria. or(a).
S(an)c(t)a dei genitrix. or(a).
S(an)c(t)a uirgo uirginu(m). or(a).
S(an)c(t)e michael. or(a).
S(an)c(t)e gabriel. or(a).
S(an)c(t)e raphael. or(a).
Om(n)es s(an)c(t)i beatorum

spiruum ordines. or̄t.
Scē iohēs bā. or.
Omnes sci patriarche
& prophete. or̄t.
Scē petre. or.
Scē paule. or.
Scē andrea. or.
Scē iacobe. or.
Scē bartholomee. or.
Scē iohēs. or.
Scē mathee. or.
Scē philippe. or.
Scē thadee. or.
Scē mathie. or.
Scē barnaba. or.
Omnes sci apli & euā
geliste. or̄t.
Omēs sci discipuli do
mini. or̄t.
Scē stephane. or.
Scē clemens. or.
Scē priuate. or.
Scē puate itēte pnb.
Scē fircoalde. or.
Scē laurenti. or.
Scē uincenti. or.
Scē fabiane. or.
Scē sebastiane. or.
Scē iuste & pastor. or.
Sci iohēs & paule. or.
Sci nazari & celse. or.
Scē dionisi cū so. t. or.
Scē eustachi cū so. t. or.
Oēs sci martires or.
Scē gregori. or.
Scē ambrosi. or.
Scē augustine. or.
Scē ieronime. or.
Scē ylari. or.
Scē marcialis. or.
Scē martine. or.
Scē paule. or.
Scē nicholae. or.
Scē ylari.
Oēs sci pontifices et
doctores. or̄t.
Scē paule. or.
Scē antoni. or.
Scē bñdicte. or.
Scē egidi. or.
Scē guillme. or.
Omnes sci monachi

et heremite. or.
Om̄s sc̄i ↄfessores. or.
Sc̄a maria magd'. or.
Sc̄a martha. or.
Sc̄a ꝑpetua. or.
Sc̄a agatha. or.
Sc̄a agnes. or.
Sc̄a katerina. or.
Sc̄a cecilia. or.
Sc̄a lucia. or.
Sc̄a eulalia. or.
Sc̄a fides. or.
Sc̄a margareta. or.
Oēs sc̄e uirgines. or.
Omnes sc̄e uidue et continentes. or.
Om̄s sc̄i ⁊ sc̄e dei. or.
Propitius esto parce nobis domine.
Ab ira ⁊ odio et omi mala uoluntate. L.
Ab insidijs demonꝯ. L.
Ab imminētib; peccatorum periculis. L.
A fulgura ⁊ tēpestate. L.
A morte subitanea et eterna. L.
Ab omi malo. L.
Per aduētum tuū. L.
Per mistium sc̄e icarnationis tue. L.
Per sc̄am natiuitatē tuam. L.
Per sc̄m ieiunij tui. L.
Per passionem ⁊ sc̄am crucem tuam. L.
Pē mortē ⁊ sepulturā tuam. L.
Per gliosam resurrectionem tuam. L.
Per admirabilē ascēsionem tuam. L.
Per grām sc̄i sp̄s paracliti. L.
In hora mortis succurre nobis domine.
In die iudicij. L.
Peccatores te rogamꝰ audi nos.
Ut mentes nr̄as ad celestia desideria erigas. T.
Ut omib; fidelib; in

nuus et defunctis uitam
et requiem eternam concedas. R.
Ut omnibus benefactoribus
nostris sempiterna bona re-
tribuas. R.
Ut regibus et principi
bus nostris pacem et ueram
concordiam dones. R.
Ut pacem nobis dones. R.
Ut gentem paganam
dextera tue potentie con
primere digneris. R.
Ut miserias pauperum
et captiuorum intueri ac
releuare digneris. R.
Ut cunctum populum
christianum precioso tuo
sanguine redemptum
conseruare digneris. R.
Ut fructus terre dare
et conseruare digneris. R.
Ut ecclesiam tuam sanctam
regere et defensare dig. R.
Ut domnum apostolicum
cum et omnes gradus
et ordines ecclesie in sancta
religione conseruare
digneris. R.
Ut episcopum nostrum et omnem
plebem illi commissam
in tuo sancto seruitio con-
seruare digneris. R.
Ut obsequium ser
uitutis nostre tibi rationa
bile facias. R.
Ut exaudire dig. R.
Fili dei. R.
Redemptor mundi. R.
Agnus dei qui tol
lis peccata mundi par
ce nobis domine.
Agnus dei qui toll'
peccata mundi mi
serere nobis.
Agnus dei qui tol
lis peccata mundi do
na nobis pacem.
Kyrieleyson. Christe eleison.
Kyrieleyson et cetera.
Postquam autem scola
dixit in letania. Ut
obsequium seruitutis r-

nie &c. Sibique a choro rensium fiunt. tunc episcopus ab accubitu surgens & se ad ordinandos uoluens baculum pastoralem in sinistra tenens dicit. Ut hos electos bene ✠ dicere digneris. R. secundo dicit. Ut hos electos benedicere et sancti ✠ ficare digneris. R. tertio dicit. Ut hos electos benedicere. sanctificare et con ✠ secrare digneris. R. Producens ter signum crucis super illos. Quo facto iterum super faldistorium accumbit. scola resumente & prosequente letaniam. Ut nos exaudire digneris &c. Qua finita ordinator ab accubitu surgit stans ante medium altaris. Et tunc archidiaconus dicit alta uoce. Recedant in parte qui ordinandi sunt dyaconi & presbiteri. Ubi ad aliquem ydoneum locum unde celebrantem episcopum uidere possint transeuntibus ad ordinem subdyaconorum qui in presbiterio remanserunt proceditur hoc modo. Archidyaconus enim unumquemque illorum sigillatim & nominatim uocat dicens. Petrus de tali loco ad titulum patrimonij sui talis ad titulum talis ecclesie. talis religiosus ad titulum paupertatis. Et sic de alijs. Et quilibet uocatus accedens respondet. Adsum domine. Omnibus igitur in presbiterio in modum corone in tota coram pontifice dispositis ille ponit in medium ut. R. m. t.

de ordinatiõe hostiarij.
Deinde sedens eos ad
instruit et admonet
dicens. admonitio.

Accepturi fi
lii karissimi
officiũ sub
diaconatus
sedule at
tendite quale misteriũ
nob traditur. subdia
conũ enim oportet. aquã ad
administrationẽ altaris
preparare. diacono mi
nistrare. pallas altaris et
corporales abluere. ca
licem et patenã in usũ
sacrificij offerre. oblati
ones que veniũt in al
tari panes propositiõis
vocantur. De ipsis obla
tionibus tantũ debet poni
in altari. quantũ possit
populo sufficere ne aliquid
putridum in sacrario
remaneat. palle que
sunt in substratorio al
taris in alio vase debet
lavari. et in alio corpo
rales. palle. Ubi autẽ
corporales et palle. lo
te fuerit nullũ autẽ
linteamẽ aliud debet
lavari. Ipsa lotionis
aqua in baptisteriũ
debet mergi. Studete
itaque ut ista visibilia
misteria que diximus
nitide et diligẽtissime
complentes invisi
bilia horum exemplo
perficere debeatis. Alta
re quidẽ sancte ecclesie. ipse
ẽ Christus. teste Iohe qui in
apocalipsi sua. altare
aureum se vidisse per
hibet ante tronum. In
quo et per quẽ oblatio
nes fidelium deo patri
consecrantur. Cuius in
altaris palle et corpo
rales sunt mẽbra Christi

.s. fideles dei quibus dominus quasi vestimentis preciosis circumdatur ut ait ps. Dominus regnavit decore indutus est. beatus quoque iohannes in apocalipsi. Vidit filium hominis precinctum zona aurea. i. scorum caterva. Si itaque humana fragilitate contingat in aliquo fideles maculam prehenda est a vobis aqua celestis doctrine qua purificati ad ornamentum altaris et cultum divini sacrificii redeant. Estote ergo tales qui sacrificiis divinis et ecclesie dei hoc est corpori xpi digne servire valeatis. in vera et catholica fide fundati. Quoniam ut apostolus ait. Omne quod non est ex fide peccatum est. scismaticum est extra unitatem ecclesie est. Et ideo si usque nunc fuistis tardi ad ecclesiam amodo debetis esse assidui. si usque nunc sompnolenti. amodo vigiles. si usque nunc ebriosi amodo sobrii. si usque nunc inhonesti amodo casti. Deinde pontifex tradit cuilibet successive calicem cuilibet successive vacuum cum patena supposita. Et mox accipiunt de manu archidiaconi urceolum cum manutergio et aquamanile. Quo facto dicit episcopus. postea eis.

Videte cuius ministerium vobis traditur ideo vos admoneo. ut ita vos exhibeatis quod deo placere possitis. Quo facto dicit episcopus eis genua flec

tentibus. in modum capituli hanc prephationem.

Oremus deum ac dominum nostrum fratres karissimi: ut super hos famulos suos. quos ad officium subdyaconatus uocare dignatus est: ut infundat benedictionem suam et gratiam ut in conspectu eius fideliter seruientes. post predestinata sanctis premia consequantur. adiuuante [illegible] ihesu christo qui. qui cum eo uiuit et regnat deus per omnia secula seculorum. Amen.

Et conuersus ad altare dicit. Oremus. Et dyaconus. Flectamus genua. Leuate. Et mox conuersus ad illos genua flectentes dicit qui legendo hanc benedictionem.

Domine sancte pater omnipotens eterne deus bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos quos ad subdyaconatus officium eligere dignatus es. ut eos in sacrario tuo sancto strenuos sollicitosque celestis militie instituas. excubitores sanctisque altaribus tuis fideliter subministrent. et requiescat super eos spiritus sapientie et intellectus. spiritus consilii et fortitudinis. spiritus scientie et pietatis. et repleas eos spiritu timoris tui. et eos in ministerio diuino confirmes. ut obedientes facto atque dicto parentes. tuam gratiam consequantur. Per dominum. In unitate eiusdem. ℟. Amen. Huic impost. cuiusque successiue amictum.

Accipe amictum per quem desi dicens.

gnatur castigatio i-
uocis. Jn noie. p. et fi.
7 s. s. ✠ R. Amē. De
inde imponit sinistr
brachio cuilibet ma
nipulum dicens.

Accipe manipu
lum p que desi
gnatur fructus bono
rum operum. Jn noie
pa. et fi. 7 s. s. ✠ Rn.
Amen. Post hec indu
it cuilz tunicā et si
unica sit tm̄ tunica
immittit illā cuilib;
solum usq; ad capu
las: retrahens super
illam. s; posteriori tota
lr̄ illam dicēs cuilz.

Induat te domin̄
uestimento salutis.
et tunica iustitie. Jn
noie. p. 7 fi. 7 s. s. ✠ R.
Am̄. Post tradit cuilz
successiue librum i
epistolarium dicens.

Accipe librū epl'a
rium. et habeto
potestatem legendi
eas in ecclia scā dei. Jn +
noie. p. et fi. et s. s.
R. Amen. Omib; ex
peditis redeant: sug
gerente archid. ad se
des suas unus tn̄ de
nouit ordinatis reci
piens tunicam illi'
sb'dyaconi. qui i mis
sa ministrauit dicat
epl'am. De ordina
tione dyaconi.

Subdyaconib;
ordinatis: ac
cedit pontifex ad se
dendum 7 cantatur
tractus. Bndictus es.
ul' all'a. V. Veni sc̄e spc.
Si sit infra octauā pe
tēc. 7 dr̄ collecta mis
se diei dicitur. etiam
sequēs collecta p or
dinatis 7 ordinādis

que d' cum collecta
misse dici sub uno i
p dominu Orō.

E Caudi q's dn̄e
supplicum p̄ces.
et deuoto tibi pectore
famulantes ppetua de
fensione custodi ut
nulli-s p̄secutoib
impediti libam s'ui
tutem tuus semp exi
beamus officijs. p. d.
Et d' ep'la. Quib; dcis
ordinādi in dyacone'
parchid'. uocantur sic.
Accedat. ⁊c̄. Et mox
sigillatim ⁊ noiatim
uocātur. p ut dcm est
in titulo p̄cedenti. nul
la tn̄ fcā de titulo mē
tionem. Eis igit' cu;
candel' accēsis in ma
nib; in modum co
rone in p̄sb'ro. cora;
pontifice dispositis
archid'. offerens sibi

illos. dicat alta uoce
in tono lectionis.
P Ostulat scā mat'
ecc'lia catholica
ut hos p̄sentes sb'dya
conos ad honus dya
conij ordinetis. Et
pontifex interogat di
cens. Scis illos ēē di
gnos. R'ndet offerēs.
Quantum humana
fragilitas nosce sinit
⁊ scio et testificor ip̄os
dignos ēē. ad huius
honus officij. Et mox
ponitur in t' dictū ut. s̄.
Quo fcō ad coru or
dinationē pcedit'.
hoc modo. primo enī
sedens annūciat pon
tifex oīa q̄ legendo i
clero ⁊ ppl'o dicens.
A Uxiliante dn̄o
deo. ⁊ saluatore
nr̄o ih'u xp̄o. eligim'
hos p̄sentes sb'dyaco

nos ad ordinem sub
diaconi. Siquis aut
habet aliqua contra illos.
procedat et pro deum cum
fiducia exeat et dicat.
Verumptamen memor sit con
ditionis sue. Post hec
instruit et admonet
eos dicens admonitio.

Proinde ergo
dilectissimi
filii et ad
leviticum
ordinem cogitate ma
gno opere ad quantum
gradum ecclesie ascen
ditis. Diaconum et
enim oportet ministrare
ad altare et baptizare.
et predicare. Sane in ve
teri lege ex duodecim
una tribus levi electa
est. que spiritali devotione
tabernaculo dei eiusque
sacrificiis in tam perpetuo
deserviret tantaque di

gnitas ipsi concessa
est. quod nullus nisi ex
eius stirpe ad divinum
illum cultum atque offi
cium ministraturus
assurgeret. adeo ut gra
di quodam privilegio
hereditatis. et tribus domini
esse mereretur et dici.
Quorum hodie karissimi filii
et nomen et offitium i
tenetis. qui ad mini
sterium tabernaculi te
stimonii. idest ecclesie
dei eligimini in levi
tico offitio que semper
in procinctu posita: in
cessabili pugna con
tra inimicos dimicat.
Unde ait apostolus. Non est
nobis colluctatio adversus
sus carnem et sangui
nem: sed adversus prin
cipes et potestates. ad
versus mundi rectores
tenebrarum harum

ostra spiritalia nectere tela in
celestibus quam ecclesiam
dei veluti tabernaculum
portare et munire de
bitis ornatu sancto. pre
dicatu divino. exem
plo perfecto. levi. quod per
interpretatur additus
sive assumptus. Et
vos filii qui ab here
ditate patrum nomen
accepistis estote as
sumpti a carnalibus
desideriis et terrenis con
cupiscentiis. que mi
litant adversus animam.
Estote nitidi. mundi
puri. casti. sicut decet
ministros christi. Et dispen
satores ministeriorum
christi. ut digne ad da
num ad numerum
gradus ecclesiastici. ut
hereditas et tribus
amabilis domini esse
mereamini. Et qui

cum ministri et coopera
tores estis corporis san
guinis domini. Estote ab
omni illecebra carnis
alieni. Sicut ait scrip
tura. Mundamini qui fer
tis vasa domini. Cogitate
beatum stephanum. merito pre
cipue castitatis ab a
postolis ad officium istud
electum. Curate ut quibus
evangelium ore annun
ciatis vivis operibus
exponatis. Ut de vobis
dicatur. beati pedes. beati
pedes evangelizantium
pacem: evangelizantium
bona. Habete pedes vestros
calciatos sanctorum exemplis
in preparatione evangelii
pacis. Quod vobis dominus per
concedat per gratiam suam.
R. Amen. Post hec or
dinator aliquantulum
ad eius populum allo
quitur hiis verbis:

Commune votum communis oratio prosequatur. ut hij qui totius ecclesie prece qui ad dyaconatus ministerium preparantur levitice benedictionis ordine clarescant: et spirituali conversatione prefulgentes. gratia sanctificationis eluceant prestante domino nostro ihesu christo. Qui cum patre et spiritu sancto vivit et regnat deus in secula seculorum. R. Amen. Deinde eis genua flectentibus. versus ad eos stans qui legendo dicit hanc prephationem.

Oremus dilectissimi deum patrem omnipotentem ut super hos famulos suos. quos ad sacrum ordinem dyaconatus assumere dignatus est benedictionis sue gratiam clementer effundat. eisque consecrationis indulte propitius dona conservet et preces nostras clementer exaudiat. ut que nostro gerenda sunt ministerio. suo benignus prosequatur auxilio. Et quos sacerdotali ministerio. pro nostra intelligentia credimus offerendos sua benedictione sanctificet et confirmet et predestinata sanctis premia consequatur. Per unigenitum filium suum dominum nostrum ihesum christum. Qui cum eo spiritu sancto vivit et regnat. deus in secula seculorum. R. Amen. Deinde dicit mediocri voce iunctis manibus ante pectus. hanc prephationem.

Per omnia secula seculorum. Dominus vobiscum. Sursum corda. Gratias agamus

mus domino deo no-
nro. Dignum et iustum est.

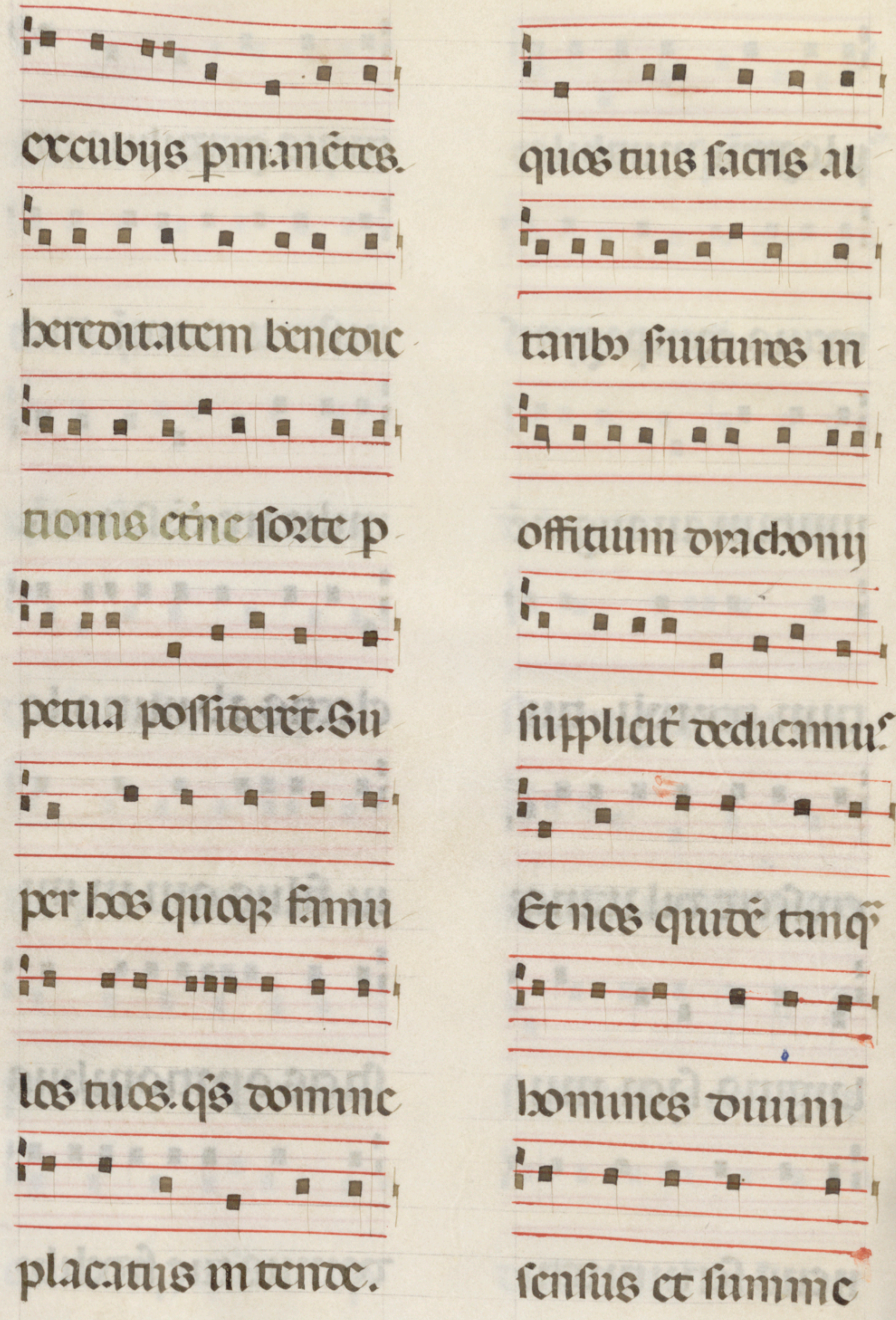
Vere dignum
est iustum est equ-
um et salutare. Nos
tibi semper et ubique
ḡras agere. Domine
sancte pater omīps

eterne deus. Bonorum
dator ordinumque di-
stributor. atque offi-
ciorum dispositor.
qui in te manens i-
nnovas omnia et
cuncta disponis per

ūbum uirtutē sapiē
tiamq; tuam ibm
xp̄m filium tuum
dn̄m nr̄m sempit̄
na prouidentia pre
parans ꝗ singulis i
quibusq; tp̄rib; ap

tanda dispēsās. cui⁹
corpus ecclīam ui
delicet tuam cele
stium grāium ua
rietate distinctam.
suorumq; cōnexaꝝ
distinctiōe mēbroꝝ

p legem mirabilez
tocius compaginis
unitatem. in augmē
tum templi tui
crescere dilatarique
largiris. sacri mu
nens seruitutem
tinis gradibus mi
nistror nomini tuo
militare cōstitues.
electis ab initio le
ui filijs qui in mi
sticis opationibus
domus tue fidelib9

excubijs pmanētes.
hereditatem benedic
tionis eterne sorte p
petua possiderēt. Si
per hos quoqꝫ famu
los tuos. qs domine
placatus intende.
quos tuus sacris al
taribꝰ seruituros in
offitium diaconij
supplicit dedicamus.
Et nos quidē tanq̃
homines diuini
sensus et summe

rationis ignari. hor
ruitam q̄tum pos
sumus existimam⁹.
te autē domine r
que nobis sunt r
ignota nō trāseūt:
te occulta non fal
lunt. Tu cognitor
secretorum. tu scru
tator es cordium.
Tu horum uitam
celesti potens exa
minare iuditio. quo
semp ꝑuales et ad

missa purgare. et ea

que sunt agenda cō

cedere. Hic solus episcopus imponit manus super capud cuiuslibet et illius alius quia non solum ad sacerdotium sed ad ministerium consecrandum dicens. Accipe spiritum sanctum ad robur et ad resistendum diabolo et temptationibus eius. Et postea cantatur in primo tono.

Remitte in eos quesumus domine spiritum sanctum. quo in opus ministerii fideliter exequendi. septiformis gracie tue munere roborentur habundet in eis totius forma uirtutis. auctoritas modesta. pudor constans innocentie puritas. et spiritualis obseruantie disciplina. In moribus eorum precepta tua fulgeant. ut sue castitatis exemplo imitationem sancte plebs acquirant et bonum conscientie testimonium preferentes in christo firmi et stabiles perseuerent. dignique successibus de inferiori gradu per gratiam tuam potiora capere mereantur. Quod sequitur dicit plane legendo ita quod circumstantibus possit audiri. Per eundem in unitate eiusdem. R. Amen. Post hoc omnibus stolas in manibus ordinator dicit.

Accipite stolas candidas de manu domini implete mi

mistium uim. potes
ē cui dominus ut i
augeat nobis grām
suā. Qui in. reg. R.
Amen. Et mox cuilz
se genu flectenti ipo
nit successiue stolaz
sup leuā seu sinistrū
humerū, pducēs sr
q'lz signum crucis. i
Et ministri reflectūt
illius capita. et alli
gant sub brachio i
dextro. Post h tenēs
in manu dalmaticā
induit ea q'libz suc
cessiue usqz ad hume
ros. mox eam retrahē
do. 7 sic fit usqz ad ul
timū. quā totaliter
induit. 7 h si sit una
dalmatica tm. Si uo
q'libz ht suā tunc to
talit' iduit quilz suā
dicens cuilibz.
Induat te dn̄s.

uestimēto salutis. 7 cir
cumdet semp ī dume
to leticie in noie dn̄i.
R. Amen. Postremo
tenēs in manibz libr
euāgliorum 7 ill' ostē
dens dicit coīter oibz.
Accipite potestatē
legendi euāglm̄
in ecclia dei tam pro
uiuis quā, p defūctis
in noie domini.
R. Amen. Et mox tra
dit illū successiue cuilz
coram eo genu flectētī
manu dextera recipiē
ti. tūc ad altare ūsus
dicit. Oremus. Et dy
aconus. Flectamus
genua. Le. Bn̄dictio
que dē legendo. illis
genua flectentibus.
Exaudi dn̄e pces
nr̄as. 7 sup hos i
famulos tuos spm
tuū bene ✠ dictiōis

emittere. ut celesti mu
nere ditati et tue ma
gestatis gratiam possint
acquirere et bene uiuendi
aliis exemplum prebere.
Per christum dominum nostrum. R. Amen. Alia
oratio quam quidem dicit.

Domine sancte spei
fidei gratie et profec
tuum munerator qui
in celestibus et terrenis
angelorum misteriis
ubique dispositis. per omnia
elementa uoluntatis
tue diffundis effectum.
hos quoque famulos
tuos spirituali digna
re illustrare affectu. ut
tuis obsequiis expe
diti sanctis altaribus tuis
ministri puri accre
scant et indulgentia tua
a puriores eo gradu
quo apostoli tui in septe
nario numero beatum
stephanum ducem ac principem

spiritu sancto actore elegerunt.
digni existant.
et uirtutibus uniuersis:
quibus tibi seruire oportet
instructi: tibi complaceant.
Per dominum in unitate eiusdem.
Et tunc dalmaticam illis
dyaconibus qui ministrauit in
missa: traditur alicui
de nouiter ordinatis qui
euangelium dicat. Or
dinati statim autem.
uel in aliis ecclesiis lec
to demum euangelio
suggerente archydya
cono redeant ad loca
sua. De ordinatio
ne presbiteri.

Dyaconibus ordi
natis. pontifex
ad sedendum accedit
ad ordinationem pres
biterorum et cantatur tractus
uel alleluia. si sit infra
octauas penthecostes. Deinde pon
tifex accedit ad ordi

nationem p̄sbrorū priusq̄ euāg'liū dicatur in quibusdam tñ eccl̄ijs demū p̄t lectū euāg'lium mor p̄sbri ordinātur priusquam. Credo. Incipiatur. R.

In ordinatōe itaq; procedit hoc modo. dyaconibus enim ad suas sedes iūsis. Archyd'. clamat. alta uoce dicens. Accedant qui ordinandi sūt ad ordinem p̄sbri. Et mor sigillatim ⁊ noīatim eos uocat. put in tractu de sb'dyacono dictum ē nulla tñ fca de titulo mentōe. tūc illi more dyaconorum parati amictu alba. cinctorio. stola. ⁊ manipulo tenētes planetas sup brachia cōplicatas ⁊ candelas in manibus accēsas. bini et bini coram ordinatore accedūt. ⁊ corā eo se in modum corone disponūt. omībus ergo hordine deductis et corā eo in modū chori dispositis. ponitur in ēdictum. ut sup̄. tc archid' dicit alta uoce in tono lectionis.

Postulat mat' eccl̄a catholica. ut hos presentes dyachones ad honus p̄sbri ordinetis. Et pontifex int'rogat dicens. Scis illos dignos esse. Respōdit archid'. Quātum humana fragilitas ēē ⁊c. ut in pcedenti tractu. tūc pontifex sedens simpliciť legendo ānunciat clero ⁊ ppl'o iuxta statutū cartaginen̄. consilij ita dicens.

Quoniam dilec
tissimi frēs. recto
in nauis ⁊ nauigio de
ferendis eadem ē uel
securitatis ratio ul' ti
moris cōis cor debet
esse sniā quorum cā
cōis existat. Nec fru
stra apr̄ib; reminisci
mur institutum: ut de
electione eor qui ad
regimen altaris adhi
bendi sunt: cōsulatur
⁊ ppl's. Quia de uita ⁊
conu'satione p̄sentā
di. qđ nō nūquā igno
ratur aplib;: scit' apa
ucis et necē est ut fa
cilius ei quis obedi
entiā exibeat ordīato
cui assensū p̄buerit
ordinando. horum si
quidē dyaconorū in
p̄sb'ros auxiliāte do
mino ordinandorū
ↄu'satio quātum m
uidetur probata. ac
deo placita exstit. ⁊
digna ut arbitror ec
clesiastici honoris i
augmēto. Sz ne unū
fortasse ul' paucos. ı
aut decipiat assēsio.
ul' fallat affectō. Sē
tentia est expectāda
multor: Itaq; q' de
corū actib; aut mo
rib; noueritis. q' de
merito sēsiatis. libᵃ
uoce pandatis. et hu'
testimoniū sacdotij
magis pro merito q̄
affectōe aliqua tribu
atis. Si quis g' hƀt ali
quid ↄtra illos. p deo
et ppt' deum cū fidu
ciā exeat ⁊ dicat. Ver
ptamen memor sit
cōditionis sue. Pt'
h' pontifex sedens in
stituit et admonet or
dinādos dicens. ad

monitio.

Consecrā
di fratres
mei in p̄s
bitatus
offm̄ illud digne su
scipere atq; susceptū
laudabilit̄ exsequi
studeatis. Sac̄dotem offerre
eni oportet. b̄ndicē
p̄esse. p̄dicare. baptiʒ
zare. cum magno q̄p
pe timore ad tantū
gradum ascendēdū
est atq; puidendū
ut celestis sapientia.
probi mores. diut̄
na iusticie obserua
tio. ad id electos r
comēdet. Vnde dn̄s
p̄cipiens moysi. ut.
lxx. uiros de uniūso
isrl̄ in adiutorium
sui eligēt quibus sp̄c
sci dona diuideret
subiecit. quos tu no
sti quod senes populi
sint. Vos siquidē i. lxx.
uiris senibus signati
estis si p sp̄m septi for
mem decalogum legis
custodientes probi r
maturi in sciā simul
r ope estis. Sub eodē
quoq; misterio. r eadem
figura in nouo testō
dn̄s. lxx. duos elegit.
atq; binos ante se in
p̄dicatōem misit. ut
doceēt ūbo simul et fcō
ministros ecclie sue. fide
r ope debere eē pfcōs
seu gēmine dilectiōis
dei. s. r pximi ūtute
fundatos. tales itaq;
si esse studetis r ad iu
torium moysi ul. xij.
aplorum. Epōrum r
uidelz catholicorum
qui p moysen r aplos
figurātur digne per
grām dei eligi ualea

tis. hac ēte mira ua
netate ecclia scā cir
cundatur ornatur et
regitur. cū alij inca
pontifices. alij mino
ris ordinis. sacerdotē
dyaconi ac diuisorū
ordinum: unū conse
crātur. Et ex multis
ꝛ altīne dignitatis ꝛ
mēbris unū xpi cor
pus efficiatur. Itaqꝫ ꝛ
dilectissimi quos ad
nrm̄ adiutoriū frm̄
nr̄orum arbitriū cō
secrandos elegit ser
uate in moribꝰ uris
caste ac scē uite inte
gritatem. agnoscite
qḋ agitis imitemini
qḋ tractatis. Quate
nus mortis dnīce ꝛ
misterium celebrātes.
mortificare menbra
ura a uicijs ꝛ cōcupi
scentijs oībꝰ procuretis.

Sit medicina urā ꝛ
spūalis doctrina po
pulo dei. Sit odor
uite ure: delectamē
tum ecclie xpi. ut p̄
dicatione atqꝫ exē
plo. hedificetis do
mum idest familiā
dei. Quatenus nec
nos de urā p̄uectōne
nec vos de tanti offi
tij susceptōe damp
nari a domino sꝫ re
munerari pocius me
amur. Qḋ ipe nobis
cōcedat p g̃iam suā.
R. Amen. Post hec
ordinator nll'a orōe
nulloqꝫ cantu p̄mis
sis imponit utrāqꝫ
manū sup capḋ cuiꝫ
ordinādi singlis suc
cessiue corā se genua
flectētibꝰ idēqꝫ faci
unt post eū tres aut
pl'es sacdotes ibi pre

sentes. capis seu plu
ualibꝫ ul' planetis ı
albis induti. Quo fc̄o
tā eps̄ q̄ꝫ p̄sbri. tenēt
manus dextās super
illos suspēsas. et epc̄
dic̄ sup eos hāc or̄ōē;

Oremus. Orō.
Dilectissimi deū
patrē omipotentem
ut sup hos famulos
suos quos ad p̄sbri
munus elegit: cele
stia dona multiplicet.
et qd̄ eius dignatōē
suscipiunt. ip̄ius ɔse
quātur auxilio. p. d.
n. i. x. f. s. qui cum eo
u. ⁊ reg. R. Am. Tūc
ɔūtit se ad altare di
cens. Oremus. Et
dyaco. flectam'. gē.
Leuate. Et mox u̇su'
ad ordināos genua
flectentes dic̄ legēdo
hanc prephationem.

Exaudi nos q̄s do
mine deus nr̄ et
sup famulos tuos bn̄
dictionē sc̄i sp̄s et grē
sacerdotalis infunde
uirtutē. ut quos tue
pietatis aspectibꝫ of
ferimus ɔsecrandos
ppetua muneris tui lar
gitate ɔsequatur. p
d. in unit. Deinde dic̄
mediocri uoce iunctis
manibꝫ ante pectus.

Per omnia scl'a
sc̄lorum. Dn̄s
uobiscum. Sursū cor
da. Grās agamus
dn̄o deo nr̄o. Uere
dignum ⁊ iustum ē
equum ⁊ salutare. nos
tibi semp ⁊ ubiqꝫ gra
cias agere. Domine
sc̄e pater omips eťne
deus. Bonorū dator
⁊ distributor omiū
dignitatum. Per quē

pfiuuc̄ uuiila / p quē

cunctaque firmantur ampli
ficatis semper in melius
naturae rationalis incre
mentis per ordinem con
grua ratione dispositis.
Unde et sacerdotales
gradus atque officia le
vitarum sacramentis
mysticis instituta cre
verunt: ut cum ponti
fices summos regendis
populis praefecisses. ad
eorum societatis et
operis adiumentum se
quentis ordinis viros et
secundae dignitatis elige
res. Sic et in heremo
per septuaginta virorum
prudentium mentes
moysi spiritum propagasti.
quibus ille adiutori
bus usus in populo innu
merabiles multitu
dines facile guberna
ret. Sic et in eleazaro et
ythamar filiis aaron

patrum plenitudinis
habundantiam trans
fudisti. ut ad hostias
salutares et frequentio
ris officii sacramenta
ministerium sufficeret
sacerdotum. Hac providentia
domine apostolis filii
tui doctores fidei co
mites addidisti quibus
illi orbem totum secun
dis praedicatoribus im
pleverunt. Quapropter
infirmitati quoque
nostrae domine quaesumus. haec ad
iumenta largire. qui
quanto fragiliores su
mus tanto his pluri
bus indigemus. Da
quaesumus omnipotens pater in hos
famulos tuos presbyterii
dignitatem. innova
in visceribus eorum spiritum
sanctitatis. ut acceptum
a te deus secundi me
riti munus obtineant

censuramque morum
exemplo sue conversa
tionis insinuent. Sint
providi cooperatores or
dinis nostri. Eluceat in
eis totius forma iu
sticie. ut bonam rationem
dispensationis sibi
credite reddituri et
ne beatitudinis premia
consequantur. Quod se
quitur dicat plane .i.
ita tamen quod a circumstanti
bus audiri possit. Per c.
munit. eiusdem. R. Amen.
Hic reflectit orarium
sive stolam ab humero
sinistro super dextrum
cuiuslibet successive dicens
cuilibet. Et paratus
cuilibet stola ante pectus
in modum crucis prout
mos est fieri consuetum.
Accipe iugum domini.
Iugum enim eius
suave est in nomine
domini. ✠ R. Amen. Presbyter
imponit cuilibet succes
sive casulam usque ad
scapulas. quam quilibet
teneant super humeros
complicatam a parte an
teriori deorsum depen
dentem dicens cuilibet.
Accipe vestem sa
cerdotalem per quam
caritas intelligitur.
potens est enim deus
augere tibi caritatem
et opus perfectum.
Respondeat. Deo gratias.
Benedictio que dicitur
qui legendo omnibus ge
nua flectentibus.
Deus sanctificationum
omnium auctor
cuius vera consecratio
plenaque benedictio est.
tu domine super hos
famulos tuos quos
presbiterii honore dedica
mus munus tue be

ne ... dictionis in fundere. ut gravitate actuum et censura vivendi probent se esse seniores. his instituti disciplinis: quas tito et timotheo paulus exposuit ut in lege tua die ac nocte omnique tempore meditantes quod legerint credant quod crediderint. doceant quod docuerint imitentur iusticiam constantiam. fortitudinem. ceterasque virtutes in se ostendant. exemplo probeant admonitione confirment. ac purum et inmaculatum ministerii sui donum custodiant. et in obsequium plebis tue panem et vinum in corpus et sanguinem filii tui inmaculata benedictione transforment. Et inviolabili caritate in virum perfectum in mensura etatis plenitudinis christi in die iusti et eterni iudicii dei. et conscientia pura. fide plena. spiritu sancto pleni persolvant. per in unitate eiusdem. R. Amen.

Hunc episcopus ad altare conversus flexis genibus incipiat ante medium altaris alta voce. alleluia. V. Veni sancte spiritus. Reverendissimi: in altaris consecratione. vel si est in festo octave penthecostes. si non ymnum. Veni creator spiritus.

Et deo primo versu surgens lotis manibus dum premissa cantantur omnes ordinandi successive coram eo genua flectunt et non cum eis

matē ſꝫ cum oleo ca
thecuminoꝝ ungit
ſimul ambas man⁹
ꝛ pollices ſingulorū
in modum crucis. p
ducendo uidelicet cū
pollice ſuo dextro in
uncto duas lineas i
unctiois p̄ma ā a pol
lice dextro cuiuſlibꝫ.
uſqꝫ ad indicē ſiniſt
rum. Et ſc̄a ab indice
dextro uſqꝫ ad polli
cem ſiniſtrum. et in
ungendo mox tota
lit̄ palma dicens ad
quemlibet.

Conſecrare ꝛ ſc̄i
ficare digneris
domine manus iſtā.
p iſtam unctionem
et ✠ nr̄am bn̄dicti
onem. ut quecumqꝫ
cōſecrauerint ↄſe
crentur. et quecūqꝫ
bn̄dixerīnt bn̄dicant̄
et ſc̄ificentur in noīe
dn̄i ih̄u xp̄i. Et quilꝫ
ordinādus reſpondet.
Amen. Hunc ep̄s clau
dit ſeu iungit manus
cuiuſlibet ſucceſſiue. Et
mox unuſquiſqꝫ ad
ordinē ſuum. redit. ꝛ
ſic clauſas dexteram
uidelꝫ ſup ſiniſtram
uſqꝫ in finē miſſe te
nent. In quibꝫdam ꝑ
eccleſijs ſtatim lecto e
euanglio manus la
uant. Et ſi ꝑpt̄ ordinā
dorum multitudinē
neccē ſūt cātetur ſeq̄
n̄a. Ueni ſc̄e ſp̄c ꝛ emi
tte celitus. Omnibꝫ
talit̄ expeditis ponti
fex manus lauat et t
tergit. Quo fc̄o tradit
cuilꝫ ſucceſſiue cali
cem cum uino ꝛ aq̄ua.
ꝛ patenam ſuppoſitā
cum hoſtia ꝛ ipi illa

accipiunt inter indi
ces et medios digitos
utriusque manus. primo
videlicet pedem calicis et
prius ora patene dicens
cuilibet.

Accipe potestatem
offerre sacrificium
deo missasque celebra
re tam pro vivis quam
pro defunctis. In nomine p.
et fi. et s. s. R. Amen.

Et quando dominus papa ordinat
presbyterum cardinalem
dat ei anulum dicens.

Ad honorem domini
nostri ihesu christi et apo
stolorum petri et pauli
committimus tibi ecclesiam
ill. cum clero et populo
suo. His paratis legitur
evangelium per unum de
dyaconibus noviter ordi
natis. Post hec paran
tur hostie super altare
pro numero ordinatorum
qui omnes communicare debent
et proceditur in missa or
dine solito et ordinati
si velint habeant libros
coram se dicentes tacite
canonem. Et quecumque
de missa dixit ordina
tor secreta, pro ordinatis
qui dicit sub uno. Per do.
cum secreta misse dicit.

Tuis quesumus domine
operare mysteriis.
ut hec tibi munera
dignis tibi mentibus
offeramus. Per d. De
inde an. Agnus dei.
Deinde sollempnis benedictio.
Omnipotens deus sua nos
benedicat clementia etc.
R. inter varias benedictio
nes. Et postquam ordina
tor communicaverit. mox
sacerdotes ordinati
communicent de manu eius
prout dictum est supra
in titulo de sacris or

dinib9. Quo fcō ordi
natori choat. ℟.

Iam non dicam
uos seruos sed ami
co s me os quia
omnia cogno ui
stis que operatus
sum in medio ue
stri alle lu ya. ac
ci pi te spiritum
sanctum in uo
bis para cli tum.
Il le est quem
pater mittet uo
bis. Alle luya. ℣.

Uos amici mei
es tis si feceri tis
que ego preci pio
uo bis. Acci.
Gloria patri et fi
lio et spiri tui
sanc to. Psa. Iste.

Et dum cantatur. R.
ipsi ante altare coram
episcopo stantes, confitentur
fidem quam predicaturi
sunt dicentes. Credo
in unum etc. Quo
dicto episcopus imponit suc
cessive ambas manus
super capita singulorum
parum inclinata di
cens cuilibet.
Accipe spiritum sanctum
quorum remiseritis
peccata remittentur eis.
et quorum retinueritis
retenta erunt. Dein
de trahens et explicans
casulam quam unusquisque ha
bet super humeros com
plicatam induit il
lam cuilibet successi
ve. ita tamen quod manus
semper iuncte remaneant.
dicens cuilibet.
Stola innocen
tie induat te
dominus. ✠ Et mox

iterum

iter unusquisque ad episcopum
sigillatim accedit. po
nens manus suas i
iunctas. inter manus
episcopi dicentis cuilibet.
Promittis michi et
successoribus meis o
bedientiam. et reve
rentiam. Et ille respon
det. Promitto. Et hoc
nisi alteri sit subiec
tus. Item pontifex
sic tenens manus
illius inter suas oscu
latus mox unumquemque
dicens. Pax domini sit
semper tecum. Et ille
respondet amen. Hiis
expletis. et omnibus ad
ordinem suum reversis
dicit ad eos instructio.

Quia res quam
tractaturi estis.
satis periculosa est. fratres
karissimi. moneo vos. ut
diligenter et honeste.

totius misse ordinem.
et consecrationem hostie.
et fractionem. atque communio
nem ab aliis iam doctis
sacerdotibus discatis in
postquam ad celebran
dum missam accedatis.
Post hec pontifex
revertitur ad altare et
cantatur communio. Et dicitur hec
post communio. pro ordinatis
sub uno. Per dominum. Post
communionem misse. Post

Quos tuis domine communio.
Quos nunc reficis sacra
mentis. continuis attol
le benignus auxiliis.
ut tue redemptionis
effectum et misteriis
capiamus et moribus.
Per dominum. R. Amen. De
inde dicitur. Benedicamus.
vel Ite missa est. si tempus
requirat. Quo facto.
vertit se ad ordinatos in
cum mitra et baculo et

ortatur eos coiter ad
bñ uiuendum qđqz di
ligent᷑ ↄsiderent. q̄lez
ordinem susceperunt.
Et qđ orent p eo. ⁊ pro
alijs quos uoluerint.
Jniūgens eis missas:
et alia que uident ex
pedire. qđ illi deuote
suscipient ⁊ spondeāt
se facturos.
Bñdicat eis genua
flectentibus dicens
plana uoce.

Bene ✠ dictō dei
omīpotentis pa
tris et fi. et s. s. descen
dat sup uos: ut sitis be
nedicti in ordine sacē
dotali. et offeratis pla
cabiles hostias p pec
catis atqz offensioīb₉
ppli omīpotenti deo:
cui est honor et glīa
in sclā sclorū. R. Amē.
Vltimo intrāt sacrari

um. et ibi manus la
uant fricātes primo
illas cum medulla
panis. ⁊ aqua lotioīs
in fontib₉ ul' piscina
fundatur. De exa
minatōe ordinatōe
⁊ cōsecratione epi.

D cōsecra
tionem.
et ordīa
tionē ele
ti in epm ↄfirmati h
modo pceditur. sabbo
nāqz ante dnicam i
ad ↄsecrādum illum
statutā hora uespti
na metropolitanus
resideat sup faldisto
rium in atrio ecc̄e ul'
in alio loco solito ul'
quo maluerit loco pa
ratum. Et suffraga
nei epi duo ad minus.
et ad h spālit̄ cōuoca
ti a dextris ⁊ a sinistris

eius sup faldistoria
sil'r residēant. parati
amictu alba. ul' sup
pellicio. stola pluuia
li mitra ꝯ cambuca.
libros pontificales ī
sup genua tenentes.
tūc archipsb'r ul' arch'd.
eccl'ie ad quā est ele
ctus. ul' alius iuxta
morē eccl'ie. indutꝰ
amictu. alba. ꝯ casula
ul' pluuiali si sit mos
deductus hinc ꝯ inde
a duobꝫ canonicis ei
usdem eccl'ie ueniunt
corā metropolitano.
ꝯ flexis corā illo geni
bꝫ ai remotis. benedi
ctionem petit: dicēs
in tono lectionis. Ju
be dōpne benedicere.
R'ndens metropolꝰ
in eodē tono uocem mi
nori. Nos regat ꝯ sal
uet celestis cōditor

aule. Deinde idē archi
psb'r ul' archidiac'. ap
propinquat paululum
iterū genu flectens. ꝯ
bn̄dictionē sibi modo
petit dicens. Jube dōp.
bn̄dicere. Et metropo
litanꝰ respondet dicēs.
Nos dn̄s sua et custodi
at atqꝫ gubnet. Ceło
etiā surgit ꝯ iterū pau
lulum pcedit genu i
flectentes coram illo.
et bn̄dictionem petit
dicēs. Jube. dōp. bene
dicere. R'ndet metro
polus. Gaudia celeor
det nobis rector corū.
Bn̄dictione itaqꝫ cō
pleta: ꝯ interrogat eos.
Metropolus. ꝯ suffra
ganei ꝯ eadem tacite
dicunt. Fili mi quid po
stulas. R'ndit archid'.
Ut deus ꝯ dn̄s nr̄ cō
cedat nobis pastorē.

Interrogatio. Habetis
virum. R. Habemus. Int.
Est de ipsa ecclesia an de
alia. R. De ipsa. Interrog.
nobis. Complacuit
in illo. R. Sanctitas. ca
stitas. humilitas. beni
gnitas. et omnia que a deo
placita sunt. Int. Habetis
decretum. R. Habemus.
Et metropolitanus dicat.
legatur. tunc proferatur
et legitur decretum hoc

Reverendissimo in christo
patri domino illi metropo
litane sedis dignitate
conspicuo. Capitulum illius
ecclesie. totius devotio
nis famulatum et debi
tum. Noverit vestra celsitudo
quod nostra
ecclesia suo sit vidua
ta pastore. que si quodam
solatio proprio est desti
tuta rectoris. Qua

propter ne pastore absente
grex dominicus perfi
dorum insidiis morsi
bus pateret. Et ne impro
bi fieret preda raptoris
communi voto atque con
sensu elegimus nobis
in pontificem illum presbi
terum ecclesie nostre vel
talis ecclesie. si non sit
de ipsa. Virum utique
prudentem hospitalem
moribus ornatum. ca
stum sobrium et mansuetum
deo et omnibus
per omnia placentem.
Quem ad reverentie vestre
dignitatem deducere
curavimus unanimiter
postulantes et
obsecrantes a vestra re
verenda paternitate.
nobis illum pontificem
ordinari. Quatenus
auctore domino nobis
velut ydoneus pas

tor p(rese) ee ualeat et
p(ro)desse. Nosq(ue) sub ei(us)
sacro regimine d(omi)no
semp(er) militare co(n)di
gne possimus. Ut aute(m)
o(mn)ium n(ost)r(o)r(um) uota in
ha(n)c electionem. co(n)ue
nire noscatis. huic
canonico decreto p(ro)
p(ri)ys manib(us) robora(n)
do. s(u)b(scri)ps(i)mus. Et
quilibet subscribe(n)s
dicit sic. Ego talis s(u)b
scribo. Ego talis sub
scribo. Et sic de aliis.
Si u(er)o decretum s(e)c(un)d(u)m fo(r)
ma(m) p(re)dic(tam) in speculo i
udiciali tradita(m) for
matum extiterit. q(uo)d
utilius e(st) forma ipsa
legatur u(e)l l(itte)re ap(osto)lice
p(ro)uisionis. u(e)l confir
mationis si extiterit.
legatur. Sane de
creto lecto: p(ro)sequitur
metropolitan(us) et dic(it).

Videte ne aliq(ui)s p(ro)mis
sionem uob(is) fecerit q(ui)
symoniacum et co(n)tra
canones est. R(espondeatur). Absit.
Et metropolitanus dic(itur) du
catur tu(n)c archid(iaconus). u(e)l ar
chip(re)sb(ite)r exhibito decre
to ipsi metropol(itano) reuer
titur cu(m) canonicis si(c)
uenerit ad uestiari
um. et ibi deponit ue
stes. Accensis aute(m) ce
reis electus ad huc i
ndutus pluuiali u(e)l
planeta si sit mos. pa
ratus ducitur p(ro)cessi
onaliter cora(m) metropol(itano).
p(re)cedentib(us) cu(m) canoni
cis ecclie ad quam est
electus archid(iaconus) (et) a p(re)s
bitero ecclie metropol(itane).
hinc inde deducentib(us)
cu(m) (con)stans co(n)ueniente(r)
remotus ab illo. flec
tit genua. petens be(n)e
dictione(m) et dicens:

Iube. dōp. bn̄dicē. Re
spondit metropolus
in eodem tono uoce
minoris. Sp̄s scī grā
illuminare dignetur sē
sus ⁊ corda nr̄a. Dein
desurgens ⁊ procedēs
paululum iter genu
flectit dicēs. Iube dōp.
bē. Ignē sui amoris
accendat deus in cor
dibꝫ nr̄is. Rursus sū
gens. ⁊ adhuc paulu
lum ꝓpinquās et ge
nu flectens dicē tercio.
Iube. dōp. bē. R. Dn̄s
custodiat introitum
et exitum tuū. R. Am̄.
Tunc interrogat eum
metropol'. Fili mi q̄d
postulat. Rn̄dit elec
tus. Scīssime pat' cū
frēs mei elegerūt me.
licet indignum sibi
ꝑesse pastorem. Intēo.
Quo honore fūgens.

R. p̄sb'ratus. Vl' tali.
Int. Quot annos hēs
in p̄sb'ratu. R. Decē.
Vl' tot. Si uō forsam
ip̄a die ul' infra breue
tp̄e fūit ab eo in p̄sbi
terum ordinatus. R.
Tu scis dn̄e. Intēo.
Huisti cōniugium. R.
Minime. Sꝫ si forte
hūit et p̄p̄m cōsecra
torem eius el'cto exa
minata ⁊ cōfirmata
fūit. tūc rn̄det. Tu
scis dn̄e. Intēo. Dis
posuisti domui tue.
R. Disposui. Intēo.
Qui libri legunt' in
ecclia tua. R. Eptati
cus ꝓph'arum. euan
gelium. apocalipsis.
ep'le pauli ⁊ reliq̄.
Intēo. Nosti canonē.
R. Doce nos domine.
Et metropolus di
cat.

Vide ordinatores si feceris: ut ceteris temporibus facias. i. ieiunio primi. quarti. decimi. septimi. et decimi mensis. bigamos aut curiales et aut deservili conditione: aut sacros ordines non promoveas. i. a simoniaca uo heresi te omnino custodias. Dabitur tibi et edictum de servitio nostro in quo liter debeas consuevi. Vide aut ne aliquam promissionem pro hac causa feceris quia simoniacum et contra canones est. R. Absit. Et metropolus dicit. Tu videns quod gloria omnium in te vota conveniunt hodie abstinebis. et gratias deo annuente consecraberis. R. precipisti domine Si si expediat dispenset cum illo ut comedat. Tunc deputat ei aliquem discretum de sua ecclesia confessorem. cui peccata sua confitiatur. Et mox consecrando ad terram prostrato metropolus incipit. a. Confirma hoc deus. ps. Exurgat deus. V. Salvum fac. et c. Oro. Omnipotens sempiterne deus. Oro. Actiones nostras quesumus Or dicitur. R. ut infra in titulo de consecratione et benedictione. ic. abbatis. Tunc illo surgente et data per metropolis benedictionem. Sit nomen domini. et c. Discedant singuli ad domos suas. Quidam tamen ecclesie non faciunt promissum ecclesiastici scrutinium.

Sz mane die dnico p
ceditur put sequitur.
Pcā die itaqz seq'ti
circa mediam tciam.
Metropolitan' in ecclās
ecclīam in qua debet i
cōsecrari electus igre
ditur uestibulum seu
sacrarium. induens
pontificalia idumita
sicut missam celebra
turus. Deinde egredi
tur ci sacrario. cū epis
psentis indutis amic
tibz albis ul' sup pelli
ciis. stolis 7 capis seu
pluuialibz cū mitris
et cambucis. et cum
diacono 7 sb dyacono.
et reliquis ministris.
put est mos pcedēdi.
sollempnit' in diebz
dnicis ad missam. Et
electus paratus ami
ctu alba et sup pelli
cio stola cinctorio et

pluuiali tamē deduc
tus a duobz epis hīc
et inde post eos sicqz
usqz ante altare pce
dunt: tūc ɔsecrator r
residet sup faldistori
um coram altari ūso
dorso ad ipm altare.
Ceti quoqz epi super
sua faldistoria hinc
inde adextris 7 a sini
stris eius inferius i
choro ecclie seriatim
sedent. quasi chorū
facientes. libros pō
tificales sup genua
tenentes. Deinde r
duo epi ductores sta
tes in inferiori pte
chori ecclie post epos
medium tenentes.
electum cōtra faciez
cōsecratoris offerut
illum ibi alta uoce
Reūende dicētes.
pat: postulat sca

mat' ecclia catholica. ut hunc p̄sbrum ad honus ep̄atus subleue tis. Et consecrator dic. Scitis illum ēē dignū. Respondet epi. Quantum humana fragilitas nosce sinit: simul et credimus illum esse dignum. R̄ndet consecrator ⁊ alij. Deo gr̄as. Tunc electus sedet sup faldistoriū in medio chori post ep̄os cōtra fatiem cōsecratoris sibi paratū. assistentibꝫ sibi archidiacono archip̄sbro. et canonicis suis. p̄dicti. v̄o duo epi: ad faldistoria sua redeunt ad sedendum. Et cōsecrator media voce in modum lectionis incipit seq̄ntem examinationē

Cartaginem consilij. ceti vo epi cōsequent' sub missa voce ⁊ dn̄t quecūq; dixit ɔsecrator et om̄s debent ītūc mitras tenere. et sedere. Ecclia romana quia nō curat de scrutinio serotino: īcipit hoc offitium cōsecrationis priusquā fiat ɔfessio ante missam. Die tam̄ precedenti indicatur ieiuniū consecrando. Et ei aliquis cardinalis deputatur cōfessor examinatōr. que īcipitur absolute.

Antiqua scōrum patrum institutio docet et precipit ut is qui ad ep̄atus ordinem eligit' ātea diligentissime examinetur cū omī ca

nitate de fide sce trini
tatis et interrogetur de
diuisis causis ul' mo
rib; que huic regimi
cõgruunt et nccia sunt
retineri sm apli dcm.
Manus nemini cito
imposueris. et ut etiã
is qui ordinandus ẽ
antea erudiatur qliter
sb hoc regimine cõsti
tutum oporteat cõu'
sari in eccl'ia dei. Et ut
irrep̃hensibiles sint
qui ei manus ordiã
tionis imponunt ea
dem itaq; auctẽ 7 p̃
cepto interrogamus i
te dil'ectissime frater
caritate sincera si
omnem prudentiam
tuam quantum tua
capax ẽ natã diuine
scripture sensib; ac
commodare uolueris.
Respõdit el'ectus. Ita

ex toto corde uolo i
omnib; obedire 7 cõ
sentire. Interro. Uis ea
que ex diuinis scrip
turis intelligis ple
bem cui ordinãdus
es uerbis docẽ et exẽ
plis. R. Uolo. Interro.
Uis traditiones or
todoxorum patrum ac
decretales sce 7 apli
ce sedis cõstitutões
ueneranter suscipere
docẽ. atq; suare. R.
Uolo. Interro. Uis be
ato petro apl'o cui a
deo data est potes
tas ligandi atq; sol
uendi eiusq; uicariis
romanis põtificib;.
atq; sce Bituricen.
eccl'ie in q; eius mi
nistro. et successori
b; (suis) meis. fidem subiec
tionem 7 obedientiã
sm canonicã auc

nõ ẽ sm or
dinem rõi
nũ.

bonitatem exibere.
R. Volo. Interrogatio. Vis mores tuos ab omni malo temperare et quantum poteris domino adiuuante ad omne bonum commutare.
R. Volo. Interrogatio. Vis castitatem et sobrietatem cum dei auxilio custodire et docere.
R. Volo. Interrogatio. Vis semper in diuinis esse negotiis mancipatus. et a terrenis negotiis uel lucris turpibus alienus quantum te hec humana fragilitas consenserit posse.
R. Volo. Interrogatio. Vis humilitatem et patientiam in te ipso custodire et alios similiter docere.
R. Volo. Interrogatio. Vis pauperibus et peregrinis omnibusque indigentibus tibi esse propter nomen domini affabilis et misericors. R. Volo. Benedicat ei consecrator uoce aliquantulum magis submissa. Hec omnia et cetera bona tribuat tibi dominus et custodiat te atque corroboret in omni bonitate. Et respondeant omnes. Amen.
Interrogatio. Credis secundum intelligentiam et capacitatem sensus tui: sanctam trinitatem. patrem. et filium et spiritum sanctum. unum deum omnipotentem. totamque in trinitate deitatem coessentialem et consubstantialem. coeternam. et coomnipotentem. unius uoluntatis. potestatis et maiestatis. creatorem omnium creaturarum. a quo omnia per quem omnia in quo omnia que sunt

in celo et in tra uisibi
lia. et inuisibilia cor
poralia et spualia. R.
Assentio et ita credo.
Intro. Credis singula
quamque in sca trini
tate psonam unum
deu uerum plenum.
7 pfcm. R. Credo. Int.
Credis ipm filiu dei
ubum dei etnalit na
tum de patre osbalem.
co omipotente equa
lem p omia patri i di
uinitate tpalit natu
de spu sco. ex maria se
per uirgine cum aia
rationali duas hnte
natiuitates. Unam ex
pre etnam. alteram ex
matre tpalem. deum
ueru et hoiem. Ver
pprium in utraque na
tura. atque pfcm non
adoptiuum neque fa
tasmaticu s unicum

et unu filium dei. i
duab et ex duabus
naturis s in unius p
sone singularitate
i passibilem in mor
talem diuinitate.
S in humanitate
p nob et pro salute
nra passum uera car
nis passione. 7 sepul
tum. ac die tcia resr
gentem a mortuis.
uera carnis resurrec
tione. et die. xl. post
resurrectionem cu
carne qua resrrexit
et aia ascendisse in
celum. 7 sedere a dex
teram pris. Inde ue
turum iudicare ui
uos et mortuos. et
redditurum unicuique
sedm opa sua siue
bona fuerint siue
mala. R. Assentio 7
ita p oia credo. Intro.

Credis et spiritum sanctum i-
plenum et perfectum
uerumque deum a patre
et filio procedentem co
equalem et coessentia
lem coomnipotentem
et coeternum per omnia patri
et filio. R. Credo. Inter
roga. Credis hanc i-
sanctam trinitatem non
tres deos sed unum deum
omnipotentem eternum i
uisibilem et incommu
tabilem R. Credo. I-
Intro. Credis sanctam
catholicam et apostoli
cam esse ueram unam
ecclesiam in qua unum
datur baptisma. et
uera omnium remissi
onem peccatorum. R. Cre
do. Interroga. Anathe
matizas et omnem
heresim extollentem
se aduersus hanc sanctam
ecclesiam catholicam

R. Anathematizo. In
terroga. Credis et ueram
resurrectionem eiusdem
carnis quam nunc ge
stas: et uitam eternam.
R. Credo. Intro. Cre
dis et noui et ueteris
testamenti legis et propheta
rum et apostolorum unum
esse auctorem deum ac
dominum omnipotentem.
R. Credo. Et postea con
secrator dicit uoce ali
quantulum magis sub
missa. Hec tibi fides i-
augeatur a domino ad ue
ram et eternam beatitu
dinem dilectissime
frater in christo. Et respondeant
omnes. Amen. Expleto i-
taque scrutinio prefati
duo episcopi. qui prius de
duxerunt et presenta
uerunt electum: du
cunt eum ad consecra
torem et osculatur re

uerint manus illius. Tunc metropolis cum ministris ad altare conuersus: facit solito more confessionem consecrando a sinistris eius manente et omnes episcopi ante sedes suas istantes faciunt silicum clericis suis confessionem. Facta itaque confessione metropolitanus ascendit de ad altare. cantore antiphona ad introitum inchoante. premissi uero episcopi ductores ducunt illum post altare quo ibi dimisso redeunt ad sedes suas in choro in ordine episcoporum et archiepiscoporum. et acoliti induunt illum sandalia dalmaticam casulam et omnia pontificalia anulum mitram et cirotecis exceptis.

Illud autem notandum est quod ecclesia romana propter ordinationes episcoporum numquam mutat officium diei. Dicit tamen pro officio consecrationis collectam. Adesto supplicationibus nostris etc. Et infra actionem et post comunionem infrascriptas. alie uero ecclesie plures dicunt missam de sancto spiritu et alii dicunt missam sequentem.

Introitus.

Benedixit te hodie deus et unxit te o

le o le ti ci e

precon sor ti bus

ti is memor esto

nominis do mi

ni de i tu i. ps.

Eructauit cor me

mmmmmmmoooo.

um ũbum bonum.

Nec dicit. kyriel. quia stati letania subicietur.

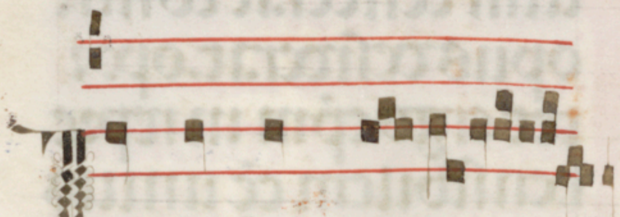
Ṽ. Gloria.

Sequitur collecta que dicitur sub uno. Pro. cum principali collecta dici. Or.

Adesto supplicationibus nostris omnipotens deus: ut quod humilitatis nostre gerendum est ministerio: tue uirtutis impleatur effectu. P. Lectio epistole beati pauli apostoli ad timotheum.

Karissime. Fidelis sermo si quis episcopatum desiderat bonum opus desiderat. Oportet ergo episcopum inreprehensibilem esse unius uxoris uirum sobrium.

prudentem pudicum.
ornatum. hospitalem.
doctorē. nō uinolentū.
nō pcussorē. sꝫ modestum. nō litigiosum.
nō cupidum. sue domum bn̄ pposiū. filios hn̄tem subditos
cum omi castitate. Si quis autē domui
sue pesse nescit quō
dei ecclie diligentiā
hēbit. nō neophytū.
Ne ī supbiā elatus. ī
iudiciū incidat
dyaboli. oportet autē
illū et testimonium
habere bonum ab hiſ
qui foris sunt ut doctrinam dei nostri ornet in omnibꝰ. GR.

Immola deo

sacrifi cium

lau dis

et redde altissimo

uo ta tua

Congrega

mmmmmmmmmom.

te

illi sanc tos

eius qui ordina

uerunt

testamen tum

e us

iiiiiiiiiiiiiiioo.

super sacri fi

cia.

Finito grad. premissi duo epi qui eum prius deduxerunt planetis induti deducent eum ad grad. ante altare. Tunc consecrator sedens ante medium altaris versus ad illum dicit. Episcopum oportet iudicare. interpretari. consecrare. confirmare. ordinare. offerre et baptizare. Deinde eps stans sine mitra dicit ad circumstantes. Oratio.

sedendo

Oremus dilectissimi nobis ut huic viro utilitati ecclesie providens beni

gnitas omipotētis dei gr̄e sue tribuat lā gitatem. P xp̄m. do.

℟. Amen. Et mox tā tam cōsecrator q̄ epi et electus accūbunt sup faldistoria corā altari ita q̄ electus maneat a sinistris cō secratoris. ad ministri etiā 7 alij se sup stram̄ ta psternunt et cātor incipit letaniam di cens. Kyriel. 7c. prose quēdo totam v̄e sup s̄b ordinatōe s̄b dyac. p̄t quā aūt dixit. Ut obsequium s̄uitutis n̄re 7c. sibiq3 a choro r̄nsum fuit. Tūc cō secrator ab accubitu s̄ gens et ad cōsecrādū se uoluēs baculū pa storalem cū sinistra te nens dic̄ p̄o. Ut hunc p̄sentem electū ben✠ dicē dignēs te ro. au di nos. S̄o dic̄. Bn̄di cere et sc̄i ✠ ficare dignēs te ro. au. nos. T̄cio dic̄. Bn̄ ✠ dicē et sc̄i ✠ ficare 7 cōse ✠ crare dignēs te ro. audi nos. P̄ducendo semp signum crucis sup illum. Idem q3 fa ciunt et dicunt ceti epi. p̄strati tn̄ sēp ma nentes choro etiā sēp h̄ eadem r̄ndēte. De inde itm̄ accubit cā tore r̄sumēte letaniā et dicēte. Ut nos ex audire dignēs 7c. P̄ sequēdo totam qua finita surgit omēs et cōsecratore ante al tare stante cultu ad chor̄ u̇so. 7 electo an illū genu flectēte. Cō secrator apit codicē euāgliorum ponēs

illum sup capud et scapulas consecrandi et duo epi sustinent illu litta ex parte inferiori manente. Tunc ordinator imponit utramque manum sup caput illius dicens. Accipite spm scm. Idemque faciunt et dicunt omnes epi tam tenentes libru quam alii successive. Quo facto illo genu flectente dicit ordinator media uoce et etia alii epi submissa tamen uoce cum ipso.

Propiciare Oro. Domine supplicationibus nris et inclinato sup hunc famulu tuum cornu gratie sacerdotalis bn[+]dictionis tue in eo infunde uirtutem. P. Deinde consecrator dicit uoce mediocri iunctis manibus ante pectus. Et alii etia epi tenentes libros. Idem dicit uoce submissa. Prefatio.

Per omnia secula seculorum. Dns uobiscum. Sursum corda. Gras agamus dno deo nro. Vere dignu et iustum est equum et salutare. Nos tibi semper et ubique gras agere. Dne sce pater omps eterne deus honor omnium dignitatum que glorie tue sacris famulantur ordinibus. Deus qui moysen famulum tuum secreti familiaris affatu inter cetera celestis documenta culture de habitu quoque indumenti sacerdotalis instituens, electum aaron mistico amictu uestiri inter sacra iussisti ut i

telligentie sensu de
exemplis prior capet
secutura posteritas ne
erudictio doctrine tue
ulli deeet etati. Cum quod
apud ueteres reuerentia
ipsa significationum
species obtinebat. Et apud
nos certiora cent ex
perimenta rerum quam
enigmata figurarum.
Illius namque sacerdo
tii anterioris habitus no
stre mentis ornatus est.
et pontificalem gloriam
non iam nobis honor
commendat uestium
sed splendor animarum.
Quia et illa que tunc
carnalibus blandiebantur
obtutibus, ea potius
que in ipsis erant in
telligenda poscebant.
Et idcirco huic fam
ulo tuo quem ad summi
sacerdocii ministerium

elegisti, hanc quesumus domine
gratiam largiaris. Ut
quicquid illa uelamina
in fulgore auri. in
nitore gemmarum. et
multimode operis ua
rietate signabant hoc
in eius moribus acti
busque clarescat. Comple
in sacerdote tuo misterii
tui summam et
ornamentis totius glorifi
cationis instructum
celestis unguenti ro
re sanctifica. Hic incipi
at consecrator flexis
genibus sequentia. Veni
sancte spiritus. Et mox sur
gens dum cantatur mit
tit crisma in capud
illius in modum crucis
circumligato prius ca
pite lineo panno ideo
tonne unguentum de
fluat in capillos per
unges cum police dex

tre manus

tie man9 totam ton suram. et tā ipē quaz alij epi dicunt qua aī legendo. Ungatur et cōsecretur capd tuū celesti bñdictione i ordine pontificali. Innoīe pa ✠ tris et fi ✠ lij et sps ✠ sci. R. Amen. Pax tibi. Et cum spū tuo. Et si plēs sūt qui consecrantur h in psoā cuilibet singlr repetatur. Sz et fm morem qrdam ecclīaz omnes epi qui adsūt simlr pungunt successiue i capud illius maibz et singli dicūt. Inungatur et cōsecretur et c. ut sup qr nec uin nec ecclīe romane osuetudini cōsentaneum ē. Explicta unctione et finita seqñtia. Pon

tifex ritum resumat i pristino tono.

Hoc dnē copiose in capud eius influat. hoc moris subiecta decurrat. hoc in totius corporis extrema descendat. ut tui sps uirtus et interiora eius repleat et exteriora circumtegat. habūdet in eo. constantia fidei. puritas dilectōnis sincēitas pacis. sit speciosi munē tuo pedes eius ad euangelizandum pacē. ad euāgelizandum boā tua. Da ei domine ministerium reconciliationis in ūbo et in operibus in uirtute sīgnis signorum et pdigiorum. Sit sermo eius et pdicatio non in psuasibilibus huma ne sapie ūbis. sz in

ostensione sps' et uir
tutis. Da ei dñe claues
regni celorum ut uta
tur non ut glietur po
testate quã tribuis in
edificationẽ non in
destructionẽ. Quodcũq
ligauit sup terram sit
ligatum et in celis.
Et quecumq solñit sup
terram sit solutũ et in
celis. Quorum detinue
rit pecca. detenta sint.
et quorum dimiserit tu
dimittas. Qui benedi
xerint ei sit ille bñdic
tus et qui maledixerit
ei sit ille maledictus
ul' maledictionibus re
pleatur. Sit sollicitu
dine i pig'. sit spũ fer
uens. sit fidel' seruus
et prudens quẽ consti
tuas tu domine sup
familiam tuam ut
des illi cibum i tpr̃e

oportuno. et exhibeat
omnẽ hoiem pfcm̃.
Odeat supbiam hu
militatem ac ueritã
tem diligat. nec eã
unq̃ deserat aut laudi
bus ul' timore supatus.
Non ponat lucem te
nebras nec tenebras
lucem. nec dicat ma
lum bonũ nec bonũ
malũ. Sit sapiẽtib
et insipientibus debi
tor ut fructum dñm
consequatur. Tribuas
ei dñe cathedrã epã
lem ad regẽdã eccã
tuam et plebem sibi
cõmissam. Sis ei auc
toritas. sis ei potẽs.
sis ei firmitas. mul
tiplices sup eũ bñ
dictionẽ et grã
tiam ut ad exoran
dam semp miam
tuam tuo munere

vt doneus tua gratia
possit eē deuotius. ℟.
Q̄ð sequit̄ dr̄ plane
legendo. P̄r. Et re
spondent oēs. Amē.
Post hec ɔsecrator i
choat scola p̄sequē
te. Antiphona.

Unguentum in
capite qd descen
dit in bar bam
bar bam aa ron
mmmoommoo.

qd descendit in orā
uestimenti ei us
mādauit dn̄s bene
dictionem in secu
lum. Ps. Ecce quā
bonū ⁊c. Dicat̄ tot᷑
et necesse
fuit. a. p̄
u̇sum q̄li
bet repetatur. Jnchoa
ta autē. a. mox cōfir

mat & inungat abbas manus illi & pollices cum crismate, producendo lineas duas cum pollice suo iuncto & ungendo totaliter palmas sicut in unctionem manuum sacerdotis que fit cum oleo sicut in titulo de ordinatione sacerdotis dictum est et pungendo dicit. Oremus.

Deus & pater domini nostri ihesu christi qui te ad pontificatus sublimari voluit dignitatem. ipse qui psalmigraphum david in regem & prophetam inunxit tenido misterio crismate et mistice delibutionis liquore perfundat et spiritualis benedictionis ubertate fecundet. ut quicquid benedixeris benedicatur. & quicquid sanctificaveris sanctificetur et consecretur manus istius vel pollicis impositio cunctis proficiat ad salutem. Per eundem.

R. Amen. In quibusdam tamen ecclesiis palma dextre manus tantum ungitur cum crismate & oleo simul mixtis primo per consecratorem. & postea ponunt episcopi successive. Et deinde pollex ipsius dextre manus ungitur cum crismate tantum per solum consecratorem hoc tamen nec ius nec ecclesie romane mos commendat. Premissis itaque expeditis tam consecrator quam consecratus manus lavant & tergunt. Et bumbax & super bumbacem pannus seu infula linea admodum tonsure ponitur super tonsuram unctam. Postea

Hec presentatur consecratori ab archidiacono ac baculus pastoralis benedicendus. Benedictio baculi. Oratio.

Sustentator imbecillitatis humane deus bene ✠ dic baculum istum et quod in eo exterius designatur interius in moribus huius famuli tui regie propitiationis clementia operetur. Per xpistum. R. Amen. Deinde tradit ei semper genua flectenti baculum benedictum dicens:

Accipe baculum pastoralis offitij et sis in corrigendis uitijs pie seuiens iudicium sine ira tenens in fouendis uirtutibus auditorum animos demulcens. in tranquillitate seueritatis censuram non deserens. R. Amen.

Benedictio anuli.

Creator et conseruator humani generis. dator gratie spiritualis largitor eterne salutis. Tu domine emitte tuam bene ✠ dictionem super hunc anulum. ut qui hoc sacro sancte fidei signo insignitus incesserit in uirtute celestis defensionis ad eternam sibi proficiat ad salutem. Per xpistum. R. Amen. Et mox anulum benedictum digito illius imponit dicens.

Accipe anulum fidei. scilicet signaculum. quatenus sponsam dei sanctam uidelicet ecclesiam intemerata fide ornatus illibate custodias. R. Amen. Deinde dat ei librum euangeliorum dicens.

Accipe euangelium et uade predica populo tibi commisso potens est enim deus augere tibi gratiam suam. Qui uiuit et regnat deus in unitate spiritus sancti. Per omnia secula seculorum. R. Amen.

Et mox in quibusdam ecclesiis consecrator aperit librum euangeliorum inter manus consecrati et uidet pronosticum de quo non consecrandum quo facto consecratus dat obsculum pacis consecratori et pontificibus omnibus successiue et quilibet dicat pax tibi. Et ipse respondet. Et cum spiritu tuo. Hys pactis cantatur Alleluia. V. Diffusa est gratia in labiys tuis. usque ad repetitionem. Alleluia. Re in officio uirginum uel tractus. Desiderium anime eius. Usque ad ultimum uersum. Re in officio unius martiris. Et iterum archidiaconus deducat illum ad uestibulum seu sacristiam et caput eius tergitur seu fricatur cum mica panis uel bumbace et cum aqua lauatur. Quo facto reducatur ad locum suum in medio episcoporum. Et demum repetitur. Alleluia. uel dicatur ultimus uersus tractus. Tamen in quibusdam ecclesiis non lauatur caput consecrati usque in finem misse omnibus expeditis. Sed usque tunc manet infulatus ut premissum est. Post hec legitur euangelium. Secundum matheum.

In illo tempore. Circuibat ihesus castella in circuitu docens. Et conuocauit .xii. et cepit

eos mittere binos et
dabat illis potestatē
spirituum inmundorum.
Et precepit eis ne quid
tollerent in uia nisi
uirgam tantum. non peram.
non panem neque in zo
na es. Sed calciatos
sandaliis. et ne indue
rentur duabus tuni
cis. Et dicebat eis.
Quocumque introieri
tis in domum illic
manete donec exea
tis inde. Et quicumque
non receperint uos nec
audierint uos. exeun
tes inde excutite pul
uerem de pedibus ue
stris in testimonium
illis. Et exeuntes predi
cabant ut penitentiam
agerent. et demonia
multa eiciebant et
ungebant oleo mul
tos egros et sanabant.

Ueniote dd. Credo. off.
Benedic anima mea domino.
Re feria .vj. post primam
dominicam. xl. Tunc consecra
tus offert ex instituti
one melchiadis pape.
et de more. off. duos
panes duas ampho
ras uino plenas et du
os cereos accensos et alia
consueta. Post hec patri
duabus hostiis ad conse
crandum et consecrator i
trat secreta consecrato
ad dextrum cornu alta
ris iunctis manibus
inter duos episcopos stante et
concelebrante et faciente
signa et uoce submissa
dicente omnia que cum
eo fecit et dixerit conse
crator. Secreta que dicitur
sub uno. Per dominum. cum secreta
misse dicit.

Suscipe domine mu
nera que tibi of

ferimus pro hoc famulo tuo ut propitius in eo tua dona custodias. Per. Et consecratus in dicit secreta. pro me misero famulo tuo. et propitius in me. Infra

Hanc igitur actionem.

Hanc oblationem servitutis nostre. sed et cuncte familie tue quam tibi offerimus etiam pro hoc famulo tuo quem ad episcopatus ordinem promovere dignatus es quesumus domine ut placatus accipias et propitius in eo dona tua custodias. ut quod divino munere consecutus est divinis effectibus exequatur diesque nostros in. etc. Sed consecratus dicit secreta. pro me famulo tuo. etc. Consecutus sum. et Exequar. Dicit etiam communis

infra actionem. Sancte ante dicit dyaconus. Agnus dei. Humiliate vos ad benedictionem. Benedictio sollempnis. Deus a quo respicit sacerdotium sollertia et cetera. Consecrator autem communicans post quam corpus domini sumpsit non totum sanguinem. sed solum partem eius cum parte hostie que in calice missa sunt secundum morem romanum sumit reliquam vero sanguinis partem in calice pro consecrato seu consecratus in dimittit. Unde providendum est quod tantum in calice de vino ponatur quod sufficere possit. Postquam ergo consecrator hoc modo communicavit mox prius quam digitos abluat consecratus a premissis duobus

ep̄is ante altare de
ductus. de manu cõ
secratoris sacram ho
stiam recipit ip̄e ti
genua corã illo non
flectit sic̄ faciũt cetẽ
ordinãdi ymo si loci
dispositio pmittit ꝯ
secratus seu ꝯsecrati ꝛ
stantes circa cornua
altaris sicut ꝯcelebrã
do missam steterunt.
possũt ibidem stãtes
sup̄ illud coĩcare sub
sequentẽ dyacono ca
licem porrigẽte coĩcẽt
de eodem sanguine ꝛ
p̄ea pontifex abluit ꝛ
digitos cũ uino sup
calicem ꝛ de ip̄o uino
itũm abluit os de q̄
etiam ad abluendũ
os cõsecratus seu cõ
secrati sumere debẽt.
hys expeditis p̄sen
tatur ꝯsecratori ab

acholito mitra bñdi
cenda. Bñdictio
mitre. Oremus. Oṙo.

Domine deus pat̃
omĩps cuiꝰ p̄clara
bonitas ẽ ⁊ cuius uirtus ĩ
mẽsa a quo omne da
tum optimũ ⁊ omẽ
donũ p̄fcm̃ decusq;
decoris ornamẽtum
bñ ✠ dicẽ ⁊ scĩ ✠ fi
care dignare hãc mi
tram huius famuli
tui antistitis capiti
imponẽdam. P xp̄m.
℟. Am̃. Et mox ĩpoit
mitram capiti conse
crati dicens.

Imponimꝰ dñe
capiti huiꝰ anti
stitis ⁊ agoniste tui
galeam munitionis
et salutis qua ẽ deco
rata facie ⁊ armato ꝛ
capite cornibꝫ utriusq;
testamẽti terribilꝭ appa

ncat adu'sariis ueritatis et te ei largiente grām impugnatorum corum robustius exi stat qui moysi famu lo tuo faciem ex tui ser monis cōsortio deco ratam lucidissimis tue claritatis ac ueri tatis cornibus insigni sti et capiti aaron pō tificis tui tiaram im poni iussisti. Per

R. Amen. Deinde dicitur com.

Messis quidem mul ta operarii autem pauci roga te ego dominum messis ut mittat operarios in mes sem suam.

Post coio que dici debet cum post coione misse dici sbiuno. P.

Plenum pst com.

Quesumus domine in nobis remedium tue miserationis operare et tales nos esse perfi ce propitius et sic fove ut tibi moribus pla cere ualeamus. P.

Rō. Ite missa ē all'a. Bñdicamus. Dñc p̄sentat acolitus cō secratori cirothecas bñdicendas. Bñdicō.

Omnīps creator q̄ qui hominem ad ymaginē tuā cōdi to manus digitis discretionis insig tos tamq̄ organum intelligentie adire te operandum dedis ti quas fuari mun das p̄cepisti ut i eis aīa digne portaret̄ et tua in eis digne tractarentur mistia bñ ✠ dicere et sci ✠ ficare digneris i manuum h̄ tegumē ta ut quicūq; mini strorum tuor̄ sacror̄ pōtificum hys uela re manus suas cū humilitate uoluerīt tam cordis quā operis ei mundiciā tua miā sbministret. P. R. Amē.

Et asp̄gūtur cyrothece aqua benedicta. deīn imponūtur ul' p̄ epm ul' p acolitos manib; consecrati dicēte con secratore.

Circunda dñe ma nus hui' mistri tui mūdicia noui ho minis qui de celo de scendit. ut q̄admodū iacob dilectus tuus pelliculis edor opertis manib; patinam bñ dictionē oblato patri cibo potuq; gratissiō impetrauit sic et iste oblata p manus sua' hostia salutari gracie tue bñdictionem ip̄e trare m̄eatur. P eūdē d. n. i. x. qui i similitu dinem carnis peccati

tibi p nobis obtulit
semetipm. ✠ R. Am.

Premissis oībus expe
ditis cōsecrator accip
iat eū p manū dexterā
et unus ex ipis p sini
stram & intonizent &
eū ponēdo in cathedra.
Tūc cōsecrator stans
añ cathedram icipit
excelsa uoce ym. Te
deum laudamus. Et
mox scola psequētē
ym. ul' ymo ibi dimis
so ipē reducitur ante al
tare manēs ibi donec
Te deum. finiat. Quo
finito statī inchoat &
ibidem scola psequte. a.

Firmetur manus tua et exal
tetur dextera tua.
Justitia et iudicium
preparatio sedis
tue. Gloria patri.
Et repetitur tota. a. &
qua finita ɔsecrator
stans añ altare dicet.
Dn̄e exaudi orōnē
meam. Dn̄s uobiscū.
Oremus.

Deus omium fi
delium pastor
et rector hunc famu
lum tuū quē ecclie

tuc pesse uoluisti
spiritus respice qs i
ùbo 7 exemplo qbꝫ
pest pficerit ut ad ui
tam una cum grege
sibi credito perueniat
sempiternam. P. xpm
R. Amen. Et tunc ipse cō
secratus statim bndicē
sollēpniter clerū 7 ppłm
dicēs alta uoce. V. Sit
nomē dni bndictum.
Et h dicens ducit si
gnum crucis cū pol
lice dextre manus
sup pectus suum. R. Ex
hoc nūc 7 usqꝫ i sclm.
V. Adiutorium nrm
i nomie dni. Et hec
dicēs format signū
crucis cū duobꝫ digi
tis ante faciē suam.
R. Qui fecit celum et
terram. V. Bndicat i
uos omips ds pa ✠
ter et fi ✠ lius 7 sps

✠ scs. Et h dicēs bn
dicit ppłm ex omi pte
R. Amen. Et mor ɔsecra
tus descēdens ante ca
thedram 7 pcedēs an
cathedram 7 pcedens
ad altare uocatis ca
nonicis eccłie metro
polis. libro euāgelior
sup altare posito faē
metropol. hāc pfessio
nem q̄ tn quidā me
tropol post examina
tionem ante ɔsecratō
nem uł priusq̄ missā
incipiāt fieri faciunt.
ad cautelam. Tenēs g
ɔsecratus cū ambabꝫ
maibꝫ librū uł cartu
lam h ɔtinētem. sup
altare 7 sup librū euā
gelior legit ita dicēs.

Ego. N. tal eccłie
uocatus eps pro
mitto in cōspectu oi
potentis dei atqꝫ toci

ecclie qd ab hac hora in antea fidelis 7 obediens ero p[re]p[osi]to b[ea]to p. s[an]c[t]eq[ue] bituricen. ecclie 7 uob d[omi]no meo .S. dei gr[ati]a eiusd[em] ecclie ep[iscop]o. V[est]risq[ue] successorib[us] canonice intrantib[us] prout e[st] a s[an]c[t]is p[at]rib[us] institutum 7 a meis p[re]decessorib[us] obs[er]uatum. 7 ecclia[sti]ca atq[ue] ro[ma]norum pontificum [com]mendat auct[orit]as. No[n] ero in [con]silio aut [con]sensu ul' in f[a]c[t]o ut uitam p[er]datis aut me[m]brum aut capiami mala capt[ion]e [con]siliu[m] q[uo]d m[ihi] p[er] uos aut p[er] litteras ul' p[er] nuntium creditum estis aut r[a] dampnum me sciente nulli p[ro]dam uocatus ad synodum ueniam nisi impeditus fuero

canonica p[re]peditio[n]e. Vos quoq[ue] nuntios u[est]ros ac ecclie bituricen. quos certos e[ss]e cognouero. in eundo. stando 7 redeundo honorifice tractabo. Et in suis necessitatib[us] adiuuabo. Possessio[n]es u[er]o ad mensam mei ep[iscop]atus p[er]tinentes no[n] uendam nec donabo. nec de nouo i[n]feudabo. ul' aliquo m[od]o [contra] ius ul' [con]suetudinem ecclie mee alienabo. Vobis 7 u[est]ris successoribus in[con]sultis. sic me d[eu]s adiuuet et h[ec] s[an]c[t]a dei eu[an]g[e]lia cum sigillo meo p[rese]ntib[us] appenso corroborans sup[ra]d[i]c[t]a. actum 7c. Q[uan]n[do] uero aliquis qui non est ep[iscopu]s in a[rchie]p[iscopu]m [con]secratur s[ub] forma p[re]missa

pomia pcedetur. Et cum apud sedē aplicam palleū aliter tradit. Archiepīs eccle romane alto sumēs de altari sibi dicē hoc

Accipe modo.

pallium sūptum de corpore beati petri et ī hoc palleo accipe plenitudinē officij tui 7 potatem celle brandi osilia 7 cōsecrandi epōs. Et deīn q' metropol' tradit iscriptum osecrato:-

Dilecto nob fri ... coepo ill'. Cum ut credim' diuino de nutu uocante capitulū tal' ecce unanimit' elegerit rectorem. Et ad nos usq; pducētes petierunt epm cōsecrari. Et io adiuuāte deo p manus nr̄e impositiōem eps osecratus es. Ad modo frat' kmē sciac te maximū pond' suscipisse laboris. qd est sarcina regis aīarum et omodis desuire 7 multor oīumq; fieri minimū atq; ministrum. 7 pēdito tibi talento in die diuini examis rōnem reddi turus. Nam sicut saluator nr̄ dix nō ueni mistrari. s; mistrare et aīam suā posuit p omīb suis. q'to mag nos desidiosi s'ui sūmi prisfamilias debemus maximo cō sudore in cui bere oues 7 dōcas asūmo nobis pastore osignatas 7 ad ouile dīcum suffragante diuina gracia absq; morbo uel ma

cula pducet. Exorta
mur itaq; dilectionē
tuā ut fidem quam i
exordio tue ɔsecratō
nis breuit' lucideq; r
digessim' illibatam ⁊
inuiolabilem custo
dias quia fides ē oīu;
fundamentum uirtutu;
scim' autē q' ab infan
tia sacris es lris eru
ditus ⁊ canonū insti
tutis edoct' actū bre
uiter ad te nr dirigē
dus est smo. Ordina
tiones ergo si quas fe
ceris sm canones at
q; aplicam eccliam r
aptis tpībȝ fac. ī test
iūnis pmi qrti septi ⁊
decimi. Vide ut nemi
man' cito imponas. r
Et ne ɔmunices pec
catis alienis. Biga
mos aut cum alesant
sui cuilib; ad sacrū

ordinem nequaquā
pmoueas. nec neo
phitum. Ne sm apo
stoli sniam elatus i
laqum ul' uoraginē
incidat dyaboli. Sz
eos in sacris scā ecca
ordinari statue qui
etatem hēant matu
ritatis. Et apd deu;
et apud hoīes fidel'
uixerint ⁊ de incepš r
uiuē studeant. Et h
cauendū t' ē quasi
uenenū pestiferum
ritu necdum. Ne aua
ritia subripiat cor tu
um ut p qolib; mu
nus acceptū manꝰ
ipositōem alicui tri
buas ut p symonia
cam hēsim quā sal
uator nr oīmodis
detestatur i preceps
siuas. Atm̄to quia
gratis accepisti ⁊ da.

tis ꝯda. Sim enī ua
tis eloquiū qui eicit
auaritiam ꝯcutit
manus suas abomi
munēc hic iexcelsis
bitabit et munimē
ta saxorū sblimitas
eī panis ei datus est.
aque ipius fideles sūt.
regem in decore uide
bunt oculi eius. Te
metipm̄ mittere. r
castum qꝫ custodias.
In bitaculum tuuz.
aut raro aut nūquā
mliens sit igressus.
Om̄s puellas aut r
uirgines xpi aut eq̄
nimit ignora dilige.
Nec te preterita castita
te ꝯfidas. quia nec r
sāpsone fortior. neqꝫ
salomone potis esse
sapientior. Qn̄ aut
ob/ aiarum lucrum
uisitatiōis cā incol
legium. uł ifra septa
ingressus fuīs ancil
larum dei non solus
introeas. sꝫ tecum ad
hibe sotios tales q̄z
ꝯtub̄mo nō diffame
ris. Quia oportet ep̄m
irep̄hensibilem ēē et
testimoniū hr̄e bonū
ad oēs. ut nequis ex
eo scādalum sumat.
Scādalizāti enī unū
ex pusill'. Scimus q̄'ta
aiarū ꝯūsione a dn̄o ꝯpe
tur p̄dicatōni iuxta
ūbum dei plebi sue t
cōmisse affluenter et
melliflue atqꝫ distīc
te in q̄'tum iore cele
sti pfusus fuīs p̄dica
re non desinas. Scrip
turas diuinas sepiu'
lege imo si possꝫ fieri
lectio scā in manib'
tuis. maxime quia i
pectore semp adhereat

ipam ũo lectõnem
orõ in triumphat ad lu
cem nãqz speculi aĩa
tua in ipãm se edulerit
spiciat. ut ul' que i cor
recta sũt corrigat uel
que pulcra sũt ampli'
exornet. Disce quid
sapient' doceas cũ q
sm doctrinã est fidelẽ
smonẽ. ut possis exor
tari in doctrina sana
et ꝯdicentes reuĩcere.
Pmane in hys q̃ di
dicisti et credita sũt
t' eloquia diuine dis
pẽsationis. Pat' sẽp
esto ad satisfactionẽ;
nec ꝯfundãt opa tua
smonẽ tuũ. nec cum
in eccl'ia loqris tacit'
quilibz tibi rñdeat
cũ ergo ipe non facis
q' iubes. Recognosce
magr' qui turgidum
uentrem fert uiciis
in ieiuniys pdicas. r
Furta atqz piuria pos
sunt etiam detestari
latrones ⁊ auaritiã
cupidi uita. s. tua i re
phensibil' fiat in ipã
filij tui reglam sumãt
in ipã quicqd in ipis
minus correctũ fuit
corrigant. i ipã uide
ant qd diligant. cer
nant qd imitari festi
nãt. ut exẽplum tuũ
omẽs fidei studio ui
uere cõpellãtur. Sit
erga subiectos tuos
sollicitudo laudabil'
exhibeatur cũ mãsue
tudine disciplina cũ
discretione correctio
irã benignitas miti
get. Benignitatẽ ze
lus exacuet et ita al
terum ex alto ꝯdiat'.
ut nec inmoderata
ultio ultra q' oportet

affligat. Nec iterum
frangat rectorem re-
missio discipline. Ita
que boni te dulcem pra-
vi asperum senciant cor-
rectorem. In qua vi-
detur correctionis huius esse
ordinem nobis obser-
vandum. Ut personas
diligas. et vitia perse-
quaris. ne si aliter for-
tasse agere volueris tran-
seat in crudelitatem
correctio. et perdas per im-
missam iram quod emen-
dare discretionem de-
bueras. Sic enim vulnera
te convenit abscidere ne
possis ulcerare quod sa-
num esse videtur. Ne
si plus quam res exegit
ferrum incisionis in-
presseris noceas cui pro-
desse festinas. Nec di-
cimus quod in te delinquen-
tibus non te ostendas r-

ultorem et vicia nutrire
permittas. Sed ortamur
ut in iudicio semper misericordia
misceatur. Ut possis cum
propheta fiducialiter dicere.
Misericordiam et iustitiam can-
tabo tibi domine. Sit in te
pastoralis pietas am-
abilisque dulcedo. et secundum
canonicas regulas se-
vera distinctio. Videlicet
ut innocenter viventes
leniter foveas et inqui-
etos perfidosque feriendo
a pravitate compescas.
Nullius in iudicio fa-
ciem aspicias. ut nec
dives cum potentia sua apud
te extollere possit. nec
pauperem propter humili-
tatem que ipsius ex asp-
atio tua de re quam sug-
gerit humiliorem red-
dat. Substantiam ecclesie quam
ad dispensandum susce-
pis fideliter atque discrete

erogare ne dissimulet.
Scias te alienum eē
dispēsatorem ut inte
dōcum impleatur elo
quium dicēs. Fidelis
seruus ⁊ prudens quē
cōstituit dn̄s sup fa
miliam suā ut det ill'
escam in tp̄r. Hospita
litatem sectare misi
cordē, p ut uires sup
petunt paupib; te ex
hybe quia q obsciāt
aurem ad clamorē
cor ut nō exaudiat
ipē clamabit et non
exaudietur. Uidue
orphani pupilli que
te benignissimū pa
storem atq; tutorē
se hēre agnoscat. Op
pressis deffensio tua
subueniat. Illis autē
qui opp̄imunt uigor
tuus efficacit̄ ↄtraq
cat. Et ita cuncta do

adiuuāte p̄miuias
ut lup' seuiēs sequa
cesq; ne illi'. adhuc i
carne uitam agētes
huc illucq; debachā
tes ⁊ aīas innocentiū.
laniare studēte, i oui
le dnicum ingdiēdi
ad pdendas aīas locū
nō hēant. Nullus te
fauor extollat. nulla
aduisitas deiciat. i. ut
nec in p̄sp̄is cor tuū
eleuetur. nec in aduē
sis in aliquo deiciatē.
S; omīa et in omib;
caute et cū discretōē
agē te uolumus ut
absq; rep̄hensiōē ab
omib; inueīar ↄp̄he
ns. Scā trinitas frat
nitatem tuā sua pro
tectōē incolumē cus
todiat ut dum tali
moderamīe i deo no
stro bonus qō susce

pisti.

pisti. peregis in die eter
ne retributionis con
dicente audire mane.
Euge serue bone et fidelis
quia super pauca fuisti
fidelis supra multa te
constituam intra in gau
dium domini tui. R. amen.
Missa in anniuersario in
die consecrationis episcopi.
Introitus et alia ut in
ti. precedenti. Collecta.
Deus qui licet sis
magnus in ma
gnis mirabilia tamen
gloriosus operans in mi
nimis. Concede michi fa
mulo tuo sacris conue
nienter fuit misteriis
atque in omnibus tua mi
sericordia protegat quem
conscientie reatus accusat.
Per. Vel dicitur collecta.
Deus qui non pro
priis suffragan
tibus meritis sed sola tue
ineffabilis gratie largita
te me familie tue pre
esse uoluisti. tribue tibi
digne persoluere minist
erium pontificalis offitij
et ecclesiasticis conuenienter
fuit misteriis plebem quam
in commissam te in omnibus
protegente gubernare in
concede. Per. Secreta.
Hostias tibi domine
laudis exsoluens
suppliciter imploro ut
quod in me(r)ito contulisti
intercedente beato proprio
martire. uel tali. sancto. propitius
exequaris. Per. Post com.
Repleantur conso
lationibus tuis
quesumus domine tuorum corda
fidelium pariter et te
cclesie tue presule et te
suorum uotorum plenitu
dine gratiarum tibi referant
actiones. Per dominum. n.
Item alia oratio.

Ad gloriam divini nominis tui adhuc festa repetens pontificalis exordii hostiam tibi laudis offero suppliciter exorans ut cuius ministerii vice te fungor indignus suffragiis eius reddar acceptus. Per. Oro.

Deus mundi creator et rector ad humilitatis mee preces placatus attende et me famulum tuum quem in nullus suffragantibus meritis sed immensa largitate clementie tue celestibus ministeriis fuisse tribuisti dignum sacris altaribus fac ministrum. ut quod mea celebrandum voce depromitur tua sanctificatione firmetur. Per dominum.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem quam tibi offero ego tuus famulus et sacerdos ob diem in quo me dignatus es ministerio sacro constituere presulem. obsecro domine placatus suscipias. et quod in me largiri dignatus es, propitius custodire digneris. diesque nostros etc. Post com.

Corporis sacri et preciosi sanguinis repleti muneribus quesumus domine deus noster ut gratie tue munus quod michi in mundo contulisti. intercedente beato privato martyre tuo, propitius muniendo custodias. Per dominum.

Ordo romanus ad romanum pontificem ordinandum.

Electus in romanum pontificem qui non est episcopus debet hoc modo secundum ordinem romanum ordinari et consecrari. Siquidem constitutis omnibus apud basilicam beati petri apostoli. Primicerius cum scola sua inchoat. Ant. Adiutorium. Tunc procedit electus de sacrario cum ceroferariis. Vij. Et cum eo episcopi et diac. card. et ceteri ministri clerici. Induti omnes iuxta sollempniter et veniunt ad confessionem beati petri. Facta igitur ibi letania ascendunt pariter ad altare. Tunc episcopus albanensis dicit orationem primam super electum genu flectentem dicens. Oremus.

Adesto supplicationibus nostris omnipotens deus et quod humilitatis nostre gerendum est ministerio tue virtutis impleatur effectu. Per dominum nostrum. R. Amen. Deinde episcopus portuensis dicit orationem secundam. Oremus.

Propiciare domine supplicationibus nostris et inclinato super hunc famulum tuum cornu gratie sacerdotalis benedictionis tue in eum infunde virtutem. Per dominum. R. Amen. Post hec liber evangeliorum tenetur apertus super caput electi a diac. card. et episcopus hostiensis qui consecrat eum dicit mediocri voce iunctis manibus. Dominus vobiscum. Sursum corda. Gracias agamus domino deo nostro.

Vere dignum. Prefacio.
et iustum est e
quum et salutare. Nos
tibi semper et ubique gratias
agere. Domine sancte pater
omnipotens eterne deus. Ho
nor omnium dignita
tum etc. Rubrica. Si in titulo
de consecratione episcopi. hoc sal
uo quod hic non cantatur
sequencia. Item sancte spiritus.
Hic etiam illa addito post
illa uerba. Et id circo huic
famulo tuo. Dicatur
sic. Quem apostolice sedis
presulem et primatem
omnium que in orbe terra
rum sunt sacerdotum. ac
uniuersalis ecclesie docto
rem dedisti. et ad summi
sacerdotii ministerium ele
gisti. Hanc quesumus domine
gratiam largiaris. Item
infra post uerba illa. Ha
bundas domine cathedrarum.
Dicatur sic. Episcopalem

ad regendam ecclesiam
tuam et plebem tue
sortis in tota mundi li
mites uniuersam. Sis
ei auctoritas etc. Prefacione
finita archipresbiter imponit
ei pallium. Deinde a
scendit papa. ad sedem
et dat pacem omnibus
sacerdotibus et leuitis. Ex
foro dicit. Gloria in excel
sis. et sic peragitur mis
sa ordine suo. Bene
dictio autem pape de episco
pi fit hoc modo. Episcopus
enim albanensis dicit super
eum genua flectentem
primam orationem dicens.
Oremus.

Deus qui adesse
non dedignaris.
ubicumque deuota mente
inuocaris. Adesto quesumus
sumus in uocationibus
nostris. et huic famulo
tuo quem ad culmen.

aplicam cõmunicir
ditum tue pleb' ele
git. ubtatem supne
bñ dictionis in
funde. ut senciat se i
tuo munere ad hunc
apicem puenisse. P.
do. R. Amen. Sec'am
oronem dic' eps por
tuen. dicēs. Orem'.

Supplicationib'
nris omps deus
effectum cõsuete pie
tatis impende 7 graciā
sps sci hūc famulum
tuū pfunde ut qui i
capite eccliarum mī
stitutis misterio cõ
stituitur tue uirtuti
soliditate roboretur. P.
R. Amen. Terciam oro
nem dic' eps hostien.
ul' si desit arpsbiter
hostien. dicēs. Orem'.

Deus qui apl'm
tuū petrum int'
ceteros co apl'os prima
tum tenē uoluisti. ei
q3 uniūse xpianitati
molem sup imposu
isti respice ppitius q's
hūc famulum tuū
quē de humili cathe
dra uolent' sblatum
in thronū eide; aplo
rum pricipis sblima
mus ut sicut pfecti
bus tante dignitatis
augetur ita uirtuti
mentis cumuletur
qua t' ecclie uniūsit
tis honus te adiuuā
te ferat. Et a te qui es
btitudo tuor' initar
uicem recipiat. P' m.
R. Amen. De mona
cho ul' alio religioso i
faciendo.

Quando
monach'
ul' alius
religiosu'

fit inprimis dr̄ leta nia. Require supra sb ordinatōe sb dyaconi deinde dicit eps ul' ab bas sup illum genua flectētem hāc orone.

Deus indul Orō. gentie patr̄ qui seritatem distinctio nis temporis indul sisti ne filius portet iniquitatem patris. et qui mira etiā dispē satione mal' bn̄ utrī tue dignatōis grām p eos frequēter opera ris q̄s clemētiam tuā ut huic famulo tuo nō obsistat qd̄ habi tum religionis tāta p nos a tali idigno accipit. S; ministeri um exterius p nos ex hibetur tui intus p donū sci sp̄s exequa ris. Per dnm nrm ihr.

R. Amen. Oremus.

Deus qui p coete num filiū tuū cuncta creasti. quiq; mūdum peccatis in ueteratum. p miste rium scē incarnatio nis tue renouare di gnatus es. te suppli ces exoramus ut eu dem dnī nrī grā sup huic famulum tuū; ab renūciatōem scli p fitētem clementer respicē dignet. p q̄m i spū sue mētis reno uatus ueterem hoiem cum actibus suis exu at. Et nouū quid sm̄ deū creatus ē induē mereatur. P. c. x. d. n. R. Amen. Oremus.

Domine ihesu xp̄e qui es uia sine qua nemo puenit ad prēm. q̄sumus cle

mentiam tuā ut hūc
famulū tuum a car
nalib9 desideriis ex
tractū panē disciplinę
regulaNs deducas.
Et qui peccatores uo
care dignatus es di
cens. Venite ad me .i.
omēs qui laboratis
et honorati estis et
ego reficiam uos prę
stare ut hęc uox mu
tationis tue ita i eū
conualescat quatin9
peccorum hona depo
nens. 7 quam dulcis
es gustans tua refec
tione sustentari me
atur. Et sicut attesta
ri te tuis oīb9 dig
natus es. agnoscere
eū int' oues tuas. ut
ipē te cognoscat. ut
alienum nō sequat'.
s3 te. nec audiat uocē
alienoꝝ s3 tuā. Qua

dicit. qui m̄ ministrat
me sequatur. Qui ui
uit 7 reg. R. Amen. Oro.
Sancte sp̄s qui te deū
ac dnm̄ reuela
re mortalib9 dignat'
es. postulamus in mē
sam pietatis tue grām.
ut sicut ubi uis spi
ras. sic 7 huic famlo
tuo affectum deuoti
onis indulgeas. Et
qm̄ tua sapientia est
cōditus. tua quoq3 p
uidētia gubnetur.
quē iuxta tibi cōsue
tam grām unctō tua
de omnib9 doceat 7 p
intercessionem beatissi
mi bn̄dicti. R. augus
tini. quē p̄cipuum hi
scē institutionis legi
latorem dedisti nec nō
nō et alioꝝ scōꝝ ad
quoꝝ noīa peticionē
facit eū annitate .i.

seculi ueracit' conutte. et sicut es oium pcco rum remissio ita dep mentes impietatis i obligōnes in eo absol ue et ad obsuantiā huius sci pposti fac eū ita certatim feruere ut in tribulationib' et angustijs tua indefi cienti ɔsolone ualeat respirare. Et ut iuste et pie ppetuam humili tatem atq; obediām in fīna caritate fidu tiis qd te donante p mittat feliti psciam cia compleat. Quod ipse prestare digneris. Q' cum deo patre scoq; i unigenito filio eius dno nro ihu xpo ui uis et glīans deus p infinita scl'a scl'orum. R. Amen. Deinde bn̄ dicitur uestes. Bene

dictio uestimentorum. Dn's uobiscum. Et cū spu tuo. Oremus.

Domine ihu xpe qui tegimē mor talitatis induere di gnatus es. obsecramus in mēsam tuē largi tatis habundātiam in hoc genus effluere uestimēti q' sci pres ad innocētiam ul' hu militatis indicium abrenūciantib' sclo ferre sanxerunt et sic ipm bn̄ ✠ dicere di gneris ut hic famu lus tuus qui eo usus fuit te induere mea tur. R. Amen. Et asp gat uestes cum aqua bndicta. Post hec eps exuit eum ueste sclari dicēs. Exuat te deus uetem hoiem cum ac tib' suis. R. Amē. Et

mox induit illum ha
bitum monasticum seu
regularem dicens. In
duat te dominus nouum
hominem qui secundum deum
creatus est in iusticia
et sanctitate ueritatis. R.
Amen. Oremus.
Deus misericors
deus clemens
cui cuncta bona pla
cent sine quo nichil
bonum inchoatur. ni
chilque bonum perficiatur
adsint nostris humilli
mis precibus tue pieta
tis aures et hunc fa
mulum tuum cui in
tuo sancto nomine sacre re
ligionis habitum impo
nimus. et a mundi impe
dimento uel seculari desi
derio defende. et concede
ei in hoc sancto proposito et
deuotionis persistere. ut
remissionem peccatorum

percepta ad electorum
tuorum ualeat peruenire
consorcium. Per Christum dominum.
R. Amen. Oremus. Oratio.
Adesto domine suppli
cationibus nostris. et
ut hunc famulum tuum
etc. R. c. s. de clerico facien
do. De professione nouicio
Nouicius pro con
fessionem facere
uolens post offertorium
coram altari existens
et ibi genua flectens.
Conuentu fratrum incanta
nti eius manente. dicat
ter. V. Suscipe me do
mine secundum eloquium
tuum et uiuam et non con
fundas me ab expec
tatione mea. Fratribus
similiter ter responden
tibus. Suscepimus deus
misericordiam tuam in medio
templi tui. cum. Gloria
patri. Deinde nouicio

ibi pstrato dicuntur. hij ps. Magnus dns &c. Miserere mei deus sm. Ecce quam bonum &c. Quibus finitis, psternit se platus et dicatur letania. Require eam sup. in ordinatione subdyaconi. Qua expleta surgens dicat. Pater nr. Et ne nos. Salvum me fac. Mitte ei dne auxilium. Nichil pficiat jni. Dne exaudi. Et clamor. Dns vobiscum. Et cum spu tuo. Oremus.

Omps sempiterne deus miserere huic famulo tuo et dirige eu sm clementiam tuam in viam salutis eterne ut donante te tibi placita cupiat et tota virtute pficiat. P xpm. d. n. R. Amen.

Domine qui non vis mortem peccatoris sz penitentiam et emendationem in te semp iniquus te suppliciter depcamur ut huic famulo tuo r secularibus actibus renunciāti large tue pietatis gratiam infundere digneris quatenus castris tuis insertus ita tibi militando stadium vite psentis pcurrere valeat ut bravium etne remuneratiationis te donante pcipiat. P xpm dnm nrm. R. Am. Orem.

Adesto domine supplicationibus nris et hunc famulum tuum &c. Require s. in ti. de clerico faciendo. Tunc surgens novicius legat cartam sue pfessio

nis hoc modo. ·····

Ego frat̄ tal'. of
ferens trado r
mcipm monastrio
tali. et pmitto t̄ tali
eiusdem mon̄. plato.
tuisq₃ successoribus
canonice intrantib₃
obedientiam ₇ reuerē
tiam debitam scd̄m
regulam canonicā
tal' sci. uel ordinis r
pmitto etiā tibi ₇ cō
uentui eidem loci p̄
senti ₇ futuro me. p
petuo suaturum cō
tinētiam q̄ntum hu
mana fragilitas pro
miserit atq₃ stabili
tatem in loco ₇ mor
emēdationem ₇ renū
cio, pprijs. Lecta carta
ponit ipām sup̄ alta
re plato incipiente ā.
Confirma h' ds. Re. s.
in ti. decensimā ō ifrōte

pueris. Postea platus
donat ei cōmunē so
cietatem cōgregatio
nis dicens hanc exor
tationē sci augustini.

Omnes quāuis
p grām baptis
mi fratres simus in
xpo. ₇ unū prēm hēa
mus in celo si eius p
ceptis put possumu'
obsequimur procul
dubio tñc maxime
unum' qn̄ oronibu'
et bn̄fitijs nos in iu
cem copulamus qrē
ad modū in primiti
ua ecclīa sci prēs. qb₃
cor unū et aīa una r
erat fuisse leguntur.
Quor plures ē amo
re mente accensi pos
sessiones et faculta
tes rerū uendētes cō
gregatis cū prē ihū.
in unū pcia deferebant

gaudentes. que apostoli
accepta tribuebant
omnibus prout opus erat.
Sicque iste inchoamus
deo inspirante eorum
exemplo commonitus
unis optat iungi con
sociis. Idcirco damus
ei communem societa
tem invicem nobiscum
quantum a domino possu
mus promereri et nichil
e largiri. quatenus cum elec
tis a remuneratore
omnium bonorum va
leat premia repromissa
percipere. Per dominum. R. Amen.
Tunc prelatus et omnes fratres
osculantur eum successive
et ponit in choro ultimus.
De confirmatione et bene
dictione regularis abbatis.

Onfirma
tio electi in
abbatem
regularem
fit hoc modo. Exami
nata enim et probata et
confirmata electione
episcopo amicto. stola plu
viali et mitra parato
confirmatur. Idem prosternitur
coram altari. Tunc ponti
fex incipit a. Confir
ma hoc deus. *Require supra.*
Decens. in frontem. puer. ps.
Exurgat deus. *Et re*
petitur a. Finitis ps.
et a. dicit episcopus. V. Salvum
fac servum tuum. *V.*
Mitte ei domine auxili
um. *V.* Domine exaudi
orationem. *V.* Dominus vo
biscum. *Oremus.*
Omnipotens sempiterne
deus qui facis
mirabilia magna so
lus pretende super hunc
famulum tuum et
super cunctas congre
gationes illi commis
sas spiritum gratie saluta

nis et ut in unitate t(ibi)
complaceat ppetuis
ci iore benedictiois
in fundē. P(er). xp(istu)m. do(minum).
℟ Amen. Oremus.
Actiones n(ost)ras
q(uesumu)s d(omi)ne aspirā
do preueni (et) adiuuā
do p(ro)sequere ut cunc
ta n(ost)ra op(er)atio et oro
atīo semp(er) incipiat (et)
p(er) te cepta finiatur. P(er)
d(omi)n(u)m. ℟ Amen. Bn̄
dictō p(ro) electi in ab
batem reglarem (con)fir
mati que fieri debet i(n)
dieb(us) d(omi)nicis ul' festi
uis fit hoc modo. Dic
enim ad h(ec) statuta pō
tifex celebrans in pō
tificalib(us) p(ro)cedit i(n) m(is)
sa usq(ue) ad all(elui)a. ul' t(ra)c
tum. tūc electus pa
tus amictu. alba. sto
la. pluuiali. p(re)sentat(ur)
ab electorib(us) ul' a bi
alijs abb(at)ib(us) eiusde(m)
ordinis ep(iscop)o super fal
distorium ante altare
sedenti. Et alt(er) p(re)sentā
cium flexis genibus
dicit alta uoce in mo
dum lectionis hoc (est)
modo.
Ad est
Reuerende pater
electus mon(asterii) tal' que(m)
n(ost)ri pontificatus cel
situdini cepte (con)uēt(us)
eiusdem loci duxim(us)
p(re)sentandū. humili(ter)
postulantes a uobis
ut ip(su)m in abb(at)em p(re)
dicti monastij digne
m(u)nim ordinare. Tūc
ep(iscopu)s int(er)rogat eos dicē(n)s.
Scitis eum esse ydo
neum ad abb(at)is offi
cium. ℟. Scimus (et)
testificam(ur) ip(su)m esse
ydoneū atq(ue) dignū.
Int. Fuit eius electio
canonice et concor

dit celebrata. R. Fiat

Et eps. Deo gras. Tunc eps alloquitur eu dicens in modum lectonis.

Antiqua scorum patrum institutio docet et precipit ut is qui ad regimen animarum eligitur examinari et interrogari de diuersis causis et moribus que huic regimini congruunt et necessaria sunt. Eadem igitur auctoritate te super interrogamus. Interrog. Uis tuum sanctum propositum et sancti benedicti regulam obseruare. et que subiectos tuos ipsum faciant diligenter instruere. R. Uolo. Int. Uis mores tuos ab omni malo temperare et quantum adiuuante deo fuerit domino poteris ad omne bonum commutare. R. Uolo. Int. Uis castitatem. sobrietatem. humilitatem et pacienciam cum dei adiutorio in te ipso custodire. et subditos que tuos in hijs docere. R. Uolo. Interro. Uis res monasterij tibi commissi. fideliter custodire et in usus ecclesie. et fratrum. et pauperum ac peregrinorum distribuere. R. Uolo. Interro. Uis huic sancte matri ecclesie. Ordinatem. in qua constitute epo mei usque successoribus fidem subiectionem. obedientiam et reuerentiam deuote. ac fideliter perpetuo exhibere. Tunc electus flexis coram illo genibus facit hanc professionem. In quibusdam tamen ecclesijs fit finita missa oibus

expeditis. mmmmmmm.

Ego. N. talis monasterii ordinandus abbas vel abbissa promitto coram deo et sanctis eius et fratrum hac congregatione sollempni fidelitatem. dignam quoque subiectionem. obedientiam et reverentiam. matri mee ecclesie N. Tibique S. domino N. meo. eiusdem episcopo et successoribus tuis secundum sacrorum statuta canonum. et prout precipit inviolabilis auctoritas pontificum romanorum. Et hec manu propria super hoc altare. vel hoc ad sancta dei evangelia iuro et iurando firmo. i.

Tunc episcopus dicit in presenti

Oremus. Pater noster. in tono.

Deus in hiis et in ceteris bonis sit electi mens cooperator tuus karissime fili. Responsum. omnes. Amen. Deinde stratis ante altare tapetis. accumbat pontifex super faldistorium. is vero qui benedicendus est abbas prosternitur totus et extenditur ipse vero tamen super tapetum ante altare vel coram altari ad sinistrum latus episcopi et baculus qui ei debet dari ponitur iuxta vel circa ad sinistrum latus eius. et tunc cantores incipiunt. vii. psalmos penitentiales sibi iungentes letaniam. Require illam supra sub ordine subdyaconorum. Cum quoque dixerint. Ut obsequium servitutis nostre et cetera. Et idem a choro responsum fuit. Tunc episcopus ab accubitu surgens et se ad electum volvens baculum

in sinistra tenēs dicē
primo. Ut p̄sentem
el'ctum bn̄ ✠ dicere
digneris. te ro. au. nos.
Et s̄o dicat. bn̄dicere
et s̄cī ✠ ficare digneris
te rogamus audi nos.
Procedendo s̄ēp signū
crucis. sup illum. Et
mox postq̄ˀ a choro r̄
fuit repetita redit
ad cubitum cantorib'
resumentib' letaniā.
Qua finita surgens.
electo p̄strato manēn
te usus illū dicē. Pat
nr̄. Et ne nos. ℣. Sal
uum fac suum tuū.
℣. Mitte ei dn̄e auxi
lium. ℣. Hic accipiet
bn̄dictionē. ℣. Memō
esto dn̄e congregatōis
tue. ℣. Dn̄s custodi
at introitum et exi.
℣. Dn̄s custodiat te
ab omī malo. ℣. Dn̄e

deus uirtutum cōuerte
nos. ℣. Dn̄e exaudi
orōnem meā. ℣. Dn̄s
uobiscum. ℟. Et cum
spū tuo. Oremˀ. Orō.
Concede q̄sumˀ
omīps deus af
fectui nrō tue misera
tionis effectum. Ut
hunc famulū tuum
quē ad regimen aīa
rum eligimus grā
tue dono p̄sequāns
et te largiente cum
ipā t electōe nrā pla
ceamus. P xp̄m dōˀ
nrm̄. ℟. Amen. Oremˀ.
Orō que dicatˀ illo ad
huc p̄strato manēte.
Auctor bonor
institutor deus.
qui p moysen famu
lum tuū ad gubnā
das ecclias p̄positos
instituisti tibi sup
plices p̄ces effundimˀ

atq3 deuotis mētib3
exoramus ut hunc
famulū tuum quē
cōmunis electio fa
mulor tuor ⁊ cōuē
cia tua abbēm hodie
ouium tuar istitu
it clemēter respicere
et ꝑciosis tue grā
muniꝛe digńs sicq3
sibi sbditos cōmēda
tas q3 oues regē ꝯce
das. ⁊ cū illis omib3
celorū regna adipisci
mereatur. qua t̄. te co
pitulante dn̄e apli
cis. Iugiť fultus dec
timis centesimo cū
fructu letus portas
introeat paradisi. at
q3 te collaudante ar
due mereatur. Euge
ſue bone ⁊ fidelis in
pauca fuisti fidelis
supra multa te ꝯsti
tuam intra in gau

dium dn̄i tui. Quod
ipse p̄stare. Deinde dic̄
mediocri uoce iūctis
manib3 ante pectus.

Per omnia secula
seclorum. Dn̄s
uobiscum. Sursū cor
da. Grās agamus do
mino deo nr̄o. pp̄fō.

Uere dignum et
iustum ē equū
et salutare. Nos tibi
semꝑ ⁊ ubiq3 grās a
gere. Dn̄e scē pat ops
etne deus. omiū rer
fons ⁊ origo bonorū
te suppliciť deꝑcam
ut affluentem spm
tue bndictionis sup
hunc famulum tuū
nob orantib3 ꝑpiciꝰ
infundas. Hic impoīt
manus sup capd illiꝰ
Et qui ꝑ nostre manꝰ
hodie impositione
abbas istituitur tua

scificatōe digne a te r-
electus pmaneat nū
quā postmodū a tua
gr̄a separetur idignus.
Hic removeat manus
desup caput. Suscipi
at te largiente hodie
dn̄e in bono ope pseū
anciam. in adūsis cō
stanciam. In tribulatō
nib9 tolleranciam. In ie
iunys desiderium. in
impietatib9 mīam. I
humilitate principa
tum. In supbia odiū.
In fide dilectionē. In
doctrina puigilanciā.
In castitate ɔtinēciā.
In luxuria abstinēciā.
In vanitatib9 mode
raciam. In morib3 doc
trinam. te auxiliante
dn̄e talis in hoc mis
terio pseueret. qualis
leuita ab aplis elect9
btūs stephs meruit p

durare. Totā ab hodi
erna die mūdanam
cōūsationem despi
ciat. Te dn̄e bn̄dictō
nem largiente ɔtēp
nat psencia. diligat
celestia. desideret sēpit
na. Sit exemplum ⁊
forma iusticie ad gu
bernandā regēdamq3
ecclesiam tuam fidelis
et speculator ydone9
int' suos collegas sē
p inueniatur. Sit ma
gni ɔsily industrie
censure efficax disci
plina. Ita te domine
tribuente ut omib9
mādatis tuis sine re
prehensione ē mun
do corde desuies ad
brauium supne uo
cationis multiplica
to fenore cū centesi
mo fructu coronaq3
iusticie ad celestium

thesauror diuinarum gratiarum perueniat. Oratio sequens dicit plane ita quod a circumstantibus intelligi ualeat et audiri. Prestante domino ihesu christo. R. Amen. Oremus. Oratio.

Deus cui omnis potestas et dignitas famulatur da huic famulo tuo prosperum sue dignitatis effectum in qua te semper timeat tibique iugiter placere contendat. Per christum dominum. R. Amen.

Omnium domine fons bonorum iustorumque prouectus munerator tribue quesumus isti acceptam bene dignitatem regere et a te sibi prestitam bonis operibus comprobare. Per christum dominum. R. Amen. Oremus. alia oratio quam quidam dicunt.

Exaudi domine preces nostras quas in conspectu tue magestatis super hunc famulum tuum fundimus qui uicem tui nominis ad gubernationem omnium tuarum statuitur ut cum respicere et intueri uenemente beato benedicto uel beato augustino patrono et gubernatore nostro benedicere digneris et qui ad redemptionem et protectionem nostram de celo descendisti et mundo te ueniens et summum pastorem exhibuisti dicens. Ego sum pastor bonus te inuocamus. te suppliciter deprecamur ut huic seruo tuo quem pastoralitatis culmen subire uoluisti tua bonitas adsit. et benedictio omnibus diebus uite sue protegat

l. dñe

cum ⁊ deffende ab oi
bꝰ uisibiliũ ⁊ inuisi
bilium adūsitatibꝰ
inimicoꝝ. Unge gr̄
sus eius ĩ uiam pacis
et iusticie. et largire
tuaꝝ dona uirtutuꝝ.
Justitiã. temꝑanciã.
prudētiam. caritatē.
sobrietatē. paciēciaꝝ.
longanimitatē. for
titudinem. cōstāciã
insuꝑabilem. fidem
nō fictam. spem ino
cuissam mētem deuo
tam. humilitatem ꝑ
fectam. intelligentiã
rectã. benignitatem.
modestiam. unanimi
tatem. pacem ꝯcordiã.
castitatem. abstinen
tiam. uigilantiã. di
scretionem. rectitudi
nem scām. pietatem
cōsilium. ⁊ in cunctis
actibꝰ bonis ĩ mola

tam ꝑseuerantiã. Au
fer dn̄e ihū xp̄e ab eo
quicquid prauum ⁊ di
stortum est. quicquid
saluti ꝯ̄rium ē. quicquid
anime nociuũ. Sup
biam. iactanciã. Ua
nam gliam elatōnē.
et quicquid ad ultimū
tibi displicens esse
poscit. Circunda eum
extius ⁊ intius tue
ꝓtectionis auxilio.
ut te deffensore sit
tutius te ꝓtegēte se
curius te docente scī.
ostende ei uiam per
quã ambulet. Tri
bue ei thesauros sa
piētie ut sciat ⁊ hēat
unde noua ⁊ uetera
ꝓferat. Fac eum in
omibꝰ tua sequi ue
stigia ⁊ de sua mini
stratione gaudium
bonũ adipisci. ut pt

hui⁹ scli [illegible] cursum
cum ante tuum tri
bunal uenerit illud
a premium ꝛ omib⁹
quos tibi p̃sentabit
largians qd̃ fidelib⁹
dispensatoribꝫ tuis
ꝓ ptio noĩe labora
tibꝫ in t̃ris te pmisi
sti daturũ esse in cel.
Qui cũ p̃re ꝛ spu sc̃o
ꝛc̃. R. Am̃. Postea r
dat ei genua flectẽti
regulam dicens.

Accipe regulam
a sc̃is patribus
traditam ad regen
dum custodiendũq;
gregem tibi a dõ cre
ditum quãtum dẽs
ip̃e cõfortauit. ac i
fragilitas humana
pmisit. Accipe gre
gis dominici pater
nam puidẽtiam ꝛ
aiarum, pcuratõem
et p diuine legis in
cedendo p̃cepta sis
ei dux ad celestis he
reditatis pascua ad
iuuante dño nostro
ih̃u xp̃o. ✠ R. Amẽ.

Deinde dat ei baculũ dicẽs.

Accipe ba
culum pastoral'
offitij quẽ preferas
caterue tibi cõmisse.
ut sis in corrigendis
uitijs pie seuiens. ꝛ
cum iratus fiũs mie
memorens. R. Amẽ.
Oremus.

Rex omĩps ꝛ piis
sime te depca
mur dñe hunc fa
mulum tuũ, ppiciu⁹
intuere. ut gr̃a tua
auxiliante. sit ĩ sua
s̃biectorũq; cõuersatõe
p̃cepta transcursor
sc̃e regule efficaciť
studeat adimplere

ut transcursor uilli
cationis sue tẽpore
una cum cõmisso i
sibi grege ꝑpetua po
ciatur beatitudie. P
do. ℟. Amen. Deinde
dat ei anulũ dicens.
Accipe ꝛc. ℞e. s. in be
nedictiõe epi. Hys oĩ
bꝫ expletis cantatur
all'a ul' tractus si tp̃s
requirat ꝛ electus du
catur ad sedem i choro
ul' alibi ubi audiat
totam missam. et p
ceditur in missa ordi
ne solito. Debꝫ autem
electus offerre duos
cereos accensos. duos
panes ꝛ duas ãpul
las uino plenas. Et
postquã eps̃ cõicaue
rit ipse bene✠dicẽ
cõicare debꝫ. non tñ
debꝫ sumẽ de sãguie
sicẽ facit eps̃ cõsecrat.

Missa finita et eps̃
campanis pulsan
tibꝫ ducit illum ad
chorum et statuẽs
eum in sede sui p̃de
cessoris dicit illi.
Accipe potestatẽ
liberam regẽdi
hoc monasterium et
cõgregationem eius. ꝛ
omnia que ad illud
intus et exterius
spũalit̃ ꝑtinere no
scuntur. ul' si bñdi
catur in ecclĩa cathe
drali statuit illum
in aliquo stallo ali
cui dignitati depu
tato s̃m morẽ cuiꝰ
qꝫ ecclĩe dicẽs. Sta
in iustitia et s̃citate
et tene locum a deo
tibi delegatum. Po
tens est enĩ d̃s. ut
augeat tibi grãm
suam. Dũc archidi

aconus incipit uo
ce excelsa ymnum.
Te deum laudamus.
Et eps redit ad altare
illo ibi dimisso. Cumq
dixit fs usus. s. Te eter
num patrem. Tunc si
sit in ppo. mon. fres
sue cgregationis por
dinem osculentur ei
reuenter pmo flectis
genibus coram illo i
ymno deo dicat eps.
℣. Cofirma h deus. ℣.
Saluum fac seruu tuu.
℣. Esto ei domine t.
℣. Nichil proficiat
inimi. ℣. Dne exaudi
orationem meam.
Dns uobcu. Oremus.
Exaudi domine preces
nras et sup hunc
famulu tuum spm
tue ben ✠ dictiois
emitte ut celesti mu
nere ditatus et tue
gram magestatis p
sit acquirere et bene
uiuendi aliis exeplu
pbere. P do. ℟. Amen.
Et post dicit missa q
incepit osecrationem
dicitur ul sequens col
lecta qz 7 sequens secta
7 postcoio dicuntur
sub uno ponim. cum
collecta 7 secta 7 post
coione misse dici. Or.
Concede qs dne
huic electo fa
mulo tuo ut predi
cando 7 exercendo que
recta sunt p exepla
bonor opum aios
suor istruat subiec
tor 7 ut remunera
tionis mercede a te
pyssimo pastore p
cipiat. P. Secreta.
Munera qs dne
suscipe placat
ut huic electum fa

Simulum tuum semper et ubique misericorditer protegat. Per. Post communio.

Haec nos communio domine purget a crimine ac electum tuum benigna pietate confoveat. Per dominum. De benedictione abbatisse.

Electa in abbatissam et confirmata benedici debet in diebus dominicis vel festivis. Quod fit hoc modo: quae postquam evangelium legatur in soluta religiosarum veste presentatur pontifici in sede sua sedenti. Et faciat professionem obedientie. Deinde prosternit se ante altare supra tapetum et statim sorores eius

incipiunt letaniam. Et proceditur in benedictione per omnia sicut in abbatis benedictione actum est usque in finem verbis masculini generis in femininum mutatis. Hoc salvo quod loco ultime orationis. Exaudi domine et cetera. Dicatur sequens oratio.

Concede quaesumus omnipotens deus huic famule tue electe ut ostendendo et exercendo que recta sunt per exempla bonorum operum animas suarum instruat subditarum et eterne remunerationis mercedem a te piissimo pastore percipiat. Per Christum dominum. R. Amen.

Oremus. Oratio.

Domine deus omnipotens qui so

iorem moysi mariam
precuntem cum ceteris
mulieribus inter equo
reas undas cum tympa
nis et choris letam ad
litus maris uenire
fecisti te supplices de
precamur pro hac fideli
famula tua que ho
die matina in cathe
dra uniuersis sibi sub
ditis abbatissa consti
tuitur. Vt ita mona
stica uel canonica nor
ma tueatur cunctas
familias tuas sibi
commissas quatinus
ad eternam gloriam te
auxiliante cum omnibus
illis introeat leta. et
Ibique exultantes et
cum angelis canen
tes cantica noua se
quatur quocumque ie
rit. Ihesum christum dominum
nostrum. Qui cum patre. R.

Amen. Si autem alibi quam
in proprio monasterio bene
dicta fuit ea ad mona
sterium redeuntem omnis
chorus uirginum illi
cum processione occurrat
cantando. R. Dilexi
sti iusticiam. V. Propter ue
ritatem. Re in commu
ni uirginum. et ea coram
altari prostrata dicit V.
Saluam fac ancillam
tuam etc. Et sup. sicut sub
ordinatione abbatis. Oratio.
Familiam tuam
domine tue custodi
amur at pietatis ut
uirginitatis sancte propo
situm quod te inspirante
suscepit te protegente
illesam custodiat. Per
christum dominum nostrum. R. Amen.
Deinde ponitur in cathe
dra et dicit oratio. Deus
cui omnis potestas. Re
sup sub ordinatione.

albatis. Et dicatur
missa que legitur in ista
sb ordinatōe ũginũ
ũbis pluralis nũi in
singularem mutat̃ ħ.
hoc excepto q̃ hic dr̃
secta. Respice dñe sr̃
hanc. Require hanc
orōnem ibidē. postc̃.

Purificent nos
qs domine sac̃
menta que sũpsimus
et famulã tuã ab omi
culpa libãm esse ɔce
de ut que ɔsciẽ sue re
atu cõstringitur cele
stis remedij plenitu
dine glorietur. P dñm.

De ordinatione dy
aconisse.

Yaconis
sa olim i
no tñ an
annu quadragesim̃
ordinabat̃ hoc modo.
lecta etenim eplã ea ad

stiam ante altare pro
strata dicebat eps̃ s̃r
cam. Adiutoriũ no
strum in nomine do
mini. Oremus.

Exaudi dñe pre
ces nr̃as ⁊ sup
hanc familiã tuam
⁊c̃. Require .s. sb bñ
dictõe albis. deinde
dabat ei oranũ dicẽs
oratio. Oremus.
Familiam tuã dñe
⁊c̃. ut s. De bñdic
tione ⁊ consecratio
ne uirginum.

Onsecra
tio uirgi
num fieri
debet uel
ephia. ul' in natali
cijs aplõr. ul' i albis
pascalibꝫ. ul' in ascẽ
sione. ul' in penteco.
ul' in sollẽpnitatibꝫ
btẽ uirg̃. ul' si neces

sesit in dominicis diebus extra aduentum et quadragesimam. potest etiam fieri omni tempore ubi periculum imminet ne inconsecrate decedant. Die ergo precedenti hora uespertina uel in mane. antequam episcopus incipiat missam presentantur ei uirgines benedicende qui de earum etate et proposito si uelit. xxv. annorum fuerint. Si uoluntatem et propositum suum ande uirginitatis habuerint diligenter inquirat et insuper seorsum cum qualibet de uita consciencia et carnis integritate. post hec hora congrua preparet se et ad missam in qua procedit usque ad alleluia uel tractum si dici debet.

At prius autem quam illa cantetur. pontifex sedet super faldistorium coram altari paratum. Tunc archipresbiter sacris uestibus indutus uenit ante papilionem uel capellam uel alium locum in ecclesia paratum ibi benedicende uirgines sunt incluse cantans alta uoce hanc. ant.

Prudentes uirgines aptate lampades uestras ecce sponsus

uenit exite obuiam

Virgines ꝓ audientes uocē archipresbr̄i pareant se accedentes cereos in suos & teneant hinc & hinc cum cereis accēsis de loco illo absq; aliquo capillorum opertimento. et in uestibus quibus semper in mon. sunt. sine mantell' uel cucull'. Archipresbiter uero precedens statuat eas in parte occidentali ecclie extra chorum. Ita tamen quod epm coram altari sedentem uidere possint & ipse eas. Tunc idem archipresbr̄ in parte uirginum stans dicat alta uoce in tono lectionis ad epm. uirginibus genua flectentibus.

Reuerende pater postulat sancta mater ecclesia catholica ut has presentes uirgines seu scimonales dignemini benedicere & consecrare et dn̄o nr̄o ihu xp̄o summi dei filio desponsare. Interrog. eps. Scis illas dignas esse. R. Rndet archipresbiter. Quantum humana fragilitas nosse sinit et scio & testificor illas dignas esse ad huius munus honoris. Tunc archieps dicit ad circumstantes. Auxiliante domino deo & saluatore nr̄o ihu xp̄o eligimus has presentes uirgines consecrare & dn̄o nr̄o ihu xp̄o desponsare. Deinde uocat eas inchoans. a.

dicendo primu[m] u[er]bu[m]
scilz. Venite. Virgines
u[er]o surgetes mox sem
atim ueniu[n]t usq[ue] ad
introitum chori extr[e]
ti genua ibi flecten
tes. Et tunc ep[iscopu]s uocat
s[e]c[un]do cantans [et] dicens
s[e]c[un]d[u]m u[er]bu[m] .a. scilz. Venite.
Virgines u[er]o surgetes
re[n]dent. Et nu[n]c seq[ui]
mur. Et non dicunt
plus [et] iteru[m] paru[m] p[ro]pi
qu[a]ntes u[er]sus ep[iscopu]m. s. usq[ue]
ad mediu[m] chori [et] ibi
genua flectunt. Tunc
ep[iscopu]s uocat t[er]tio cantans
totu[m] residuu[m] ip[s]i[us]. a.

Venite uenite uenite filie audi te me timorem domini docebo uos:

Virgines u[er]o surgetes respondent cantantes totam antyphonam.

Et nunc sequimur in toto corde et timemus te et querimus faciem

nobis

tuam uiderit domine
ne confundas nos sed
fac nos iuxta man
suetudinem tuam
et secundum multi
tudinem misericordie tue.
Quam dicendo magis
appropinquantes ascendunt
in pulpitum ubi omnis

se prosternunt et extendunt
in terram coram episcopo et
quelibet dicit hunc versum.
Suscipe me domine
secundum eloquium tuum et
non dominetur mei
omnis iniusticia. De
inde surgunt et pari
bus sine magistris
que sunt due vel plures
statim ordinantur ite
rum in modum coro
ne coram episcopo equo
tanti spacio distantes
ab eo. Tunc episcopus ortatur
eas publice ad am
plectendum honorandum
et studium sancte virgi
nitatis propositum. Et
mox interrogat eas
palam et communiter dicens.
Vultis in sancto proposito
virginitatis perseuera
re. Et illi respondent. Vo
lumus. Tunc una quaeque
sigillatim genu flec

tat coram eo et inmis
sis manibus iunctis
inter ambas manus
epi. Eps interrogat quam
libet dicens. Permitti
te perpetuo virginita
tem servaturam. R. Per
mitto. Et eps dicit.
Deo gratias. Illa vero
osculatur manum epi.
Omnibus autem per ordinem
sic expeditis et ad sua
loca reversis. Eps com
munis interrogat dicens.
Vultis benedici consecra
ri et domino nostro ihesu christo
summi regis filio despon
sari. Respondent omnes.
Volumus. Post hec
prestituit se pontifex ante
altare super faldistori
um. et ministri hinc
inde. et virgines post i
psum in ordine suo
super tapeta. Et canto
res incipiunt letaniam

Require eam. s. sub or
dinatione subdyaconi. Et
postquam dixerint. Ut ob
servantis nostre etc. Et inde
a choro responsum fuerit.
Surgit eps ab accubitu
vertens se ad virgines
illis prostratis manenti
bus tenens baculum pa
storalem cum sinistra.
Et in presenti tono dicit.
Ut presentes ancillas
tuas bene ✠ dicere
sancti ✠ ficare et conse ✠
crare digneris. te ro.
au. nos. Ut eas in sancte
religionis proposito et
virginitatis observan
cia conservare digne
ris te rog. au. nos. Ut
eas celestibus discipli
nis instruere digne
ris. te ro. au. nos. Ut
dimittas que conscien
cia metuit. et adicias quod
oratio non presumit te

rog. an. nos. Quibus dictis et eisdem a choro responsis. pontifex redit ad acubitum. Cantoribus letaniam non dimisistam resumentibus. Qua finita surgunt omnes et virgines ad locum unde venerunt vel ad alium ydoneum priniorem divertentibus. Pontifex coram altari benedicat virginum vestes dicens. Dominus vobiscum. Et cum. Oremus. Oratio.

Deus eternorum bonorum fidelissime promissor et certissime persolutor qui vestimentum salutis et indumentum iocunditatis eterne tuis fidelibus promisisti clementiam tuam suppliciter exoramus ut hec indumenta humilitatem cordis et contemptum mundi significantia quibus famule tue sco sunt visibiliter informande propositio propicius bene ✠ dicas et beate castitatis habitum quem te inspirante susceperunt te protegente custodiant. et quas vestimentis venerande promissionis induis temporaliter beata facias inmortalitate vestiri. per xpm dominum nostrum. R. Amen.

Oremus. Oratio.

Domine deus bonorum dator virtutum et omnium benedictionum largus infusor te obnixis precibus deprecamur ut has vestes quas famule tue pro indicio cognoscende religionis induui se volunt

bn ✠ dicere et sci ✠ ficare digneris ut inter reliquas feminas tuo cognoscantur dicatae amictu. Per xpm dnm nrm. R. Amen.

Oremus. Alia tam virginis quam vidue vestis benedictio. Oro.

Exaudi qs omps ds preces nras ut has vestes quas famule tue pro observando castitatis signo induere se ipsas optenendas exposcunt uberrime bn ✠ dictionis ymbre profundere sicut perfudisti horam vestimentorum Aaron benedicte unguenti profluentis a capite in barbam. Et sic benedixisti vestes omnium religiosorum virorum tibi per omnia placencium ita has vestes bn ✠ dicere et sci ✠ ficare digneris et per clementissime pater ut supradictis famulabus tuis sint hec vestes salutis protectio hec cognitio religionis hec sanctitatis initium. hec contra omnia tela inimici robusta deffensio. ut centesimi muneris opulenta.

Si vero sint vestes vidue dicatur. Sexagesimi fructus dono continentia perseverante dicetur. Per dnm. Et vestes aqua benedicta aspergantur. Deinde benedicit vela virginum benedictio.

Supplices te dne rogamus ut super has vestes tuarum capitibus ancillarum imponendas. bn ✠ dictio tua benigne descendat et sint hec vestes benedicte

et cōsecrate ⁊ inmacu
latā et scē p̄sentium
ancillarū tuarū. P xp̄m
dn̄m. R. Amen.

Caput omnium fideli
um d̄s ⁊ tocius cor
poris saluator hec ope
rimēta uelaminis que
famule tue ꝓpt̄ tuū
atq; genitricis beatis
sime semꝑ uirginis
marie amorem suis
capitibꝰ sunt imposi
ture dextera tua scī
fica ⁊ qđ ꝑ illa misti
ce datur intelligi tua
semꝑ custodia corꝑe
pariter ⁊ aīo inconta
minato custodiant.
ut q̄n ad remunatio
nem ꝑpetuam scōrū
cū prudentibꝰ ⁊ ip̄e
uirgibꝰ ꝑparate aduc
nerint te ꝑducēte ad
sempit̄ne felicitatis
nuptias introire me

reātur. Qui uiuis R.
Amen. Et uela ip̄a a
qua bn̄dicta asꝑgāt̄.
Sequit̄ anulorum bn̄
bn̄dictio. Oremus.

Creator ⁊ c̄ser ua
tor humani ge
neris. dator grē spūa
lis largitor et̄ne salu
tis tue domine bn̄
✠ dictionē tuā suꝑ
hos anulos emitte
ut qui eos gestau̇int
celesti uirtute muni
ti fidem integram fi
delitatemq; sinceram
teneāt ⁊ sicut sponse
xp̄i uirginitatis ꝓpo
situm custodiāt. Et
in castitate ꝑpetua ꝑ
seuerent. P. d. n. R.
Amen. Ad torquas
siue coronas bn̄dic

Bene ✠ dic tio.
done ornamēta
ista ut sit remedium

gen̄i humano ꝛ p̄ca
p inuocationē tui no
minis ut quecumqꝫ
ea portauīnt corpis
sanitatē ꝛ aīe tutelā
pcipiant ꝛ si tibi fide
liť fuerint coronaꝫ
quā hec ornamenta
designāt in celo ꝛ pci
pere m̄eantur p te sal
uatorē mūdi ꝛ c̄. R̄. Am.
His expletis uirgi̅es
eximīs cotidianis ue
stibꝫ iloco ad q̄ diui
tenint induant. bn̄
dictas exceptis uel
et itum cantat̄. All'a.
ul'. tractus. si dici de
beat. ꝛ induti mox se
natim redeunt ad
ep̄m cantando. R̄. n.
Regnū mūdi ꝛ c̄. Re
in natal' uni' uirgis.
et ordinētur ante al
tare coram ep̄o imo
dum corone stante
flexis genibꝫ capiti
bꝫ discoopertis ꝛ uul
tibꝫ in t̄ram dimissis
et tunc bn̄dicuntur
benedictō. Bn̄ ✠ di
cat uos d̄s paṫ ꝛ filius
et sp̄s sc̄s omi bn̄dictō
ne sp̄uali. R̄. Am. Orc̄.
Respice domine
ppitius sup has
famulas tuas in sc̄e
uirginitatis ppositū
qd te inspirante su
sceperunt ꝛ ptegerūt
te ptegente illuꝫ cu
stodiant. P dnm. n.
R̄. Amen. Deinde di
cat mediocri uoce iūc
tis maībꝫ an̄ pectus.
Per omīa secula
sclo̅r. Dominus
uobiscum. Sursum cō
da. Gr̄as agam' do
mino deo nostro.
Uere dignum et
iustū est equū

et salutare. Nos tibi semper et ubique gratias agere. Domine sancte pater omnipotens eterne deus castorum corporum benignus inhabitator et incorruptarum deus amator animarum. Deus qui humanam substantiam in primis hominibus diabolica fraude uiciatam ita uerbo tuo per quod omnia facta sunt ut eam non solum ad prime originis innocentiam reuoces. Sed etiam ad experientiam tunc nouorum bonorum que nouo in seculo sunt habenda perducas. Et obstrictos adhuc conditione mortalium iam ad similitudinem prouehas angelorum. Respice propitius domine super has famulas tuas que in manu tua continentie sue

propositum collocantes tibi deuotionem suam offerunt. a quo et ipse uota sumpserunt. Quo modo enim animus mortali carne circumdatus legem nature libertatem licentie uim consuetudinis et stimulos etatis uinceret nisi tu deus per liberum arbitrium hunc in eis amorem uirginitatis clementer accenderes. tu hanc cupiditatem in earum cordibus benignus aleres. Tu fortitudinem ministrares. Effusa namque in omnes gentes gratia ex omni natione que sub celo est in stellarum innumerabilem numerum noui testamenti heredibus adoptatis inter ceteras uirtutes quas filiis

tus non ex sanguinibus
neque ex voluptate
carnis. sed de spiritu tuo
genitus indidisti
etiam hoc donum in quasdam
mentes de largitatis
tue fonte defluxerit.
ut cum honorem nup-
tiarum nulla interdicta
minuissent atque super
sanctum coniugium nuptialis
benedictio permaneret.
existerent tamen sublimi-
ores anime que viri et mu-
lieris copulam fasti-
dirent. Et connubii
concupiscerent sacramen-
tum. nec imitarentur
quod in nuptiis agitur.
sed diligerent quod in
nuptiis prenotatur.
Agnovit auctorem
suum beata virginitas.
et emula integritas.
angelice illius thala-
mo illius cubiculo

se devovit. Qui sic
perpetue virginitatis
est sponsus quemadmo-
dum perpetue virgini-
tatis est filius. Implo-
rantibus ergo auxili-
um tuum domine. et confirma-
ri se benedictionis tue
consecratione cupien-
tibus da protectionis tue
munimen et regimen
ne hostis antiquus
qui excellentiora stu-
dia subtilioribus infestat
insidiis. ad obscuran-
dam perfecte continentie
palmam per aliquam men-
tis subrepat incuriam.
Et rapiat de proposito
virginum quod etiam mo-
ribus decet inesse nup-
tiarum. Sit in eis domine
per donum spiritus tui pru-
dens modestia. Sapi-
ens benignitas gravis
lenitas casta libertas

incantate ferueant
et nichil extra te dili
gant. laudabiliter ui
uant. laudemque non
appetant. Te in sanctitate
corporis. Te in puritate
anime sue glorificent. Amo
re te timeant. amore
tibi seruiant. Tu eis sis
honor gaudium uolup
tas. Tu in merore so
latium. Tu in ambigu
itate consilium. Tu in
iniuria defensio. In tri
bulatione paciencia. In pau
pertate habundantia. In
ieiunio cibus. In infir
mitate medicina. In
te habeant omnia diligē.
appetant super omnia
propter te. que sunt professe cu
stodiant. Scrutatori
pectorum non corpore pla
citure. sed mente ut hostem
antiquum deuincant. et
uitiorum sordes expu
gent. Crescant inu
merum puellarum sapien
tum ut celestem spon
sumque uirtutum accen
sis lampadibus cum
oleo preparationis expec
tent. ne turbate in pro
uiso regis aduentu
sed secure cum lumine
prudentium uirginum
choro iuncte iocunda
ter occurrant. Et ne ex
cludantur cum stultis sed
regalem ianuam cum
sapientibus uirginibus
licenter et in agni tui
perpetuo comitatu pro
babiles mansura ca
stitate permaneant.
Quatenus centesimi
fructus ubertate dono
te donante decorari
mereantur. **Quod sequitur
dicitur plane legendo.** Per
dominum nostrum. R. Amen. **Pre
phatio finita pontifex**

uocat illā ul' illas si p'les sit inchoando ꝛ stola r p'sequn te Rn sum.a:

Ueni electa mea et po nam te in thronū meum. Quia con cupiuit rex specie tuam. ℣. Audi fi lia et uide et inclina aurem tuam. Ps. Quia concupiuit.

Finito Rn̄so surgit et si p'les sūt uirgines ue niūt hinc ꝛ hinc et p̄ sentātur aparanim p'his. Epō hoc modo qm̄ illa que prior est in uno capite ordis seu corone ꝛ alia que sūr prior est in alio c capite simul uenie tes flectunt genua humiliter coram il lo cantantes simul. Antiphona.

Ancilla xpi sum
ideo me ostendo ser
uilem psonam.
Qua dicta mox eps
interrogat illas pariter
dicens. Vultis psistere
in sca uirginitate quam
professistis. Et ille si
mul respondent Volumus.
Tunc eps imponat ri
uelum sup caput cui
libet quod descendat sup
scapulas et sup pecto
usque ad oculos dicens.
Accipe uirgo. Vel
Ampl'ali si sunt
plures. Palamen sacrum
quod pferas sine macu
la ante tribunal eter
ni iudicis tui flecti
tur omne genu cele
stium terrestrium et i
fernorum. quo cognos
cans mundum contep
sisse et te in xpo ihu
ueraciterque toto cor
dis aio sponsam spe
tualiter subdisse. qui
te ab omni aduersitate
deffendat et ad uitam
eternam pducat. Qui
cum patre. R Amen.
Et mox ipsa uirgo uel
ambe simul si plures
sunt cantant hanc
antiphonam.
Posuisti signum
in faciem meam ut
nullum

nullum preter eum

amatorem admit

Quo facto redu-
citur a pani
phis ad loca
tam. ordinis sui.
Et tunc alie due uidelicet
ille que post illas in or
dine corone susceperunt
presentantur epo et simili
modo genua flectunt
et cantant et uelantur
ut prime. Omnibus autem
sic uelatis et ad loca
sua reductis. Dicit
eps. Dns uobiscum. Oremus.

Famulas. Oro.
tuas domine
custodia tue muni fac
at pietatis ut uirgi
nitatis sce. propositum

quod te inspirante susce
perunt et te protegente cu
stodiant illesum. Qui
uiuis et regnas. Sub
sequenter eps iterum uo
cat uirgines dicens
hanc antiphonam.

Desponsari dilec
ta mea uenit yems
transiit turtur ca
nit uinee redolent.
Qua finita illa uel ille
que primo uenerat ad
recipiendum uelum pre

florescere

sentiatur cpo a panim
phis code modo et or
dine sic prius. Tunc
eps desponsat illas h
modo in xpo. Accipe ei
anulum cu dextra ma
nu 7 dextra manu vir
ginis cu sinistra dices.

Desponso te ihu
xpo filio summi
patris qui te illesam
custodiat. Accipe ergo
anulum fidei signacu
lum sps sci ut sponsa
dei uoceris si ei fidelit
et mudo s'uiens. In no
mine patris et filij. 7
s. s. ✠ R. Am. Et dices
In nomie patris. Im
mittit illum par in
pollice dextre manus.
Deinde dices. Et filij.
Immittit eu par i in
dice dices uo. Et sps
sci. Immittit eu pari
in medio digito. Et

mox immittit 7 dimit
tat illum in qrto. Quo
fco uirgo ul' ambe si
mul si ples sut deca
tant hanc. antiphaz.

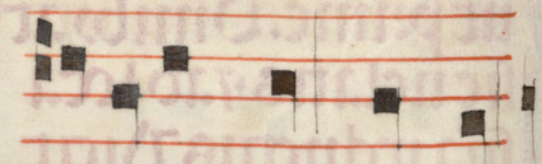
Ipsi sum despon

sata cui angeli

seruiunt cui⁹ pul

critudinem sol et

luna mirantur.
Qua cantata reduci

tur a paranimphis ad
loca sua. et alie due que
post illas secuntur in
ordine presententur episcopo
et desponsentur et can
tantur modo premisso.
Omnibus ergo sic seria
tim desponsatis et ad
loca sua reductis. Omnes
simul levant in altum et
ostendunt dexteras ma
nus cum suas can
tantes hanc. Anti
phonam.

Anulo suo sub
arravit me domi
nus meus ihesus
xpus et tanquam
sponsam decoravit
me corona.

Deinde episcopus dicit.

Benedicat ✠ vos
conditor celi et terre.
deus pater omnipotens qui vos
eligere dignatus est
ad beate marie matris
domini nostri ihesu xpi consor
cium ut integram et
immaculatam virgi
nitatem quam professe
estis coram deo et an
gelis eius consuetis in
proposito teneatis. in
castitatem diligatis
pacientiam custodiatis.
ut coronam virgini

tatis accipere merita
mini. Per eundem. R. Amen.
Post hec itum uocet
illam seu illas dicens
hanc antiphonam.

Ueni sponsa xpi
accipe coronam quam
tibi dominus prepa
rauit in eternum.

Qua cantata simul in
itum presentatur. Episcopus
autem torquem seu corona
imponit capiti cuilibet
uirginis dicens cuilibet.

Accipe signum xpi
in capite tuo ut
uxor eius efficiaris et
si in eo permanseris in
mortalitatis gloria co
roneris. Per eundem xpm
dominum nostrum. R. Amen. Et mox
uirgo seu due uirgines
simul si plures sunt de
cantant hanc antiphonam.

Induit me do
minus cyclade
texta
auro et inmensis
monilibus orna

Qua canta ta reducitur me. Ad loca sua et alie p̄sentantur que sunt modo coronantur et cantant. Omnibus ergo coronatis et ad loca sua reductis dicit eps. Dns vobiscum. Oremus.

Da qs omps deus ut hec famule que pro spe retributionis eterne tibi dno deo devoverant osecrari. plena fide aioque in sco proposito pmaneant. tribue eis domine. humilitatem. castitatem. obedientiam. Caritatem. omium bonor operum quantitatem, pro oibus gloriam. ppudore reverentiam. ppudicicia sanctitatem ut admitium eterne possint glie pervenire. P xpm dnm. R Am. Deinde omnibus simul genua flectentibus eps dicit hanc oronem.

Te invocamus dne sce pat omps eterne deus sup has famulas tuas que tibi voverunt pura mente mundoque corde servire. ut eas sociare digneris int illa centum quadraginta quatuor milia qui virgines pmanserunt et secum mulieribus non coinquinaverunt. in quor ore sicut dolus non est inventus. ita et has famulas tuas facias pmanere immaculatas usque in finem. P dn n ie x fi tui. Q tecu. R Am. Orone finita virgines surgentes simul dicunt a.

Ecce quod concu

puu iam uideo quod

speraui iam teneo i-

illi sum iuncta in ce

lis quem in terris po

sita tota deuotione

dilexi. Post hec eps iunctis ain pectus maibz dic. sup illas huiusr

idinatas hāc orōez ma

Deus plasmator corporum

thei aplī.

afflictor aiarum qui nullā spnis etatem nō sexum repbas nullam cōdōnem grā tua ducis indignam. Sz oium equalr creator et redēptor. tu has famulas tuas quas ex omi nūo gregis bonus pastor eligere ad cōsuandā coronam ppetue uirginitatis et castimoniam aie dignatus es tue protectionis scuto circūtege. 7 ad omē opus uirtutis 7 glie magistrante sapiētia prepara. ut uincentes carnis illecebras et licita connubia recusantes in solubilem filij dnī nrī ihu xpi. coplam mcantur. [illegible] Hijs petimus domīe anima suggās nō car

nalia. Sed spe sci uirtu
te potentia. ut te mi
nistrante sensus et
mebra in eis corpib
et aiabus no possit do
minari peccatum. atque
sub tua gra uiuere cu
pientibus nichil sibi
deffensor malorum. et
inimicus bonorum. de
hys uasis nomi tuo
cosecratis preualeat re
dicare. Omnem etiam
geminium calorem
ymber gre tue celestis
extingat. lumen uo
perpetue castitatis acce
dat facies pudica sca
dalis non peat. nec i
cautis occasionem tri
buat negligentia deli
quendi. Sitque in eis
casta uirginitas. sit
ornate pant et arma
te fide integra spe cer
ta caritate sincera. ut
preparato aio ad conti
nentiam uirtutis tanta
psistetur que super dia
boli uniuersa figmenta.
atque contempnendo pse
tia futura sectentur. Je
iunia epulis carnalibus
pferant. lectoes sacras
et orones couiuys et
potatioibus an ponant.
ut oronibus paste et eru
ditionibus explete illu
minate uigilys opue
gre uirginal' excecant
hys uirtuti armis ha
famulas tuas intus
extusque comuniens
prea in offensum cursum
uirginitatis implere.
P. x. d. n. R. Ame. Alia
bndicto qua qda dicunt.

BEnedicat uos
deus pat et filius
et sps scs omi bndic
tione spuali. ut manen
tes in corruptte in uo

late 7 inmaculate sb
uestimento scē marie
matris dnī nrī ihu x̄.
Requiescat sup uos sps
septiformis grē. sps sa
pientie 7 intellectus.
Sps ꝯsilij 7 fortitudīs
sps scie 7 pietatis reple
at spus timoris dnī i
fragiles solidet. In ua
lidas roboret. ualidasq;
cōfirmet pietate alliciet.
et mētes regat. uias i
dirigat cogitatōes scās
instituat. actus probet.
opera pficiat. caritate
edificet. Sapiā illuminet.
castitate muniat. Sciā
instruat. fide ꝯ firmet.
In uirtute multiplicet.
In scītate sblimet. ad i
paciam pparet. ad obe
diētiam subdat. Sobri
as protegat 7 pudicas
in infirmitate uisitet.
In dolore releuet. In tēp
tatione erigat. In cō
ūsatione custodiat.
In pspitate temperet.
In iracūdia mitiget.
In iniquitate emun
det. In fundat grām.
remittat offensam. i
Tribuat disciplinā.
ut hys 7 silib; uirtuti
b; fulte 7 scīs opibus
illustrate illa semper
studeatis agē que di
gna fiant. In remune
ratione illum bēatis
testem quē hitis celi
iudicem. 7 aptatis ut
pfulgētem gestetis i
manu lāpadem. In tra
tute spōsi thalamum.
occurratis cū gaudio.
et nichil in uos repe
riat fetidum. nichil i
sordidum. nich occul
tum. nich corruptū.
nich inhonestum. S;
uiuetis 7 candidas

nias corpaq; lucida
atq; splendida. ut cu
ille dies tremendus
remuneratōis iustor.
retributiōis q; malo
rum aduenit. nō inue
niat in uos ultrix flā
ma qd urat. S; diuīa
pietas qd coronet i
quas iam in hoc seclō
cōuersatio religiosa mū
dauit. ut ad tribunal
ētni regis ascensure i
celsaq; palatia cū hu
dem mercamini hīc
portiōem. qui secunt i
agnum. 7 cantāt can
ticum nouū sine cess
atiōe. illic pcepture p
mium post laborem
sempq; maneatis in
iuuentuum regio atq;
ipe bndicat uos de ce
lis qui p crucis passi
onem humanū ēēt di
gnatus ueire itis re
dimēe ihs xp̄s dominus
nr̄ cuin ētno pr̄e 7 spū
sancto in trinitate per
fecta uiuit 7 regnat. ds̄
p omnia secula sclōr.
R. Amen. Deinde ep̄s
publica uoce bānum.
i. anathema ponat ne
quis eas a diuino fui
tio eui sub uexillo cas
titatis sbiecte sunt ab
ducat. Nullus earū bo
na subripiat. S; cū qui
ete possideat. Tunc legi
tur euuangliū uirgi
nib; ordie suo manen
tibus. quo loco 7 offer
torio cantato ipe uela
tis capitib; ad manus
epi offerat candelas ac
censas 7 alia si uelint 7
tot hostie ɔsecrande pa
rentur quot ipe sīt nūo
Et missa ordine suo p
acta coicent. 7 hīb p tres
dies. Et ad est quidē i

eis ratioēm redde̅re debeat. Sicut albas ul' abbatissa. prior ul' priorissa mittat eas eps in manu illius comendās eas sibi et dicens comunionē.

Vide quo modo istas consecratas deo i fides ꝛ representes inmaculatas reddituꝰ de eis alias pro eis rationē aut tribunal spōsi earū uenturi iudicis Post h' dicit missa. aū. ad introitū misse. Tibi dixit cor meum. Req re feria .iij. p' dn̄icam quīquagesime collēta

Da quesumus oro domine hys famulabus tuis quas ūginitatis honore dignatus es decorare inchoati opis ꝯsumatū effectum ut pfectam tibi offerant plenitudinē initia sua p ducē m̄am

tur ad finem. P dominum nr̄m. Epistola ē. De uirginibꝰ pceptū. Re in coī de uirginibꝰ ul' dicat' epl'a ad corithios.

Fr̄es. Dn̄s autē sp̄s ē. Ubi at sp̄s dn̄i ibi libtas. Nos uero om̄es reuelata facie gl'iam domini speculantes in eādē ymaginem transformemur a clāritate in claritatem. tanq̄m a domini sp̄u. Jdeo habentes hanc ministratiōem. iuxᵃ quam m̄iam consecuti sumus ꝛ nō deficiemus. s; abdicamꝰ occulta dedecoris. Non ambulantes in astutia neq; adulterantes uerbum dei. S; in manifestatione ūitatis cōmendantes nosmet ipos ad omnē sciētiaꝝ hominū corā deo. G̅ r̅d.

Misere mei deus. Re in fr'ia. iiii. iquinqua gesi'a.

Alle lura. v's.

Lauda aia mea d'nm laudabo d'nm in uita mea psalam deo meo quā diu fuero.

Euuangli um. Simi le est regn um celo[rum]. decem uirginib[us]. Re i comum de ūgimbus ul' d[icitu]r euuangliū. Am amen dico uobis. qa plorabitis [et] flebitis uos mundus autem gaudebitis. Require in medio illi[us] euūgl[ii]. Modicum [et] iam non uidebitis me. Q[uo]d legi tur. iij. d'nica p[ost] pasca off'. Sperent in te. Re quire. fr'a. iij. post d'ni cam de passione. Sec.

Oblatis hostijs q's d'ne presentibus famulab[us] tuis p[er]seue rantiam p[er]petue uirgi nitatis accōmoda ut aptis ianuis summi celestis regis thala mū cum leticia mere antur intrare. p[er] d'nm

B[e]n[e]dictio sollempnis

D'ne deus et'ne qui i utrūq[ue] sexum. Com.

Notas michi fecisti.

Require . fer. quinta . p᷈
iij . dominicā . quadra
gesime post comunio

Deus qui habitacu
lum tuum in cor̄de
pudico fundasti respi
ce sup̄ has famulas i
tuas ⁊ que castigatio
nib; assiduis postulāt
tua ꝯsolatiōe pcipiant
P dn̄m. ¶ De bndic
tione uidue.

In bndictiōe
uidue p sac̄
dotem pro
cedit hoc m̄
Inter eplām
⁊ euuangliu; illa corā
eo ante altare genua i
flectit cereum accēsu;
in manib; tenens. Huic
intrrogatur. Si sponso
xp̄o post positis carna
lib; illecebris optat se
iungi. Ipa u̍o publice
se pp̄etuam ꝯtinentia;
fuaturā profitetur. Q᷈

fc̄o . mox ipa ul' alia aūt
alia pro ipa cantat an
tiphonā. Ancilla xp̄i
sum. R̄e supra sub bene
dictiōe uirginū . ⁊ sco
la R̄ndet . Gl̄ia patri ⁊
filio. Deinde ipa repe
tat ipa; antiphonam ⁊
scola respondet. Sicut
erat in principio. Et
itm̄ ipa repetit antr̄a
semp uocem eleuādo
po3 h̄ p̄stnit se ante dex
trām ptem altaris. et
sac̄dos dicit sup̄ illam
Consola orōem
re dn̄e hanc fa
mulam tuā laborib;
uiduitatis ꝯstrictā;
sic̄ ꝯsolari dignatus
es sareptanam uidu
am p helyam pph̄a;.
Concede ergo ei pu
dicicie fructum ut a
antiquarū nō meminerit
nenit uoluptatū ne
sit etiam intentata

desideria viciorum. Sed tibi soli subdat propriu collum quo possit in pro laboribus tantis sexagesimum percipe gratiorum munusque delectabile societatis. Omnius. Post hec benedicitur vestis eius sic. Dominus vobiscum. Oremus. Oratio. Exaudi quesumus omnipotens deus preces Require supra sub benedictione virginum. Deinde dicit oremus. Oratio.

Inscorupte eternitatis et inviolabilis nature deus te suppliciter exoramus pro hac famula tua que corpore et mente perfecte continentie tibi famulatura se devovit. ut ei sancti spiritus donum largiter infundas. ac perfectam constantiam tribuas. et continentie perseverantiam

Per dominum ihesum christum.

Respice domine Oratio. famule tue tibi debitam servitutem ut inter humane fragilitatis viscera nullis adversitatibus opprimatur que de tua protectione confidit. per dominum. Et offerat oblationem et communicet Missa hec est. collecta Da quesumus domine famule tue Require. supra sub benedictione virginum. Secreta.

Respice domine propicius ad hostiam nostre servitutis tuo conspectu immolandam ut hec famula tua virginitatis sancte propositum quod te inspirante suscepit te gubernante custodiat. Per dominum. Post communionem. Purificet nos quesumus domine. Require supra in benedictione abbatisse.

Ordo romanus ad

benedicendum regem
ul' reginam imperatorē
ul' imperatricē coronā

Cum rex imperato
rem electus
uenit romā
ad suscipiendū ibi i
mperii coronam quā
do primum descendit
de monte gaudii 7 per
ueit ad ponticellū cō
sueuit libro euuange
lior corā se posito hec
iuramentum prestare ro

Ego enim rex futurus im
pator. iuro me seruatu
rum romanis bonas
consuetudines suas sic
me deus adiuuet et
hec scā dei euuanglā.
Sane quando coron
ri debet cum peruenerit
ad portam collinā que
est iuxta castellū cre
scentii siue sci angeli
recipit' ibi honorifice
a clero urbis ibidem
cum crucibus 7 turibl'
congregato. 7 processiona
lit' deducit' usq; ad gra
dus sci petri. cantan
tibus uniu'sis antiph.
Ecce mitto angl'm
meum. Require sub
prima dnica adventus.
Camarariis seu di
pensatoribus ipīs mi
silia seu pecunias in
uulgo longe ad tibi
arcendā spgentibus āte
ipm. Et prefecto urbis
gladium post ferente.
Cum autē puenerit i
ad plateam que cortina
uocatur que est ante
basilicam bti petri. i
Tunc ad dextrandos est
a senatoribus usq; ad
gradus predctos. Et
eo ibi descendente. i
Equus cui insederat
dandus 7 tradendus

est illis. Eo igitur ibi ut expectante. Summus pontifex cum omnibus ordinibus suis preparatis in secretario ut tanquam missam celebraturus processionaliter exit usque suggestum aree que est in capite graduum; ubi super faldistorium resideat et sedentibus super primum gradum a parte dextra episcopis et presbiteris. A sinistra vero subdiaconibus et acolitis. Primicerio et cantoribus circa illos et magnatibus et nobilibus aliis officialibus et ministralibus aule sacri palatii. Tunc rex cum archiepiscopis et episcopis principibus magnatibus et optimatibus suis ascendens ad summum pontificem reverenter

osculatur flexis genibus pedes ipsius offerens ei aurum pro suo velle. Et mox benigne salutatur et recipitur a domino papa ad osculum et amplexum. Et summo pontifice surgente. Rex ipse a parte dextera prior sibi diacono vel assistentibus deducitur usque ad ecclesiam beate marie inter turres. ubi sine diacono cum evangelio ante altare tenente. Rex ipse prestat super illud corporaliter iuramentum.

Ego N. rex romanorum annuente domino futurus imperator. promitto. spondeo. et polliceor. atque iuro coram deo. et beato petro me deceteros protectorem. atque defensorem fore sancte romane et apostoli

ce ecclie. 7 tui tal. R. a
Summi. 7 eiusdem ecce
pontificis 7 successoru
tuor in omnibꝫ nece
ssitatibꝫ nris custodi
endo 7 ꝯseruando possio
nes. honores 7 iura i
nra quantu diuino
fultus adiutorio po
ero seruu scire 7 posse i
meum. recta 7 pura
fide. Sic me deus ad
iuuet 7 scā dei euuangl
glia. Deinde summus
pontifex cum ordinibꝫ
suis ad altare bti petri
pcessionalit procedit
Et fca ibi oratioe ad i
sede ascendit. Rege ex
sus 7 tribꝫ epis. uide
licet hostien. portuen
7 albanen. in pfata scē
marie ecclie inturibꝫ
remanente ubi a cano
nicis sci petri receptus
in frem inpialibꝫ idu

itur insigniis. dato i
palio suo camario do
mini pp. Quo fco pre
cedentibꝫ canonicis
7 cantantibꝫ. antiph.
Petre amas me. re
quire in nat. sci petri
cum ad hostium ba
silice principis aplo
rum puenit que por
ta argentea nuncup
atur deducentibus
eum hinc inde. Com
ite latanen palatii. 7
primicerius iudicum
romanoꝝ. Albanen
eps ante ipam porta
argentea. hac sup eu
oroné effundit. Oro.

Deus meus in
manus corda sunt
regum inclina ad p
ces humilitatis no
stre aures mie tue et
7 imperatori nro famu
ulo tuo illi regimé

tue appone sapientie ut haustis de tuo fonte consiliis et tibi placeat et super omnia regna precellat. Per dominum nostrum.

Cum autem intra ecclesiam ad medium rote pervenerit. portuensis episcopus hanc orationem super ipsum dicat.

Deus inenarrabilis auctor mundi conditor generis humani gubernator imperii confirmator regni qui ex utero fidelis amici tui patriarche nostri habrahe preelegisti regem seculis profuturum tu presentem insignem regem hunc cum exercitu suo per intercessionem omnium sanctorum uberi bene✠dictione locupleta. In solium regni firma stabilitate connecte. visita eum per intuentium sanctorum omnium sicut visitasti moysen in rubo. Iosue in castris. Gedeonem in pluviis. Samuelem orantem in templo Et illa eum promissione Et siderea benedictione ac sapientie tue rore perfunde. quam beatus david ex psaltio. Salomon filius eius te remunerante percepit ecelo Sis eis acies animorum lorica iaculorum sis galea. In prosperis sapientia. In protectione clipeus sempiternus. Et ut gentes illi teneant fidem. proceres atque optimates sui habeant pacem. Diligat caritatem abstineat se a cupiditate. Loquatur iusticiam. et Custodiat veritatem

7 ita ppl's iste pullulet coalitus bndictione eťnitatis ut semp ı maneāt tripudiātes aīs gaudentes 7 ı pace uictores. p dnm. nīm. ihm xpm. Post hec procedunt eum q3 ad ↄfessioēm bti petri puenint prosť nūt se in tiam 7 prior diaconor sup eū dicit letaniam. Require. s. sb ordinatione sb dyaconi. Qua finita u eps hostien āmunciat pať nr. ℣. Saluū fac suum tuum. ℟. Esto ei dne turris fortitudis. ℣. Nich' pficiat. ℣. Dne exaudi orōē3 meam. ℣. Dns uobis cum. ℣. Oremus.

Pretende q's dne famulo tuo dexteram tuam celestis auxilij. ut toto corde pquirat 7 que digne se postulat assequi ı meatur. p. d. n. i. xp3. Alia orō. Actiones ı nr̄as q's dne aspirando. Re. s. sub abbatis bndictiōe. Quo dcō procedūt ad altare ı scī mauricij. ubi hostiensis eps ungit in modū crucis cū oleo exorcizato brachium ei9 dextrū 7 inter scapulas hac orōne3 dicendo.

Dne deus omnipotēs cuius est omis potestas 7 dignitas te suppliciť 7 deuote atq3 humillima pce deposcim9 ut huic famlō tuo. N. prosprū impatorie dignitatis cōcedas effectū. ut in tua dispositione cō

stituto ad regendam ecclesiam tuam sanctam in nichil ei presentia officiat. Futura nichil obsistant. Sed inspirante sancti spiritus dono populum sibi subditum equo iusticie libramine regere valeat. et in omnibus operibus suis te semper timeat. tibique iugiter placere contendat. Per. In unitate. R. Amen. oratio.

Deus dei filius ihesus christus dominus noster qui a patre oleo exultationis unctus est pre participibus suis ipse per presentem sacre unctionis infusionem. spiritus paracliti super te benedictionem infundat eandemque usque ad interiora cordis tui penetrare faciat. quatenus hoc uisibili et tractabili dona inuisibilia percipere et temporali regno iustis moderationibus executo eternaliter congregnare ei merearis qui solus sine peccato rex regum uiuit et gloriatur cum deo patre. In unitate sancti spiritus. Per omnia. Hiis itaque peractis ascendit rex ad altare beati petri. ubi summus pontifex recipit eum ad osculum pacis sicut unum ex diaconibus. Et mox ipse procedit ad pulpitum seu ambonem ubi talamus constructus de lignis et ordinatus de palliis debet esse paratus ibique cum suis archiepiscopis et episcopis principibus magnatibus secundum loci capacitatem consistit. Primicerius autem et scola cantorum in choro ante altare decantant Introitum et alia. Sane

ymno anglico decan
tato. Summus ponti
fex dicit primo collē
tam ɔpetentē illi dici
⁊ ꝓ hanc ꝑ ipso. Impera
Deus re tore. oro
gnorū omnium
⁊ xpiani maxie protec
tor Impij. Da ſuo tuo
n. Impatori nro triūp
hum uirtutis tue sci
enter excolere. ut qui
tua ɔstitutiōe est pri
ceps tuo semp munē
sit potens. P dnm n.
Deinde grad. ⁊ allā
cantantis. Impator as
cendit ꝑcessionalit ad
altare. ⁊ ibi sūmus pō
tifex tradit ei gladiū
euaginatū de altare sr̄
ptum. In tradiciōe gla
dij curā totiꝰ impij ē
dere sibi intelligens ⁊
Accei tradendo. d.
A pe gladium de sr̄

bti petri corpore sum
ptum ꝑ nr̄as manus
licet indignas uice
tn̄ ⁊ auctē scōꝝ aplōꝝ
ɔsecrato impialit̄ tibi
cōcessum nr̄eqꝫ bene
dictionis officio
in deffentionē scē dī
ecclie diuinitꝰ ordi
natū ad uindictam
maleficiorꝫ. laudem
ūo bonorū. Et mēoꝛ
esto eiꝰ de quo psal
mista ꝓphauit dicēs
Accingē gladio tuo
sup femur tuū poten
tissīe ut in hoc ꝑ eun
dem uim equitatis
exceas molem iniq
tatis potent destruas
⁊ scām dei eccam eiqꝫ
fideles ꝓpugnes ac ꝓ
tegas. nec minꝰ sbfi
de falsos q̄ xpiani
nois hostes exceres
ac dispgas. uiduas.

ac pupi

ac pupillos clement[er]
adiuues ac defendas
desolata restaures re
staurata [con]serues. Ulcis
caris iniusta. [con]firmes
b[e]n disposita. quaten[us]
in h[is] agendo uirtutu[m]
triumpho gl[ori]osus iu
sticieq[ue] cultor egregius
cu[m] mundi saluatore
cui[us] typum geris in no
mi[n]e sine fine regnare
merearis. Qui cum d[e]o.
His expletis uerbis
ense in uagina reposi
to accingit illi ensem
cum uagina dicens.
Accingere gladio tu
o sup[er] femur tu
um potentissime. Et at
tende q[uo]d s[an]c[t]i non gla
dio s[ed] p[er] fidem uicerunt
regna. Et mox cum
accintus fuerit. Ipse im
perator exiuit ensem de
uagina [et] euaginatu[m]
ter uiriliter uibrat in ma
nu [et] [con]tinuo illum ad
manica extersum in ua
ginam reponit. Et [ita]
sic accincto [et] militi be
ati petri f[ac]to s[u]bsequent[er]
ap[osto]licus ibidem sibi
primo mitra[m] pontifi
calem in capite eius
ac sup[er] mitram impia
le diadema q[uo]d sumit
de altari dicens.
Accipe signu[m] gl[ori]e.
diadema regni
corona[m] imp[er]ii. In no
mine pa ✠ tris [et] fi ✠
lii [et] sp[iritu]s ✠ s[an]c[t]i. ut sp[re]
to antiquo hoste. spre
tisq[ue] [con]tagiis uicioru[m]
omniu[m] sicut iusticia[m]
mi[seri]cordia[m]. [et] iudiciu[m]
diligas. [et] ita iuste. et
mi[seri]corditer [et] pie uiu
as. ut ab ip[s]o d[omi]no n[ost]ro
ih[es]u [christ]o. in [con]sorcio s[an]c[t]or[um]
et[er]ni regni coronam i

pcipias. Qui cū pře.

Deinde dat ei mantū postea tradit ei septrū ⁊ pomū aureū. Et eo genua flectente dič sup eum dominus u nobiscum. oremus. benedictio.

Prospice qs dne omps ⁊ deus serenis obtutibus hunc glo͞sum famulum tuū. N. ut sicut bndixisti. abraā ysaac ⁊ iacob. sic illi largiaris bn ✠ dictionem spūalis grē. ⁊ cūqz plenitudine tue potentie irrigare atqz pfunde digneris. ut tribuas ei de rore celi ⁊ de pinguedine t͞re habundantiam frumenti uini ⁊ olei. ⁊ omnium frugum opulentiā. ⁊ ex largitate diuini muneris. lógena tp͞ra ut illo regnante sit sanitas i corpor̄ in p̄ria pax i uiolata. Sit in regno ⁊ dignitas glo͞sa. regula palatij maximo splendore regie ptatis ocul' omnīū fulgeat luce clarissima coruscare atqz splendescē quasi splendidissimi fulgoris maxio pfuso lumine uideatur. tribue ei omps deus ut sit fortissim͞ ptector p̄rie ⁊ solator eccliarū atqz cenobior̄ scōr̄ maxia pietate ⁊ glia munificentie atqz ut sit u fortissim͞ regum triumphator hostium ad ope͞ primendas rebelles ⁊ paganas nationes. Sitqz suis inimicis satis t͞ribil' maxia

fortitudie regularis
potentie optimatibꝰ
quoqꝫ atqꝫ precelsis
pceribꝰ ac fidelibꝰ sui
regni sit munificus.
⁊ amator ⁊ pius. ⁊ ab
omnibꝰ timeatur at
qꝫ diligatur ⁊ pro glo
sa tpra atqꝫ felicia ui
te presentis gaudia i
ppetua btitudie habi
tare mereatur. P xpm.
d. n. Am. Alia bndco

Benedic dñe qs
hunc principẽ
nrm quem ad salutẽ
ppli nob atte credimꝰ
esse ꝯcessum. Fac eum
ẽe annis mltiplicem
ingenti atqꝫ salubri
corporis robore uigen
tem ⁊ ad senectutem
optatam atqꝫ demũ
ad finem puenire fe
licem. Sit nob fidu
cia eũ optinẽ grãm p

pplo quam aaron in
tabernaculo eliseus i
fluuio. Ezechias i lec
tulo. Zacharias uetu
lus in templo. Sit illi
regendi uctus atqꝫ auc
toritas qualem Iosue
suscepit in castris. Ge
deon suscepit in pliis
Petrus accepit i claue
Paulus ẽ in dogmate
⁊ ita pastorũ cura tuũ
proficiat in ouile sic
ysaac profecit in fruge
⁊ Iacob dilatatus est
in grege qđ ipse pstare
Deus pr R. Amẽ

Dextne glie sit adiu
tor tuus ⁊ ptector et
omniuꝫ potens bñ
dicat tibi pces tuas i
cunctis exaudiat. ⁊ i
uitam tuam longitu
dinem dierũ impleat
thronum regni iugit
firmet. ⁊ gentẽ ppliqꝫ

tuum confuect. et inimi
cos tuos confusio 'i' indu
at et sup te sctificatio i
xpi floreat. ut qui tibi
tribuit in t'ris imperiū
ipse in celis conferat
premium. Qui. uiu. et re
R. Amen. ¶ Oratiom
bus expletis. Imperatō
flexis genibus osculat'
aplicum pedem. Qui
bus oibus gl'osissime i
gestis aplicus ad emi
nentiam redeat specu
le tribunal' et Imperator
scandit ad faldistoriū
sibi in amplo gradu sub
aplica dextra parati. De
inde coronatus incē
dens et pomum aureū
dextra manu. In sinis
tra uero sceptrum por
tans ad thalamum re
deat. Eo itaq ubi cū suī
platis et principibus
consistēte. Prior sbdia
conorum cum subdy
ac romane eccie et ca
pellanis aule Imperat
ad pectorale dextrum
ante crucifixū argen
teum laudes Imperato
ri alta uoce decantant
hoc modo. Exaudi xpe
Scriniarii uo urbis i
sceptris. capis induti
ante in choro consisten
tes respondeant. Do
mino .N. inclitissimo
romanorum Imperatori
et semp augusto salus
et uictoria. Qua lau
de t'tio repetita prior
subdiaconus cū suī
tribus uicibus dicit. Sal
uator mundi. Et scri
niarii in eisd respon
dent. Tu illum adiu
ua. Deinde prior sub
diaconus cum suis
duabus uicibus dic. Sā
cta maria Cum. Et

83

illi uicissim respōdeāt Tu illum adiuua. Deinde prior sbdiacon cū suis duabꝫ uicibꝫ. Sc̄e michael. Tu illum adiuua. Et sic de sequētibꝫ sanctis. Sancte gabriel. Sancte raphael. Sc̄e Iohannes baptista. Sc̄e petre. Sc̄e paule. Sc̄e andrea. Sc̄e stephane. Sc̄e laurenti. Sancte uincenti. Sc̄e siluester. Sc̄e leo. Sc̄e benedicte. Sancte basili. Sc̄e sabba. Sc̄a agnes. Sc̄a cecilia. Sc̄a lucia. Post hec prior cum cā. suis bis dicat. kyrieleison. Ac deinde omnes simul dicant. Christe eleison. kyrieleison. Premissis laudibꝫ expletis legitur euangelium. Quo finito Imperator corona ꝛ manto depositis accedat ad summū pontificē offerēs ad pedes eius aurum quantum sibi placet. Ipso quoque pontifice descendente pro faciendis missarum solēpnijs ad altare. Imperator more sbdiaconi ꝑ calem calē ꝛ ampullam ꝛ stat ibi donec pontifex ad sedē reuersus cōicet ubi ipse depositis Imperialibꝫ insignijs sacram cōmunionē de manu eius suscipit cum osculo pacis. Quo facto resumit pomū sceptrū prius ꝛ coronam ꝛ redit ad thalamum; secretum in.

Suscipe domine preces ꝛ hostias ecclesie tue pro salute famuli tui .N. supplicantis ꝛ protectione fideli

um plurimorũ anti
qua brachij tui opa
re miracula ut sup̃a
tis pacis inimicis se
cura tibi serviat x̄piana
libertas. P dñm. Post

Deus qui ad eõiõ
p̃dicandum eter
ni regni euuangeliũ
romanõr imp̃ium
p̃parasti p̃tende fam
ulo tuo imperatori no
stro. N. arma celestia
ut pax ecclẽ nulla tur
betur tempestate bel
lorum. Per dñm.

Missa finita pontifi
calem b̃ndictionẽ
accipiat. & statim pre
cedat ad locum ubi
debet sũmus ponti
fex equitare ut cum
ipse pontifex equum
ascendent teneat sta
pedium selle ei⁹ & arre
p̃to freno aliquãtul
um ip̃m adextret. Et
Mox q; suum equũ
ascendens equitet a
sinistra p̃te iuxta apo
stolicum usq; ad ecc
lesiam sc̃e marie. In
trans p̃ad ima ubi da
to sibi osculo ab in
cem nõ corde s; corpe
separantur. Consueuit
autẽ. Imperator larga
p̃bẽra oĩbus illis ordi
nibus exhibere. Quibus
ea coronatur sũmus
pontifex elargitur.
Vid; Epis. presbris.
& diaconis. Cardina
libus & oĩbus prelatis. &
p̃rimicerio & cantori
bus & diaconibus basi
licarijs & regionarijs
& uniuersitati cleri ro
mani. Capell' & ceteris
officijs & ministralib'
curie prefate. Sena
toribus. Iudicibus. & ad

nocatis 7 seminariis i
ac pfectis monialium
Si uo regina imperatri
cē bndicenda 7 coro
nanda sit ipa post regi
um ingressum a duobus
cardinalibus deducta
ingredietur ecclesiam. i
Et eps hostiensis in
medio rote dicat sup
eam hanc orationem.

Omnipotēs oro
sempiterne deus i
fons 7 origo tocius bo
nitatis qui feminei i
sexus fragilitatē nequaq
reprobando auertis. S;
dignanter pbando po
cius eligis 7 que infir
ma mundi eligendo
fortia queq; confundē
decreuisti quiq; etiam
glorie uirtutisq; tue i
triumphum in manu
iudicii femine olim iu
daice plebis de hoste
seuissimo designare u
oluisti respice quesu
mus ad preces humi
litatis nre 7 sup hanc
famulam tuam quam
supplici deuotione in re
ginam ul imperatricem
eligimus bndictionē
✠ tiarum dona mul
tiplicem eamq; dextra
tue potentie semp et
ubiq; circunda 7 ut do
no tui muniminis un
diq; protecta uisibilis seu
inuisibilis hostis nequi
as triumphaliter expu
gnare ualeat. 7 una cum
sara 7 rebecca ul atq; ra
chele beatis reuerendis
q; feminis fructu ute
ri sui fecundari seu gra
tulari mereatur ad de
corem tocius regni ul im
perii statumq; sce ecclie
dei regendum nec nō
7 ptegendum. P xpm

dominum nostrum qui ex in-
temerate beate marie
virginis alvo nasci
visitare ac renovare
hunc dignatus est in
mundum. Qui tecum
vivit et regnat. Deus per omnia
secula seculorum. in unitate
sancti spiritus. per immorta-
lia secula seculorum amen:-

Quo finito ducitur
ad altare beati petri
et facit ibi orationem ducitur
ad osculum pacis do-
mini pape qui eam hila-
riter recipit et salutat ac
ducitur ad eminentem
thalamum ligneum
pallis adornatum. a
Qui ex opposito tala-
mi regii sibi esse debet
preparatus cum duabus
puellis ad minus et ali-
quibus ex principibus
imperii tam ecclesiastici
quam mundanis resi-
deat. Demum postquam i-
unctus ad altare beati
petri ascendit. Tunc
ipsa ducitur a predictis ii
cardinalibus ad dictum
altare sancti mauritii et i-
inungitur simul per epi-
scopum hostiensem et de
eodem oleo et in eisdem
locis et de quo et in quibus
rex fuit inunctus. i-
dicentem istam orationem

Sanctus spiritus gratie nostre
humilitatis of-
ficio in te copiosam de-
scendat ut sicut manu-
bus nostris licet indigni
oleo materiali linita
pinguescentis exterius
ita eius invisibili un-
guine delibuta in-
pinguari merearis in-
terius eiusque spirituali un-
ctione perfectissime semper
imbuta. et illicita decli-
nare tota mente et

spnere discas 7 ualo
as 7 utilia anime tue
cogitare iugit' opta
re atq3 opari queas
7 operis auxiliante d
dño ihu xpo. Qui cū
pre 7 spu sco uiuit et
regnat deus. Quo ex
pleto ducitur ad ali
quem honestū locū
ubi regiis uestibus i
adornatur. 7 ornata
ad thalamum reduci
tur 7 immediate post
coronatiōem Impa
toris deducit' ad alta
re. ubi summus ponti
fex dat sup eam hanc
bndictionem. Oratō
Deus qui solus i
habes immorta
litatē lucemq3 habitas i
accessibilem cuius p
uidentia in sui dispo
sitiōe nō fallitur qui
fecisti ea que futura
futura sunt. 7 uocas ea
que nō sunt tamq' ea q
sunt qui sup bos equo
moderamine de p̄nci
patu deicis atq3 humi
les dignant' in sublime
p̄uehis. Ineffabilē mi
sericordiam tuam exora
mus ut sicut hester re
ginā iustitie causa salu
tis de captiuitatis sue
cōpede solutam ad regis
asueri thalamum regni
q3 sui cōsortium transi
re fecisti. ita hanc famu
lam tuam N. humilita
tis nre bndictio ✠ ne
xpiane plebis salutis
gra ad dignā sublimē
q3 regis ul' imperatoris
nri copulam 7 regni 7
ul' imperii sui participium
misericordit' transire cō
cedas 7 ut in regalis fe
dere coniugii semp p̄manē
pudica p̄ximam uirginitati

palmam ꝯtinere que
at. Tibiq; deo uiuo et
uero omnib; ꝛ sup a
oīa iugiṫ placē desidēt
ꝛ te inspirante que tibi
placita sunt toto cōde
pficiat. Per dnm̄ et c.
R. Amen. Deinde capi
ti eius mitram pontifica
lem. Imponit itaq; cor
nua mitre sint a dextri
ꝛ a sinistris ꝛ sup mitrā
coronā imperialem im
ponat dicendo. Lectio.

Officio nr̄e indigni
tatis in reginam
ul' in īpatricem sollē
pnit' bndictam coro
nam regalis ul' impia
lis excellencie quo li
cet ab indignis epali
bus tām manib; capi
ti tuo imponitur. Unde
sicut exterius auro ꝛ gē
mis decorari ꝯtēdas.
Quatenus post occa

sum soli cum pruden
tib; ūginib; sponso p
hempni dn̄o nr̄o ihu
xp̄o digne ꝛ laudabilr̄
occurrēs regine celes
tis aule merearis ingre
di ianuam. Auxiliante
eodem dn̄o nr̄o ihū x̄.
Qui cum deo p̄re ꝛ sp̄u
sc̄o uiuit ꝛ regnat per
infinita sc̄ōꝝ sclōꝝ. R.
Amen. Coronata itaq;
regina reducatur ad t
thalamum. Et post eu
uangliū postq; impa
tor obtulerit ducatū
ad oblatiōēs summo
pontifici exhibenda i
stet q; in gradib; iuxta
absidam. ūsus altare
sc̄i leonis donec de m̄
nu sūmi pontificis pt
impatorem sacram a
comunionē accipiat
ꝛ tunc ad thalamum
reducta ibi p maneat

usq; ad finē misse. Dni
alius rex bndicendꝰ
⁊ coronandus ē. oms
epi regni ꝯueniant ad i
ciuitatē metropolita
nam ul' regni in qua i
fieri ꝯsueuit. Ipo rex be
nedicendus coronan
dus triduanū deuote
pagat ieiunium i ebdo
moda precedēti. uidʒ
iiij. ⁊ vj. feria ⁊ sabbō. Die
autē dnica qua bndi
cendus ⁊ coronandus
est oms epi cōueniant
mane in eccla in qua
hec fieri debet. ⁊ metro
politanus per se sollēp
nit' cum ministris sic
missam celebraturus
Epi uo parent se amicti
bus suppellicijs albis
si uelint stolis pluuia
libꝫ ⁊ mitris. Ipe uo to
tus ablutus ēē debet
corpe ⁊ mundus mē
te. Tunc duo ⁊ epis po
res uidelʒ eum hinc in
de deducentes offerūt
metropolitano coram
altari sup faldistoriū
residenti alijs epis co
ronam seu circulū faci
entibꝫ ⁊ coronando i
medio illoꝝ constitu
to. Tunc alt' deducen
tium dic̄ alta uoce i to
no lectiōis. Capitul'.

Reuerende pr̄ pos
tulat sc̄a mat' eccla
ut pntem eggregium
militem ad dignitatē
regiam subleuetis. i
Tunc interrogat metro
politanꝰ. Scitis illum
ēē dignum ⁊ utilē ad
hanc dignitatē. Illi i
uo respondēt. Et no
uimꝰ ⁊ credimus euʒ
ēē dignum ⁊ utilē ec
clesie dei ⁊ ad regimē
huiꝰ regni. Et respon

dent omnes. R. Deo gratias.

Et mox instituatur et ille publice et diligenter admoneatur de fide et dilectione dei et salubri regimine populi regie, de defensione ecclesiarum et miserabilium personarum et de similibus, exponendo sibi insuper condicionem dignitatis sue et regalis status, quo facto publice faciat hanc professionem.

Ego talis N. profiteor et promitto coram deo et angelis eius deinceps legem iusticiam et pacem sancte dei ecclesie et populo michi subiecto posse et nosse facere ac servare, salvo condigno misericordie dei respectu, sicut cum consilio fidelium meorum melius potero invenire. Pontificibus quoque ecclesiarum dei condignum et canonicum honorem exhibere atque ea que ab imperatoribus et regibus ecclesiis collata et reddita sunt inviolabiliter observare, abbatibus conventibus et vasallis meis congruum honorem secundum consilium fidelium meorum prestare. Et hec omnia super hec sacrosancta euuangelia tacta me veraciter observaturum iuro.

His expeditis coram se profunde inclinante metropolitanus dicit excelsa voce in modum orationis que sequitur, et quecumque ipse dixerit dicunt et alii episcopi voce submissa.

Omnipotens. Oratio. Omnipotens sempiterne deus creator omnium. Imperator angelorum rex regum

instruetur

consilio

dn̄s dn̄antium qui
habraam fidelē fuum
tuum de hostib; triūp
hare fecisti moysi ⁊ io
sue pplo tuo prelatis
uictoriam tribuisti.
humilemq; dauid i
puerū tuū regem fa
stigio sublimasti. Sa
lomonem sapientie
paratisq; ineffabili u
muñe dotasti respice
quesumus dn̄e ad pre
ces humilitatis nr̄e
⁊ sup hunc famulū
tuum .N. q̄ supplici
deuotiōe magrī in xp̄i
amitatis in tuo noīe
ueñamur ⁊ in regem
eligimus bn̄ ✠ dic
tionum tuarū dona
multiplica eūq; dex
tra potentie tue sup
hic ⁊ ubiq; ēcunda.
Quatenus predicti
habrahe fidelitate. i
mo ysi mansuetudīe
fretus. dauid humi
litate exaltatus. Sa
lomoīs sapiā decora
tus tibi in oīb; ꝯplace
at. ⁊ p tramitē iusticie
inoffenso gressu semp
incedat tue quoq; pro
tectioīs galea munitꝯ
Et scuto insupabili iu
giť ptectus. armisq; i
celestib; ēcundatus. u
optabilem de ostibus
crucis xp̄i uictoriā; fi
delit̄ optineat ⁊ triump
hum feliciť capiat ter
rorēq; sue potentie illis
inferat ⁊ pacem tibi mi
litantib; letanť repor
tet p xp̄m dn̄m nr̄m q̄ i
uirtute crucis thartara
destruxit. regnoq; dia
boli supato ad celos uic
tor ascendit. In quo po
testas regniq; ꝯsistit i
uictoria qui est gloria

humilium et uita salus q3 pplorum. Qui tecum ui.
℟ amen. Post hec rege corā altari prostrato et metropolitano et epis sup faldistoria cū mitris accumbentibus. Cātores incipiunt letanias. Cumq3 dixerint. Ut obsequium servitutis nrē tibi. r. fiat. Tunc metropolitanus se erigens et producto sup illum signo crucis dicit. Ut hunc electum in regem bn✠dicē digneris. Te rogamus audi nos Secundo dicit. Benedicē et scifi✠care. te ro. audi nos. Idemq3 dicit et faciunt epi. Quo ii dicto et a choro respōso redit ad accubitū Cantoribus resurgentibus et psequētibus letaniam. Qua finita metropolitanus surgens. illo et epis prostratis manē tibus annunciat. Pr nr. Et ne nos inducas itē. ℣. Saluū fac suū. ℣. Esto ei dñe. Dñe exaudi Dominus uobiscum

Oremus alia orō.

Pretende quesumus dñe huic famulo tuo dexteram celestis auxilij ut te toto corde pquirat et que digne postulat osequi mereatur. p dñm.

Alia orō. Actiones nras quesumus dñe aspirando. et c. R. sup in titulo mationē. de bndictione albis. Post hec metropolitanus inungit in modum crucis cū oleo exorcizato dextrum illius brachium et inter scapulas dicens legendo orōnē. Deus dei filius ihs xpc dñs

iiii. et c. R. sup̃ sub coro
natione imperatricis.
Item alia oratio:·

Omnipotens sempi
terneq; deus qui
açabel sup syriam. Et
ieu sup isrl' p helias da
uid quoq; et saulem p
samuelem pphetam in
reges iniungi fecisti i
tribue qs manib; nris
opem tue bndictionis
et huic famulo tuo. N
quē hodie licet idignī
in regem sacro ungīe
delinimus dignaz de
libutionis huius effica
ciam et uirtutē. Consti
tue dn̄e principatū sup
humum eius ut sit i
fortis iustus fidelis i
prouidus et indefens
sus regni huius et ppli i
tui gubnator. Infide
lium expugnator iu
sticie cultor meritor
et demeritor remunia
tor ecclie tue scē ac fi
di xpiane defensor ad
decus et laudē tui nois
gloriosi. P dnm. R.
Amen. Quo finito sco
la inchoat et prosequit
ant. Ad iutoriū. Ad mi
ssam. Tunc rex uł in sa
cristia uł sub papilioē
ad hoc pato induitur
regalib; indumentis
Induit ei subuestes i
comunes lineā simeā
plam camisiam lineā
ad similitudinē albe.
Amphibaliu; nouum
mundum et candidū.
Et post amphibaliu;
uillosa uestis. ac desr
marinā purpurā auro
et gēmis decoratam. a
Paratus itaq; rex et or
natus pcedit cu; suis
platis et baronib; ad
solium suū eminēte;

ornatum sibi inicitar
spatum ꝛ dicta collec
ta officio dicit ꝛ ɔpetē
ti dicit hanc oꝛonem
pro ipo rege. Deus re
gnorum omnium. Re
quire. sup inti. de coro
natiōe Impatoris. De
inde gr ꝛ allā. cantati
rege corā altari redne
to. metropolitanus ei
dat gladium sub for
ma in ea scripta ubi i
sit fieri mo e est. Dein
de corona sibi iponitur
hoc modo. Omis epiq
ad sunt manibus eā
de altari p metropolitū il
la sumptam tenent et
ipo metropolitā illā regē
te ꝛ capiti illius imponē
te. d. orationem:-

Accipe coronam
regni que ab indi
gnis epōrum manib
capiti tuo imponitur

In nomine pa✠tris
ꝛ fi✠lij ꝛ spiri✠tus
sci quam scitatis glo
riam ꝛ honorem ꝛ opꝰ
fortitudis intelligas
signare ꝛ p hanc te pti
cipem ministij nrē n
ignores ita ut sicut i
nos interioribꝰ pasto
res rectoresq; aīarū
intelligimur. Ita ꝛ tu
ɔtra oms adūsan te
ecclie ꝛ defensor assi
stas. regniq; adeo ti
bi dati p officium nrē
bndictiōis in mente
aplōr omniumq; sā
ctorū regimū in tuo i
ɔmissi utilis executō
prosp̄icuus q; regna
tor semp appeas ut in
ter gloriosos athleta
uirtutum gēmis or
natus ꝛ pmio sempi
tne felicitatis coro
natus cum redēptioē

ac salvatore nostro Christo
cuius nomen lucemque
gestare credens sine i-
fine glorieris. Qui vi-
vit et imperat deus cum deo
patre in secula seculorum. R. Amen.
Postea dat ei sceptrum
dicens super eum cum
genibus flectentibus.

Accipe virgam vir-
tutis atque veritatis
qua intelligas te ob-
noxium mulcere pios
terrere reprobos errantibus
viam docere lapsis ma-
num porrigere disperdere
superbos et revelare hu-
miles et aperiat hostium
dominus noster Ihesus Christus qui de
semetipso ait. Ego sum
hostium per me si quis
introierit salvabitur
qui est clavis David et
sceptrum domus Israel
qui aperit et nemo claudit
claudit et nemo aperit
sitque tibi auctor qui e-
duxit vinctum de domo
carceris sedentem in tene-
bris et umbra mortis.
Et in omnibus sequi me-
rearis eum de quo David
propheta cecinit. D. Sedes
tua deus in seculum seculi vir-
ga equitatis virga reg-
ni tui et imitando ipsum dili-
gas iustitiam et odio ha-
beas iniquitatem quia pro-
pterea unxit te deus deus
tuus ad exemplum illi-
us quem ante secula unxerat
oleo exultationis pre par-
ticipibus suis Ihesum Christum
dominum nostrum. Qui cum eo
vivit et regnat. R. Amen.
Post hec metropolita-
nus et unus episcoporum redu-
cunt illum ad solium si-
ve thalamum intronizantes
sive ponentes
eum et dicentes hoc quod
sequitur. Lectio.

Sta ⁊ retine amodo locum tibi a deo delegatum p auctoritatem dei oīpotentis ⁊ per p̄ntem traditiōem nr̄az omnium. scilicet ep̄orū cetrorumq; dei s̄uitor ⁊ quanto clerum sacris altarib; ppinquiorē ꝓspicis. tanto ei potentiorem in locis congruis honorem impendē meminneris quatenus mediator dei ⁊ hominū te mediatorem cleri ⁊ plebis in hoc regni solio ꝯfirmet ⁊ in regnum etnum secum regnare faciat ihūs xp̄s dn̄s nr̄ rex regnū ⁊ dn̄s dn̄antium Qui cum deo p̄re ⁊ sp̄u sc̄o uiuit ⁊ regnat. ℟. Amen. Deinde metropolitanus inchoat scola prosequente. Te deum laudamus. u

Quo finito dicit sup eum. ℣. Firmetur manus tua ⁊ exaltetur dextera tua. ℟. Justicia et iudicium p̄paratio sedis tue. Dn̄e exaudi orōēz meam. Dn̄s uobiscū.

Deus qui | orō.

uictrices moysi manus in orōne firmasti qui quamuis etate lassescerent infatigabili scītate pugnabat ut dum amalech iniquus uincitur dum prophanus nationum pplus subiugatur exterminatis alienigenis hereditati tue passio copiosa fuiret opus manuum tuarum pie nr̄e orōnis exauditiōē ꝯfirma. t Habemus ⁊ nos aput te sc̄e p̄r dn̄m saluatorem quē pro nobis manus suas tetendit in

cruce p quem etiã pre
camur altissime ut tu
a potentia suffragãte
uniúsorum hostiũ frã
gatur impietas. ppl's
qz tuus cessante forti
tudine te solum time
re discat. Per eundem.
R. Amen. Item alia
bndictio que sequitr
immediate. Deus in
enarrabilis auctor 7 c.
Re sup̃ sb coronatiõe
impatoris. Omnibus
igitur expeditis eo in
solio cum regalibus
insigniis 7 regni mag
tib; ecclesiasticis 7 mũ
danis residente. Legi
tur euuangelium. Et
dicto offertorio. uadit
ad offerẽdum secetum
Suscipe dñe preces. 1
Post com. Deus qui
ad pdicandum. Req
re sup̃ in titulo de coro

natione Impatoris.
Si uo regina bndicitr
7 coronatur hoc ordie
proceditur. Rege eni
pnte 7 eã bndici 7 coro
nari iubente ipa statĩ
eo coronato crine so
luto 7 capite coopto 7
tunc inchoatur 7 sub
breuietate pficitur le
tania. Re eam sup̃ sb
ordinatione sub dya
coni. Qua expleta me
tropolitanus ab accu
bitu sgens stans añ
altare dorso uso ad il
lud. Fundit sup eam
hanc bndictioem in quã
etiam cum archiepũ
dixit alij epi tãm uoce
dimissa dicẽ debent.
Omnipotẽs ozo.
sempitne deus 1
hanc famulam tuam
celesti bndictione sã
ctifica quam 1 ad uito

A duobus epis sedentibus ante altare

Al. accubitu surgentes conflexis genibus humiliter coram illo stante

no regni reginam eli
gimus tua ubique sap
ientia doceat atque con
fortet et ecclesia tua fide
lem famulam semper
agnoscat. Per eundem.

Oratio. Deinde dicit in
mediocri voce iunctis
manibus ante pectus.

Per omnia secula se
culorum. Dominus vob
iscum. Sursum corda.
Gratias agamus domino
deo nostro. Sequitur prefatio.

Vere dignum et iu
stum est equum et
salutare. Nos tibi semper
et ubique gratias agere do
mine sancte pater omnipotens eter
ne deus. Honorum
cunctorum auctor ac dis
tributor benedictionum
que omnium largus
infusor tribue super hanc
famulam tuam regi
nam bene+dictionis
tue copiam et quam hu
mana sibi electio prefecit
gaudeat se tue superne
electionis ac benedictio
nis infusio accumul
et. Concede ei domine au
ctoritatem regiminis
et consilii magnitudinem
sapientie prudentie et intelle
ctus habundantiam
religionis ac pietatis
custodiam. quatinus me
reatur benedici et augmen
tari in prole ut Sara vi
sitari et fecundari ut Re
becca contra omnium mun
ditiorum monstra
ut Iudith. In regimine
regni eligi ut Hester ut
quam humana vitat
fragilitas benedicere ce
lestis potius intimi ro
ris repleat infusio. Amen.
Et que a nobis eligitur
et benedicitur in reginam
a te mereatur obtinere

premium eternitatis
perpetue. Et sicut ab x̃
hominibus subli
matur in nomine.
Ita ante sublimetur fi
de et operatione. Illo et
sapientie tue eam ro
re perfunde quem beatus
dauid in repromissi
one et filius eius sa
lomon percepit in locu
pletatione. Sis ei
domine contra cunctorum
ictus inimicorum
lorica in aduersis. Galea
in prosperis. Sapien
tia in protectione cli
peus sempiternus. Se
quatur pacem dili
gat karitatem absti
neat se ab omni im
pietate. loquatur iu
stitiam. Custodiat ue
ritatem. Sit cultrix
iustitie et pietatis et
amatrix religionis.

Vigeat atque potiti benedic
tione in hoc euo an
nis plurimis et in sem
piterno sine fine ete x̃
mis. Qua prefatione
expleta iungitur
oleo sancto in eisdem lo
cis in quibus iungi
tur rex et iungendo
metropolitanus dicit.

Deus pater oratio
eterne glorie sit tibi
adiutor et omnipotens
benedicat tibi preces
tuas exaudiat. uitam
tuam longitudine
dierum adimpleat
benedictionem tuam
iugiter confirmet. te cum
omni populo in eternum
conseruet. Inimicos tuos
confusione induat
et super te christi sanctifi
catio ac huius olei infu
sio floreat ut qui ti
bi in terris tribuunt ben

dictionem ipse in celis conferat nutum angelorum ac bene✠dicat te et custodiat in vitam eternam ihesus christus dominus noster. Qui vivit et regnat. R. Amen.

Subsequenter in aliquo apto loco induitur vestibus regalibus. Quo facto reducitur sic ornatus ad metropolitanum qui imponit illi coronam dicens.

Accipe coronam glorie regni ut scias te esse consortem regni populum dei semper prospere consulas et quanto plus exaltaris tanto amplius humilitatem diligas atque custodias in christo ihesu domino nostro. Et mox dat ei sceptrum dicens.

Accipe virgam virtutis et equitatis et esto pauperibus misericors et affabilis viduis et pupillis et orphanis diligentissimam curam exhibeas ut omnipotens deus augeat tibi gratiam suam. Qui vivit et regnat.

De benedictione principis sive comitis palatini.

In benedictione principis sive comitis palatini hoc modo procedatur pontifex dicit. Adiutorium nostrum in nomine domini. Dominus vobiscum. Oremus. Oratio.

Deus qui congregatis in tuo nomine famulis te me

dium esse dixisti coro
na uallante da gratiam
sacerdotibus quam ha
bearam in holocausto
moyses in exercitu he
lias in heremo. Samu
el caritueiens in templo
in tuis. Concede domine
concordiam quam i
spirasti patriarchis p
dicasti pphis tradidi
sti aplis mandasti ui
ctoribus bn ✠ dic
domine quesumus
hunc principem et c.
Re sup sb coronatione
Imperatoris et ibi incip
Benedic domine. De
benedictione noui mi
litis

Ab benedictione
noui militis
hec modo pce
datur Pontifex enim
priusque dicatur euan
gelium benedicit ense

Deus dicens. Benedictio
ensis.
Exaudi domine quesu
mus preces nostras et bene
ensem quo hic famu
lus tuus circumcingi
desiderat maiestatis tu
e dextera dignare be
ne ✠ dicere quatenus
esse possit defensio ec
clesiarum uiduarum
pupillorum orphano
rum omniumque deo
seruientium contra seuiti
am paganorum aliis
que sibi insidiantibus
sit timor et formido pre
stans eique persequtionis (et iuste defensionis)
effectum. Per xpm. R.
Amen. benedictio.
Benedic ✠ domine
sancte pater omnipotens
eterne deus per inuocati
onem sanctam tui nominis
et per aduentum xpi filii
tui domini nostri et per donum

sp̄s sc̄i paclitu hunc ēē,
ut hys famulus tuus
qui hodierna die hec
tua concedente pieta
te precingitur inuisi
biles inimicos sub pe
dibus conculcet uic
toriaq; p omnia potit
semp maneat illesus.
Possent etiam dici x
hic alie bn̄dictiones
armorum quas reqū
infra sb̄ bn̄dictione x
armorum. Armis ita
q; bn̄dictis priusquā
cingat illi ensem pre
mittens. Bn̄dictus
dominus deus meus
qui docet manus me
as ad prelium. Et di
ctis primis tribus u
sibus cum. Glīa pr̄i.
dicit. ℣. Saluum fac
seruum tuum. ℣ Esto
ei domine tur. for. do
mine ex. dn̄s uobc̄u.

Domine sc̄e pr̄ x
omnip̄s et̄ne ds
qui cuncta solus or
dinas ⁊ recte dispōis
Qui ad cohercendum
malitiam repborum
⁊ tuendum iustitia;
usum gladij in tris x
hominibȝ tua salubri
dispōitioē pmisisti ⁊
militarem ordinem
ad ppli protectione;
instituti uoluisti qui
q; p btm̄ Johēm mili
tibȝ ad se uenientibȝ
ut neminem concu
terent s; ppriys ꝯten
ti eēnt stipendiys dici
feasti. Clementiam
tuam dn̄e suppliciter
exoramus ut sicut
dauid puero tuo go
liam supandi largitus
es facultatem. Et Ju
dam machabeū de fe
ritate gentium nom

tuum non invocanti-
um triumphare fecis-
ti. Ita et hunc famulo
tuo qui noviter iugo
militie colla sub ponit
pietate celesti vires et
audaciam ad fidei et
iustitie defensionem
tribuas et prestes fi-
dei spei et caritatis au-
gmentum et dei timo-
rem pacis et amorem
humilitatem perseve-
rantiam obedientiam
et patientiam bonam
et cuncta in eo recte dis-
ponas ut neminem cum
gladio isto vel alio in-
iuste ledat et omnia
que cum gladio isto vel
alio iniuste ledat et
omnia cum eo iusta et rec-
ta defendat et sicut ipse
de minori statu ad no-
vum provehitur ho-
norem ita veterem

hominem deponens
cum actibus suis no-
vum induat hominem
ut te timeat recte col-
lat perfidorum consortia
vitet et suam in proxi-
mum caritatem exten-
dat preposito suo in omnibus
recte obediat et suum
in cunctis iuste offi-
cium exequatur. R.
Amen. *Post hec pon-
tifex ensem nudum
sumit de altari et ponit
illum in dextra manu
illius dicens. Hic det si-
bi gladium.*

Accipe gladium
istum In nomine
patris et filii et spiritus sancti. et
utaris eo ad deffensi-
onem tuam et sancte dei
ecclesie et ad confusionem
inimicorum crucis
christi et fidei christiane et co-
rone regni. quantum

Esto miles pacificus strenuus fidelis et deo devotus + Et mox dat ei alapam leniter dicens

humana fragilitas per
miserit cum eo nemi
nem ledas. Quod ipse pre
stare dignetur qui cum
patre et spiritu sancto vivit et re
gnat deus. R. Amen.
Deinde ense in vagina
reposito cingit illi en
sem cum vagina di
cens cingendo.
Accingere gladio
tuo super femur
tuum potentissime.
In nomine domini nostri ie
hesu christi. Et attende quod
sancti non in gladio sed per
fidem vicerunt regna
+ Ense igitur accepto
Miles novus illum
de vagina educit et eu
aginatum ter vibrat
vibrat et eo super brach
ium terso mox in vagi
nam reponit. Quo facto
insigniens illum ca
racte militari dat ei

osculum pacis dicens.
Exciteris a sompno
malitie et vigila in fi
de christi et fama lauda
bili. Tunc nobiles
extantes imponunt
sibi calcaria ubi hoc fieri
mos est et cantatur ant.

Omnipotens sempiterne deus huic famulum tuum qui eminenti mucrone circumcingi desiderat gratiam tue ben✠dictionis infunde et cum dextere tue uirtute fretum fac contra cuncta aduersantia celestibus armari presidiis quo nullis in hoc seculo tempestatibus bellorum conturbetur. Per. R. Amen.

Ultimo dat illi uexillum ubi hoc fieri mos est. Cuius uexilli benedictionem require infra sub benedictione armorum.

Explicit prima pars pontificalis.

Secunda pars incipit. Et primo de benedictione et impositione primarii lapidis. in eccl. fundanda

Nemo ecclesiam edificet priusquam episcopi iudicio locus et atrium designentur. Et quid ad luminaria, quid ad rectores et ministrorum stipendia sufficiat, quodque ad ecclesie totum pertineat diffiniatur. Et per eum vel eius auctoritate per sacerdotem crux in loco figatur et lapis primarius in fundamento ponatur. Pridie igitur lignea crux in loco ubi debet esse altare figatur. Sequenti vero die lapis in ecclesie fundatione ponendus benedici debet hoc modo. Nam pontifex debet esse paratus amictu, alba et stola et pluviali albi coloris, mitra simplici et baculo pastorali absque manipulo, in loco ubi ecclesia est fundanda. Ibi benedicit aquam prout moris est fieri in dominicis diebus. Require formam benedictionis infra sub titulo de dedicatione in prima aque benedictione. Quo facto aspergatur locus ubi est i crux cum aqua benedicta. Et incipiatur hec antiphona.

Signum salutis pone in loco isto et

non permittas in
troire angelum per
cucientem. ps. Quam dilecta. totus i dicitur.
Gloria patri. et postea dicit eps. Oremus. Oratio.

Domine deus qui licet celo et terra non capiaris domum tamen dignaris habere in terris ubi nomen tuum iugiter invocetur locum hunc beate marie semper virginis. vel beati N. martyris vel confessoris tui in cuius honorem atque nomen fundabitur ecclesia omniumque sanctorum inter

cedentibus meritis iusta per infusionem gratie tue ab omni inquinamento purificatum quoque conserva. et qui dilectionem tuam david devotione in filii sui salomonis opere complesti. In hoc opere desideria nostra perficere digneris effugiantque omnes huic nequitie spirituales. per dominum. Post hoc benedic lapidem dicens. Adiutorium nostrum in nomine domini. Sit nomen domini benedictum. Lapidem quem reprobaverunt hedificantes. Tu es petrus et super hanc petram hedificabo. Gloria patri et filio etc. Oremus. Oratio.

Domine ihesu christe fili dei vivi. qui es verus omnipotens deus splendor

et ymago patris et
uita eterna qui es lapis
angularis de monte
sine manibus excisus
et inmutabile funda
mentum hunc lapidem
collocandum in tuo
nomine confirmamus et
tu qui es principium
et finis in quo princi
pio deus pater ab ini
tio cuncta creauit.
Sis quesumus princi
pium et incrementum
et consumatio ipsius
operis quod debet ad lau
dem et gloriam tui no
minis inchoari. Qui
cum patre. R. Amen.
Oremus. Oratio.
Domine sancte pater
omnipotens eterne deus
bene ✠ dicere digna
re hunc lapidem ad
fundamenta ecclesie in
honorem sancti. N. per
dominum nostrum ihesum christum
filium tuum. lapidem
angularem electum
preciosum in fundamento
fundamentum de quo di
cit apostolus petra autem erat
christus. Qui tecum et cum
spiritu sancto uiuit et regnat deus. R.
Amen. Tunc aspergat la
pidem aqua benedicta
et accepto cultro per sin
gulas partes sculpat in
eo signum crucis dicens.
In nomine patris et filii et
spiritus sancti. R. Amen. Oremus.
Bene ✠ dic Oratio.
domine creaturam
istam lapidis ut sit
remedium salutare
generi humano et prestа
per inuocationem nominis
tui. ut quicumque ad
hanc ecclesiam hedifican
dam et perficiendam
pura mente auxilium
dederint corporis sa

nitatem ⁊ ai͡e medelā
pcipiant. P xp̄m dnm
nrm. R̸ Amen. Lapis
aūt talit̃ bn̄dictus po
nitur in fūdamēto ecc̄e
fundāde hoc m̄. P̄mo
enī eps̄ sup faldistori
um accūbente dicitū
letania quā. require
sup̄ sb ord̄. subdyac̄ ⁊
t̄minatur cū collecta.
Actiones nr̄as q̄sumꝰ.
req̄re sub abbis bene
dictione. Deinde pato
cemento ⁊ cemētario
assistēte ip̄e eps̄ ponit
ip̄m primariū lapidē
in fundamēto. Inchoās.
. Mane surgens iacob.
ps̄. Nisi dn̄s. req̄re i fra
sb eccl'ie dedicatōe. Orē.

In fide ihu ⁂ Orō.
xp̄i. collocamus
lapidem istum
primariū in hoc
fūdamēto. In no

mine pa ✠ tris et fi
✠ lij et sp̄s ✠ sci ut
uigeat uera fides hic
⁊ timor dei ⁊ fraterna
dilectio et sit hic locꝰ
destinatus orōni et
ad inuocādum ⁊ lau
dādum nom̄ eiusdē
dni nr̄i ihu x̄. Qui cū
pr̄e. R̸ Amen. Et iter
cemētarius locat ip̄z
lapidem cū cemēto
p̄ea ep̄c sp̄git sup lapi
dem aquam bn̄dc̄az
incipiens. . Asperges
me dn̄e. require i fra
sub eccl'ie dedicatōe
cū. ps̄. Miserere mei ds̄
sc̄dm. totus dr̄. Dein
de pōtifex sp̄git aquā
bn̄dictam p omnia
fundamēta si sūt ap
ta ul' si nō sūt aperta
circuit aspgēdo uni
ūsa loca ad fundamē
ta eccl'ie designata. r

qd fiat hoc modo. Incipiens enim aspergere seu circuire. inchoat antiphonam. O quam metuendus est locus iste. Requiritur infra sub ecclesie dedicatione. ps. Fundamenta. Et sic aspergendo et cantando, procedit quasi usque ad tertiam partem fundamentorum seu locorum designatorum et subsistit dicens. Oremus. Et dyaconus. Flectamus genua. Levate. Oratio. Omnipotens et misericors deus qui sacerdotibus tuis tantam. Requiritur infra sub ecclesie dedicatione. Deinde inchoat ant. Pax eterna. ab eterno. Requiritur ibidem. procedens similiter usque ad aliam tertiam partem fundamentorum seu locorum designatorum et ibidem subsistens dicens. Oremus. et dyaconus. Flectamus genua. Le. Oratio.

Omnipotentem deum fratres karissimi in cuius domo multe sunt mansiones supplices deprecamur ut locum istum nomini suo hedificandum propiciussimam pietatem suam bene✠dicere sancti✠ficare et consecrare ✠ dignetur. Per. R. Amen. Deinde procedens ultra inchoat antyphonam.

Bene fundata est domus domini supra firmam petram.

ps. Letatus sum. Quibus finitis et expleto cantu residens eps in loco ubi lapidem i posuit dicit. Oremus. et oracio.

Flectamus genua. Le. Oratio.

Deus qui ex omni coaptacione sanctorum eternum maiestati tue condidit habitaculum da hedificationi tue incrementa celestia. ut quod te iubente fundatur. te largiente perficiatur. P. xpm dnm. R. Amen.

Subsequenter uero incipiat ympnum. Veni creator sps. Quo dicto dicat.

Descendat quesumus Oro. Domine deus sps tuus sanctus super hanc domum hedificandam qui et populi tui dona sanctificet. et ipsius corda purificet. Purificet. P. xpm dominum nrm. R. Amen.

Oremus. Oratio.

Deus qui in omni loco dominationis tue benignus exauditor et constructus existis. exaudi nos quesumus et presta ut inuiolabilis huius loci permaneat constructio et beneficia tui muneris. uniuersitas que supplicat. percipere mereatur. P. dnm. R. Amen. r

Hoc facto eps faciat exortationem ad ppls si uelit et concedat indulgentiam. Ultimo dat benedictionem dicens. Sit nomen dni benedictum et c. Quibus expletis pergit se ad celebrandum missam si uelit in qua dicta prima oratione de sancto in cuius nomen ecclesia fundatur mox subiciatur. Oratio.

Deus ad ineffabilem observantiam sacramenti famulorum tuorum preparas voluntates, donis tuis corda nostra purifica, ut quos sancta est devotione tractandum sinceris mentibus exequamur. Per dominum nostrum iesum christum.

De ecclesie dedicatione.

Ecclesiarum consecrationes quamvis omni die debeant fieri possit decentius tamen in dominicis diebus vel sanctorum sollempnitatibus fiunt. Quando autem ecclesia fuerit dedicanda debet archiepiscopus pronunciare clero et populo quibus est ecclesia consecranda ut prius quam consecretur ieiunent. Et etiam episcopus qui dedicare debet ieiunare. Sicut enim sic ait beatus leo in epistola ad dioscorum. Is quis pontificem presbyterum vel dyaconum benedicturus est, et etiam is qui benedicitur ieiunare debet multo magis in tanta et tam sancta sollempnitate tam consecrans quam qui sibi petunt ecclesiam consecrari ieiunare tenentur. Hanc precedenti sero ante diem dedicationis pontifex paret reliquias in altari consecrando includendas ponens eas in decenti et mundo vasculo vitreo vel eneo vel alio cum tribus granis thuris vel deficientibus reliquiis ponat corpus domini et ibi particulam de co-

no scptam de grossa
litta cōtinentem cui
modi reliquie sūt ibi
incluse. 7 ad cuius sci
honorē 7 nom̄ eccl'ia
ipā 7 altare dedicant
nom̄ ꝯsecratoris 7 in
dulgētiam quam in
anniu'sario dedicatio
nis die ꝯcedit. Anni
quoqz. mensem 7 diē
quibȝ dedicat. Sigil
lans ipm uasculum
diligent. Et illud in
mūdo. 7 honesto loco
ul' sb tentorio ante fo
res eccl'ie ꝯsecrāde pa
rato ul' in sacristia ue
teris eccl'ie. ul' in alio
loco ponēs et sup or
natum pheretrum ho
neste collocans cele
brandeqz sūt uigilie
atqz reliquias ipsas
canendi nocturni et
matutine laudes. in
honorē plurimorum
scōr. ul' cor quoruz
reliquie sūt ꝯdēde 7
ymagines u'o cruce
7 corpus dn̄i et alia
ipā nocte remaneāt
in eccl'ia cōsecranda.
In crastinū u'o parē
tur in eccl'ia que ad
dedicationē eccl'ie 7
altaris sūt necc'ia. in
delicȝ omnia que pa
randa sūt i altaris
dedicatōē. in princi
pio. reqre. i fra in trac
tatu de altaris con.
que fit sine eccl'ie de
dicatōē 7 in sup parē
tur duo uasa cum a
qua, p duplici aqua
bn̄dicenda unū ext.
ianuam aliud itus
psbrio. Item depin
gantur in parietibȝ
eccl'ie intrinsecus p
circuitum duodeci

cruces circa decem
palmos sup terram.
uidelicet tres ab ori
ente. tres ab occidēte.
tres a meridie. ⁊ tres
a septētrione. sup q
quas figūtur. xii. cā
dele. Item paret̄ sca
la uł aliud hedifici
um sr̄ quo ascēdens
eps̄ possit atingere ⁊
ip̄as. xii. cruces. Item
fontes ecclie uacui
sint ⁊ būi mūdi. Itē
puideatur qd̄ ecclia
possit libere exterius vndiq;
circuiri. Interim autē
dum p̄missa parātur.
Pontifex debet ānū
nciare pplo in cui⁹
scī honorē ⁊ nomen
ecclia est dedicanda.
⁊ quorꝫ scōrum reli
quie sunt in altari i
recōdende. Quo fcō
ordinat in ecclia cō
secranda que ordinā
da sunt et eius iussu
illuminētur p̄misse.
xii. candelle ⁊ faldisto
rium pōatur supra ta
petum in medio ecce.
Et mox exit ecclīam
cūctis inde abiectis
uno tāi dyacono ami
ctu stola ⁊ alba parato
itus remanēte reclu
so ⁊ ecclie fores clau
dūtur. Dūc eps̄ cū cle
ro ⁊ pplo accedit ad lo
cum ubi pri die reliq
e posite fuerint. et ibi
incipit ⁊ dicit uoce sb
missa cū clicis. vii. ps̄.
Induens itūm amic
tum albam. stolam ⁊
pluuiale siue mani
pulo gerens mitram
simplicem in capite.
⁊ cambucā in manu
quociēscūqꝫ enī pōti
ficalia agit non in sa

cerdotali. Set in ponti
ficali habitu esse debet
alter quoque dyaconus
paratur similiter amictu
alba et stola. Subdya
conus etiam et acoliti et
alii ministri parantur.
Eis igitur paratis et premis
sis ps. expletis recedit
ante fores ecclesie conse
crande et parato ibi alio
super tapetum faldisto
rio. Pontifex inchoat et
scola prosequitur. ant.

Adesto deus unus
omnipotens pater
et filius et spiritus

sanctus. Oremus. Actiones
nostras quesumus domine
aspirando. Re supra
sb bndictione albis.
Qua dicta, prosternit se
ibidem super faldisto
rium et tapetum. et
cantor incipit leta
niam et eam prosequi
tur ibi. ab omni ma
lo libera nos domine. Re
cum sub ord. subdyaco
ni. Dein surgens ponti
fex ab accubitu bene
dicit ibidem vel sub
tentorio aquam sim
pliciter, prout in diebus
dominicis benedici consue
uit incipiens absolu
te sine. Dominus vobiscum.
et sine. Oremus. dicens
exterius a dextra super salem
Exorcismus.

Exorcizo te creatura

tura salus per deum ✠ uiuum. per deum ✠ uerum. per deum ✠ sanctum. per deum qui per helyseum prophetam in aquam mitti iussit ut sanaretur sterilitas aque. ut efficiaris sal exorcizatum in salutem credentium. Et sis omnibus te sumentibus sanitas anime et corporis et effugiat atque discedat ab eo loco quo aspersus fueris omnis fantasia et nequitia ac uersutia diabolice fraudis omnisque spiritus inmundus adiuratus per eum qui uenturus est iudicare seculum per ignem. *Benedictio salis.* Domine exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te ueniat. Oremus. *Oratio.*

Inmensam clementiam tuam omnipotens eterne deus humiliter imploramus. ut hanc creaturam salis quam in usum generis humani tribuisti bene ✠ dicere et san ✠ ctificare tua pietate digneris. ut sit omnibus sumentibus salus mentis et corporis. et quicquid ex eo tactum uel respersum fuerit careat omni inmunditia. omnique inpugnatione spiritualis nequitie. per uirtutem domini nostri ihesu christi. qui uenturus est iudicare. *R. Amen. Exorcismus aque quem inchoat absolute sine.* Dominus uobiscum. Oremus. *Dicens extensa dextra super aquam.*

Exorcizo te creatura aque in nomine

cmis

mine dei patris. ✠ omnipotentis et in nomine ihu ✠ xpi filii domini nostri et in virtute spiritus ✠ sancti. ut fias aqua exorcizata ad effugandam omnem potestatem inimici et ipsum inimicum eradicare et explantare valeas cum angelis suis apostaticis per virtutem domini nostri ihu qui venturus est. Benedictio aque. Dominus vobiscum. Oremus. Oratio.

Domine ihu xpe qui ad salutem humani generis maxima queque sacramenta in aquarum substantia condidisti. adesto propitius invocationibus nostris et elemento huic multimodis purificationibus preparato virtutem tue bene ✠ dictionis infunde ut creatura tua misteriis tuis serviens ad abiciendos demones morbosque pellendos divine gratie sumat effectum ut quicquid in domibus vel locis fidelium hec unda resperserit careat omni inmunditia liberetur a noxa non illic resideat spiritus pestilens non aura corrumpens. Discedant omnes insidie latentis inimici et si quid est quod aut incolumitati habitantium invidet aut quieti aspersione huius aque effugiat. ut salubritas per invocationem tui sancti nominis expedita ab omni sit impugnatione deffensa per virtutem domini nostri ihu xpi. Qui venturus

hic in modu[m] crucis inmittit salem in aquam dicens.

Hec commixtio salis et aque efficiatur salutare sacramentum In noie patris et filii et sps sci. R. Amen.

Bndictio salis et aque pariter. Dns vobiscum. Oremus.

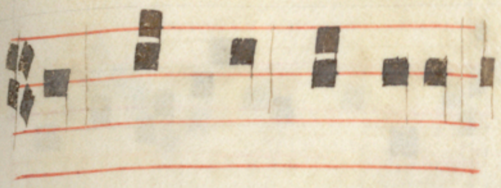
Deus invicte virtutis auctor et insuperabil[is] imperii rex, ac semper magnificus triumphator. qui adverse dominationis vires reprimis. qui inimici rugientis seviciam superas. q[ui] hostiles nequitias potenter expugnas te dne trementes et supplices deprecamur ac petimus ut hanc creaturam salis et aque dignanter aspicias. R. Amen. Benignus illustres. R. Amen. Pietatis tue more sanctifices. R. Amen. Ut ubicumque aspsa fuit per invocationem tui sci nominis, omnis infestatio immundi sps abiciatur, terrorque venenosi serpentis procul pellatur. et presentia sps sci nob misericordiam tuam poscentibus ubique adesse dignetur. Per dnm nrm in unitate. R. Amen. Expleta aque bndictione. Eps aspergit se et circumstantes cum illa inchoans. A.

Asperges me domine ysopo et mundabor lavabis me i-

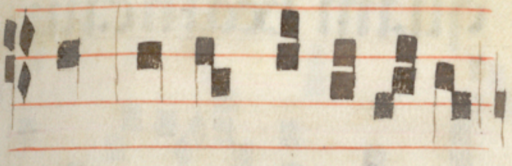
et super niuem de albabor.

Qua dicta stans ante fores ecclie incipit c̄cuire eam a latere dextro pcedens usus meridiez cū clero et pplo aspgēs cū ipā aqua foriseccus parietē ecclie i supiori pte canum et totum cymiterium dicēs sēper. In nomine patris et filij et sps sci. R. Amen. Et iterum scola cātat. Rn.

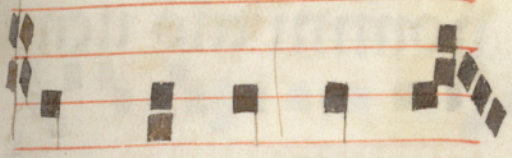
Fundata est domus domini super verticem montium et exaltata est sup omnes colles. Et venient ad eum omnes gentes. Et dicent gloria tibi domine. Venien

tes autem uenient

cum exultatione

portantes mani

pulos suos. ps. Et

dicent. Deinde expleto circuitu perueniens ad hostium et cum dicit ibi. Oremus. Et dyaconus qui cum eo est. Flectamus genua. Leuate. Oro.

Omnipotens sempiterne deus qui in omni loco dominationis tue i totus operans et totus assistis. Adesto supplicationibus nostris et huius domus cuius es fundator esto protector. nulla hic nequitia contrarie potestatis obsistat. i Sed uirtute spiritus sancti operantem fiat hic tibi semper purum seruitium et deuota libertas. Per christum dominum. R. Amen.

Quo dicto pontifex i ad hostium ecclesie appropians percutit semel cum inferiori parte cambuce seu baculi pastoralis super liminare ipsius hostii dicens alta uoce in modum crucis collecte seu capituli. Tollite portas principes uestras et eleuamini porte eternales et introibit rex glorie. Et dyaconus de

intus respondet alta uoce. Quis est iste rex glie. Et cõtra eps rn det. Dominus fortis et potens dñs potens in plio. Deinde ponti fex itum circuit eccam cũ clero et pplo. Incipi ens ab eodem latere dextro aspgendo parie tes iuxta fundamentum ipsarum et totũ cymite rium dicẽs. sep. In no mine pris et filij et sps sci. R. Amẽ. Et iterum scola cantat rnsm.

Benedic domi ne domum istam quam hedificaui nomini tuo ueni entium in loco isto exaudi preces in ex celso solio glo rie tue. ps. Do

mine si conversus
fuerit populus tu
us et egerit peni
tentiam et veni
ensque oraverit in
loco isto. Exaudi.
Duc pueniens itum
expleto circuitu ante

hostium dic. Oremus.
7 dyaconus qui cū co
est. Flectamus. genua. Le.
Omps̄ sēpit̄. Orō.
Omne deus qui p fi
lium tuū angularē.
scilicet lapidem duos
ex diviso venientes i
excircūcisione scilicet
7 prepucio parietes. du
osque greges oviū sb
uno eodemque pastore
univisti. da famul' tuis
p hec nr̄e devotionis
officia indissolubile
vinculum caritatis.
ut nulla divisione
mētium nullaque per
v̄sitatis varietate se
questrētur quos sub
unius regimīe pasto
ris unus grex cōtinet
uniusque te custode
ovilis septa cōcludūt.
P xp̄m dnm̄ nr̄m. R.
Amen. Duc apprias

itum an̄ ad hostium
peutit scd̄o cū cambr
ca sup liminare dicēs
alta uoce. Tollite por
tas. 7c̄. ut sup̄ 7 dyaco
de intus rndet. Quis
est iste rex glie. Et pō
tifex rndet. Dn̄s for
tis. 7c̄. Deinde circuit
tcio ecclīam cū clero
7 pplo incipiēs a latē
sinistro, pcedens usus
aquilonem aspgens
extius cū eadē aqua
parietes in media pte
earum 7 extiterum
dicens semp. In no
mine patris. et filij.
et spiritus sancti. R.
Amen. Et iterum
scola cantat respon
sum.

Tu domine uni
uersorum qui nul
lam habes indigen
tiam uoluisti tem
plum tuum fieri
in nobis. Conser
ua domum istam
inmaculatam in

cenum domine.

Tu elegisti domu[m]

istam domine ad

invocandum no

men tuum in ea ut

esset domus orato

nis et obsecratio

nis po pu lo

tu o Conserua

ps̄. Conserua.
Et tunc expleto can
tu cum pueniit iterum
ante hostium dicit.
Oremus. Et dyacon[us]
qui cu[m] eo est. Flectam[us]
genua. Leuate. Orato.
Omnip[oten]s et misericors
deus qui sacerdo
tibus tuis tantam pre ce
teris gr[ati]am co[n]tulisti.
ut quicquid in tuo
nomine digne p[er]ficit
q[uia] ab eis agitur a te fi
eri credatur. quesumus
immensam clementia[m]

tuam ut quod modo in
sitatum sumus uisitet
et quicquid benedictum esse
sumus benedicas. sitque
ad nostrum humilitatis in
troitum sanctorum tuo
rum meritis fuga demo
num. et angeli pacis
ingressus. Per xpistum dominum.
R. Amen. Et tunc apro
pinquans tertio ad hosti
um ecclesie percutit iterum
super liminare dicens.
Tollite portas. etc. Et
dyaconus deintus re
spondet. Quis est iste
rex glorie. Et contra pon
tifex et uniuersus clerus
respondet. Dominus
uirtutum ipse est rex glorie.
Adicientes. Aperi. Ape
ri. Aperi. Et faciat cru
cem super liminare ho
stij cum inferiori parte
cambuce dicens. Ecce
crucis signum fugiant

fantasmata cuncta. Deinde
aperto hostio intrat ec
clesiam solus cum mini
stris et clericis et cementa
rijs qui collocare de
bent lapidem super se
pulcrum reliquiarum et
altaris clauso ecclesie ho
stio post eos. Ingressus i
ait ecclesiam dicens mox
alta uoce in tono lec
tionis. Pax huic do
mui et omnibus in
habitantibus in ea. Et
dyaconus qui est intus
respondeat. In introitu uo
stro. Tunc scola
siue cantores cantant. a.

Pax eterna ab

eterno huic domui

par

pax perhempnis uer

bum patris sit pax

huic domui pacem

pius consolator i

huic prestet domui.

Et dum cantatur ponti fex procedit usque ad medium ecclesie ubi fu it primo faldistorium paratum. Et expleta predicta antiphona ibi at ibi flexis genibus scola prosequitur ymnum.

Veni creator spiritus. Quo dicto accubit super faldistorium trahens mittram albam simplicem in capite. Et scola iterum incipit letaniam in qua bis nominetur sanctus ille in cuius nomine ecclesia vel altare dedicatur et eorum quorum ibi reliquie recluduntur. Postquam autem scola dixerit in letania.

Ut obsequium servitutis nostre etc. Et idem a choro fuit responsum. Tunc pontifex se ab accubitu erigens iunctis ante pectus manibus dicat in conde tono. Ut locum istum visitare digneris te rogamus audi nos. Ut in eo angelorum custodiam deputare digneris. te rogamus

audi nos. Deinde te
nens baculum pasto
ralem in sinistra ma
nu ⁊ dextam in altu
extendens pducat co͞it
sr eccliam et altare cō
secrandum ter signum
crucis dicēs p̄mo. Ut
eccliam ⁊ altare hoc ı
ad honorem tuum ⁊
nomi tal. cōsecrandā
bn̄ ✠ dicē digneris
te rogamus audi nos.
Secdo dicit. bn̄ ✠ dicē
et scī ✠ ficare. Tcio
dic. bn̄ ✠ dicē scā ✠
ficare ⁊ cōse ✠ crare.
Quo fcō et dicto sibi
a choro respōso itum
accumbit scola letani
am resumēte. Qua fi
nita ab accubitu sur
gens dicit ibidem ex
celsa uoce. Oremus.
Et minstri. Flectamus
genua. Leuate. Orō.

Magnificare dn̄e
deus nr̄ in scīs ı
tuis ⁊ hoc in templo
tibi hedificato appa
re. ut qui cuncta in fi
liis adoptionis opa
ris ipē semp in tuā he
reditate laudens. P.
dn̄m. n. i. x. R. Amen.
Itum aut dn̄ ympn̄
et letania et alia dicā
tur et fuit. unus ex mi
stris spargit cinerem
p pauimtum ecclie
in modū crucis faci
endo ex eo ligneas ı
duas latitudinis fere
uni palmi ducens ı
unā de sinistro angu
lo oriētali. ad dextrū
occidētalem et aliā
de dextro angulo oriē
tali ad sinistrum occi
dētalem p̄missa itaq;
orōne finita cantat
scola ut iam dicetur

Et pontifex dū cātatur incipiēs a sinistro angulo oriētali ecclie scribit cū sūmitate gabuli sup lineam cineris totum alphabetū grecū. Quo fcō incipiens mox a dextro angulo oriētali scribit sup lineam cineris totum alphabetum latine quasi in modum crucis.

Alphabetum grecum siue littē gēce sunt hec.

Alpha Vita Gama Delta Epente zita Ita Chita Iota Kappa Lauda Mi Ni Xi Omitto Pi Ro Mathau Epsilo Fi Chi Psi Omega.

Alphabetum latinum siue littē latine sūt hec.

A B C D
E F G H
I K L M
N O P Q
R S T V
X Y Z &

ul' ubi cõsuetum sic
fi est. xxiiij. arcole de
cinere a sinistro ãgulo
orientali usq; in dex
tro occidentalē seria
tim in qbꝰ scribatur
alphabetum grecē. et
xxiiij. a dextro angulo
orientali usq; i sini
strum occidentalem
in quibꝰ scribatur al
phabetum latine scri
bendo singulas littas
i siglis arcol'. Interim g

dũ hec fiūt cã tat scola. Ant.

Quam metuendus est lo cus iste uere non est alius nisi do mus dei et porta celi.

ps. Bñdictus dns deus israel. totus dicit' sine glia pri. et p singu los uss pmissa. a. quã diu opus fuit repeta tur. Post h ueniens pontifex usus altare distans tri ab illo spa tio congruenti dicē sēper genua flectendo et sēp uocem eleuãdo. Deus in adiutoriũ meum intēde. Dñe ad adiu uãdum me festina. Ꝟ. cū. glia pri. absq; allā

Dñe bñdicit ibi ali am aquã cũ sale cinē

et immo incipies ab solute exorcismum sal.

Exorcizo te creatura salis in nomine domini nostri ihesu christi. Qui apostolis suis ait. Vos estis sal terre et per apostolum dicit. Cor vestrum sit sale conditum ut sancti ✠ ficeris ad consecrationem huius ecclesie et altaris. vel. cimiterii vel. tabule ad expellendas omnes demonum temptationes et omnibus qui ex te sumpserint sis anime et corporis tutamentum et sanitas et protectio et confirmatio salutis. Per dominum nostrum. Qui venturus est. R. Amen. Dominus vobiscum. Oremus. Oratio.

Domine deus pater omnipotens qui hanc gratiam celitus tribuere dignatus es ut ex illo possit universa condiri que hominibus adescam procreasti bene dic ✠ hanc creaturam salis ad effugandum inimicum et cuncta eius prestigia eiusque fantasias et eis salubrem medicinam immitte ut ad anime et corporis sumentium proficiat sanitatem. Per dominum. R. Amen. Sequitur exorcismus aque et incipit absolute.

Exorcizo te creatura aque in nomine pa ✠ tris et fi ✠ lii et spiritus ✠ sancti ut repellas diabolum a termino iustorum ne sit in umbraculis huius ecclesie et altaris. Tu domine ihesu christe infunde spiritum sanctum tuum in hanc ecclesiam tuam et altare ut proficiat ad sanitatem

corpum aiarq3 ad orantium te/ 7 ut magnificet nom tuu in gentibz/ 7 incredtuli corde rcuttantur ad te et no hbeant aliu deu pt te dnm solu qui uenturus es. R. Am. Bndictio aque. Dns uobiscum. Oratio.

Domine sce pat omps statutor oium elementorum qui p filium xpm filium tuu dnm nrm/ hoc elementum aque i salutem humani genus esse uoluisti/ te supplices depcamur/ ut exauditis orationibz nris eam tue pietatis respectu sci ✠ fices atq3 ita oium spuum inmundorum abeo recedat incursio/ ut ubicuq3 fuit in nomine

tuo aspsa/ gre tue benedictionis aduciat/ 7 mala omia tepicia ante periculi recedat per eudem qui uenturus es. R. Am. Alia bndictio aque quam quidam dicunt.

Deus qui in mundi dilectione spus ab oibz quibz fides usa usura est religiosi officij sacramtis nec ptendas culpam crimis qui agnoscis potentiam saluatoris. no est miti cofitentia. s3 pcepit. licet ipa potestas ministij digtas sit misteri. te igit pcem dni aque catturam couenio ut osuato motu sensibilitas intelligens subici funcio quo r placé deo utini non

recuses omnem a te
comunionē demo
num collegium ini
quitatis expunges to
tam fantasmatis la
bem. capax dominice pro
tectionis extimnes.
ut gratia sanctificationes ad
cepta tuo nostroque curato
nō perit debito famu
latū desinens omnes
spiritum pravorum ne
quitiam quocumque
loco fuus aspsa dicta
as et sancte copiam bene
dictionis infundas.
Per dominum nostrum qui ve
turus est. R. Amen.

Benedictio cinerum. Do
mine exaudi orōem
meam. Dominus vobiscum.
Oremus. Oratio.

Omnipotens sempiterne
deus parce me
tuentibus propiciare sup
plicationibus et mittere
dignare sanctum angelum
tuum de celis qui be
nedicat. ✠ et sancti ✠
ficet cineres istos ut sit
remedium salutare
omnibus nomen sanctum tuum
humiliter implorantibus
ac semetipsos pro conscientia
delictorum suorum accu
santibus. atque ante con
spectum divine clemen
tie tue facinora sua
deplorantibus. et serenis
simam pietatem tuam
suppliciter subnixeque
flagitantibus. presta quesumus
per invocationem sanctis
simi nominis tui ut qui
cumque eos super se asp
serint. pro redemptione
peccatorum corporis sa
nitatem et anime tutelam
percipiant et in quocum
que loco aspsi fuerint
in tuo nomine sanctificetur.
Per dominum nostrum. R. Amen.

Tunc pōtifex misceat
salem ꝛ cinerē dicēs.
Fiat commixtio salis
et cineris. In noīe pa
tris ꝛ filij ꝛ sp̄s sc̄i. R.
Amen. Deinde hanc
mixturā mittat in
aquā b̄ndictam ī mo
dum crucis dicens:
Fiat commixtio salis ꝛ
cinis cū aqua b̄ndcā
ad cōsecratōem huius
ecclie ꝛ altaris. vl' ci
miterij. vl' In noīne
patris ꝛ filij ꝛ sp̄s sc̄i.
R. Amen. B̄ndictō
quā quidā dicunt.
Oremus. Oratio.
Omnipotens sempitne
deus qui nobis
ad reditam aque cr
turam in fide distri
xisti. ut liquorem si
plicem ad lauacrum
sal salsam soliditatē
ꝑberes ad cōdimen
tum. quatinus ꝛ sō
dida possent ablui.
et sanctia imbui quo
et noxa tolleretur
originalis ꝛ corrigeret
error ad uiā salutis.
Te officij nr̄i functō
ne in uniti depcamur.
ut hec salis cineris ꝛ
aque in tuo noīe sc̄a
cōmixtio clementie
tue scīficetur obtu
tu. quoqz misterialit'
baptismo acōmodari
culpe traduci inimi
cum sapiētie aptum
error pstas ad usum
sc̄i sp̄s tui redeas sc̄i
ficatum. nec ullo cō
tagio redeatur imr'
do qd̄ tua credimus
magestate beatum.
Sz ita prebeat per te
plenum scīficatum
effectum ut ubicūqz
inuocato noīe tuo fuc

nt manumissum uel
quolibet modo assump
tum expulsis et explo
sis omnibus contrarie po
testatis insidiis et
cuncta demonum
machinamenta ex
eodem loco fugata re
deficiant et sanctorum an
gelorum custodia re
semper in ibi mansura
consistat. Per dominum no
strum. R. Amen. Bene
dictio uini. Domine
exaudi. Dominus uobiscum.
Oremus. Oratio.
Domine ihesu christe
qui in chana ga
lilee ex aqua uinum
fecisti. qui es uitis re
uera et salus perpetua re
multiplica super nos
misericordiam tuam. et bene
✠ dicere et sancti ✠ fi
care digneris hanc
creaturam uini. ut re

ubicumque fusum fuit
uel sparsum diuine bene
dictionis tue opulen
tia repleatur et sanctifice
tur saluator mundi
qui cum patre et spiritu sancto
uiuis et regnas deus
per omnia secula seculorum.
R. Amen. Deinde mit
tat in modum crucis
uinum in aquam ipsam
dicens. Fiat commixtio
aque et uini cum sale
et cinere ad consecrati
onem huius ecclesie. uel
cimiterii uel altaris
uel tabule. In nomine
patris et filii et spiritus sancti.
R. Amen. Benedictio re
ipsius aque cum uino
mixte. Domine exaudi.
Dominus uobiscum.
Omnipotens sempiterne
deus creator et
conseruator humani generis
et dator gratie spiritualis

hec

et altaris

atq; largitor eterne sa
lutis emitte spm tuu
scm. sup h vinu cum
aqua sale et cine mix
tum et armatum cele
sti bndictoe. ul' defen
sione virtutis. ad co
secratione hui' ecclie
ul' cimitii ul' altaris
ul' tabule tu pficiat.
Per dnm. In unitate ei
dem. Quedam autem
ecclie dicit pphonem
sequentem. Alie vo no et
bn. Sz dicit ibidem sb
sequentem orationem.
Per omnia secla
seclorum. Amen.
Dns vobiscum. Sursu
corda. Gras agamus
dno deo nro. Sci
ficare p vbum dei un
da celestis. sci fica
re aqua calcata xpi v
estigiis que montib'
pssa non clauderis q

et altaris

scopulis illesa non
frangens que tris
diffusa non deficis.
Tu sustinens aridam
portans montium
pondera non imer
geris. Tu celorum vir
tute oms circufu
sa p totum lavas oi
a nec lavaris. Tu fu
gientibus pplis ebreo
rum in molem dura
ta coniecta es. Tu rur
sum salsis virtutib;
uli acolas pdis et
hostilem globum fre
to seviente psequeris
una eademq; e salus
fidelibus et ultio cri
nosis. Te moysen p
cussa rupes emonu
it. nec abdita cauti
bus late potuisti. cum
magestatis imperio
iussa pdires. Tu ge
stata nubibus ymbre

iocundo anima fecunda
ns. ꝑte andis aut stīc
corporib⁹ dulcis ad
grām salutans ad
uitam potius infun
ditur. Tu intimis ꝑ
scaturiens uenis aurꝭ
spm inclusa uitalē
aut succum fertilē
prestas ne sb tractis
examinata uiscēib⁹
sollēpnes neget tra
puentus. Pte uim
cium. ꝑte finis exul
tat. ul' potius ex deo
tuū est ut tīminum
nesciamus. Aut tu
omīps deus cuius n̄
nescit dum aquarū
mīta, pmittim⁹ ope
rum insignia ꝓdica
mus. bn̄dictiōis au
ctor salutis origo te
supplices dep̄camur.
Fac quesumus ut r
ymbrem grē tue sup
hāc domū cū habun
dantia tue bn̄ ✠ dic
tionis infundas bona
omīa largians, pspa
tribuas adūsa repel
las. malorū factorē
demonem destruas. ꝑ
anglm lucis amicū
bonorꝫ ꝑmissorem de
fensoremqꝫ ↄstituas.
domū in tuo nomīe
ceptam te adiutore
ꝑfcām bn̄dictio tua
in lōgam mēsuram ↄ
firmet. Tūc hꝭ funda
menta ꝓsidium cul
mina tegumentum
hostia in tuo ītū pene
trabilia mereant᷑ ac
cessum. Sic ꝑ illustra
tionē uultus tui uti
litas hominū stabili
tas pietum. *Hic acce
dens ad hostiū ecclīe
faciat crucem cū cam
bucam ī lumīe īsupe*

nori et inferiori in
trinsecus dicens ibi
dem in pristino.

Sit positus cur
in uenta liminib9
utriq3 postes gre
tue inspectione si
gnentur ac p mul
titudinem propicia
tionis tue uisita
toribus domus sit
pax cum habundan
tia. Sobrietas cum
modestia. Redun
dantia cum miseri
cordia. Inquietudo

omnis et calami
tas longe recedat.
Jn opia pestis. mor
bus. langor. Jn cur
susqz maloz spiritu
um tua semp visi
tatione discedant.

Et tua effusa in hoc
loco nr̃e supplicatio
nis grã extensos eius
liminos et atria cir
cumacta percurrat.
Sitqz per cunctos eius
angelos ac recessus

terminos hui' gur
gitis purificatio p
lauacrum. ut semp
hic leticia quietis
gra. hospitalitatis
habundātia frugis.
reuerentia religionis
copiaqȝ sit salutis.
et ubi in uocatur tu
um scm nomen bo
norum oīum succe
dat copia malorū
temptamenta pro
cul effugiant. mica

mur hic nobiscum
angelum pacis ca
stitatis et caritatis
ac veritatis qui nos
semper ab hominibus
malis custodiat, pro
tegat atque defendat.

Oratio sequitur dicat plane legendo. Per dominum nostrum ihesum christum filium tuum. Qui cum eo vivit et regnat. R. Amen. Deinde redeat ad locum ubi aquam benedicat dicens ibi Oratio. Deum patrem Oremus.

Deum patrem omnipotentem fratres karissimi in cuius domo mansiones multe sunt supplices deprecamur ut habitaculum istud bene+dicere et custodire dignetur per aspersionem huius aque cum vino sale et cinere mixte ut tenebras repellat et lumen infundat nullam sementi adversario tribuat potestatem. Sed propria sit domus dei. ut nullam inimicus habeat licentiam nocendi. Per eundem dominum nostrum ihesum christum filium suum. Qui cum eo vivit

et regnat. R. Amē. Sequitur altaris ɔsecratio ingrediēs itaqꝫ pōtifex ad aram sive tabulam altaris īchoat et scola ꝓsequitur. aᷓ.

Introibo ad altare dei ad deum qui letificat iuventutem meam. Ps. Judica me deus et discerne.

Votis dicatur sine gloria patri. Et si necesse fuit an. ꝑ singulos versus repetatur. Incepta autem antiphona ipsa mox pontifex cū police dextre manus facit crucem et ꝑdcā aqua in medio tabule dicēs. Scificetur hoc altare. In honore dei omipotentis et gloriose virginis marie. oīum scōrum et ad nomē et memoriam sci talis. Pax tibi. R. Amen. Deinde incipiens in sinistra parte posteriori facit crucem aqua cū eodē pollice quattuor cruces in quattuor cornibꝫ altaris repetens in qualibꝫ cruce verba premissa. Quo facto dicit. Oremus. Et dyaconus. Flectamus genua. Levate. Oratio.

Singulare illud
ppiciator. In alta
ri erecturus pro nob' redim
dis oblatum in cruc'
pfiguratione patriarcha
iacob lapidem erexit
in titulum quo fieret
sacrificium et porte celi
desup aperiretur ora
culum supplices tibi
domine preces fundi
mus ut in lapidis h'
expoliatam materiam
supnis sacrificiis im
buendam ipse tue dota
re scificationis ubertate
precipias qui quondam la
pideis legem scripsisti
in tabulis. Per xpm dñm
nrm. R. Amen. Oratione
expleta. pontifex incho
at. A. Asperges me. Re
S. ps. Miserere mei ds.
Totus dicit' sine gl'a
pri. Et dum dicuntur.
Antiphe et ps. circuit

septies aram altaris.
Aspergens eam et tituli
in quolibet circuitu cum
aspsorio de herba ysopi
facto qd' fit h' modo. Stante
eni ante mediu altar'
inchoat scola p sequente.
A. Asperges me. Incipiens
etiam pit' asperge et circui
re altare et titulu sine
stipitem put dcm est
et ea dcta mox incipit
ps. Miserere mei deus.
et dicuntur tm tres p
mi v'sus. A. ig' et. V. ipi'
dcis. et circuitu exple
to. Itum inchoat. A. et
aspgit et circuit et dicit'
alii tres v'sus seq'tes.
in ipo. ps. ut p'us. Quo
facto et circuitu expleto.
Inchoat tcio. A. et asper
git et circuit. et alii tres
v'sus ps dicuntur. sicq'
septies eum. V. qui in
ps secuntur. Ultima

tri nec dicitur tm̃ et duo ultimi v. ps. nec illi vsus dicitur. a. ipa sbsequente circuit ter basilicam interius et tm aspgendo parietes eius cum pmissa aq̃ scã. In primo circuitu prope fundamenta. In s'o quasi in medio parietum. In tertio vero aliq̃ntulum altius. Incipiens primũ circuitum ab oriente videlicet post altare et procedens ad dextram partem ecclesie s. versus meridiem usq̃ dum totum redeat in orientem ad locũ ubi incepit et tunc cantatur Antyphona:

Hec est domus domum firmiter edificata bene fundata est supra firmam petram. ps. Letatus sũ. sine. Gl̃a patri. In secundo circuitu in quo incipit et procedit sic in primo cantatur. a.

Exurgat deus et dissipentur ini

inici eius et fugiant

qui oderunt eum a

facie eius. ps. Ieeee lesys bri dicite do. us ifine

sine. Glia pri. In tercio

uo circuitu incipit si

militer post altare s3

tunc procedit ad sini

stram ptē ecclie. scil3

v's aqlonē. 7 tc cātat. a.

Qui habitat i

adiutorio altissimi

in protectione dei

celi commorabitur.

ps. Dicet domino. us3

in finē. sine. Glia pri.

Post hec incipiēs ante

altare aspgit eum p

missa aqua scā pauī

mētum eccle p medium

in longū

qilatuz. 7

dū h fit cā

Domus tatur. An.

mea domus oratio

nis uocabitur. ooo.

ps. Narrabo nomen tuum fribꝫ meis in medio ecclie lauda bo te. Sine glia patri. Alia antiphona.

Domine dilexi decorem domus t. ps. Et locum habitationis glorie tue. Sine tue. Gloria patri. e.

Alia antyphona.

Non est hic ali ud nisi domus dei et porta celi.

Deinde stans in medio ecc. ad altare o'sus incip et scola psequit. Ant.

Vidit iacob sca lam summitas e ius celos tange bat et descendentes angelos et dixit

uere

uerit locus iste scs.
Et dum cantat'
spgit aquã p pa
uimitum ũsus
est. oriẽtem. occidẽ
tem. aquilonẽ et au
strum. Qua fita stãs
in medio ecclie cõuer
sus ad oriẽtem dicit
ibidẽ. Oremꝰ. 7 dyacõ.
Flectamus gñ. Le. Oro.

Deus qui loca i
noĩ tuo dican
da scificas. effũde sup
hanc orõnis domũ
grãm tuam. ut ab oĩ
bꝫ hic inuocantibus
nomẽ tuum auxiliũ
tue mĩe sentiatur. P.
xp̃m dñm. R̷ Amen.
Et mox dicit iterum
ibidẽ excelsa uoce. Ore
mus. Et dyacõ. Flec

tamus gñ. Leuate. Or.
Ad basilicã õsecrandã.

Deus scificationũ
omĩps dñator 7
cuius pietas sine fine
sentitur. Deus qui ce
lestia simul et terrena
õplecteris fuãs mĩam
tuam pplo tuo ambu
lanti ante cõspectum
glie tue. exaudi pces
suor tuorũ ut sint
oculi tui aperti super
domũ istam die ac
nocte. Hanc quoqꝫ ba
silicam in honore tuo
gliosęqꝫ uirgis marie.
et oium scõrum 7 me
moria scĩ tui. sacris mi
sterys institutam cle
mentissimꝰ dedica. 7
misatus illustra. ppo
splendore clarifica. 7
omẽm qꝫ hoiem uei
entem adorare te i lo
co isto placatus adi

mitte, propicius digna-
re respicere. Et propter no
men tuum magnum
et manum tuam for
tem et brachium tu
um excelsum in hoc
tabernaculo tuo sup
plicantes libens pro
tege dignanter exau
di eterna defensione con
serva ut semper felices
semperque in tua religi
one letantes constan
ter sancte trinitatis confes
sione fide catholica per
severent. Per dominum.

*Deinde dicat ibidem me
dia voce iunctis ma
nibus ante pectus.*

Per omnia secula
seculorum. Dominus
vobiscum. Sursum cor
da. Gratias agamus do
mino deo nostro.

Vere dignum et
et iustum est et
equum et salutare.
Nos tibi semper et ubi
que gratias agere. Domine
sancte pater omnipotens eterne
deus. Adesto precibus
nostris. Adesto sacramen
tis. Adesto etiam piis
famulorum tuorum la
boribus. Nobisque misericor
diam poscentibus. Descen
dat quoque in hanc e
cclesiam tuam. quam que
sub invocatione sancti no
minis tui. in hono
rem sancte crucis in qua
coeternus tibi filius
tuus dominus noster ihesus christus
pro redemptione mundi
pati dignatus est. et
memoriam sancti martyris
vel confessoris tui. N. aut vir
gini consecramus. Spiritus
sanctus tuus septiformis
gratie ubertate redun
dans. Ut quotienscum
que in hac domo tua

nom̄ sc̄m tuum fue
nt inuocatum cor
qui te inuocauerint.
apud dn̄o preces ex
audiantur. O beata
et sc̄a trinitas. q̄ oīa
purificas ⁊ oīa mu
das ⁊ omīa exorna.
O bt̄a magestas dei
que cuncta reples.
cuncta cōtines. cūc
taqȝ disponis. O be
ata ⁊ sc̄a manus dei
que omīa scīficas. ⁊
omīa bn̄dicis. ⁊ oīa
locupletas. O sc̄e sc̄o
rum d̄s tuam clemē
tiam humillima de
uotione deposcimus.
ut hanc ecc̄l'iam tuā.
pn̄te humilitatis ⁊
famulatum in hono
re sc̄e ⁊ uictoriosissīe
crucis ⁊ sc̄i .N. mr̄is ⁊
ul' ɔfess. tui. puri ✠
ficare bn̄ ✠ dicere
cōse ✠ crare q̄s p̄pe
tua scīficationis tue
ub'tate digneris. hic
quoqȝ sacerdotes sac
rificia laudis offerant.
hic fideles p̄pli uota
p̄soluant. hic p̄c̄cor
honera soluant fide
lesqȝ lapsi repenṫ. In
hac ergo q̄s domine
domo tua sp̄s sc̄i gr̄a
egroti sanentur. Infir
mi repentur. claudi
curentur. lepsi mundē
tur. Ceci illuminentur.
demonia eiciantur.
Cunctor hic debili
um incōmoda te do
mine annuēte pellā
tur. oīumqȝ pc̄coruȝ
uincula absoluātur.
Ut omīs qui h' tēplū
bn̄ficia iuste depos
sum ingdiuntur cūc
ta se impetrasse leten
tur. ⁊ ɔcessa mīa quā

p̄cantur ꝑpetue mise
rationis tue mune
glientur. Quod sequitur
dicit plane legendo.
P. c. In unitate. ℟. amen.
Post orationem finita in
choat ibidem iterum
premissam. antiphonam.
Introibo ad altare dei
ad deum. Et mox scola
illam prosequente procce
dit coram altari. ubi
cum premissa aqua bene
dicta facit in altari seu
centum et benedicit, p
ut habetur infra de alta
ris consecratione que fit
sine ecclesie dedicatione.
Deinde procedit processio
naliter cum clero canta
do letaniam si uelit ad
locum in quo reliquie
nocte precenta obserua
te fuerunt et deferatur
cum ipsa usque ad fores
ecclesie. Sed priusquam

locum ipsum ingrediatur
dicit. Oremus. Et dya
conus. Flectamus genua.
Aufer Leva. Oratio.
A nobis domine quesumus
iniquitates nostras ut
in sancta sanctorum puris
mereamur mentibus in
troire. Per xpm dominum
nostrum. ℟. Amen. Dein
de eo locum ipsum ingres
so scola cantat. Antiphona.

O Quam glorio
sum est regnum in
quo cum xpo gau
dent omnes sancti

amicti stolis albis

sequuntur agnum

quocunqz ierit. A'.

Mouete nos sci

dei de mansionib'

ūris ad loca festi

nate que uobis

preparata sunt. A'.

Ecce populus custo

diens iudicium

et faciens uerita

tem in te sperauc

runt dne usqz in

eternum. Ant. Ecia

sanctorum facta est

recta et iter sco

rum preparatum

est. ps totus. Venite exultemus dno. dicit sine. Gloria patri. Vl' scola si maliter cantet aliquod R. de illo sco cuius reliquie fuerunt ipse. Hys dictis dicit pontifex. Oremus. Et dyaconus. Flectamus genua. a. Le. Oro.

Hec nos qs domine sctorum tuorum tibi specialiter dedicata membra contingere quorum patrocinia circumpiamus incessanter habere. P. xpm dnm. n.

R. Amen. Et tunc presbiteri elevent ipsas reliquias sup ornatum pheretrum pparatas portantes eas cum honore et laudibus cum cereis luminaribus thuribulo cum incenso pcedentibus. pontifice sequente. Et dum exeunt locum ipsum. Eps inchoat scola psequente. a. Cum iocunditate exhibitis. a. Surgite sci dei. Requiritur ubi de consecratione altaris.

a. Ambulate sci dei ad locum. Antiphona

Ambulate sci dei in

gredimini in ciui
tatem domini
hedificatam est
enim nobis eccle
sia nova ubi
populus adorare
debeat magestatē

domini. R. Iustoꝝ
est enim regnum
celoꝝ qui cōtemp
serunt vitam mun
di et ꝑvenerunt ad
premia regni et lave
runt stolas suas in

sanguine agni.

Eis igitur ad ecclie con-
secrande fores convenien-
tibus priusquam ingredi-
antur: Pontifex circu-
eat illam cum ipsis reli-
quiis populo sequente
et clamante. Kyrieleison.
cantando premissas antiphonas.
Donec iterum pervenia(n)t
ad fores ecclie. Tunc
pontifex facit ibi bre-
viter verbum ad plebem
de virtute et privilegiis
dedicationis ecclie de
decimis et aliis proven-
tibus ecclesiasticis inte-
gre restituendis. Fun-
dator quoque ecclie et
plebs diligenter admo-
neatur de dote illius
et qualiter honorem eccl(esie)
et presbiteris exhibere debet.
Quibus consentientibus se

se iussa presulis imple-
turum. et fratris si precibus
pro eo qui ecclesiam con-
struxit et dotavit et pro
eo qui eam consecrari
iussit. concessaque eis in-
perpetuum omnibus bonis
que ibi fieri contingerent
tunc prefatoribus ec-
clesie scola cantat.

Erit michi

dominus in deum

et lapis iste quem

erexi in titulum et

uocabitur domus

dei et decimas

que dederis michi.

Decimas et hosti

as pacificas offeram

tibi. *R.* Si reuersus

fuero prospere ad i…

domum patris mei.

Et pontifex dic. Oremus. *et orac.*

ps. Decimas.

Flectamus genua. Leuate. *Or.*

Domum tuam quesumus domine clementer ingredere et in tuorum cordibus fidelium perpetuam tibi construe mansionem quatinus ut domus hec que tua fit dedicatione sollempnis tua fiat habitatione sublimis. Per Christum dominum.

Qua oratione finita priusquam ingrediatur signatur hostium ecclesie exterius cum crismate in modum crucis. In nomine patris et filii et spiritus sancti. Amen. Porta sis benedicta sanctificata consecrata consi

gnata et deo commen
data. Porta sis introi
tus salutis et pacis. R.
Porta sis hostium pa
cificum per eum qui se
hostium et hostianum
appellavit. ihm xpm
dnm nrm. Qui cum patre
et spu sco vivit et regnat
deus in secula seculorum. R.
Amen. Tunc presbiteri levent
pheretrum cum reliquiis
et ingrediendo ecclesiam
cum clero et populo pontifex
et scola prosequitur. A.

Ingredimini sci
dei preparata est e
enim a domino ha
bitatio sedis vestre
et populus fidelis
cum gaudio in se
quitur iter vestrum
et orate pro nobis
magestatem domi-
Alla.

Item si necesse fuit
priusquam pervene
rit ad altare inci
piat et dicat. A.

Gaudent in celis anime sanctorum qui xpi uestigia s sunt secuti et quia pro eius amore s sanguinem suum fuderunt ideo cum xpo regnabunt in eternum.

Cum aut ad titulu seu altare in quo debent includi peruenerint reliquie sup illo ul' in alio honesto loco cu luminaribus an illas reuerenter dispositis eps incipit. Ant. Exultate iusti. Reqre in sequenti. ti. ps. Cantate dno. totus dicit sine. Gl'a pri. et post ps. a. repetatur. Qua dicta eps dicit. Oremus. Oro.

Deus qui i omni loco dominationis tue clemens 7c.

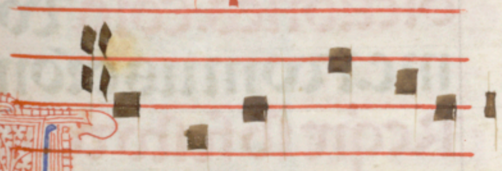
Prosequitur hanc oronem et omia que secuntur eam otinue infra in tractatu de 9secratoe altaris q fit

sine ecclie dedicatõe usq; ad missam hoc saluo q̃ loco illius p̄phationis que dicit̃.
Dn̄e scē pater et clemē-ciũ initium et c̄. Cātetur hic ꝓ ꝑſ ho ista uoce mediocri iūctis manibꝫ ante pectus.

Per omnia secula sclorum. Dn̄s uobiscum. Sursum corda. Grās agamus dn̄o deo nr̄o. Uere dignum et iustum ē equum et salutare. Nos tibi semꝑ et ubi q; grās agere. Domine scē pat̃ omps̄ eterne deus ut in ꝑpensio n cura et attentiori famulatu tibi fun̄tutis officia deferamus h̄ ꝑſtim in tp̄re quo religiosarum mentiũ habitum ultra pane tum ornatum dele gisti templum istud in quo scōrum tuorum illius mentio h̄etur. be ✠ ne dicere et sci ✠ ficare digneris p quorum sacram iruentiam et honorem sacratissio nomini tuo hoc altare dedicamus. Hoc igit̃ dn̄e efflagitatis precibꝫ dignare hoc altare celesti scīficati one ꝑfundere. et bn̄ ✠ dicere assistant āgeli. Cantas et sci sp̄s illu stratione ꝑfulgeat. Sit illius quoq; apõ te grē cuius fuit illõ qõ abraham pater fi dei in nr̄e figuram redemptionem filium imolaturus extrux̃. qõ ysaac in ↄspectu tue magestatis isti tuit. qõ iacob dnm

magna uidens uisi
one erexit. Ut hec ora
tes exaudias. hic ob
lata scifices. hic qz s̃
posita bñdicas. Hic
quoqz bñdicta dist̃
buas. Sit ergo eccle
tue titulus sempit
nus sit mẽsa celestie
spũaliqz celo pparata
ta. Tu ergo dñe ppi
cio ore tuo hostias i
sup eã impositas be
nedicas. 7 benedictas
suscipias. atqz nobis
omib9 tribue ut pti
cipatione eaꝝ uita
acquiramus etnã.

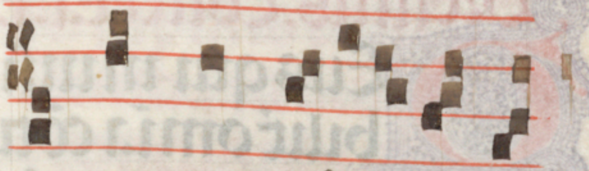
Q̃d sequitur dicatur
plana uoce. P dom
num. In unitate ei9
dem. Antyphona.

Lapides precio

si omnes muri tui

et turres ihr̃lm ge

mmis hedificabũt.
ps. Lauda ihr̃lm. tot9
dicatur. cũ glia patri.
Omib9 expeditis icī
tatur põtifex in sacrã
rium 7 dum ornatur
eccl̃ia luminaria acce
duntur induit se ad i
missam. Cantore ici
piente introitũ. Ter
ribilis est locus iste.
ps. Quam dilecta. Re
quire sb festo dedica
tionis eccl̃ie. Quedi
tã eccl̃ie dicit. Ẏ. Ui

Vidit iacob in sompnis scalam erectam et angelos dei ascendentes et descendentes et ait.
Oremus. Collecta.
Deus qui invisibiliter omnia contines et tamen pro salute generis humani signa tue potencie visibiliter ostendis templum hoc magestatis tue inhabitatione illustra et concede ut omnes qui huc deprecaturi conveniunt ex quacumque tribulatione ad te clamaverint consolationis tue beneficia consequantur. Per dominum.
Epistola. Vidi civitatem sanctam iherusalem. R. Locus iste a deo. V. Deus cui astat chorus. Alleluia V. Adorabo ad templum.
Prosa. Clara chorus.
Tractus. Domus mea domus orationis.
Evangelium. Egressus ihesus perambulabat iherico. et cetera. Credo in unum deum. Offertorium. Domine deus in simplicitate. Require omnia premissa sub festo dedicationis ecclesie.
Deus qui Secreta.
Deus sacrificiorum tibi auctor es munerum effunde super hanc orationis domum benedictionem tuam ut ab omnibus in ea invocantibus nomen tuum defensionis tue senciatur auxilium. Per dominum.
Benedictio sollempnis super populum. Omnipotens deus qui nos hodierna. et cetera.
Require inter nostras benedictiones. Communio. Domus mea domus orationis.
Require sub festo dedicationis ecclesie. Post communio.

Quesumus omnipotens deus ut in hoc loco quem nomini tuo indigni dedicavimus cunctis petentibus aures tue pietatis accomodes. Per dominum. Missa finita episcopus secundum morem quorundam locorum consecrat cimiterium si hora paciatur cuius consecrationis formam require infra. Sunt tamen qui dicunt quod premissa circuitus ecclesie deforis et aspersiones cymiterii ad hoc sufficere. Aliam quam cimiterii consecrationem necessariam non esse.

De altaris consecratione que fit sine ecclesie dedicatione:

Quando altare solum et non ecclesia consecratur quod fieri post omni die convenientius tamen fit in diebus dominicis et festivis preparentur que ad hoc necessaria sunt. In primis paretur ecclesia sacristia vel alius locus ydoneus ubi reponantur reliquie in altari recondende. Item parentur ipse reliquie. Et parate vel in sero precedente diei vel mane prius quam consecratio fiat includantur in aliquo decenti et mundo vasculo quod super ornatum pheretrum si velit collocatum ponatur cum luminaribus in loco ad hoc preparato secundum ea que supra ecclesie dedicatione in principio sunt prescripta. Item medulla panis vel bumbax ad extergendum. Item parentur crisma et oleum sine catecuminorum. Et due patene

calicis. Vna pertinatte alia pro oleo scõ ibi supponẽdis. Itẽ thus. thuribulũ et pertine pro thuribulo. Itẽ unum uas aqua plenum quod in p̃sbĩo poñatur. Item cinis sal. et uinum. Itẽ aspsorium de ysopo factum. Itẽ mãtilia ad extergẽdum altare cõsecrandum quocies expedierit. Itẽ coopertura linea cerata ad mẽsuram ipsius altaris. Itẽ quinque parue cruces factẽ de sb̃tilibus candel'. uel etiã plures duplo ut melius uel citius thus cõburatur. Itẽ q̃tuor spatule lignee parue ad abradẽdum de altari cõbustiones et cineris thuris et cãdelarum. Itẽ ciminile uel uas ad deponẽdũ ibi

hui' cõbustiones. Item calx sine tegula trita ad faciẽdum cementum p̃liniendo sepulcrum reliquiarum et uiectiram mense altaris cũ stipite. Itẽ cementarius qui hoc agat. Itẽ duo cerei qui semper ep̃m quocũque ierit precedant. Itẽ aqua ad lauãdum manus quociens. Et manutergiũ digitos inunctos. Pontifex igitur se ad cõsecrationem p̃parans. Incipit uoce sb̃missa septem psalmos penitentiales. et interim induit amictũ. albam stolam. et pluuiale albi coloris siue manipulo. Et sic finitis ipsis p̃s habẽs mitrã simplicẽ in capite. et cambucam in manu

accedit ad p̄sbiterium
ubi coram altari i choro
ac scola p̄sequente. a.

Adesto deus

unus omnipotẽs

pater et filius et
spiritus sanctus.
Qua finita dic̄. Orẽ.
Oro. Actiones n̄ras.
Re. s. Sub albis bene
dictione. Qua dicta
p̄sternit se ibidem sup
faldistorium ꝛ tapeta
et cantor icipit leta
niam. Re. s. Sb̄ ordie
sb̄ oyac. noiando bis
ica nom̄ illi᾿ sci. in cui᾿
nom̄ dedicat᾿ altare. i
Cũq; dixit. Ut obseq
um servitutis n̄re ꝛc.
Et icẽ a choro resum
sint. Tūc pōtifex se eri
gens. cambucam i si
nistra manu tenẽs ꝛ
dextram elevādo erec
tens pducit ter signu
crucis coiter sup aram
et stipitẽ dicẽs p̄mo.
Ut altare hoc ad hono
rem tuum ꝛ memoriã
sci tui tal᾿ oseciãdum
bn̄ ✠ dicere digñs
te rogamus audi nos.
Idem qz rendet a choro.
Scd̄o dic̄. Bn̄dicere ꝛ
sci ✠ ficare. Tcio dic̄.
Bn̄dicere scificare et
cōse ✠ crare. Quo i
dcō ꝛ a choro renso. ite
rum sup faldistorium

accubitu. et cantor prosequitur letaniam. Qua finita ab accubitu spacio congruenti surgens. benedicat aquam cum sale cinere et vino. ea commiscendo. Incipiens et dicens ter semper genua flectendo. Deus in adiutorium meum intende. Domine ad adiuvandum me festina cum Gloria patri. absque alleluia et procedit in ipsa aque benedictione propria, prout habetur super ecclesie dedicatione. In secunda aque benedictione. usque ad prefationem illam. Letificat pubu. etc. Quae hic non dicitur ubicumque fit ibi mentio de ecclesia simul et altari dicatur hic tantum de altari. Aqua igitur benedicta ingreditur ad altare. Inchoans. Ant.

Introibo ad altare dei ad deum qui letificat iuventutem meam. ps. Iudica me deus. totus dicitur sine. Gloria patri. Et si necesse fuerit. a. ipsa per singulos versus repetatur. Incepta autem a. ipsa mox cum pollice dextre manus faciat crucem ex predicta aqua in medio tabule altaris iam prius colloca

et dicens. Scificet̃ i
hoc altare in honore
omipotentis dei. et
gl'iose uirgīs marie
et oīum scōrum et
nomī ⁊ memoria scī
talis. pax ✠ tibi. Amē.
Deinde incipiēs ī si
nistra pte postiori ⁊
postmodū in dextra
anteriori. Et deinde
in sinistra anteriori.
p̃t in dextra postiori
faciat ex eadem aqua
cū eodem pollice cru
ces in q̃tuor cornib⁹
altaris. repetēs iqua
libz cruce ūba p̃mis
sa. Quo fcō dicat. Orē⁹.
et dyacon⁹. Flectam⁹
ge. Leuate. Orō. Sin
gulare illō ppiciatorē.
R. e. s. sb ecclie dedi
catōē. orōne expleta.
pōti fex ichoat. antȳ.
Aspges me. Requirē
ibidem. ps̄. Misēe mei
deus. totus dicit̄ sine
Glīa pri. et dū dicit̄. a.
⁊ ps̄. circuit septies a
ram altaris aspgens
eā ⁊ titulum in quolz
circuitu cū aspsorio i
de herba ysopi fcō. qd̄
fit h̄ modo. Stās enī
ante mediū altaris
inchoat scola psequ'te
antyphām. Asperges
me. Incipiens etiam
pīt aspgere ⁊ circuire
altare ⁊ titulum siue
stipitem, put dcīm est.
et ex dcā mox icipit̄.
ps̄. Miserere mei deus.
et dicitur tantum
tres primi ūsus. An
tiphona igr̄. ū. ipi⁹ ps̄.
dcīs ⁊ circuitu exple
to. Inchoat. a. ⁊ aspgit
et circuit. ⁊ dicantur
aly tres. ū. ps̄. seq'tes
in ipō ps̄. ut pri. Quo

fcō ꝗ circuitu exple
to. Jnchoat. tcio. a. et
aspgit ꝗ circuit. aliꝫ
tres. v. ps. dicitur. sic
qꝫ fit septies. cum. v.
qui in ps. sequitur. Vl
tima tm̄ uice duo ul
timi. v. ps. nec ill' dcis
dr̄. antiphām. ipām.
Quo fcō dicat. Dn̄e
exaudi orōnē meam.
Dn̄s uobiscum. Oremus.
Orō. Deus qui es in
sblimi tcrū. Requirit
infra sb dedicatōe al
taris portatilis. Dei
de ex eadē aqua bene
dicta faciat maltam
seu cementum ex cal
ce ꝗ sabulo. seu tegu
la trita. ad hoc pparatis.
Bn̄dictio calcis et sa
buli commixtorū. Ora
tio. Oremus.

Summe deus q
summa ꝗ media. v.

ymaqꝫ custodis q
omnem creaturam
intrinsecus ambiē
do excludis. scifica et
bn̄ ✠ dic has cēti
nas calcis ꝗ sabuli.
P xp̄m dn̄m. R. Am.
Cemētum itaqꝫ bn̄
dictum refuet ꝗ resi
duum aque fundat
ad basim siue ad sti
pitem pedem altaris
pcircuitum. Hys p
actis pcedit pcessio
nalit' cū cereis cruce.
et thuribulo ad locū
ubi reliquie posite ꝗ
fuerit. ꝗ priusqm̄ lo
cum ipm ingrediatur
dicat. Oremus. ꝗ dya
conus. Flectamus
genua. Leuate. Orō.

Aufer a nob do
mine qs cunc
tas iniquitates no
stras ut ad scā scōr

piuns meamur me
tibi introire. Per xpm
dnm nrm. Ingressus
uo priusquam contin
gat dicit. Oremus. Oro.
Hec nos domine
sanctorum tuorum
spaliter dicata men
bra contingere quorum
cupimus presentia
incessanter habere. Per
xpm dnm nrm. Amen.
Qua dicta accipiat pon
tifex reuerenter uascula
reliquiarum deportans
eas sollempniter et p
cessionaliter ad altare
consecrandum. uel si
sit simplex
tri p sacerdote
fieri faciat i
choans. a.
Cum
iocunditate exhi
bitis et cum gau
dio deducemini i
nam et montes
et colles exulent ex
pectantes nos cum
gaudio alleluya.
Possunt etiam dici
si expedient sequen
tes. antyphone.

Surgite sancti de habitationibus uris loca sanctificate et plebem benedicite et uos homines peccatores in pace custodite. a.

Ambulate sancti dei ad locum destinatum qui uobis preparatus est.

Cumqz cantando p missas. a. puenent ad ipm altare depoit cas reuenter cum luminanbo sup illud. Et mox inchoat coram illo scola prosequente. Antiphona.

Exultabunt sci

in gloria letabuntur

in cubilibus suis.

ps. Cantate domino canticum novum. laus eius. Totus dicatur sine. Gl(or)ia p(at)ri. Et post ps. a. repetatur. Qua dicta pontifex dicit. Oremus. Oro.

Deus qui in omni loco dominationis tue clemens ac benignus dedicator existis. Exaudi nos q(uesumus) et concede ut inviolabilis huius p(er)maneat (con)secrata (et) b(e)n(e)ficia tui muneris universitas fidelium que supplicat p(er)cipere mereatur. P(er) x(ristu)m d(ominum) n(ostrum).

R. Amen. Et mox faciat cum pollice singulas cruces de crismate in q(ua)tuor angul(is) (con)fessionis seu foraminis sive sepulcri in quo reliquie debent recludi dicens faciendo unam q(ua)m(que) crucem. Consecretur et s(an)c(t)ificetur hoc sepulcrum. In nomine patris et filii et sp(iritu)s sancti. Pax huic. R. Amen. Deinde recludit ibi in ascilum cum reliquiis venerande quibus reclusis inchoat et scola prosequente. Antiphona.

Sub altare dei sedes accepistis inter

cedite pro nob ad

dominum ihm xpm.
℣. Exultabunt sci igl'a.
Totus ℣. dicatur. sine.
Glia patri. 7 antipha
repetatur. Itē si uelit
cantent. ℟. Sub alta
ri dei. audiui uoces. ℣.
Audi sub altare dei:
Requirit sb festo ino
centium. Post h thu
rificat ante reliquias
inclusas. Quo facto
accipiens tabulam
seu lapidem cū quo
debet claudi foramē
seu sepulcrū. facit cū
pollice crucē de cris
mate in medio eius
de subtus dicēs. Cō

secretur et scificetur
hec tabula ul'. hic
lapis. p istam unc
tionem 7 dei bñdic
tionem. In nomie
patris et filij 7 sps
sci. Pax ✠ tibi. ℟.
Amen. Et mox ponit
et coaptat tabulā
seu lapidem sup fo
ramen seu sepulcri.
claudens illud et i
nchoans scola pro
sequente. antipha.

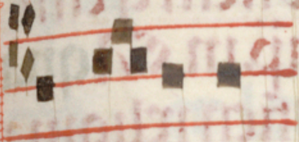
Corpora scōrum

in pace sepulta s

sunt et uiuent i

nomina eorum a-
Glia pri.

Post hec
dicit. Ore-
in eternum. mus. Oratio.

Deus qui ex om-
nium coaptatione
sanctorum eternum ma-
iestati tue condis
habitaculum. da hedi-
ficationi tue incre-
menta celestia ut quorum
hic reliquias pio amo-
re complectimur eorum
semper meritis adiuve-
mur. Per christum dominum. R.
Amen. Tunc eo pri-
incipiente hec facere
ministri et cementarii
cum cemento benedicto
firment ipsam tabulam
seu lapidem super fo-
ramen seu sepulcrum

Quo facto facit crucem
cum pollice de crisma-
te desuper dicens. Signe-
tur et sanctificetur. In no-
mine patris et filii et spiritus
sancti. Pax tibi. R. Amen.
Deinde offerens manibus
benedictis thuribulum
cum thure inchoat sco-
la prosequente. Offertorium.
Stetit angelus iuxta. Et
finitur sine. Alleluia. Requi-
re sub festo dedicatio-
nis sancti Michaelis. Et
dum cantatur thuri-
ficat altare undique
ad dextrum et sinistrum
lateris ante et desuper
donec permissum offertorium
finiatur. Quo finito
dicit coram altari. Oratio.
Dirigatur oratio. Oratio.
Omnia quesumus domine
sicut incensum in con-
spectu tuo et copiosa
beneficia christianus popu-

assequatur. ut quicum-
que tibi in hoc altari sa-
cranda libamina de-
vota obtulerit. vel sa-
crata susceperit et vite
subsidia presentis acci-
piat et remissionem
omnium peccatorum perci-
piat et gloriam
sempiterne redemptio-
nis percipiat. Per christum
dominum nostrum. R. Amen.

Premissa autem obser-
vantur: quando foramen seu
sepulcrum fit in medio
are seu altaris in parte
superiori vel etiam in sti-
pite altaris a parte
anteriori vel posteriori.
tunc enim ara seu ipsum
altare priusquam hec
fiant. stipitem levatur
et collocatur. atque fir-
matur et postea reliquie
recluduntur et fiunt in-
unctiones et alia ut
premissum est. Si vero
sepulcrum fit in medio
summitatis stipitis.
tunc immediate post
benedictionem que termi-
natur supra in .§. Quia
igitur. debet fieri reliquia-
rum deportatio et re-
clusio. que incipit .§.
§. Deus pacis. et proten-
ditur usque ad principium
huius rubrice. quia ante
illarum reclusionem non
potest ara super stipitem col-
locari nec altare conse-
crari. Verum tunc reclusione
facta statim sacerdotes
et levite missam seu
altare levant et collo-
cant in titulum sive
super stipitem et cemen-
tarius cum calce pre-
dicta linivit et firmat.
Et dum hec fiunt in
scola cantat respon-
sum.

Vos sacerdo
tes et levite sāc
tificamini et affer
te aram domini
dei israel ad lo
cum qui ei para
tus est. ℣. Vos

sancti domini vo
cabimini ministri
dei nostri dicetur
nobis sic timor
dei nobis cum et
cum diligencia i
cuncta facite. P. Et

afferte. Leuate
sacrificium et ue
nite in conspectu
domini et adora
te dominum in atre
core scō. ps. Ad locu.
R. Confortamini

et agite diligent'
et erit dominus
nobiscum in bono.
ps. Et afferte. Rsp.
Deducamus ar
cham federis dni
in iubilo et inso

ntu bucine i cam
palis et cytharis
cōcrepantes. ps. Ad
locū. Leuata ita
qz ara 7 collocata et
bñ cum cemento p̄
misso firmata 7 lim
ta. Hic pontifex in
greditur altaris cō
secrationē faciēs sr
illud cū pollice cru
ces de p̄dicta aqua
bñdicta faciens etiā
circuitus 7 asp̄siōēs
altaris 7 ecclie si illa
cōsecratur 7 alia que
sup̄ scripta sūt. a. §. x.
Aqua igit̄ usqz ad te

liquiar de porta tōēz.
intelz usqz ad. §. hys
pactis. Post hec si
primis ara leuata et
collocata fuerat sta
tim dicta p̄missa orōē.
Dirigatur. Pontifex
erigit mēsam altaris
cum linteo mūdo et
mox thurificat super
illam in modū crucis
in medio 7 in q̄tuor
eius cornibꝫ. i chōās
scola p̄sequēte. R. Di
rigatur oro mea. V.
Eleuatio manuum.
Require ista de altari
portatil' dedicat̄. 7 dū
cātatur circuit ter alta
re sēp 7 ōtinue thurifi
cando finito. Ro. i cho
at 7 scola p̄sequit̄. A.

Erexit iacob la

pidem in titulum

fundens oleum de super.

Ps. Quam dilecta tabernacula. totus dicatur. sim. Gloria patri. Et unus sacerdos continue thurificet altare per circuitum donec consecratio finiatur. Dum autem dicitur ant. et ps. Pontifex facit v cruces de oleo sancto cathecuminorum cum pollice in medio altaris et in quatuor eius cornibus in locis illis in quibus fecerat cruces de aqua benedicta dicens faciendo singulas cruces. v.

Sanctificetur et consecretur lapis iste. In nomine patris et filii et spiritus sancti. In honorem dei et gloriose virginis marie et omnium sanctorum ad nomen et memoriam sancti talis. Pax tibi. R. Amen. Deinde incipiens iterum thurificare altare inchoat et scola prosequitur. ant.

Dirigatur domine oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Et dum cantatur circuit semel altare thu-

nificando illud dein
de dicit. Oremus. Et
dyacon'. Flectamus
genua. Levate. Oro.
Posit domine
amice tue ineffa
bilis pietas et sup
hunc lapidem opem
tue bndictionis et
uirtutem unctiois
infunde. ut te largi
ente referat p'miu'
quisq's intulerit uo
tum. P xpm. d. n. R.
Am. Oratione
finita icho
at scola pse
quitur. A.
Mane
surgens iacob eri
gebat lapidem in
titulum fundens
oleum de super uo
tum uouit domino
uere locus iste sanct'
est et ego nesciebam.
Ps. Bonum e' cofiten
dno. totus dicit' sine
Gloria patri. Repetendo
a. p singl'os v's si nece
fuerit et dum dicitur
a. et ps. pontifex facit i
terum cruces cu' polli

et decrismatte sic fecit et de oleo sco in eisdez locis dicens. Scificet. etc. Et thurificans et inchoans. a. Dirigatur. Sicut iam in precedenti unctione dixit et facit usque ad ricam illam et dum cantatur etc. quibus expletis dicit. Oremus. et dyaconus. Flectamus genua. Levate. Oro.

Adesto domine dedicationi huius mense tue et uncam que a nob indignis sco linita est oleo bndictionis et sci ✠ ficationis tue virtute et consecratione in fun de. Qui vi. et reg. R. Am.

Alia oro quam quidaz dicit. Oremus. Oro.

Omps sempiterne deus altare hoc quod in honore tuo et memoria sci tui tal et omnium scor tuor indigni dicamus vir tutis tue bn ✠ dic tionis sci ✠ fica et omnibus te hic invoca tibus atque in te sperantibus auxilii tui munus ostende hunc altari imposita munera semper accepta fieri dignus et in eorum sacramentorum virtus et votorum semper obtineatur effectus. Per xpm. R. Am. Deinde incipit eps et scola prosequitur. Antiphonam.

letitie pre consorti

ps. Eructa uit cor me um. toti' bus tuis. dicat' sine Gl'ia pri. repetendo ip'a a. p singulos v'sus si necesse fuit. dum aut a. & ps dicitur fac' ex enices de crismate sc'o cu eodem pollice i ei dem locis in qb' eas prius fecit de oleo sc'o dicens & thurificans & inchoans a. Dirigat' & c. puit in p'a unctione de oleo dixit et fecit. Post h' dixit. Oremus. et dyac'. Flectamus genua. Levate. Or'o.

Descendat q's domine deus n'r sp's tuus sup h' altare qui et dona n'ra ac- p'pli tui in eo sci ficet. ut sumentium corda i dignant' emundet. P d'nm. in unit. e'ad'. R. Am. Qua d'ca inchoat et scola p'sequitur. a.

Sanctificavit dominus tabernaculum suum et hec est domus dei in qua in vocetur nomen

cius de qua scrip-
tum est. Et erit n-
nomen meum ibi
dicit dominus. ps.
Deus noster refu-
gium.

totus d. sinc. Glia patri. Et si necesse fuit repetatur p singulos v. sn. du uc'o dicunt. a. 7 ps. fudit

et spgit oleum 7 cris-
ma sup altare confi-
cans linens et pun-
gens totum manu
sua. Quo facto inci-
pit. antyphonā.

Ecce o dor filij
mei sicut odor
dor a gri
pleni cui be
ne di xit

dominus et fecit

te fa ci at de

us me us sicut

aetnam ma ns

et donet tibi de ro

re ce li bene

dic ti o

nem. Fundamē totius dī sine.

Gl'a pri. ta. Evovae. Oratio.

Lapidem huic fres lemi in quo unguentum sacit unctionis effundit' ad suscipienda ppli sui uota et sacrificia. Oremus ut dñs cōsecret atq3 bñ dicat. 7 quod ē ūctum a nob' sit unctum in noie eius. ut pleb' uota suscipiat 7 altario psacrā unctōnem perfcō dn̄ ppiciationem sacerdum imponimus. ipi ppiciatores dei eē mereamr. Per xpm dn̄m nrm. Qui cum eo. R. Amen. Qua dicta inchoat. Antyphonam.

Lapides preciosi omnes muri tui et turres ierusalē gemmis hedificabūtur. ps̄ Lauda ierusalem.

totus dr̄ cur. Glia pri. Qd̄ si supioribꝫ nō dr̄ ꝛ si ecclia ī cōsecratur ꝛ dū ipa .a. et ps̄ dicitur pōtifex circuit ecclīam ꝛ fac cruces in circuitu secūs h̄ modo. Incipiens cū p̄t altare ab oriēte girat se ꝛ pcedit ūsus aquilonem faciens xij. cruces decenᷤ signat cū pollice sup̄ .xij. cruces ī parietibꝫ depictas sup quas sūt .xij. candele illuminate afixe. dicens faciēdo unāquāqꝫ crucem.

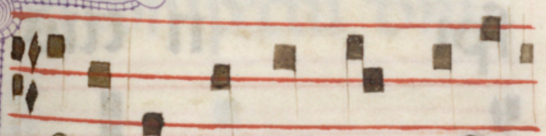
Scificetur ꝛ ꝯsecretur h̄ templū. In nomine pris ꝛ filij ꝛ sp̄s scī. in honorem dei ac gliose uirgis marie. et oīum scōrum et memoriā talis scī:

Pax ✠ tibi. ℟ Am̄. Th'unificando siglas cruces ꝛ cū expletus fuit p̄dcus ps̄ cum .a. dicatur seq̄ntia .a. Laudes crucis attollam̄ ut'. ℟. Hec est ierlm

ciuitas sc̄a. Et si ne
cesse fuit. R̄. Platee
ierl'm. Hys peractis
ad altare reuertitur et
chrismificans sup illud
inchoat. a. seq̄ tem. i.
Qn̄ uo ecclia non cō
secratur s; solum alt'
re nō fuit p̄ci circu
itus 7 cruces. B7 stati
dcis premissa. a. 7 ps.
inchoat. a. seq̄ tem.

Edificauit mo

yses altare domio
Et mox dicit. i.
Oremus. Et dy
acon'. Flectam'.
deo. ge. Leuate. Orō.
Dei pris omipo
tentis miam i-
deprecemur dilectissi
mi fr̄es ut altare hoc
sacrificiis sp̄ualibus
imbuendum nr̄e uo
cis exoratus offō pre
senti bn̄ ✠ dictione
scificet atq; in eo sep
oblōnes famulorum
suor studio sue deuo
tionis impositas bn̄
dicere et scificare di
gnetur 7 sp̄uali pla
catus incenso p̄canti
familie sue, pmptus
et benignus exaudi
tor assistat. P. dnm. R̄.
Amen. Deinde bn̄di
cat incēsum sr̄ altare
cremandum. Bn̄dic
tio incensi. Domine
exaudi orōnem meā.
Dn̄s uobiscum. Orem'.
Domine ✠ Orō.
Deus omps cui
assistat exercitus ange
lorum 7c. Re in fra sb

benedictē nouē cru
cis. In censo itaq; bn̄
dicto formet propria
manu. quiq; cruces
et co[n]i[n]del; q̄libet de
quiq; granis sup illa
quinq; loca altaris i
in quib[us] cruces de a
qua [et] oleo [et] crismate
prius fc̄e fuerūt [et] sr̄
qualib[us] crucem thu
ris ponat unam cru
cem fc̄am de subtili
candela ad mēsuram
illius [et] cu[m]lib[et] crucis
capita sint illumi[n]a
ta ut sic etiam thus
incendatur et creme
tur ul' si uelit ponat
binas cruces et can
dela ut thus citius
comburatur. Omni
bus autem crucibus
accensis flexis corā
altari genibus ichō
at et scola prosequi

tur antyphonam. ℟.

tui amo ris
in eis ignem acce
dere. Ascendit fu
mus aromatum
in conspectu dñi
de manu angeli.
et off. Stetit angls.
Re. s. qd finitur sin.
all'a. pot etiã repeti
si necesse fuit. pmis

sum. R. Dirigat orõ.
Quibus finitis pontifex
ante altare stãs dicat.
Oremus. Et dyaconus.
Flectamus gñ. Le. Orõ.
Domine scẽ pater
omñps et̃ne deus
clemens et ppitius pre
ces nr̃e humilitatis
exaudi et respice ad hu
altaris tui holocaustũ:
qd non igne visibili
pficitur: sz infusum sci
sp̃s tui grã in odorem
tue suauitatis ascen
dat. et legittime se sum
tibus eucharistia medi
cabilis fiat. et ad vitã
pficiat sempit̃nã. P
in unit. R. Amen. Post
h' combustis candelis et
thure cineres illius com
bustionis abrasi. ab i
ara altaris cũ lignis
prius collecti in aliquo
uase piciantur in fõte
et pontifex an altare

gradus dicat itum. i
Oremus. *Et dyacon'.*
Flectamus ge. Le. *Oro.*
Deus omps in cui'
honore btissime
uirginis marie et oium
scorum et nomi et me
moria sci tui tal' idi
gni altare h cosecra
mus clemes et ppiti'
preces nre humilitatis
exaudi et psta ut i hac
mesa sint libamina
tibi accepta sint gra
ta sint pinguia et sps
sci tui semp rore per
fusa ut omni tpre h
in loco supplicantis
tibi familie tue an
xietates releues. egri
tudines cures. preces
exaudias. uota susci
pias. desiderata cofir
mes. postulata conce
das. P. d. n. i. x. In uni
tate eiusde. R. Amen.

Deinde dicat uoce i
media iunctis ma
b' ante pectus. Ep
phatio bti ambrosij.
Per omnia secula
sclorum. Dns
uobiscum. Sursu cor
da. Gras agamus. d
domino deo nostro.
Uere dignum et
iustum e equu
et salutare. nos tibi
semp et ubiq grac'
agere. Domine sce
pat omps et clemes
cui' nec initium nec
finis aduenitur. Qo
tantus es q tuis ee
uoluisti. s. scis atq
mirabil'. Deus cui'
uirtute clemcia no
capiunt te bndici
mus te supplices d
pcamur. ut tibi sit
altare hoc sic illud
qd abel salutaris

mistij

mistij in passione p̃
cursor iugulat' a fr̃e
nouo sanguine im
buit ⁊ sacrauit. Sit t̃
altare dn̄e hoc sicut
illd̄ qd̄ abraham pr̄
nr̄ qui uidere te me
ruit ⁊ sacrauit. et in
uocato tuo noīe cō
secrauit. In quo per
sacerdotem melchise
dech sacrifitij formā
triumphalis expres
sit. Sit tibi altare h̄
dn̄e sicut illud sup̄
qd̄ abraham semi
narium fidei uir ysa
ac filiū suum dum
tibi toto corde credi
dit corde imposuit
in quo salutans mi
sterij sacramētum
dominice passionis
ostensum est dum
offertur filius agn'
occiditur. Sit tibi al
tare hoc dn̄e sicut il
lud qd̄ ysaac puerī
pfunde puritatis in
ueniens habundātie
ei nomī imponēs tue
maiestati dicauit. I
Sit tibi dn̄e altare i
h̄ sicut illud qd̄ mo
yses susceptis mādā
tis i prefiguratione
applica applicauit ⁊
rij. lapidum ɔstruc
tione firmauit. Sit
tibi dn̄e altare hoc si
cut illd̄ qd̄ moyses
septem dierum puri
ficatiōē mandauit.
Et celesti tuo alloqo
scā scōrum uocauit.
sic̄ locutus ē ad moy
sen dicēs. Si quis te
tigerit altare hoc scī
ficatus h̄eatur alta
ri. Sit ergo in h̄ alta
ri innocentie cultus
imoletur supbia ira

cundia iugulentur lu
xuria o[mn]isq[ue] libido fe
natur. offeratur p[ro] tur
turib[us] sacrificiu[m] casti
tatis, p[ro] pullis collu[m]
barum innoce[n]tie sa
cramentum. Q[uo]d sequit[ur]
dicatur plana uoce le
gendo. p[er] d[omi]n[u]m. R. Amen.
P[re]fatione finita ungit
cum crismate fronte[m]
altaris in modu[m] cru
cis. Inchoans scola et
prosequente. A.

Confirma hoc

deus q[uo]d operatus

es in nobis a te[m]plo

s[an]c[t]o tuo q[uo]d est in

ierusalem. alleluya.

alleluya. Ps. Exurgat
Et dicitur ter
cium. Gloria
patri. Oremus.
deus. Oratio.

Maiestatem tua[m]
d[omi]ne o[mni]p[oten]s deus hu
militer imploramus
ut altare hoc sacre et
unctionis libamine
ad suscipienda populi
tui munera in unctu[m]
potenter b[e]n[e] ✠ dice
et s[an]cti ✠ ficare dig
ne[ri]s. ut q[uo]d nu[n]c a nob[is]
indignis sub tui no[m]i[n]e

in uocatiōe in honore btissime uirgis marie 7 oīum scōr atq3 in memoriā sci mris ul' ɔfessoris tui illis. sacro sci crismatis ē inunctiōe delibutū est. placeat tibi atq3 altare maneat ppetuum ut quicqd deinceps sup illud oblatum sacratum ue fuit dignū tibi fiat holocaustū. atq3 oium hic offerentium sacrificia a te pio domino benigne suscipiantur. 7 pcā uincula pccorum absoluātur. macule deleant̄ uenie impetrēt̄ gr̄e acquirātur. quat̄ una cum scīs 7 electis tui' uitam ppetue mereamur etnam. P xpm. R. Amen. Subsequent' inungit cum crismate in modum crucis 7 unctiōnis mēse seu tabule et tituli seu stipitis in q̄tuor angulis q̄i illa ɔiungens 7 sigillans dicē in qualib3 cruce. In nomie pr̄is et filij et sp̄s sci ✠ R. Amen. Deinde dicit. Oremꝰ. Oro.

Supplices te dep̄camur oīps etne deus p unigeitum filium tuū dn̄m nr̄m ihm xp̄m. ut altare h̄ scīs usibꝰ ppatum celesti bn̄ ✠ dictione scīfices 7 sicut melchisedech sac̄dotis preci puc obl'onem dignatione mirabili suscepisti. ita imposita nouo huic altari munia semp accepta ferre digneris. ut ppl's qui

in hanc ecclie domū
scam ouenit et p h li
bamina celesti scifica
tione saluatus. aiar
quoqz suar sic salutez
ppetuam ɔsequat. p.
cidē. R. Amen. Postea
sb oracom abstergat
diligent ea lintiami
ne est mēsam altaris
et deinde ipis psentā
tib lintiamina nova
et munda uasa quoqz
et ornamta quecuqz
ad cultū dei et ecclie
ptinētia. pontifex illa
bndicit dicēs. Adiu
torium nrm in noie
dni. Dns uobiscum.
Oremus. Oratio.

Omps ɔ misicors
deus qui ab ini
tio utilia et necēia ho
minib creasti. tēpla
qz manu hoium fcā
nouū scō tuo ditan
tur eqz hitatiois loca
uocari uoluisti. quiqz
p famulū tuū moy
sen uestimta pontifi
calia ɔ sacdotalia seu
leuitica ɔ alia quoqz
diuisi gnis ornamta
ad cultum ɔ decorez
tabnaculi ɔ altaris
tui fieri decreuisti. ex
audi ppitius preces
nras et omia h diui
sarum spēr ornamē
ta iusum tue huius
basilice ul' altaris. ad
honorem ɔ glam tuā
ppata purificare sci
✠ ficare bn ✠ dicē
et ɔse ✠ crare p nrē
humilitatis famulum
digneris ut diuinis
cultib sacrisqz mini
sterijs apta existant
hisqz ɔfectionibus
corporis ɔ sanguinis
dni nri ihu ē dignus

pariatur famulātib9.
Qui tecum. R. Amē.
Hijs pactis ministri
uestiant altare litta
minib9 et ornamētis
bn̄dictis supposito prī
cinsmali siue pāno li
neo cerato ad men
suram altaris facto
et interim scola can
tat. antyphonā.

Circumdate syon
leuite altare domi
dei uestite uestimē
tis albis estote et

uos canētes ymnū
nouū dicentes alle
luya. V. Mirabilis
deus in scīs suis. i.
Glia patri. ẽ. Alia. a.

Circumdate syon.
et cōpletimini cam

narrate in turribus

eius. ps. Magnus

dominus. Quidam etiã dicũt sequentem. R.

Induit te domi

nus tunica iocun

ditatis et impo

suit tibi coronam

et ornavit te

orna mentis scis.

V. Luce splendida

fulgebis et omnes

fines terre adora

bunt te. P. Et orna.

V. Nationes ex

longinquo ad te
venient et mune
ra deferentes ado
rabunt dominum
et terram tuam in
scificatione habita
bunt et nomen i-

magnum in voca
bunt te. ℟. Et orna.
℣. Benedicti erunt
qui te hedificaverũt
tu autem letaberis
in filijs tuis qm̃ i-
omẽs bñdicentur

et congregabuntur ad dominum. ps. Et ornauit. V. In uelamento alarum tuarum protege nos domine et in laude tua gloriemur. ps. Deus deus meus. Ornauerunt faciem templi.

totum dicit. postea dicit. R.

Resp. Ad aptat. Hys dictis thurificat ter super altare in modum crucis dicendo ad quamlibet thurificationem. a.

Omnis terra adoret te et psallat tibi psalmum dicat nomini tuo domine.

Descendat Oro. Quesumus domine deus noster

sps tuus scs sup hoc
altare qui et ppli tui
dona scificet et sumē
tium corda puificet.
p. R. Amen. Post ue
latum et thurificatū
ante altare dic corā il
Omps sē lo. Orō.
pitne ds altare
hoc nomi tuo dedi
catum celestis v̄tu
tum bn + dictōne
scifica. ut omib; itc
spantib; auxilii tui
munus ostende. ut
hic et sacramtor uir
tus et uotor obtine
atur effcs. p. R. Am.
Dns uobc. Bndicam
dno. Quib; expeditis
potifex ingreditur sa
crarium et parat se si
uelit ad missam. In
troitus est. Dic dns
smones mei. Re in
festo sci clemtis collect.

Exaudi dne preces
nras et ad scifica
dum nomini tuo h
altare benignus ad
esto. ut sacramtorum
hic uirtus et uotorum
oium obtineat effcs.
p. d. alia colla dic in
memoratōe sci in cui
honore altare dedica
tur ul quor reliquie
ibi includuntur et dici
tur ambe sb uno. P d.
Magnificet te dne
scorum tuor ill.
btā sollempnitas q
et ill' gliam sempiter
nam et opem nobis in
effabili puidentia cō
tulisti. p. Epl'a. Lectio
ysaye prophete.
Hec dic dns deus
in illa die deferetur
tur munus dni exer
cituum et rex fortis dna
bitur cor in die illa

erit altare dñi in medio terre et cognoscetur dñs. et colent eum in hostijs et muneribus et uota uouebunt dño et soluent et reuertentur ad dñm. et placabitur eis et sanabit eos. In die illa erit isrl' benedictio in medio terre. cui benedixit dns exercituum dicens. Benedictus apls meus et opus manuum mearum et hereditas mea isrl. dicit dns omps. R. Tolle hostias. Re in feria. V. sabbato dominica de passione. Alla. V. Redemptionem. Re sabbato dominica tertia post pascha. Euangelium. Amen dico uobis nisi habundauerit. Re sub dominica. vij. post pentecostem. Offr. Sanctificauit moyses. Re sabbato dominica. xix. post pentecostem. Sec. Omps sempiterne deus altare hoc nouum. Re super de altaris consecratione et dicitur ambe sub uno. P. do. Sec.

Ut tuorum dñe preciosa morte iustorum sacrificium illud offerimus a quo martirium sumpsit omne principium. P. do. Benedictio super populum. Omps et sempiterne deus qui nos hodierna die ad consecrationem. Re inter benedictiones nostras. Coio. Tolle hostias. Re in eadem dominica. post coio. Descendat qs. Re sabbato ecclesie dedicatione. alia post com. et dicitur ambe sub uno. P do. post coio.

Sit nobis dñe sacramenti tui certa saluatio que cunctorum tuorum illis

nitas implorat̃. P.
dnm nrm. De alta
ris portatil' ɔsecratõe.

De conse
crandu(m)
tabula(m)
sine alta
re porta
tale p(re)ntur in p(ri)mis
q̃ sup(ra) in titulo p(re)cedẽ
ti p(re)cedi diximus in ɔ
secratõe altaris q̃ fit
sine eccl'ie dedicatõe
excepto q(uo)d nec de reli
quijs nec q(uo)d uas aq̃
ponatur in p(re)sb(ite)rio. s(ed)
alibi ubi placuerit po
natur nec de coop(er)tu
ra linea cerata nec de
calce (et) sabulo uel ce
mentario nec de duo
b(us) ceteris hic est p(er)curã
dum. pontifex igitur
paratus, p(ro)ut d(ic)t(um) ẽ ibidẽ
stans ante ipam ta
bulam dicat mitra (et)

deposita bñdictionẽ.
Oremus. Oratio.
Deum omnipotẽ
tem fr̃es dilec
tissimi uotis exultã
tib(us) dep(re)cemur ut qui
p(er) omnẽ mũdum fidẽ
sumpsit et eccl'iam ɔ
gregauit qui ẽ lapis
excisus de monte sine
manib(us) qui angl'arẽ
cõpagem solidauit (et)
hanc petram scitinus
illustret e(i)usq(ue) eterno
lumine irrigatam ita
multiplicib(us) (et) diuisis
carismatib(us) locupletet
ut sup(er) illam administrandam
strandam sui corporis
hostiam bñ ✠ dicat
et suscipiat ɔsecratã.
Q(u)i uiuit. R. Amẽ. De
inde bñdicat aquam
cũ sale cinere et uino
ca commiscẽdo. Incipi
ens (et) dicẽs ter flexis

genib9. Deus in ad
iutorium meū intende.
Post sb ecclie dedicat̄.
Insa aque bn̄dictiōe
dictum ē usq̃ ad ꝓphō
nem illam. Sc̄ifica
re p̄ūbum. Que hic
non dr̄ hoc saluo qd̄
ubicūq̃ fit ibi men
tio de eccl'ia ⁊ altari r̄
dicatur hoc tm̄ de al
tari ul' tabula. Aq̄
igit̄ bn̄dicta mox ex
illa faciat cruces cū
pollice dextre manus
in medio tabule ul'
altaris. ⁊ p q̄ttuor eius
cornua dicēs. Faciēdo
quālibet crucem.

Scificetur ⁊ cōse
cretur h tabu
la. In nomine p̄ris
et filii et sp̄s sc̄i. Pax
tecum. R. Amē. Deiñ
inchoat scola ⁊ ꝑseq
tur. a. Asp̄ges me. d.

R̄c sub ecclie dedica
tione. ps. Miserere mei
deus. totus dicit̄ sine
Gl'ia patri. ⁊ repetitur
ip̄a. a. ⁊ dū dicitur. a.
⁊ ps. aspgit cū aspsori
de herba ysopo f̄cō. ex
ip̄a aqua tabulam r̄
iacab9 in illo circu
itu f̄cō int̄positis tri
nis ūsib9 ipius inti
niam aspsionē ⁊ alīq.
Quo f̄cō absťgitur cū
mūdo pāno lineo et
mox pontifex dicat.
Oremus. Oratio.

Deus qui es in
visibilium rerū
omnium ⁊ inuisibi
lium cōditor ⁊ cūc
tarum sc̄ificationū
misator ad dedica
tionem hui9 dn̄ice
mēse adesse digna
re que et sacrato oleo
et crismate a nobis

indignus ē lumeda
et benedicenda tue
scificatōis.. ✠ i ca
infunde virtutē cō
secrationē ut ei qui
ad eam te depcatum
accesserint tue ppici
ationis auxilium r
sentiant. P xpm. d.
nm. R. Am. Deinde
eps inchoat 7 scola p
sequitur antyphonam.

Dirigatur domine
oratō mea sicut in
cēsum in conspectu tuo.
Et dū cātatur thurifi
cat ter tabulam mar

antu eius post hec faē
cruces cum pollice in
medio tabule seu al
taris 7 p quatuor eius an
gelos de oleo scō ca
thecuminorum i eisdem
locis in quibus eas fecē
cū aqua scā dicēs. In
una quaque unctione.
Cōsecretur et scificetur
hec tabula. In noīe
patris et filij 7 sps scī.
R. Amen. Et mox in
choat et scola psequitur a.

Dirigatur o
ratio mea si
cut incensum in

conspectu tu o

domi

Eleua ti o

ma nuum mea

rum sacrifici

um uesperti

num.

Et dum. R. cãtatur thuricat semel altare in circuitu. Quo fcõ dicit. Oremꝰ. Orõ.

Adsit dñe mie tue ineffabilis pietas. ⁊ sup hanc tabulam opem tue benedictõnis ✠ et uirtutem unctiois infunde. ut te largiente referat p̃miũ quisq̃s intulerit uotum. P xp̃m. d. n. R. Am. Orõne finita incho at. añ. pb.

Mane surgẽs

iacob erigebat la

pidem in titulum

fundens oleum de
sup notum noīt
domino uere locus
iste sanctus est et
ego nesciebam. Et
dum cātatur intim
de eodem oleo scō fa
cit cruces in eisdē lo
cis tabule dicēs. Cō
secretur ꝛc. Et incho
ans. R. Ungatur. ꝛ
et thurificans. put
fecit et dixit in pri

uncte. Quo fcō dic.
Oremus. Oratio.
Adesto dn̄e dedi
cationi huius
tabule tue ꝛ uncam
que a nob indignis
scō lnita est oleo be
ne dictionis ꝛ sci
ficationis tue ū
tutem ꝛ ɔsecrationē
infunde. Qui uiuit
et regnat. R. Amen.
Deinde pontifex in
choat et scola prose
quitur antiphonā.
Unxit te deus
deus tuus oleo leti
tie pconsortib9 tuis.

ps. Eructauit cor me
um. totus dr̄ repeten
do si necc̄c̄ fuit. a. p sin
gulos u̇sus 7 in tercium
pontifex facit cruces
de crismate sc̄o i eisdē
locis tabule in quibꝫ
eas prius fecit de aq̄
et oleo sc̄o dicēs. Cō
secretur 7c̄. R. Vnga
tur. Et inde eleuans
et thurificans, p ut
in pᷓa unctōe de oleo
dixit. 7 fecit. post hec
dicat. Oremus. 7 dyac̄.
Flectam⁹. gt. le. Oratō.

Exaudi nos deus
nr̄ 7 pcum nr̄ar
libent accipe uota et
altare hoc ad celebrā
da omia ministia p
paratum celestis un
guenti odore asperge
et aromata diuine
scificatiois illi infu
de. 7 sic lapidē iacob
patriarche erectum
unguenti pfusione
dicasti 7 angelicas ui
sionibꝯ gradus eccē
figurasti. sic sup huic
lapidem altaris cōp
tandū celestis grāꝫ
bn̄dictionē imicte.
ut dum sup eū sacri
corporis et sanguis
unigeniti tui minis
teria ꝯsecrātur petē
tibꝯ pccā dimittāt
et merentibꝯ i fluas
grām sempitnam.
P xp̄m dnm nr̄m. R.
Amē. orōe dc̄a i choat
et scola, psequitur. a.

Ecce odor
filii mei sicut

o dor a gri
plem que bene
di xit domi
nus. Crescere te
fa ci at de us
meus sicut a re
nam ma ris et

donet tibi de rore
ce li benedic
ti o nem. a
fundamenta sclor. aiu.
totis dicitur sine. Gl'a pri.
et dnr. a. ps. Fudit et
spargit oleum tercesima i.
undique conficians et li
mes et pungens cum ma
nu totum lapidem. a
Quo facto dicit. Oremus.

Lapidem ORO.
hunc fres karmi.
in quo unguentum sa
cre unctionis effundi
tur ad suscipienda po

puli sui uota et sacri ficia. Oremus ut dns consecret et bn ✠ dicat et quod est unctum a nob sic unctum in noie eius ut plebis uota suscipiat et altario per sacram unctionem pfecto dnum ppiciationem scorum imponimus ipsi ppiciatores dei esse mereamur. P. d. Qui cum eo uiuit et regn. R. Amen. Deinde thurificat sup lapidem inchoans. a. Edificauit moyses altare. Et i mox dic. Oremus. et dyac. Flectamus genua. Leuate. Oro.

Dei patris omnipotentis mi(sericordi)am deprecemur dilectissimi fr(atr)es ut altare hoc sacrificiis spiritualibus imbuendum unc uocis exoratu officio

presenti bn ✠ dictione scificet atque in eo semp oblationes famulorum suorum studio suo deuotionis impositas bndicere et scificare dignetur. ut spirituali placatus incensu precanti familie sue pmptus et benignus exauditor assistat. P. d. n. i. x. R. Amen. Post hec bndicat incensum sup altare cremandum dicens. Dns uobiscum. Orem.

Domine ✠ Oro. deus omps cui astat exercitus angelorum. Re infra sb bndictione noue crucis. Incenso itaque bndicto forment quinque cruces uidelicet qualibet de quinque granis eiusdem thuris sr quinque loco altaris in quibus cruces de aqua

et oleo et crismate prius sancte fuerint et super quamlibet crucem thuris ponat unam crucem factam de subtili candela ad mensuram illius crucis. crucis capita sint accensa ut sic etiam thus accendatur coniectim etiam. crucibus autem accensis flexis coram altari genibus inchoat et scola prosequitur. Alleluia. Veni sancte spiritus. Requiritur

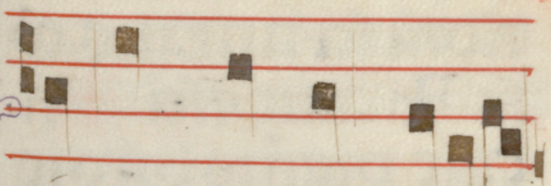

super altari dedicatione. cantatur. antiphona.

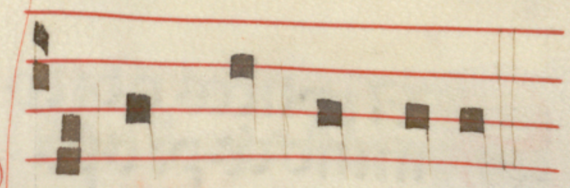
Ascendat

fumus aromatum

in conspectu domini

de manu angeli. V.
Et offertorium. Stetit angelus. Requiritur sub festo dedicationis beati Michaelis et finitur sine. Alleluia. Quibus finitis ante altare stans dicit. Oremus. et dyaconus. Flectamus genua. Levate. Oratio.

Hunus altari domine holocaustum sancti spiritus tui gratia infusum in odore tue suavitatis ascendat. Per xpistum dominum. R. Amen. Post hec obustis candelis et thure cineris illius combustionis abrasi ab ara altaris cum pannis lineis prius in aliquo vase collecti proiciantur in fontes. deinde ad ipsum altare respiciens dicit orationem. Oremus.

Supplices tibi domine deus pater omnipotens preces effundimus ut metalli huius expoliatam materiam superne imbuenda ipse tue dicare sanctificationis ubertate digneris qui quondam lapideis scripsisti legem in tabulis. Per xpm. d. n. R. Amen.

Et mox dicit mediocri voce iunctis manibus ante pectus prephatio.

Per omnia secula seculorum. Dominus vobiscum. Sursum corda. Gratias agamus domino deo nostro.

Vere dignum et iustum est equum et salutare. Nos tibi semper et ubique gratias agere. Domine sancte pater omnipotens eterne deus. Qui post offendicula lapsus primi hominis instituisti tibi offerri propiciatoria delinimenta libaminis ut culpa que processerat per superbiam futuris temporibus expiaretur per munera quibus honorarentur altaria honorificarentur et templa. Quod tibi primus nec separavit offerendo. Iterum sus abraam imolaturus filium dehinc iacob erigens et ungens lapidem in titulum. Te receptor mundi exoramus ut lapidem istum seu mensam in honorem tuum et gloriose que virginis marie et omnium sanctorum et nomine sancti tuitalis. consecrare ✠ et sancti ✠ ficare digneris benedictionis tue alapsu

manibus

manibus nostris operum tue benedictionis infundens et sacri huius misterii sic institutor ita etiam et sanctificator appareat qui te angularem lapidem et saxum sine manibus excisum nominari voluisti. In hec ergo hec placito maiestatis eternalis obtutu ut quicquid sacro ritu sibi hic immolabitur sicut melchisedech oblatum tibi placeat holocaustum adsint michi tue ineffabilis pietas ut te largiente referat premium quisquis intulerit votum. Quod sequitur dicitur plane legendo. Qui cum deo patre et spiritu sancto vivit et regnat etc. R. Amen. Deinde pontifex inchoat scola prosequitur. A. Confirma hoc deus etc. Re sup(ra) decem mandis in fronte pueris. r.

Oremus. Oratio.

Quesumus omnipotens deus universarum rerum rationabilis artifex qui inter ceteras creaturarum formas lapidum metallum ad obsequium tui sacrificii condidisti ut legis libationi pareretur altare aere digna ut quicquid hic oblatum sacratum que fuerit nomini tuo assurgat religioni proficiat spei mittat fidei sit honori. Per christum dominum. R. Amen. Postea thurificet super tabulam in modum crucis et inchoat scola prosequente antiphonam.

Omnis terra a-
dooret te et psal-
lat tibi psalmum
dicat nomini tuo
domine. Orati.. o.

Descendat qs do-
mine deus nr
sps tuus scs sup hoc
altare qui 7 populi
tui dona scificet 7 su-
mentium corda pu-
rificet. P xpm dno. R.
Amen. Postremo ab
stergitur tabula cu[m]
lineo pano 7 cinis ex
combusti proicitur i
fontes quib[us] explet[is]
pontifex si uelit dicat
missam que est sup
hoc consecratoe altaris.

De cimitij benedictoe.

Nanqua[m]
plerique
asserant
cimitij
benedictio
nem necessariam no[n] ee
dicentes ad hec cir
cuitus extra ecclesiam
et cimitij aspsiones
que fiunt qn ecclesia
dedicatur non tamen sup
uacuum est sequentem
benedictionem fieri.
S7 et plerique. Cimi
teria sunt ad ecclesia se
parata nec omnes eccle

cōsecrātur. In qua i-
bn̄dictōe h̄ modo p
cedit. Dic nāq; p
cedenti fiūt in cimi
terio bn̄dicendo qn
q; lignee cruces alte
ad hōis staturā una
in medio q̄ fit altior.
alia ad ortum solis.
tcia ad occasum. q̄r
ta ad septētrionem
siue ad aquilonem.
quīta ad austrū siue
meridiem. Mane no
patus pōtifex amic
tu stola alba pluui
ali albi coloris. mi
tra simplici 7 baculo
pastorali sine mani
pulo 7 ante oīa fac̄
ppl'o breuem collōm
de sc̄itate 7 lib'tate ci
mitij 7 sul'bz. Pōstea
illuminētur. xv. can
dele. iij. uidelicet an
q̄libz crucē sup ali

quod lignū de nocte ā
te mediam crucem 7
candelis ōstituitur die.
Oremus. Oratio.
Omps deus qui
es custos aīarū
et corpor tuor fideli
um respice ppiti' ad
nr̄e s'uitutis officiū
ut ad introitū nr̄m
purgetur. bn̄ ✠ di
catur ōsecre ✠ tur
et sci ✠ ficetur hoc
cimiterium ut huma
na corpa hic post uite
cursum uite qui escen
tia post hu' uite uo
lumina mereantur ad
ipsa ph̄ennis gau
dia uite. P xpm dn̄z
nr̄m. R. Amen. Et
mox parato sibi ante
ipam crucem faldisto
rio accūbit sup illud
respiciens ad ortum
solis 7 cantor incipit

letaniam. R̄ e cam. s. sb ordinatione sub dyac. cui q3 dicit. Ut obsequium s̄uitutis nr̄e &c. Sibiq3 eidem a choro r̄nsum fuit. tunc pōtifex surgens ab accubitu baculum pastoralem sinistra tenēs, pducit ter signum crucis sup cimiterium dicēs p̄mo. Ut hoc cimiterium. Purgare bn̄di dicere digneris te rogamus audi nos. Sc̄o dicit. Purgare bn̄ ✠ dicere et sci ✠ ficare. t̄cio dic̄. purgare. bn̄ ✠ dicere sci ✠ ficare & cse ✠ crare. Quo f̄c̄o ad singula a choro responso redit ad accubitum cito te letaniam. pseqūte. Qua finita surgens ab accubitu respiciēs

ad orientem bn̄dicit ibi aquā simplicit̄ put fit in dn̄icis diebꝰ incipiens absolute. Exorcizo te creatura salis &c. R̄ e sup̄ sb ecclie dedicatiōe. In p̄ma aqua benedictiōe aqua igitur talit̄ bn̄dicta accedens ad crucem orientalem inchoat ibi scola psequente. a̅. Asp̄ge me. ps̄. Miserere mei d̄s. totus d̄e cum. Glia pri. & a̅. repetatur. R̄ e supra sb ecclie dedicatiōe. et dum. a̅. & ps̄ dicit̄ circuit & pambulat totū locum cimitij asp̄gēdo aquā benedc̄am ubiq3. Incipiens circuire a pte australi expleto aut̄ circuitu rediēs ad

[D]e crucem orientē dic̄ ibi respiciēs ad orientem dic̄. Oremus. Orō.

Deus qui es totius orbis cōditor et humani generis redemptor cūctarumque creaturarum visibilium et invisibilium pfectus dispositor te supplici voce ac puro corde exposcimus ut hoc cimitium sive poliandrum in quo famulorum famularumque tuarum requiescē corpora debent post curricula huius vite lavacra purgare sanctificare et bn̄ ✠ dicē dignetis quique remissionem oium peccatorum p tuā magnam misericordiam in te cōfidentibus prestiti corporibus eorum in hoc cimitio quiescētibus et tubam primi angeli hic expectantibus cōsolationem ppetuā impertire. Per xpm. do. R. Amen. Deinde thurificat crucem et figit in summitate eius unā ex tribus candelis accēsam et alias duas in duobus brachijs crucis. Quo facto accedit ad crucē occidentalē aspgendo semp aquam benedictam per circuitum et dicendo hos ps. Dn̄e ne in furore. et Beati quorum. sine Gloria patri. Quibus expletis respiciens ad occidētem dicit ante crucē. Oremus. Oratio.

Domine sancte pater omnipotens eterna maiestas et una deitas t

pat͛ ⁊ filius ⁊ sp̄s sc̄s. Justitie auctor. uenie largitor. bonor͛ dator scitatis origo cansim tium distributor oīū q̄ ad te uenientium pius receptor p̄ca. p pitius ut h̄ cimitiriũ in honorē tuū ⁊ nom̄ sci tui tal' dispositũ bn̄✠dici et sci✠fi cari concedas qui bt̄o abrahe priarche fa mulo tuo tiam a fi lijs effren opatam cam sepulture bn̄di xisti et qui pplo isrl̄i tico pmissiois tell͛ rem in euo durantē ccessisti ⁊ famulorũ famularũq̄ tuarũ corpibꝫ i hoc cimiti uum intrantibꝫ qeti sedem ⁊ ab omi icur sione malor͛ sp̄uũ tutelam benignus

largitor tribuas ut post aīarum corpor q̄ resurrectionem te donāte bt̄itudinem sempitn̄am pcipere m̄eamur. Qui in tri tate uiuit ⁊ re. d̄s. p omīa scl'a sclor̄ũ. R. Am̄. Post h̄ thurifi cat crucem ⁊ figit in sūmitate ei' unā ex tribꝫ cantelis accen sam ⁊ alias duas in duobꝫ brachijs cru cis ⁊ inde uadit ad crucē australem sp gendo aquā bn̄ticā p circuitum ⁊ dicen do. p̄s. Dn̄e ne in fu rore. Quo dc̄o ĩ sus ad m̄idiem an̄ cru cem. Oremus. Orō. Domine deus pa stor eterne glorie lux ⁊ honor sapiētie custos ⁊ uigor prutē

[egrotantium]
tie salus egrotātium
ualitudo potentium.
mestorum solamen in
ta iustorum gl'ia humili
um te supplices fla
gitamus ut h' fuorum
tuorum cimitium ab
omi spurcitie iqna
mento 7 in mūdorum
spūum insidijs cu
stodire mūdare et
bñ [cross] dicere digne
ris atq' corpib' hu
manis in hūc locum
aducientib' sinceri
tatem pp'etuā tribu
ere non desinas. ut
quicūq' baptismi i
sacramētum p'cepit
et catholice fidei sa [deinumem]
cramēta tenuerint.
atq' decursu huius
eui t'mino corpora
sua in h' cimitio re
quie 9mēdauerint.
hic h'eant te p'sidente

corporum suorum requie
tionis sedem donec
in extremi iudicij die
angelicis cōcrep'ātib'
tubis aīas simul cū
corpib' surgere depul
uere 7 ad dextam p'te
cū s'cis tuis agregari
p'mictas. P' x'pm. R.
Amen. Post hec thu
rificat crucem 7 figit
in sūmitate ei' unā
ex candelis accensam
et alias duas i duob'
brachijs crucis. Dein
de uadit ad crucē sep
tentrionalem sp'gēdo
semp' aquā b'ndictam
p'cimitium 7 dicēdo
ps. Dn'e exaudi. i. sine
Glia pri. Quo f'co u's
ad septētrionem ad
aquilonē dicat ante
crucē. Oremus. Oro.
Domine ihu x'pe
qui corpus hu

manum de tra. p angë
lica reparatõe formasti.
in te p redemptõne as
sumpsisti. in tra. p cõ
ditione carnis resol
uis. de tra. p immorta
litate resuscitas. hãc
tram qs ad usum se
pulture de bñdictõe
tua sepulti corporis
cõsecrare digneris. 7
baptismate tibi cõ
sepultos in natura i
carnis hic sepeliendos
sb spe tue resurrectõ
nis i tue receptionis
mia requiescere concede.
Qui venturus es. R.
Amen. Hic thurifi
cat crucem figens in ex
tremitate unã de tri
bus candelis accensã.
et alias duas i duo
bus crucis brachiis. 7
inde vadit et redit
ad crucem mediã spargẽ

do semp p primitus
aquã benedictã. 7 di
cendum hos ps. De p
fundis. Dñe exaudi
orõnẽ. Quibus dictis
versus ad orientem dic
at crucẽ. Oremus. Orõ.
Adesto qs dñe
nris obsequiis et
nris in noie tuo hũc
locũ nre fragilitatis
mistio. 7 sicut bñdi
xisti p manus suorum.
abraham ysaac 7 iacob.
tram sepulture sue pe
grinationis. ita qs do
mine bñ ✠ dicere et
cõse ✠ crare 7 sci ✠
ficare digneris. hoc ci
miterium pcio unige
niti filii tui dñi nri
ihu xpi sanguinis
stipite cõparatum ad
nre peregrinationis cor
pora donec. Per eundẽ
dnm nrm ihm xpm

depulueit ad gliam
dones resurgenda.
Qui tecu uiu. et reg. in
unitate sps sci. p oia
scla sclor. R. Amen.
Deinde dic̄ medio eni
uoce iunctis mani
bus ante pectus.
Per omia secula
sclor. Dns uob
cum. Sursum corda.
Gras agamus dno
deo nro. Prephatio.
Vere dignum et
iustu est equu
et salutare. Nos tibi
sep et ubiq; gras age.
Dne sce pater omps
etne ds p xpm dnm
nrm. Qui est dies et
nus luc indefitiens
claritas sepitna. qui
sic sequaces suos in
luce pcepit ambula
re ut noctis etne ua
leant caliginē eua
dere. et ad lucis pria
feliciť puenire. Qui
p humanitate assup
tam lazaru fleuit. per
diuinitatis potētia
uite reddidit atq; hu
manu genus quadri
fido pecorum mole
obrutum ad uitam
reduxit. P quē te dne
suppliciter depcamur
qtinus. qui in hoc sepe
lietur poliandro i no
uissimo cu tube pro
strepint angelorum
a peccorum nexibus ab
soluti etne felicitati
redditi et scor cetibus
annumati te qui es i
uita etna benignum
et misericordem iu ue
niant. ut te auctorē
uite exultantes cum
omibus scis collaudet.
Hic thurificat cruce
figens in summitate ei

una de tribus candelis accensam et alias duas in duobus crucis brachiis. postea dicit diaconus. Oremus. Flectamus genua. Levate. Oratio.

Domine sancte pater omnipotens eterne deus bonorum omnium sanctificator et reformator in melius a quo et per quem omnis benedictio de celis descendit in terris benedicere ✠ dignare locum istum. ut sit poliandrum seu cimiterium. i. dulcis requies et pausatio mortuorum quorum anime in quarum corpora hic sepulta vel sepelienda sunt. In iocunditatis tue dulcedine pocientur. sitque interim in superna iherusalem gaudentes et letantes donec in magni iudicii die de sepulcris propria corpora accipiant et sic venienti domino ad iudicandum obviam cum fructu bone operationis occurrant. Per dominum nostrum. R. Amen. Hiis peractis benedicit presbiter et intrat ecclesiam parans se si velit ad missam collectam.

Deus cuius miseratione anime fidelium requiescunt hunc cimiterium quesumus domine angelum tuum sanctum deputa custodem et quorum quarumque corpora inibi sepeliuntur animas eorum ab omnibus absolue vinculis delictorum ut in te semper cum sanctis tuis sine fine letentur. Per dominum nostrum.

Secreta.

Munera domine
oblata sanctifica.
et qui te ipsum in sepul
cro poni voluisti. et
exemplum resurgendi
fidelibus tuis largiri
dignatus es da quesu
mus. fidelium tuorum
animabus hic in te
quiescentibus veniam
peccatorum. ut hec
salutaris hostia. sit
remedium in requie
animarum eorum et in
corporum. Per dominum
nostrum. Post comunionem. Oratio.
Muneribus sacris
saciati quesumus
domine deus noster ut
plebs tua que in fu
turo a morte corporis
resurrectura creditur
te miserante a mor
te anime resurgere
mereantur. Per dominum.
De ecclesie ac cimi
terii reconciliatione.

Ecclesie ac
cimiterii
reconcilia
tio omni
die fieri
potest et est notandum quod
ubi cimiterium est cum
ecclesia consecrata coniunc
tum. Dicitur quidem quod
una et eadem est consecratio
ecclesie et cimiterii nam cir
cuitus extra ecclesiam
et aspersiones cimiterii
que fiunt in consecratione
ecclesie loco benedictionis
cimiterii habentur. non alia
enim benedictio necessaria est
sicut in tractatu precedenti
dictum est. Unde cum una et
eadem utrisque sit consecra
tio et communitas altero
corrupto violato vel pollu
to. utrumque execratum
prophanatum violatum
vel pollutum esse censetur.

forma

quia unitas diuisio
nem nō capit. Ideoqȝ
una ⁊ eadem esse debȝ
forma recōciliationis
utriusqȝ qm̄ par ē uis
ligandi ⁊ soluēdi. et
unūqdqȝ eo genere sol
ui debꝫ quo ligatū ē.
Idēqȝ dicendum est ī
ecc̄a nō ɔsecrata. cuȝ
ei⁹ ⁊ cimitīj ei coherē
tis una ⁊ eadem emu
nitas habeatur. Imple
nisqȝ locus huius intˀ
pretatur ut ecc̄a uio
lata ul' polluta cimi
terium ul' coherens
uiolatū ul' pollutuȝ
ēē uicta pmissa itel
ligatur. Sȝ nō econū
so cū ecc̄lia ⁊ eius cō
secratio dignior sit ⁊
principal'. Alicubi tˀ
ūo ecc̄lia uiolata ul'
polluta cimitium tˀ
uiolatū ul' pollutū

minime reputatur.
In quib⁹ casib; ecc̄a
reconsiliāda sit ito
nali diuinoꝝ offiōꝝ
diximus in pte pmī
sa ti. de ecc̄e dedicatō
ne. In recōsiliatōe
itaqȝ ecclie simil' ac
cimitīj. et etiā in re
cōciliatōe ecclie p se
tm̄ | hoc saluo qˀ dic
orō illa. Dn̄e pie. et
letania de cimitio ta
ceatur | pceditur isto
modo. Paratis namqȝ
que ad h necessaria
sunt | uidelicet para
to faldistorio super
tapetū in medio ci
miterij | ⁊ altari omi
no nudato | paratis
ēt duob⁹ uasis cuȝ
aqua | uno ibi | ⁊ alio
infra ecc̄liam ipsbi
terio | puiso etiam q
ecc̄liā possit libē re

ecclesiam. Paratis et vino, sale et cinere. Pontifex ornatus amictu, alba, stola, pluviali, mitra alba et simplici et cambuca sive manipulo constituitur ante paratum faldistorium respiciens versus orientem. Benedicit ibi simpliciter aquam cum sale, prout fit in dominicis diebus. Require supra in dedicatione ecclesie in prima aque benedictione. Aqua igitur benedicta inchoat scola prosequente antiphona. Asperges me domine. et ibidem psalmus. Miserere mei deus. totus dicitur in fine. Gloria patri. Et antiphona repetitur. Interim autem dum antiphona et psalmus dicuntur. aspergat cum ipsa aqua in circuitu de foris ecclesiam et totum cimiterium. et specialiter loca contaminata. quod cimiterium est principaliter violatum seu pollutum. Quo facto rediens ad locum ubi aquam benedixit. dicit ibi. Oremus. Oratio.

Omnipotens et misericors deus qui sacerdotibus tuis etc. Require supra in ecclesie dedicatione. Qua oratione finita dicit iterum ibidem. Flectamus genua. Et diaconus. Levate. Oratio.

Aufer a nobis, domine, cunctas iniquitates nostras: ut ad loca tuo sancto nomini purificata puris mereamur introire mentibus accedere. Per dominum. R. Amen. Et iterum dicit ibidem. Oremus. Et diaconus. Flectamus genua. Levate. Oratio.

ho dicit eps hc orone

Domine pie qui
agrum figuli p̄
cio sanguinis tui isc
pulturam pegrinorū
cōparari voluisti. qs
dignant̃ reminiscere
clemētissime hui⁹ mi
misterij tui. Tu es enī
dnē figulus nr̄. tu qe
tis nr̄e ager tu agri r
hui⁹ p̄cium. et dedisti
etiā ꝛ suscepisti tu de
p̄cio ꝛ in p̄cio tui muni
fica sanguis nos regē
rare donasti. Tu ergo
dnē qui es offensiōis
nr̄e clemētissimus in
dultor ꝛ potētissimus
indultor iuditij tui s͛
habundātissim⁹ mise
rator iuditiū tue iu
te seueritatis abscon
dens post miseratiōne
tue pie redemptiōis
adesto exauditor ꝛ ef
fector nr̄e recōciliatō

nis. istudq̄ cimiti
um māscol' peregri
norum tuorum celestis pa
trie in cōlatū expec
tātium purifica ꝛ re
cōcilia et hic tumla
torum et tumulando
rum corpa de potētia
et pietate resurrectiō
nis ad gliam incor
ruptionis. non dāp
nans sꝫ glificans re
suscita. Qui uēturꝰ
es iudicare vivos ꝛ
mortuos. R. Amen.
Postea cantor incip
letaniam ꝛ pontifex
ingreditur ecclīam
cū clero cantādo eā
coram altari sup fal
distoriū pparatum
accumbit. Cūq̄ cā
tor dixit. Ut obseq
ium fuitutis nr̄e ꝛc.
et sibi idem a choro
rnsum fuit. tūc eps

se erigens et ter super ecclesiam et altare signum crucis communiter producens baculum pastoralem in sinistra tenens dicit. Ut hanc ecclesiam et altare hoc, ac cimiterium purgare ac recon✠ciliare digneris te rogamus audi nos. Tertio dicit. Purgare recon✠ciliare ac sancti✠ficare digneris te rogamus audi nos. Quibus dictis et ad singula a choro responso itum super faldistorium accumbit. Cantores letaniam resumentes et prosequentur. Qua finita pontifex exurgens dicit. Oremus. Et dyaconus. Flectamus genua. Levate. Oratio.

Deus qui peccati veteris hereditariam mortem in qua posteritatis genus omne subiecerat, christi filii tui domini nostri passione solvisti. da ut propicius ut conformes eiusdem effecti sicut ymaginem terreni parentis nature necessitate gerimus, ita ymaginem celestis gratie sanctificatione portemus. Per ihesum christum dominum nostrum. Qui tecum vivit. R. Amen.

Subsequenter episcopus benedicit in presbiterio aliam aquam cum sale cinere et vino commiscens omnia incipiens et dicens ter. Deus in adiutorium meum. prout habetur supra in tractatu de ecclesie dedicatione. In fine aque benedictionis. Tunc continue usque ad prefationem illam. Sanctificare per verbum. que hic non dicitur. Aqua gratalis benedicta episcopus in

C. v.

C. viii

choat scola. p̄seq̄ntur. a.

Exurgat deus et dissipentur inimici eius et fugiant qui oderunt eum. a facie eius. ps. In ecclesiis benedicite dn̄o deo.

totum usq; in finem. ipius ps. sine glia. et a. post ps. repetitur. Dum autem a. et ps. dicuntur. pontifex circuit ter ecclia

intrinsecus aspgendo parietes in primo et scd̄o circuitu. In tercio vero pavimentum aspergat et sp̄alit loca cōtaminata quia ecclia principalit est polluta vel violata. et si necesse fuit p̄missa ant. ad singulos v̄sus repetatur. Quo facto stans i p̄sbrio dicit corā altari. Oremus. et dyacon. Flectamus genua. Le. Oro.

Deum indultorem criminum. deum sordium mūdatorem. deum. qui coeterne ptri pcci originalis mundum adventus sui nitore purificavit. frēs karmi supplices deprecemur. ut contra dyaboli furentis insidias fortis nob. ppugnator assistat. et qc

quod eius uirosa calliditate cottidianis infestationibus maculatum in loco isto corruptum que fuit efficiatur celesti miseratione purgatum atque in pristinum statum in integrum restitutum quo fiat diabolica fraude pollutum que sicut illius est solidum perfectumque cessare. ita actoris et creatoris nostri e lapsa restituerit. mutantia stabiliret et corrupta purgaret. Qui cum deo patre et spiritu sancto uiuit et regnat deus.

Deinde cantat mediocri uoce iunctis manibus ante pectus.

Per omnia pplo. secula seculorum. Dominus uobiscum. Sursum corda. Gratias agamus domino deo nostro.

Vere dignum et iustum est equum et salutare. Nos tibi semper et ubique gratias agere. Domine sancte pater omnipotens eterne deus cuius inmensa bonitas ut non habuit principium ita nec terminum habet qui diuina nalique pietate plenus eligis in nobis magis restituere perdita quam perdere peritura. etiam si quid aut negligentia polluit aut ira omittit aut stimulat ebrietas aut libido subuertit. hoc domine clementi pacientia sustinet. ut ante per gratiam purifices quam percutias per furorem. et operis tui prouidus plasmator eligis potius erigere lacerata quam punire dampnan

da. te supplices depca
mur ut huius taber
naculi receptaculu3
placatus aspiciias et
altare tuum q' infec
tatū est inimici frau
de pollutum pur fu
sionem grē celestis i
purifices. purificatū
possideas. possessūq3
ne deinceps aliqua
labe sordescat custo
dias. Absint i poster
omnes nequicie spi
rituales et peul elimi
nent. extinguatur an
tiqui s'pentis machi
namentum et inuidia.
et cū omnib3 fraudib'
suis diaboli turma
peul pellat'. efferat se
cum maculam quā
ingessit et p'ocē p'mib3
qinq3 suppliciis de
putand' opum suo
rum semina secū col

ligat pentura. Nich'
i postium noceat hic
precenti culpa cōta
gij. nich' sit qd' rema
neat inimici fraude
pollutum. q' quidē
sps tui ē infusione
purgatū. Resurgat
ecclē tue pura simpli
citas. et candor inno
centie aeternus ma
culatus dū recepit
grām resurgat ad gli
am. Ut ppl'orum hic
turba conueniēs. dū
petitionis ingenti i
uota uotorum suo
rum senciat se obti
nuisse suffragia. Cō
sequit' dicat plane le
gendo. P dnm nrm
in unitate eiusdē. R.
Amen. Post h' ascēdit
ad ad altare in choās
a'. Introibo ad altare.
Re sup eccle dedica

tione. ps. Iudica me.
totus dr. sine. Gl'a pri.
Quo dco et a. repetita
dic. Oremus. et dyac.
Flectam'. gt. Le. Oro.
Deus qui in oi
loco dnatiois
tue clemens ac beni
gnus purificator as
sistis. exaudi nos qs
et concede ut in po
sterum inuiolabil'
hui' loci pmaneat co
secratio et bnfitia tui
muneris uniusitas
scte eccl'ie que suppli
cat percipere mereatur.
P. xpm dnm nrm. R.
Amen. Deinde dyac.
incipit. a. Confirma
hoc deus. ps. Exurgat
ds. Re. s. sb consecratoe
altaris. post ea pontifex
dicat. Oremus. Oro.
Deus qui eccli. e
tua de mundi fi
nibus cogregatam p tu
latens et admirabile
sacramentum altari
gentium matrem esse
iussisti, quam etia pplo
rum uarietate depic
tam scorum martir
miis decorasti. Pu
rificare et reconciliare
digneris hanc oronie
domum et renoua in
ea tue scificationis i
gram et diuini tui
muneris impertire lar
gitatem. Te enim qs
dne ut scorum tuor
opitulante suffragio
etia hoc mundare et
purificare digneris
altare qd coz exorna
tur te iubente reliqi'
et pia sup illud offe
rentium uota susci
pias atq; fideliter hic
postulatam tue mi
serationis habunda

dicat missa si velit

ciam largiaris. Qui viuis et reg. R. Amen. Premissis omnibus expletis. ponti fex paret se si uelit ad missam. Introitus est. Dum scificatus fuero. ps. Bndicam dnm. Quidam uero dicit ps. Et faciam ut in pceptis meis ambuletis. et iudicia mea custodiatis et operemini. Glia pri. Requirere feria iiij. Letare ihrlm. Colleta. Deus qui dixisti domus mea domus orationis uocabitur domum istam in fidelium spurcicijs côtaminatam mundare et scificare dignare. ut omnium preces et uota hoc in loco ad te clamantium clementer exaudias et benigne suscipias. Per dominum. Epl'a. Lectio lib. apocal. bti iohis aplj. In diebus illis. Venit angelus et locutus est mecum dicens. Veni ostendam tibi sponsam agni. Et sustulit me in spu in montem magnum et altum. et ostendit michi ciuitatem scam ihrlm descendentem de celo habentem claritatem dei et lumen eius simile lapidi precioso. tamquam lapidi iaspidis et sicut cristallum. et habebat murum magnum et altum habens portas. xij. et in portis angelos. xij. et nomina scripta. que sunt nomina. xij. tribuum filiorum isrl. ab oriente porte tres.

abaqlone

ab aquilone porte
iij. ab occasu porte iij.
et murus ciuitatis ha
bens fundamenta .xij.
et in ipsis .xij. nomina.
xij. apostolorum et agni.
Et qui loquebatur me
cum habebat mensuram
arundinem auream.
ut metiretur ciuita
tem et portas eius.
et murum. et ciuitas i
quadro posita est. et
longitudo eius tan
ta est quanta est latitu
do. et mensus est ciui
tatem de arundine per
stadia .xij. milia. lon
gitudo et latitudo et
altitudo eius equalia
sunt. Et mensus est mu
ros eius centum quadra
ginta quatuor cubi
torum. mensura hominis
que est angeli. et erat stru
ctura muri eius ex lapi

de iaspide. Ipsa uero ci
uitas auro mundo si
mile uitro mundo. Fun
damenta muri ciuitatis
omni lapide precioso or
nata. Fundamentum pri
mum iaspis. Secundum sa
phyrus. tertium calci
donium. quartum smarag
dus. Quintum sardonix.
Sextum sardius. Sep
timum crisolitus. Octa
uum berillus. Nonum
topazius. Decimum
crisopassus. Undecimum
iacinctus. Duodecimum
amethistus. Et .xij. porte
et .xij. margarite sunt
per singulas. et singule
porte erant ex singulis
margaritis. Et platea
ciuitatis auro mundo
tanquam uitrum lucidum.
et templum non uidi i
ea. Dominus enim deus omnipotens
templum illius est et

agnus. Hec ciuitas non eget sole et luna. ut luceant in ea. Nam claritas dei illuminat eam et lucerna eius est agnus. Et ambulabunt gentes per lumen eius. Et reges terre afferent gloriam suam et honorem in illam et porte eius non claudetur per diem. Nox enim non erit in illa. Et afferent gloriam et honorem gentium in illam. nec intrabit in eam aliquid coinquinatum et faciens abhominationem et mendacium. nisi qui scripti sunt in libro vite agni.
R. Locus iste a deo. V. Deus cui astat. All'a. V. Adorabo ad templum. Evangelium. Egressus ihesus perambulabat iericho.

Off. Deus in simplicitate. Require omnia premissa sub festo dedicationis ecclesie. Sec.

Hec hostia. Oro. quesumus domine et locum istum ab omnibus munditiis expurget et supplicationes nostras semper et ubique reddat tibi acceptas. Per dominum. Co. Domus mea. R. ibidem. Post coio.

Percipientes domine munera salutis eterne supplices ut templum hoc et cimiterium in fidelium integnamentis emundatur tua benedictione maneat sanctificatum et pectora nostra ab omni sorde uiciorum aliena tibique deuota semper existant. Per dominum.

R. Amen. De recō
ciliatione cimiterii
pse sine ecclesie re
conciliatione.

Judicio i-
cimite
num be
nedcēm
uiolatū
seu pollutum separa
tum sit ab eccl'ia ul'
etiā cohereat eccl'ie
tñ de alicui' loci ɔsue
tudine q̄ est optima
iuuis intp̄res eo uio
lato ul' polluto eccl'a
ip̄a non hēt' p uio
lata ul' polluta form̄
recōciliationis ei' p
se sine eccl'ie recon
ciliatōe erit hec. Q
Cum pōtifex indu
tus. ut. s. in medio
cimitii sup faldisto
rium ornatū accū
bit. ⁊ cātores ibi in

cipiūt ⁊ psequūt' leta
niam sub forma pre
missa hoc saluo q' ib̄
dr̄ ibi. Ut hanc eccl'iā
recōciliare ⁊c. dicat' h'.
Ut hoc cimitium reco
ciliare ⁊c. Letania fi
nita surgēs ep̄s. ab i-
accubitu benedicit
ibi aquā simpliciter
put fit in dn̄icis die
b' ut p̄missum est. i
Quo fc̄o inchoat psē
quēte. a. Asp̄ges me
dn̄e. ps̄. Miserere mei
deus. totus dr̄. ⁊ dr̄.
a. ⁊ ps̄. dicitur. circuit
totum cimitium. In
cipiens ab oriente. ⁊
pcedens u'sus austr̄
siue meridiē sp̄gens
sēp ubiq; aquam bn̄
dictā cū asp'sorio et
potissime in loco ubi
pollucio ul' uiolatio
ɔtigit. Quo peracto

redit ad redit. ad locum ubi letania decantata fuit dicens. Oremus. Oro. Omnipotens et misericors deus qui sacerdotibus. etc. Re. s. sub ecclesie dedicatione. Qua finita dicit iterum ibidem. Oremus. et dyaconus. Flectamus genua. Leuate. Oro. Aufer a nobis domine. etc. Ut supra iterum dicens ibidem. Oremus. Et dyaconus. Flectamus genua. Leuate. Domine pie qui agitur etc. ut s. Ultimo vero dat benedictionem dicens. Sit nomen benedictum etc. et recedit.

De patena et calicis consecratione.

Pontifex ad consecrationem vel benedictionem calicis vel cuiuslibet indumenti seu ornamenti ecclesiastici procedere volens debet semper orarium circa collum habere. et si mitram tenuerit debet illa deposita hec agere. Quandocumque autem episcopalia agit episcopalibus non sacerdotalibus debet esse paramentis ornatus. In patene quidem consecratione hoc modo procedit. Incipit enim. Adiutorium nostrum in nomine domini. Postea dicit absolute.

Prephatio patene consecrande.

Oremus fratres dilectissimi ut divine gratie benedictio consecret et sanctificet hanc patenam ad confringendum in ea corpus domini nostri ihesu christi qui crucis passionem

sustinuit, p salute h
ominum nrm. Qui
cu pre 7 sco spu. R.
Amen. Bndictio pa
tene. Oremus. Oro.

Omps sempiterne
deus qui legali
um institutor es ho
stiarum. quiq3 inter
eas consp[er]sam simi
laginem deferri i pa
tenis aureis 7 argē
teis ad altare tuum
iussisti. bn ✠ dicē
cōse ✠ crare ac sci
✠ ficare digneris hāc
patenam i admini
strationē eucharistie
ihu xpi filij tui qui
p nra 7 oium salute
se ipm tibi deo patri
in patibulo crucis
elegit imolari. Qui
tecum. R Am. Hic
facit eps crucē cum
pollice de crismate.

sup patenā ab ora ei
in oram. 7 mox liniat
7 pungat totā eius
supficiem cum ipo
pollice dicens.

Consecrare 7 sci
ficare digneris
dne hāc patenam p
istam unctionem et
nram bn ✠ dictōe3
in xpo ihu. dno nro.
Qui tecum. R Amen.
Bndō calicis oscrādi.

Oremus dilectis
simi fres: ut ds
et dns nr calicē hūc
in usum sui misterij
cōsecrādum celestis
grē inspiratiōe sci ✠
ficet. 7 ei ad humanā
cōsecrationē plenitu
dinis diuini fauoris
accomodet. P xpm d.
n. R Am. Bndictō cali
cis.

Dignare do
mine deus nr

calicem istum bn̄
✠ dicere in usū mi
nisterij pia famulat̄
tū deuotōe formatū
ut ea scī ✠ ficatōe
pfunderē qua mel
chisedech famli tuj
sacratum calicem p
fudisti. ⁊ q arte uel
metalli natura effi
ci nō pōt altarib; tu
is dignū fiat tua be
ne ✠ dictione scī ✠
ficatum. p xp̄m. d. n.
R. Amen. Hic faciat
crucem cū pollice de
crismate infra ip̄m
calicem a labio eius
in labium ⁊ mox lini
at ⁊ pungat ītum ⁊
ip̄m totum dicens.
Consecrare ⁊ scīficare.
digneris dn̄e deus ca
licem istum ⁊c̄. ut. s.
orō cōis post unctō
nes. Dn̄s uobiscum.

Oremus. Oratio.
Omnīps sempitne
deus manib;
nris q̄s opem tue be
nedictionis infun
de. ut p nram bn̄dic
tionem hoc uasculū.
et patena scī ✠ ficē
tur et corporis ⁊ san
guinis dn̄i nr̄i ihu
xp̄i nouū sepulcrū
scī sp̄s grā pficiātur
p dnm. R. Amen. r.
Ultimo aspgat ca
licem ⁊ patenā cum
aqua benedcā q° fi
debet in omnib; qua
rūlib; rerū benedic
tionib;. ¶ De bene
dictōe sacerdotalium
indumentoꝝ in genere.

Nouum ectoꝛ
sacerdotaliū
bn̄dictio in
genēe fit hoc
modo. Adiu

torum nrm in no
mine dni. Dns uob
cu. Oremus. Orat.
Omps sempit
ne ds qui per
moysen famulum
tuum pontificalia
et sacdotalia atq le
uitica uestimenta
ad expledum mini
sterium cor in con
spectu tuo et ad ho
norem 7 decore tui
nois fieri decreuisti.
Adesto ppitius i uo
cationib nris et h
induuiu tuum desup
irrigant gra tua in
genti bndictione p
nit humilitatis s
uitutem puri ✠ fi
care. bn ✠ dicere 7
cose ✠ crare dignus.
ut diuinis cultib
et sacris ministijs
apta 7 bndicta eu

stant. huiusq sacris r
uestib pontifices r
sacdotes seu leuite
tui induti ab oib
ipulsionib seu tep
tationib maligno
rum spuum muni
ti 7 deffensi esse mea
tur tuisq misterijs
apte 7 odigne s uire
et inherere atq ibi j
tibi placide 7 deuote
pseuerare tribue. P
xpm dnm nrm. R.
Amen. Oremus. Oro.
Deus inuicte uir
tutis. auctor et
omnium reru creator
ac scificator intende
ppitius pces nras 7
h induuium leui
tice 7 sacerdotal' glie
ministris tuis fim
enda tuo ore pprio
bn ✠ dicere cose ✠
crare 7 sci ✠ ficare

dignus. omnesq; eis
utentes tuis misterijs
aptos et tibi in eis de
uote et amabilit̃ fun
gentes gratos effici con
cedas. P dominum ñ ic.

Ultimo aspgat ipa in
dumenta cum aqua
bñdicta. Possz etiaz
dici sequens bñdic
tio si quis uelit. Oremꝰ.

Oro.

Deus

Omnipotens qui ue
stimenta pontificibꝰ
sacerdotibꝰ et leuitis in
usum tabnaculi fe
derus necc̃ia. Moysen
famulũ tuum agẽ
iussisti. cũq; spũ sa
pientie adiũo pagẽ
dum repleuisti. hec
uestimenta in usum et
cultum misterij tui
sanctificare bñ ✠ dicere
et consecrare digneris
atq; ministros altaris

tui qui ea induc
rint septiformis in
spũ sci grã dignant̃
replere. atq; castita
tis scola et beata fa
cias cũ honore fruc
tu operum ministerij
congruentis inmorta
litatis uĩi. Per dnm
nrm. In unitate eiꝰ.

Amẽ. Specialis bene
dictio eiusdem ubi in
duimenta si quis ea ue
lit uti. Ad uitorum
nrm in noĩe dñi.
Dñs uobiscũ. Oremꝰ.

Oratio.

Eus oi
potens
bonarum
uirtutũ
dator et oĩum bene
dictionũ largus in
fusor supplices te e
rogamus. Ut manibꝰ
ñris opem tue bene

dictionis insidias. ut hunc amictum uel albam. uel cingulum. uel stolam. uel manipulum uel tunicam uel dalmaticam. uel planetam diuino cultui preparatum uirtute sancti spiritus bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare et conse ✠ crare digneris ea utentibus gratiam sanctificationis sacri misterii tui benignus concede ut in conspectu tuo sancti et inmaculati atque irreprehensibiles appareant et auxilium misericordie tue acquirant. P. d. n. R. Amen. ut:

De benedictione mapparum seu linteaminum sacri altaris.

Mapparum altaris benedictio fit hoc modo.

Adiutorium nostrum in nomine domini. Dominus uobiscum. Oremus. Oratio.

Exaudi domine preces nostras et hec linteamina sacri altaris usui preparata bene ✠ dicere et sanc ✠ tificare digneris. Per Xpistum dominum. R. Amen. Oremus. Oratio.

Domine deus omnipotens qui ornamenta et linteamina facere moysen famulum tuum per xl. dies docuisti. que etiam maria texuit et fecit in usum ministerii tabernaculi federis sancti ✠ ficare bene ✠ dicere et conse ✠ crareque digneris hec

linteamina ad tegē
dum inuoluēdumq3
altaris gl'iosissimi i
filii tui dni nri ihu
xpi. Qui tecum vi. R
Amen. Ultimo asp
gat eā aqua bndcā.

De bndictiōe cor
poralium.

Benedic
tio cor
porali
um fit
hoc mō.

Adiutorium nrm
in noie dni. Dominꝰ
uobiscum. Et cū spū
tuo. Oremus. Orō.

Clementissime
domine deus cui
inenarrabilis est
uirtus cuiꝰ mistia
archana miraculis
celebrātur. tribue q̄
qs ut h' linteamen
tuę ꝑpiciatiois bn
+ dictione scī fice
tur. 7 ad ꝯsecrādum
sup illud corpꝰ dei
7 domini nri ihu
xpi filii tui dignū
efficiatur. p. c. x. d.
nrm. R Amen. Orē.

Omps scē Orō.

Opitēs dēs bene
+ dicere scī + fi
care ꝯse + crare di
gneris. linteamen
istud ad tegendu3
inuoluēdumq3 cor
pus 7 sanguinem
dni nri ihesu xpi fi
lii tui. Qui tecum.
Oremus. Oratio.

Omps dēs mai
bꝰ nris opem
tue bndictionis i
funde. ut p uiam
bndictionem hoc
linteamī scī + fice
tur corpus 7 sāgui
nis redemptoꝝ nri

nouum sudariuz
sps sci gra pficiat
pcitdem. R. Amen.
Quomo aspgat cu
aqua bndicta. De
bndictione noue cru
cis.

Bene
dictio
noue
crucis.
seu tabule i qua cr
ucifixus est depictus
fit hoc modo. Paret
enim an oia. thus thr
ribulu & aqua bene
dicta. Postea eps in
cipit. Adiutoriuz
nrm in noie dni.
Dns vobiscu. Orem⁹.
Bene + dic
domine hanc
crucem tuam p q
eripuisti mundu
a potestate demo
num & supasti pas
sione tua suggesto
rem pcci qui gaude
bat in puaricatone
pmi hois puectu li
gni psumptionem
sci + fica dne. Istud
signaculum passio
nis tue ut sit inimi
cis tuis obstaculum
et ardentibus vite ppe
tuum pfice saluato
ris vexillu. Qui cu
deo pre. R. Am. Ore
mus. Oratio.

Rogam⁹ te dne
sce pat omps
sempiterne ds. ut di
gneris bn + dicere
hoc lignu crucis tue.
ut sit remedium sa
lutare geni huano.
sit soliditas fidei bo
norum opum pfect
et redemptio aiaruz.
sit solamen & prote
ctio ac tutela contra

secula seculorum. Amen.
Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Sursum corda. Habemus ad dominum. Gratias agamus domino deo nostro. Dignum et iustum est.

sena iacula inimi
corum. Per dominum nostrum.
Deinde dicit super il
lam voce media iun
ctis manibus ante pectus.
Per omnia secula
seculorum. Dominus
vobiscum. Sursum
corda. Gratias agamus
domino deo nostro. Prephatio.
Vere dignum
et iustum est
equum et salutare.
Nos tibi semper et ubi
que gratias agere. Domine
sancte pater omnipotens eterne
deus cuius sanctum attribuunt
nomini inter ceteras visi
biles creaturas ligni
quoque fructifera lau
dare et benedicere non
cessant qui in figura
unigeniti sapientie tue
ligno vite a principio
paradisum volup
tatis ornasti. ut eius

dem fructus sacro
sancto misterio per te hoc pa
rente. nostri generis mor
tem caveret et vitam
admoneret. custo
diret preceptum. Cumque
nos vetite arboris
attactu iuste morti
additos eius sancte cete
ne tibi sapientie dei et
domini nostri ihesu christi. in
noxia morte ad vi
tam misericorditer re
vocare dignatus es.
te supplices exora
mus ut hoc singulare
signum quod ad exem
plum primi illius
sacratissimi vexil
li quo pretioso sangui
ne filii tui triumpha
sti fidelium tuorum de
votione compactum
erectumque est. tua ce
lesti bene + dictione
sanctificare digneris.

ut omnibus hic ge-
nu flectentibus ac tue
magestati sup-
plicantibus largiretur
cordis compunctio
et amissorum concedatur
remissio. atque interce-
dente ipsa victorio-
sissima unigeniti fi-
lii tui passione. et tua
placita postulare et
efficacius valeant po-
stulata percipere. Da
quaesumus clementissime pater
in quo vivimus mo-
vemur et sumus. ut
quotiens triumphum
divine humilitatis
que superbiam nostri
hostis deiecit oculis
intuemur. quotiensque
mente recolimus. et
contra hostem ipsum
fiduciam fortitudi-
nis et maiorem tibi
devote humilitatis

gratiam consequamur. Qua-
tenus in illo treme-
do tue magestatis in
examine cum pande-
tibus elementis celorum
que commotis virtutibus
signum illud glorificum
redemptionis nostre ap-
paruerit in celo ipsi
de morte ad vitam
transire ac perpetua be-
ate refectionis vi-
dere gaudia mereamur.
Quod sequitur dicitur plane
legendo. Per eundem
dominum nostrum. Oremus.

Deus qui
obte crucis pati-
bulum quod prius erat
sceleratis ad penam
convertisti redemptionem
ad vitam concede plebi
tue eius vallari presidio
cuius est armata ve-
xillo. Sit ei crux fidei
fundamentum. spei suf-

fragium. in adversis
deffensio. in prosperis
adiuvamen. Sit ei
in hostes victoria. in
civitate custodia. in
campis protectio. in do
mo fultura. Ut per eam
pastor in futuro gre
gem conservet incolu
mem. que nobis agno
innocente consumata est
in salutem. Per eundem.
R. Amen. Oratio.

Sanctifica
domine Ihesu
christe istud signaculum pas
sionis tue ut sit in
imicis tuis obstacu
lum et ardentibus in
perpetuum victorie sit
vexillum. Qui cum
patre. R. Amen. Benedic
tio incensi.

Domine deus
omnipotens cui
astat exerci
tus angelorum cum
tremore quorum ser
vicium spirituale et igne
um esse cognoscitur
dignare respicere bene
dicere et sancti fi
care hanc creaturam
incensi. ut omnes
langores cunctaque
insidie inimici o
dorem eius sencien
tes effugiant et sepa
rentur a plasmate
tuo quod precioso filii
tui sanguine rede
misti. ut numquam
ledatur a morsu an
tiqui serpentis. Qui
tecum. R. Amen. Po
sito itaque thure in
thuribulo mox as
pergat crucem cum
aqua benedicta et
adolens odorem in
censi consequenter
dicitur benedictio.

Sanctificetur istud lignum in noie patris et filii et sps sci. Et benedictio illius ligni in quo sca mebra salvatoris suspensa fuit sit in isto. Ut orantes inclinantesque propter deum ante istam crucem inveniant corporis et aie sanitatem. Per dnm. R. Amen. Quibus expeditis ipse pontifex flexis genibus devote adoret an crucem et osculetur ipsam. et quicumque alii voluerint. Quidam etiam qn crux est ex metallo addunt et dicunt sequentem orationem. Oremus. Oratio.

Deus glie excelse sabbaoth fortissime emanuel ds pat veritatis. pater sapie. pat btitudinis et pulcritudinis pater illuminationis atque vigilationis nre. Q mundum regis. qui cuncta regna disponis. qui es bonorum collator munerum. et bonorum oium attributor. cui oes gentes populi tribus et lingue serviunt. cui ois angelorum legio qui largiris famulis tuis fidem et laude nois tui ut debita tibi oblata persolvant. Cui prifides offerentium co placeat. Deinde sacrificatur oblo. qs exorabilem mie tue pietatem ut sci ✠ ficere tibi hoc signu crucis atque consecres qd tota

mentis deuotione famulorum tuorum reli giosa fides construxit trophaeum scilicet uic torie tue. ac redemp tionis nostre. quod iamo rem xpi triumphalis gloria. consecrauit. aspi ce hoc lignum crucis insuperabile. per quod dia boli est examinata potestas. mortalium restituta libertas. licet fuit aliquando in penam. sed nunc uersa est in hono rem per gratiam. et que con dampnatos puniebat supplicio. et nunc in nocios absoluit a de bito. et tibi quid per hoc placere potuit. nisi id per quod tibi placuit nos redimere. et nullum tibi debitum amplius munus est. per quod te nunc corporis dedicauit

affixio. nec tibi est magis familiaris oblatio. quamque famili ari manuum tuarum extensione sacrata est illis ergo manibus hanc crucem accipe quibus illam amplexus es. et de scitate illius hanc sancti✠fica. et si cut per illam mundus expiatus est a reatu ita offerencium famulo rum tuorum ac deuo tissime huius crucis munito et obsecratio omnibus huius sancti martiris tui cuius reliquie in presenti eccia continentur omni careant perpetrato pec cato et obscura cru tescant illius successi bus assiduis triumpho rum radiet hic uni geniti filii tui splen dor diuinitatis in

auro. emicat gloria
passionis eius in ligno
in cruore nitilet nostre
mortis redemptio.
in splendore cristal
li nostre uite purifica
tio sit suorum protector
spei certa fiducia ex
simul cum gente reple
be fidem confirmet spe
et pace consociet auge
at triumphis ampli
ficet in celis. proficiat
eis ad perpetuitatem
temporis ad uitam eterni
tatis et ut eos tempo
rali florente gloria
muniat ad perpetuam
redemptio coronam
et ad regna celestia
potenti uirtute perdu
cat. Presta per propi
ciationem sanguinis
eius per ipsum datorem
qui se ipsum dedit re
demptionem pro multis
qui se hostiam perfectam
offerre dignatus est.
qui exaltatus in ligno
crucis sue principatus
et potestates humi
liauit. Qui tecum se
dendo consedet throno
indissolubili conne
xione. spiritus sancti per infini
ta secula seculorum. Amen.

De benedictione yma
ginis beate marie.

enedictio ymaginis beate marie
fit hoc modo. Ponti
fex enim dicit. Adiu
torium nostrum in nomine
domini. Dominus
uobiscum. Quo dic
to mox aspergit illam
aqua benedicta. Deinde in
choat scola pro
sequente antiphonam.

Sub tuum pre
sidium cōfugimus
dei genitrix uirgo
nostras deprecatio
nes ne despicias in
necessitatibus. s[ed]
a periculis cunctis

libera nos semper
uirgo benedicta. Ps.
Fundamenta. A.

Ave maria gra
cia plena dominus
tecum benedicta
tu in mulieribus.

ps. Adte leuaui. Et
intim incessatur vir
go post h dic. Orem.
Deus qui uirginale
au
lam.
Seq
t.a.

O Gloriosa
dei genitrix uirgo
semper maria que
dominu omnium
meruisti portare
regem angelorum

sola uirgo lactare
nostri quesumus
pie memorare et
pro nobis xpm de
precare ut tuis ful
ti patrociniis adce
lestia regna mere a

mur peruenire.
ps. Magnificat anima mea. Oremus. Oro.
Deus qui de beate Marie virginis utero verbum tuum etc.
Oremus. Oratio.
Omnipotens sempiterne deus clementissime cuius dispone cuncta creantur ex nichilo hanc ymaginem in honorem pyssime genitricis filii tui domini nostri ihesu christi venerabiliter adoptam bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare digneris et presta misericordissime pater per invocationem nominis tui atque unigeniti filii tui domini nostri ihesu christi qui pro salute generis humani in integritate virginis marie incarnari voluisti quatinus precibus eiusdem sacratissime virginis marie quicumque eandem matrem reginam et gloriosissimam dominam nostram coram hac effigie simpliciter honorare studuerint et de instantibus periculis eruantur et in conspectu divine maiestatis tue de commissis et omissis veniam impetrent atque mereantur in presenti gratiam quam desiderant adipisci et futura perpetua salvatione cum electis tuis valeant gratulari. Per eundem.
R. Amen. Ultimo aspergat illam cum aqua benedicta. Et benedictione ymaginum sanctorum

Qua a q

Quia aquam
scor ymagi
ginum et
scorum
ymagines
bndici no sit necesse
si tn ex deuotione aliqs
illas bndicere uolu
erit hoc modo fiat. In
cipit enim potifex. Ad
iutorium nrm in no
mine dni. Dne exau
di. Dns uobiscum. Oremus.

Hs ymagines. Oro.
Seu effigies scul
ptas aut pictas no rep
bas ut quotiens illas
corporeis oculis intu
emur tociens eorum
actus et scitatem ad
imitationem mentis
oculis meditemur.
Ymaginem seu sculp
turam in honorem
aut memoriam bti
preuiati mris uel ma

tum confessoris tui
atque pontificis adop
tatam bn✠dicere
ac sci✠ficare digne
ris et presta ut quicumque
coram illa ipsum glo
riosissimum martirem uel
confessorem tuum sup
pliciter honorare stu
duerit illius precibus
ac obtentu a te gratiam
in presenti et eternam in
gloriam possideat in fu
turo. Per dnm. R. Amen.
Ultimo aspergat eam
cum aqua bndicta. Et
benedicat eam cum thuribulo.

Domine
deus qui
dudum filios
israel in de
serto mu
murantes ob rebellem
suam audaciam diuini
uastaret incendium
a aron sacerdote tuo

orātem ac repleto de
igne altaris timibr
lo tibi incenso ponē
tem exaudire eosq;
de incendio liberare
dignatus es bn ✠
dic qs hoc timibulū
et p̄ea ut quotiens
thus in eo adolebit
uotum ppli tui tibi
boni odoris efficiar.
Sitq; fuga demonū
repulsio fantasma
tum ⁊ inmūdar ab
cessio cogitationū.
P do. R Amen. De
bn̄dictōe sacrorum
uasor et alior orna
mentorum ingnie.
Vasa sacra ⁊ alia ec
clesie ornamēta bene
dicū tur hoc modo.
Adiutorium nrm i
nomine domini.
Dominus uobiscum.
Oremus. Oratio.

Exaudi dn̄e p̄
ces nr̄as pater
clementissime ⁊ hec
purificāda uasa ⁊ or
namēta sacri altaris
atq; ecclie tue sacri
misterij usui pparata
bn̄ ✠ dicere ⁊ scī ✠
ficare digneris per
xp̄m dn̄m. R Amē.
Alia bn̄dictio. Orō.
Omīps sempitē
ne deus a quo
omnia mundana
purgantur ⁊ in quo
omīa purgata clare
scunt supplices filij
tui tuam omipotē
ciam inuocamus
ut ab hijs uasis or
namētis misterijs
que tibi offerūt fa
muli tui omis spē
inmūdus confusus
longe discedat ⁊ p
tuam bn̄ ✠ dictio

nem in adiusum et
ministium sci alta
ris & ecclie tue scifi
cate ꝑmaneant ꝑ
xpm. R. Amen. Alia
Omps̄ bndictō.
et misicors ds
qui ab. Requir. s.
de altar ꝯsecratōe.
De bndictōe uasc
li ꝑ eukaristia ꝯden
da fabricat. Adiu
torium nrm in noie
dni. Dns uobcū. Ore
mus. Oratio.
Oremus frēs
dilectissimi ut
omps ds uasculum
hoc ꝑ corpore filij sui
dni nri ihu xpi in eo
condendo fabricatū
bn✠dictionū sue
grē dicare dignetur.
ꝑ eundem. R. Amē.
De bndictōe casiar
ꝑ reliquijs et alijs

sctuarijs cōfuādis.
Bndcō capsar ꝑ re
liquijs & alijs scua
rijs cōdendis & fuā
dis fit hoc modo. Ad
iutorium nrm in no
mine dni. Dns uob
cum. Oremus. Orō.
Oremus dilec
tissimi nobis
deum prem omipo
tentem ut qui omā
ꝑ unigenitum filiū
suū in uirtute spc̄ sci
ualde bona creauit
ipe nob indignis i
adꝯsecratiōez hanc
capsar reliquijs scō
rum suor ꝯdendus
paratoz rorem grē
sue clement infun
dere dignet. ꝑ eunde
dnm. n. i. x. fi. suuz
qui cū eo vi. et reg.
deus una cū eodez
spu scō. ꝑ oia scl'a sc

cula or. Dominus vo
biscum. Sursum
corda. Gras agam᷒
dño deo nro. ppho.
que dicit̄ iunctis
manib᷒ ante pectus.

Vere dignum ⁊
iustū est equū
et salutare. Nos tibi
semp ⁊ ubiq; grās
agere. Domine scē
pat' omīps ecne deus
Et inextimabil'. ds
ineffabilis ds mirā
et deus totius cōso
lationis qui moysi
famulo tuo p̄cepisti
ut iux̄ exemplar qd̄
ei in monte demon
strasti. archam de li
gnis imputribilib;
cōstrueret ⁊ eam de
auro mūdissimo cir
cumdaret in qua
urna aurea m̄na
celesti plena cū tabu
lis testi digito ma
gestatis tue cōscrip
tis in testimonium
futuris generatoīb᷒
seruari deberet. Qui eciā
q; nūc sc̄is earū sa
cratis intelligenda
manifestasti dum
corpus unici filii
tui ope spc̄ scī de in
corrupta uirgine cō
ceptum et aīa rōna
li uiuificatū omni
plenitudīe refecisti
te supplicit' implo
ramus omīpc deus
pr̄ dñi nr̄i ihu xpi
ex quo omīs pater
nitas in celis ⁊ i tr̄a
noīatur ut hec ua
scula scōrum tuor
pignorib᷒ p̄parata
eisdem sc̄is tuis int
cedentib᷒ celesti be
ne ✠ dictione per
fundere digneris.

Quatenus qui hor
proxima requirunt
ipsis intercedentibus
cuncta sibi adversan
cia atque adversitate supe
rare: et omnia commode
profutura habundan
cia largitatis tue me
reantur invenire. Et
sicut illi despirante
spiritualium nequicia
rum versucias cavere.
et humanitus acquisi
ta tormenta non solum
contempnere. sed etiam
penitus evincere xpo
domino confortante potu
erunt. Ita ipsorum me
rita venerantibus. et
reliquias humiliter
amplectantibus: contra
dyabolum et angelos
eius. contra fulmina
et tempestates. contra
corruptum aerem et
mortes hominum. vel

animalium. contra fures
et latrones. sive gen
tilium incursiones
contra malas bestias.
et serpentium atque rap
tandum diversissimas
formas contra malorum
hominum adversationes
pessimas corde sanctorum
tuorum precibus complacatus
dexteram invicte po
tentie tue ad repul
sionem nocivorum et de
fensionem proficuorum
semper et ubique propicius
ostendere. Per eundem et c.
R. Amen. Oremus. Oratio.

Domine deus
omnipotens qui ut
murmura
compesceres et sacerdo
cium aaron tibi pla
cidum comprobares vir
gam eius aridam com
probare germinare et
flores fructiferos p

ducere fecisti eandē
q; in archa testamti
p signo virtutis tue
poni iussisti sic ⁊ nob
eodem p̄sagio xp̄m
in ara crucis ac fru
ctum crisma a resurre
ctione florescē et in
ecclia nouissimo tē
pore suscitandū siu
p mortem die ac i
nocte fructificare de
demonstrasti te q̄s
indulgentissime ge
neris humani pui
sor. ut hec uascula scō
rum tuor receptacu
lo prepata ita gratu
ita gr̄a scificees ut i
ubicūq; in tuo noīe
plata fuerint in tēce
dentib; hitator tuo
rum nītis cuncta
adūsa depellas ⁊ mo
llifices ⁊ omīa utilia
mollifices atq; custo
dias quatinus fide
les tui magnitudīs
sine numero sitate
bn̄fitiorū tuorū in
parte modica reliq
arum integra scōr;
corpa se pcepisse gra
tulentur etiā p tēpo
ra loca ipōr pcib; im
pensa ad etīna cū eis
gaudia possidenda
fiducialit̄ animent̄.
Per eudem ⁊c. R̄ Amen.

Ultimo aspgat eum aqua bn̄dicta. E De bn̄dictōe cibor seu umbraculi altaris.

Bn̄dictio ciborij seu umbraculi altaris fit hoc modo. Adiuto rium nr̄m in nomie dni. Dn̄e exaudi. Dn̄s uobiscum. Oremꝰ. ꝑphō.

Oremus. fratr̄ k mi dominum rectorem ac gubna

torem omnium sclo͞r
qui p̄iudicium pplx
tam sui pollicēri di
gnatus est quia in
quacūq3 die ꝯūsus
fuerit impius ab im
pietate sua et fecerit
iudicium oēs iniqui
tates eius oblivione
erit. ut in memor oi
um delictor ⁊ facino
rum iuuētutis igno
rantie sue temerarie
p̄uaricationis istud
instrumētum ad ho
norificētiam nomis
sui cōpactum placi
dus ac misicors illr
stratione uultus sui
bn̄ ✠ dicere ⁊ scīfica
✠ re dignetur. p. do.
nrm ihm xp̄m ⁊c. Q̄
cū eo uiuit. ℟ Amen.
Oremus. Oratio.
Omps sempitne
deus qui fideli

famulo tuo moysi
p̄cepisti ut duos che
rubim sup archam te
stamenti collocaret
quā extensis ad alte
ptegent
ūsis uultibꝰ in ppicia
torium qs ineffabilē
clementiā tuam ut
hoc tegimē uenerandi
altaris tui in quo ipē
unicus filius tuus
dns nr ihs xp̄c qui ē
ppiciatio pro peccati
nr̄is fidelium manibꝰ
iugit' imolat' et sub
quo scōr tuor corpa
ueraciť fuerit archa
testam̄ti tui recepta
cula uidel3 mādator
spc̄ sci requiescit. p
eundem cōsbstancia
lem tibi filium qui
factus es nobis et
rescificatio ⁊ redemp
tio in uirtute spc̄ ue

ntatis immersa anti
qui hostis falsitate
cum satellitibus suis
depulsa cum omnibus
ornamentis ad ipsum
miraculum ptinentibus
uel ab alio dependenti
bus. aut circa eam suppositi
ti tua ben ✠ dictione
pfundere ac consecrare
atque adornare ne pi
gnora sanctorum ac ro
boranda sine multi
plicanda uota fide
lium tuorum diuino
tempore consecrare digne
ris annuente eodem
domino nostro ihesu christo fi
lio tuo qui tecum vi.
et reg. in vni. ℟ Am.

Ultimo aspgat eum
aqua bndicta. De
bndictione tabule an
uel post altare collo
cande. Tabula que
post uel ante altare
collocatur hoc modo
bndicatur. Adiuto
rium nostrum in nomine
domini. Dns uobiscum.
Orc. Oro.

Deus omnium
sanctificato
rum et
bndicto
rum actor omnipo
tentiam tuam supplici
ter exoramus ut si
hanc tabulam tuo
sacro altari fidelium
tuorum studio appli
candam omni exple
ta spirituali gratia
tue ben ✠ dictionis
munere sanctitatis officio
copiose infundas. p.

Ultimum aspergat
eum aqua benedicta.
De benedictione
baptisterii siue lapis
fontium.

BEnedictio
baptisterij
siue lapi
dis fonti
um fit h
modo. Adiutorium
nrm innomie dni.
Dns uobiscum. Orems.
OMps sē Oro.
Opitente deus
baptisterium h salu
tis eterne celesti uisita
tione dedicatum et
spe tui illustratione
scifica ut quoscumq;
fons iste lauaturus
est trina ablutione
purgati omniumq;
delictorum suorum indul
gentiam consequantur.
P xpm. Orems. Oro.
Multiplica dne
benedictionem
tuam et spe sci munere
fidem nram corrobo
ra ut qui in hec flu
enta descenderit in
libro uite ascribi me
reantur. P dnm nrm.
In unitate eiusdem etc.
R. Amen. Ultimo aspergat
gat cu aqua bndicta.
De bndictione signi
seu campane.
Signi seu ca
pane bene
dictio que
fit ante q
eleuatur in altum fit
hoc modo. Eps uel sac
dos paratus amictu
stola pluuiali mitra
simplici et baculo pa
storali. In primis aqm
bndicat hoc modo. R
Nam in primo dicitur.
hy. vii. ps. Miserere mei
deus sm magnam.
Deus in nomine tuo.
Miserere mei ds misere
mei. Deus misereatur
nri et bndicat. Deus i ad

v miserere mei

uitorum. Inclina
dnie. Deinde aqua be
nedicit' simplicit' p
ut fit in dieb' dnicis.
Re. ß. in tractatu de
ecclie dedicatōe sub
pme aque bndictōe
et illi bndictioni a
que additur hic se
qus bndicto. Orem'.

Benedic ✠ Orō.
Domine hanc
aquam bndictione
celesti 7 assistat super
eam uirtus spc sci ut
cum hoc uasculū ad
i uitādos filios ecce
pparatum in ea fint
intinctum ubicumqz
postmodū sonuit i
cius fim tus procul
recedat uirtus insi
diancium, umbra fan
tasmatum, incursio
turbinum, pcussio ful
minū, lesio tonitru-

orum, calamitas
tempestatum omisqz
sps pcellarum 7 cum cla
gorem illius audie
rint filij xpianorum
crescat in eis deuotō
nis augmentum ut
festinantes ad pie
matris ecclie gremi
um cantent in ecclia
scōr canticum nouū
in laudes scōr defe
rente in sono tube p
conium modulatō
nem organi et sua
uitatem timpani i
iocunditatē cymbali
depcante dnm celi
pcelentib' et pomib'
neccesis suis quatin'
inuitare ualeat in
templo scō suo sine
obsequiis 7 precib'
multitudinem ex
citus anglor et int
cedentib' omnium scōr

dicendo In nomine patris + et filij + et spiritus sancti +. Hec commixtio salis et aque efficiatur salutare sacramentum.

mentis impetrare quod poposcerint mereatur. Saluator mundi qui. R. Amen. Post hec pontifex uel sacerdos mittat sal in aqua et deinde dicat orationem. Deus inuicte uirtutis etc. ut ibi sequitur. Qua dicta lauatur campana totaliter cum aqua benedicta et interim dicitur psalmus Lauda anima mea. Usque in finem psalterij. ea igitur lota et tersa fit in ea crux cum oleo sancto et dicitur. Oremus. Oratio.

Deus qui per moysen sanctum legiferum famulum tuum tubas argenteas fieri precepisti quas dum leuite tempore sacrificij clangerent sonitu dulcedinis populus monitus ad te adorandum fieret preparatus et ad celebranda sacrificia conueniret quarum quoque clangore hortatus ad bellum tela prosterneret aduersancium presta quesumus ut hoc uasculum sancte tue ecclesie preparatum a tuo spiritu sancto per nostre humilitatis seruitutem sanctificetur ut per illius tactum et sonitum fideles inuitentur ad sanctam matrem ecclesiam et ad premium supernum et cum melodia illius auribus insonuerit populorum crescat in eis deuotio fidei et amor spiritualis procul pellatur omnes insidie inimici fragor grandinum procella turbinum impetus tempestatum temperentur infesta tonitrua ue

torum flāma — fiat salubrit̄ ac modera tim suspensa ꝓster nat aerias potestat̄ dext̄a tue uirtutis ⁊ ut h̄ audientes tinti nabulū tremescant ante scē crucis in eo depictū uexillū/cui flectit omē genu terestrium celestium et infernor. Q̄d ipē dn̄s nr̄ ih̄s pr̄estare dignetur qui absor ta morte ꝑ patibulū crucis regnat igl̄ia dei patris cum eo ⁊ spū scō. pomia scl̄a sclor. ℞ Am. Tunc extergit cū lintheo mundo dicens. ⁊ Antyphonam.

Vox domini sup aquas multas ds magestatis into nuit dn̄s sup aquā multas. ℣. Vox dn̄i in uir tute tu.a. Dicat̄ quid quid sequit̄ in ps. us̄ in finē. post h̄ faciat ⁊ deforis cum oleo scō xii. cruces et de intus cū crismate. iiii. dicē in qualibet cruce.

Consecretur ⁊ sc̄i ficetur signum istud in noīe patris et filii et spc̄ sancti. ⁊ In honore scī tal' par ✠ tibi ℞ Am. Deus

multas in ps afferte d

dicat hanc orationē.
Oremus. Oratio.
Omnipotens sempiterne deus qui ante archam federis per clangorem tubarum muros lapideos quibus cingebatur adversantium exercitus cadere fecisti, tu hoc tintinabulum celesti ✠ benedictione perfundere. purificare sanctificare et consecrare digneris ut ante sonitum eius effugiant ignita iacula inimici percussio fulminum impetus lapidum lesio tempestatum, ut ad interrogationē propheticam. quid est tibi mare quod fugisti suis motibus cum iordane retroacto fluente respondeant. a facie domini

mota est terra a facie dei iacob. Qui convertit petram solidam in stagnum aque et rupem in fontes aquarum. Non nobis domine non nobis sed nomini tuo da gloriam super misericordia tua. Ut cum presens hoc vasculum sicut reliqua altaris vasa crismate tangitur et oleo sacro sacro unguitur tua benedictione ✠ sanctificetur. Et quod ante aut metalli specie non potest fieri dignum fiat tua benedictione perfusum. Ut quicumque ad sonitum eius convenerint ab omnibus inimici temptationibus liberentur in corpore, et a pravis cogitationibus mundentur in mente semper fidei ca

tholice documenta
sectentur atque tue
cōsiliationis grām
percipere mereantur.
Saluator mūdi q̄ cū
R. Amen. Cōsequēt
ponātur in thuri
bulo ignis ⁊ thim
iama thus ⁊ mirra si
hēri possunt ⁊ thuri
bulum sic sb̄ poātur
signo ut totum fu
mum recipiat ⁊ can
tatur. Antiphām.

Deus in sancto
tuo quis deus
magnus sicut d̄s

ps. Viderunt
te aque d̄s
uiderunt te
noster. et timuerunt.
Et dicatur quod sequitur
usque in finem. ps. Glo
ria patri et filio. Oreē
Deus ōps dn̄a Orō.
tor xpē cui se
cundum carnis as
sumpcionē dormi
ēti in nauī dn̄i ob
orta tempestas ma
ria conturbasset te ppi
tius excitato ⁊ impe
rante tranquilla fuerit tu
necessitatibus populi
tui benignus succur
re tu hoc tintinabu
lum spū sc̄i rore perfun
de ut ante sonitum
illius semper fugiat
bonorum inimicus. ⁊
Inuitetur ad fidem
ppl's xpianus hosti
lis terreatur exerci

tus scō confortetur ī do
mino p illud pplš
euocatus. atqȝ sicut
p damiticam cy
tharam delectatus
desup descendat sps̄
scīs. atqȝ ut samue
le cum gero agnū
mactante in holoca
ustū tuū. Rex eternū
impy fragor aurā
turbam repulit ad
uersariam ... ta dir
huius uasculi soni
tus transit sup nu
bila ecclīe tue. Con
uentum tuū fuet
manus anglica fru
ges credentiū mēte
et corpora saluet p
tectione sempitnā.
p te ihū xpē. qui ui
uis et regnas. in uni
tate eiusdem. R. Am.
Postea dr̄ euanglīm
scdm lucā. Intrauit

dn̄s ihs in quoddā
castellum. Require
in festo assumpsionis.
Ultimo pducat signū
crucis sup illud. De
bn̄dictione muneris
qđ in ecclīa offertur.

Munus i
qđ in ec
clesia of
fertur h
modo
bn̄dicitur. Adiutori
um nrm in nomīe
domini. Dn̄s uobcū.
Oremus. Oratio.
Deus cuius ūbo
et potentia fcā
sunt omīa cui dono
pcepimus que adi
uite remedium pos
sidemus. te supplicē
obnixis pcibꝰ eroga
mus ut de sede ma
iestatis tue hunc ob
lationi fidelium scā

ficator accedat. Suscipe de manu famulorum tuorum munus oblatum quod a tua clementia benedictum munus huius sacrificii maneat consecratum. Fiat hic in conspectu tuo libenter accepta sicut dona abel alumpni tui vel melchisedech munera t[ibi] placuerunt oblata. Et quia ob honorem tui amoris ecclesiam tuam sumus intuiti decorare obsequiis tui eis domine magna propriis compensa ut devotionem eorum accipiens peccata dimittas. fide eos repleas. indulgeas foveas misericordia protegas. adversa destruas. prospera concedas habeant in hoc seculo bone actionis documentum caritatis studium sancti amoris effectum et in futuro cum sanctis angelis adipiscitur perpetuum regnum. Per dominum nostrum. R. Amen.

Ultimo aspergat illud cum aqua benedicta. t

De benedictione panis populo incedia vel in festo ascensionis distribuendis.

Benedictio panis que fit dominicis diebus priusquam sacerdos dicat in missa. per quem hec omnia vel post missam populo distribuendi fit hoc modo. Adiutorium nostrum in nomine domini. Dominus vobiscum. Oremus.

Domine Oro.
Ihesu xpe panis
angelorum panis ui
uus et eterne uite bn
+ dicere digneris i
panem istu sicut be
nedixisti .v. panes
in deserto ut omes ex
eo digne gustantes
inde corporis et aie
desiderabilem perci
piant sanitatem. p. xp
dnm nrm. R. Amen.
Alia orati . . . . o.
Domine sce pr
omps eterne ds
bn + dicere digneris
hunc pane tua sca ꝛ
spuali bndictioe ut
sit omibꝫ sumetibꝫ
salus metis ꝛ corpis
ac cotra omis morbos
et uniusas inimico
rum insidias tu tu.
p dnm n. ihm xpm
filiu tuu pane uite
qui de celo desce
dit ꝛ dat uitam ꝛ sa
lutem mundo ꝛ tecu
eum spu sco. p omia
scla sclorum. R. Ame.
In festo uo ascēsio
nis dni ul' pent ul'
pentecos. s'm more
quorda locor panis
paupibꝫ distribuēd'
benedicit' hoc modo.
Processio ei ordinata
cruce thuribulo ce
reis et aqua bndicta
pcedentibꝫ uenit sol
lempnit' cantando
qd libuit ad locu ubi
totus panis ē catia
tus et sacdos ul' pon
tifex sit ibi paratus
amictu sr pelicio ul'
alba pluuiali albi co
loris mitra ꝛ baculo
pastorali. Et dyacon'
et sbdyac. cu dalma
tica et tunica colois

ea iste. Alii uero ministri cum superpelliceis. Eis ergo in pulpito seu medio loco manentibus dyaconus benedictione petita dicit euangelium secundum iohannem. Abiit ihesus trans mare galilee. Require in dominica. Letare ierusalem. Quo finito post in ferior inchoat scola prosequente. Antiphonam.

De quinque panibus et duobus piscibus satiauit dominus quinque milia hominum.

Qua dicta dicit. V. Dispersit dedit pauperibus. V. Beatus qui intelligit super egenum et pauperem. V. Numquid panem potest dare. R. Aut parare mensam. Inde. V. Pluit eis manna ad manducandum. R. Et panem celi dedit eis. V. Cibauit illos ex adipe frumenti. R. Et de petra melle saturauit illos. V. Manducauerunt et saturati sunt. R. Et desiderium eorum attulit eis. V. Panem angelorum manducauit homo. R. Misit eis cibaria in habundantia. V. Domine exaudi orationem meam. V. Dominus uobiscum. Oremus.

Oro. Dne sce pater
etc. Alia oro. Domine
ihu xpe. ut s. Et mox
aspgit panē cū aqua
benedictionis. Et De
bndictōe agni et alia
num carnium i pascha.

Enedic
tio agni
et aliar
carniū
i pascha
fit post missam hoc
modo. Adiutorium
nrm in nomine dni.
Dns vobiscum. Oremus.
Deus uniuse. Or.
carnis qui noe
et filiis suis de mu
dis et in mūdis aīa
libus precepta dedisti.
quique sicut olera h'
barum humano ge
neri quadrupedia
munda ede pmisi
sti qui agnum in
egypto moysi et pplo
suo in vigilia pasche
comedere pcepisti. i
In figuram agni dni
nri ihu xpi cuius san
guine omia primo
genita tibi de mūdo
redemisti et angelo
in nocte illa omne
pmogenitum i egip
to percutere pcepisti.
servās pplm tuum
agni sanguine pre
notatum dignaris
qs domine ds omps
bn✠dicere et sci✠
ficare has ouiū siue
agnū mūdaz carnes
ut quicumque de tuis
fidelibus ppls ex eis
comederint omni
bndictione celesti
et tua repleti plep
in gra sacientur. P
dnm. R. Amen. Et
mox aspgat aqua

bñdicta. Bñdictio casei. lactis. 7 mellis in pascha.

Benedictio casei. lactis et mellis i pascha fit hoc modo. Adiutorium nrm in noie dni. Dns nobiscu. Oremus. Oratio.

Benedic dne has creaturas casei lactis 7 mellis 7 famulos tuos fonte perhempni quos sps ueritatis et renutim eos de hoc lacte et melle et caseo. Tu eni dne promisisti patribus nris abraham. ysaac et iacob dicens introducam uos in terram pmissionis terram fluentem lac 7 mel. Coniunge dne famulos tuos spu caritatis et pacis sicut coniunctum est hoc lac et mel in xpo ihu dno nro. Qui tecu uiuit. Ultimo aspgatur aqua bñdicta.

De bñdictione uuarum.

Uuarum bñdictio que in festo trasfiguratois dni in missa peursq dicatur in canone. p quē h oia 7c. fit hoc modo. Oratio.

Benedic + dne hos nouos fructus vue quos tu domine rore celi et inundantia pluuiarum et tēporu serenitatis

atque

atq; tranquillitatis. a
ad maturitatem per
ducẽ dignatus es ⁊
dedisti eos ad usus i
nros cum gratiarum ac
tiõe pcipe. In noĩe do
mini nr̃i ihũ xp̃i per
quem hec omnia. ⁊c̃.
Et aspgat eum aqua
bndicta. De beñ
dictione nouorum
fructuum. oratio.
Benedic ✠ dñe
hunc nouũ fruc
tuum arbor̃ ⁊ pr̃a ut q̃
ex eo in tuo sancto no
mine uescente corpo
ris ⁊ anime sanitate
pciantur. p. dñm.
nr̃m. Et aspgantur i
cum aqua bndicta.
De bndictione ⁊
impositiõe cilicij. ii
Benedictio ⁊ impo
sitio cilicij sim firmis
inunctus ul̃ etiam
quib; alius sanus il
lud recipe uoluerit i
fit hoc modo. Ad iu
torium nr̃m in noĩe
domini. Ostende nb̃
domine misericordiã
tuam. Dñe exaudi
õronem meam. Do
minus uobiscũ. Ore
mꝰ. Oro.

mnipotẽs
⁊ misericõ
deus q̃i
pecoribꝫ
pietatis tue misericor
diam querentibus
hoc indumento ues
titis miam ⁊ uenia
tribuisti oramus cle
mentiam tuã ut hoc
indumentũ qd̃ uo
catur cilicium. bñ
✠ dicẽ ⁊ scĩ ✠ ficarẽ
digneris. ut quicũ
q; eo pro pccis suis
indutus fuẽt ⁊ mia

implorauerit sanita
tem corporis ac uem
am ꝛ indulgentiam
tue mie ꝯsequatur.
Per xp̄m dn̄m nr̄m
℟. Amen. Bene
dictio cineris. Oro.
Deus indulgē
tie deus pieta
tis ꝛ misericordie q̄ ni
niuitis cinere ꝛ ci
licio indutis ꝛ mia
tiam clamantibus
subuenisti. exaudi
nos ꝓpicius ut hanc
creaturam cineris i
quo peccores indul
gentiam tue mie i
plorantes utuntur
bn̄ ✠ dicē ꝛ sc̄ifica
tionis tue grām fr̄
cuum infundē digne
ris ut quiquis illis
aspsus puluere fue
rit indulgentiā ꝛ re
missionem cūctorꝫ

ate pio domino pci
pere mereatur delic
torum. P xp̄m dn̄ꝫ
nr̄m. ℟. Amē. Dic
extendat in tra cili
cium ꝛ de cine bn̄dc
to sup illd a sac̄dote
fiat crux ꝛ aque bn̄
dictionis aspsio ꝛ sr̄
illud ponatur in fir
mus ul' aliud. Dein
fiat crux cum ꝛ cin
ere sup pectus illis
ꝛ dicat. Recordare
quia cinis es ꝛ in ci
nere reūtens. Et ru
rsus sac̄dos dicit i
ad illum. Placeant
tibi cinis ꝛ cilicium
ad testimoniū pnie
ante deum in die iu
dicij. Et ille respon
dit. placent. Et tūc
sac̄dos sup imponēs
Apud cilicū dic.
A dominū mia est

& copiosa apud eum redemptio ita enim lapsis hominibus subuenit. ut non solum per batismi & confirmationis gratiam sed etiam per penitentie & unctionis medicinam spes humanus uite reparetur eterne.

Infirmus respondet. Deo gratias. R. Deinde benedictione & inpositione crucis proficiscentium in subsidium terre sancte. C Si quis proficisci desideras in subsidium terre sancte crux ubi ponenda hoc modo dicitur & ei imponitur. Benedictio crucis. Adiutorium nostrum in nomine domini. Oremus.

Oratio. Omnipotens sempiterne deus qui crucis signum pretioso filii tui sanguine dedicasti. quique per eandem crucem filii tui domini nostri ihesu christi mundum redimere uoluisti. & per uirtutem eiusdem crucis uenenum humanum genus ab antiqui hostis cyrographo liberasti te suppliciter exoramus. ut digneris hanc crucem propria pietate benedicere ✠ & celestem ei uirtutem et gratiam impertiri. ut quicumque eam passionis & crucis unigeniti tui sanguinis signum ad tutelam corporis & anime super se gestauerit celestis gratie plenitudinem in ea & munimen ualeat uite benedictionis acc

cipere 7 quem ad mo
dum uirgam aaron
ad rebellium pfidiã
repellendam bndixi
sti ita 7 hoc signum tu
a dextera bndicas 7 ꝯ
oms diabolicas frau
des uirtutem ei tue de
fensionis impendas.
ut portantib; illud ai
me pariter 7 corpis pro
spitatem conferat sa
lutarem 7 spu alta ui
cis dona multiplicet
p eundem xpm. De
inde sup recipientes
cruces oratio.

Dne ihu xpe fili
dei uiui. qui es i
uerus 7 omnipotens
deus splendor 7 yma
go pris 7 uita eterna
qui tuis discipulis a
seruisti. ut quicumq;
uult post te uenire se
ipm abneget 7 suam

crucem tollens te seq
tur. qs immensam cle
mentiam tuam ut h
hunc famulum tuũ
qui iuxta ũbum tuũ
se ipm abnegare suã
crucem tollere 7 te se
qui desiderat 7 ad tuũ
pperare sepulcrũ sep
7 ubiq; protegas. et
a piculis oibus eruas
7 a uinculo pcco2 ab
soluas acceptiq; uo
tum accepti deducas
opatum. tu dne qui
es uia ueritas 7 uita.
7 inte spantium forti
tudo eius qs iter bn
disponas 7 psp a ꝯtra
concedas ut int pniti
seculi angustias. tuo
semp auxilio guber
netur. Mitte ei dne i
anglm tuum raphae
lem qui tobie come
fuit in itinere suo. 7

cuiusq; p[at]rem a corpis
cecitate liberauit. ut
in eundo et redeundo
sit ei defensor contra oes
uisibiles et inuisibile
hostis insidias et oez
mentis et corpis ab eo
cecitatem repellat. i
Qui cum deo p[at]re. R.
Amen. Post hec im
ponit illi crucem dicē
Accipe signū do.
crucis. In nomi
ne pris et filii et sp̄c sci
in figuram crucis
passiōis et mortis xp̄i
et ad tui corpis et aīe i
defensionem ut diui
ne bonitatis gr̄e. post
iter expletum saluus
et emendatus ad nos
ualeat remeare. Per
dnm. R. Amen. Ulti
mo aspgat illum cum
aqua bndicta. De
bndictiōe baculi et pe
re seu scarpelle pere
grinor. Si quis a
pegre proficisci uolu
erit baculi eorū et pe
hoc modo bndicent.
Deus in adiutorium
meum intende. Dn̄e
ad adiuuandum me
fes. et c. oremus. oro.
Dn̄e ihu xp̄e rede
mptor mundi qui
uerbum dei p os apli
tui pauli innotuisti
nō hr̄e nos hic ma
nentem ciuitatem i
ʒ futuram debere hic
semp inquirere q̄q;
btis aplis precepis
ti ut euntes ad p[re]di
candum uerbū dei.
uirgas tm̄ sumerent
te suppliciter deprecam̄
ut digneris has scar
pellas siue peras. p
tui nomis amore ad
instar humilis arma

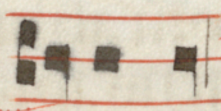
ture lateri applicanndas. et hos sustentationis baculos benedicere ✠ quatenus portantes eos in peregrinationis signum et suorum corporum sustentationem celestis gratie plenitudinem meis munimen ualeant tue benedictionis percipere. et quem ad modum uirgam aaron ad rebellium iudeorum perfidiam repellendam benedixisti. Ita et hos famulos tuos per hec insignia que ad honorem et reuerentiam apostolorum tuorum petri et pauli. uel sancti iacobi assumere cupiunt de manibus nostris et ad eorum limina ueneranda importare. bene ✠ dicas et ab omnibus peccatis absoluas. ut in die iudicii. in parte me ad dextera collocari. R. amen

Oratio.

Omnipotens sempiterne deus humani generis reformator et auctor qui abraham per puero tuo precepisti. ut exiret de terra natiuitatis sue. et iret iter quam ei demonstrare. nec non et populum israeliticum uidere ito ad te adorandum multis prodigiis uenire fecisti. hos quoque famulos tuos ad apostolorum tuorum petri et pauli uel iacobi uolente limina properare in semper et ubique protegas et a periculis omnibus eruas et a nexibus peccatorum absolues. tu domine qui es uia ueritas et uita et in te sperantibus fortitudo eorum

q̃s iter bñdi disponas
⁊ p̄spera eis cuncta ꝯ
cedas ut int̃ omnes
s̃cli p̄ntis angustias
tui semp̄ auxilio pro
tegantur. Mitte eis
dñe angl̃m tuum de
celis quem thobie
famulo tuo comitē
dedisti in itinere suo.
ut ubicumq; fuerint
sit eis defensor ꝯtra
hostes uisibiles ⁊ inui
sibiles. ⁊ ꝯ oīns diabo
licas ⁊ humanas insi
dias quatenus diui
no suffragio robora
ti. aīe pit(er) ⁊ corꝑe
ualeant incolumes
ad ꝑpria remeare. P(er)
xp̄m dñm nr̃m. ℟.
Amen. Postea asꝑ
gat aquam bñdicā
sup scarpselam ⁊ ba
culum ⁊ tradit illi di
cens

Accipe has scarp
cellas ⁊ hos bacu
los habitum ꝑegrina
tionis nr̃e. In noīe
pa ✠ tris ⁊ filii ✠ et
sp̄c sci ✠ ut ꝑ eam
mereamini accipere
in hoc sclō remissioē
omnium peccor. ⁊ in
futuro ꝯsortiū btōr
atq; ad limina scōrū
quorū ꝑgere cupitis
feliciter ꝑuenire ⁊ ꝑ
acto itine ad nos inco
lumes remeare. ℟.

Et tunc cātatur antiph ona:-

Euntes

ibant ⁊ flebant

mittebant semina

...In conspectu tuo domino. kyrieleison. Xpeleison. ps. Kyrieleison. pr nr. Et ne nos in temptationem. ℣ Salvos fac domine servos tuos. ℣ Mitte ei domine auxilium. ℣ Esto eis domine. ℣ Fiat misericordia tua domine. Oremus.

oro.

Deus infinite misericordie et magestatis immense nec spacia locorum nec intervalla temporum ab hiis/ iis quos tueris abiungit adesto propitius famulis tuis in te confitentibus et per omnem quam iturisunt viam. dux eis et comes esse digneris nichil eis adversitate noceat. nichil difficultate obsistat cuncta ei salubria cuncta sint prospera ut sub ope dextere tue quicquid iuste expetierint desiderio celeri consequantur effectu. Per dominum. Ultimo aspergat illos cum aqua benedicta. Et benedicit illos cum signo crucis

De officio quod agitur eis qui redeunt de peregrinatione. Eis qui de peregrinatione redeunt hoc officium agitur primo dicitur antiphona.

Benigne fac domine bonis et rectis Qui confidunt. kyriel. xpel corde. ps kyriel. pr

nr. Et ne nos. V. Ostē
de nobis domine. V.
Fiat mia tua dñe sup
nos. Oremus. Oratio

O Ue sum
omnips
tens ut
hus fam
ulis tui
quos incolumes de
itinere sco redire feci
sti. quicquid sibi cari
us fragilitatem siue r
p uisum. uel auditum
in pudicum aut p co
lloquia otiosa siue ali
is quibuscumq; mo
dis ōtra tuam iustiti
am comiserunt tu sci
ssime pr misicordit
indulgeas 7 dimittas
7 eos illesos ab omni
impugnatiōe diabo
lica custodias 7 tuis
semp facias deuotis
inherere mandat. P

xpm dnm. Oremus. Oro.
DEus qui iustifica
impium 7 nō uis
mortem peccor mage
statem tuam suppliei
ter deprecamur. ut hos
famulos tuos de tua
mia ōfident celesti p
tegas benignus auxi
lio. 7 assidua ptectiōe
ōserues. ut tibi iugit
famulent. nullis tēp
tationibus a te sepa
rentur. P xpm dnm
R. Amen. V. Dñs t
uobiscū. Bndicam⁹
dño. Bndicat nos u
omps ds pr ✠ 7 filius
✠ 7 sps ✠ scs. R.
Amen. De bndi
ctione noue domus
Noua domus hoc
modo bndicitur. In
grediens enim sacerdos
cum superpellicio 7 sto
la 7 aqua bndicta. In

choat antiphaꝝ. Asp
ges me. ps. Miserere
mei deus. Aspgens i
totam domum. Q
fco. dicit. V. Dne ex
audi oronem meaꝝ
Dns uobiscu. ores.

Exaudi nos. oro.
domine sce pr
omps etne deus. et
mitte digneris scm
anglm. 7c. alia. oro.

Te deum prem i
oipotentem su
pplicit exoramus ut
pro hac domo. 7 pro
eius hitatoribȝ ac re
bus ut eam bn ✠
dicē 7 scificare. ac bo
nis omnibȝ ampli
are digneris sicut i
te sbiectam 7 deside
ria uoti eoru ad effe
tum tue misationi
pducas. ad introitu
ergo nrm. bn ✠ di
cē 7 sci ✠ ficare 7
dignare hanc do
mum sicut bndi
cē dignatus es dom
um abrahe. ysac 7 ia
cob 7 intra parietem
domus ipi9 angli. 1
tue lucis inhabitēt
eamqȝ 7 eius habita
tores custodiant. p
dnm nrm. R. Amē.

Ultimo aspgat eam
cum aqua bndicta

De bndictione
nauis. Nauis be
nedictio fit hoc mo
do. Ad iutorium nrm
in nomine dni. Do
minus uobiscum.
Oremus. oratio.

Ropici
are dig
nare do
mine i
suppli
cationi

bus nris ꝛ bn ✠ dic
nauim istam dextera
tua sca. ꝛ oms qui in
ea uenturi sunt sicut dig
tus es bn ✠ dicere
archam noe ambu
lantem in diluuio ꝛ
abrae. ysaac. ꝛ iacob.
Porrige eis domine
dexteram tuam sicut
porrexisti bto petro
ambulanti supra ma
re. ꝛ mitte scm ange
lum tuum de celis q
liberet ꝛ custodiant
eam semp a periculis
uniuersis omnibꝰ qꝫ
in ea erunt ꝛ ea fam
ulos tuos repulsis
aduersitatibꝰ portum
semp cursumqꝫ tran
quillo tuearis tran
sactis qꝫ riteqꝫ pfec
tis negociis omnibꝰ
iterato tpre ad ppria ta
cum gaudio reuoca
re digneris. P d. n.
Et aspgat eam cum
aqua bndicta. ¶ Bn
dictio noui putei.

Supplices dep
camur
dne tue
clemē
tiam magestatis. ut
aquam putei huius
celesti bndictione sci
✠ fices ꝛ ad comu
nem uite usum con
cedas esse salubrē.
sic ab eo omnē im
diabolice potestatis
fugare digneris ut
cuncti ex ea bibentes
tes tibi s'uiendo iug
is sospitatem dulce
dine pociantur. Per
dominum nostrum
¶ Bndictio noue
arce. ¶ Bndictio i
noue arce primo ei

aspgatur tota cũ aq̃ bñdicta. Postea sacdos incipit. Adiutorium nr̃m in nomine. Dñe exaudi. Dñs uobiscum. oremus. or.

Multiplica qs domine in hac area frumenti dona tua ⁊ sicut fidelib; tuis. a e xx. aq; sexagesi͞s centesimum fructu; donare consueuisti. ita ⁊ famulis tuis p̃ntibus tp̃e uberius i tue libtatis dona largire ⁊ sup eam uirtutem tue bñdictiois infunde. P dominũ. R. Amen.

Bñdictio in peste animalium. Rubrica:-

nimalia egrotantia hec modo bñdicuntur. P̃mo aspgantur cum aqua bñdicta. Et postea i dicit. Adiutorium nr̃m. Dñe exaudi. Dñs uobiscum. ore͞. oro.

Misericordi am tuam domine supplices exoramus ut hec animalia que grani infirmitate uexantur. In nomine tuo atq; tue bñdictionis uirtute sanentur extiguatur omnis diaboli potestas. ne ulterius egrotent. tu eis domine sis deffensaculum uite ⁊ remediũ sanitatis. Qui uiuis ⁊ regnas deus. Per ⁊c. R. Amen.

De benedictio͞e salis que datur animanibus ipsis:-

D Eus in
visibil'
7 inexti
mabil'
pietatem tuam per
scm̃ ac tremendum
filij tui nomen sup
pliciter deprecamũ
ut in hanc creaturaz
salis bñedictionez
7 potentiam invisi
bilis opationis ĩfũ
das 7 animalia que
in necessitatibus hui
nis tribuere dignat'
es. Cum ex eo accep
int vl' gustaverint bn
dictiõe 7 scĩficatione
tua ab omni egritu
dinis 7 lesionis ĩcur
su te protegat. te cu
stodiat. P dñm.

De bñdictiõe armor
R. R̃.
A morũ
7 vexilli
bellica bñdictio fit hoc
modo. Adiutorium
nrm̃ in nomine dñi.
Dñs vobiscũ. Et cuz
spũ tuo. Oremꝰ. Orõ.
S Ignaculũ 7 bñ
dictio dei oĩpo
tentis pa ✠ tris 7 fi
✠ lij 7 sps̃ sc̃i ✠ cti ut
sup hec arma 7 super
induentem ea quibꝫ
ad tuendam iustitiã
induantur rogantes
te dñe deus ut illum
ptegas 7 defendas.
Qui vivit 7 regnat. a
R̃. Amen. Oremus.
D Eus oĩps in Orõ.
cuius manu vic
toria plena ↄsistit. u
Cuiq₃ ꝗ david ad ex
pugnandũ rebellem
goliam vires mira
biles tribuisti. clem
tiam tuam humili p
ce deposcimus ut hec

arma alisica pietate
ben✠dicere digneris
et concede famulo tuo
N. eadem gestare cu-
pienti ad munimen
ac defensionem sancte ma-
tris ecclesie pupillorum
et viduarum contra in-
visibilium et invisibili-
um hostium impu-
gnationem ipsis libere
et victoriose utatur.
Per xpm dominum nostrum.
R. Amen. Benedictio gladii. rubrica

Benedicere digneris
quesumus domine
enses i-
stos et hos famulos
tuos qui eos te inspi-
rante suscipere desi-
derant. et pietatis tu-
e custodia muniat
et illesos custodiat.

Per dominum nostrum. R. Amen.
Alias benedictiones
armorum. Re supra
de novo milite faci-
endo. Benedictio
vexilli bellum. oratio.

Omnipotens sempiterne deus
qui es
cunctorum
benedictio et triumphan-
tium fortitudo respi-
ce propicius ad preces
humilitatis nostre ut
hoc vexillum quod be-
llico usui preparatum
est celesti ben✠dic-
tione sanctifica et contra
adversarias et rebel-
les nationes sit va-
lidum. tuoque muni-
men circumceptum
sitque inimicis xpia-
ni populi terribile atque i-
n te credentibus solli-

dam entium et uictori-
e certa fiducia. tu es i
deus qui conteris be
lla et celestis presidii sp
antibus inte prestas i
auxilium. Per dominum.
num. R. Amen. Ulti
mo aspergat eum cum
aqua benedicta. In
traditione uero uexilli
Accipe ita dicat
uexillum celes
ti benedictione sanctifica
tum. Sitque inimicis
populi christiani terribile. ac
det tibi gratiam dominus ut
ad ipsius nomen. et
honorem. cum illo hos
tium cuneos potenter
penetres incolumis
et securus. R. Amen.
Tradendo autem illud
uexilli ferro det ei os
culum pacis. Benedictio generalis ad omne
id quod uelis:-

Benedic domine creaturam istam N. ut sit remedium sa
lutare generi humano
et presta per inuocationem
sancti nominis tui ut i
quicumque ex causis eo
sumpserint uel usi fue
rint salutis anime et
corporis suscipiant sa
nitatem. Per dominum. R.
Tercia pars in qua
quedam ecclesiastica of
ficia inseruntur. Et
primo ordo. feria quarta
in capite ieiunii.

In capite i
eiunii
sollempniter
penitentes
ex institu
tione agathensi. consilii
de ecclesia eiciunt hic in.

Penitentibus enim
quibus secundum ius uel
consuetudinem p gra
uioribus criminibus
sollempnis est peni
tentia imponenda.
hac die quasi hora .iii.
conueniant ad eccliam
cathedralem in uilib
uestibus et uultibus ad
terram demissis quo
rum nomina scribi
debent accipientes
penitentiam. iuxta
modum culpe a pe
nitentiario epi uel a
ab hys quibus hoc
officium deputatum
est. et postea omnes
emittuntur et manent
ante fores ecclie. Et
interim pontifex decan
sexta paratur amic
tu alba stola pluuia
li seu capa et mitra si
plici. et baculo pasto
rali. Ministri etiam
parantur et benedicit
cineres que in quib
dam eccliis fiunt de
ramis benedictis pre
teriti anni si habent
hoc modo benedicunt
Incipit enim ante al
tare scola prosequente
an. Exaudi nos. Re
supra. .inti. ordo ad
consimil uel sine celle ps
Saluum fac. Gloria
patri Et repetitur. an.
Deinde dicit. Dns i
uobiscum. oremus
oro. Omnipotens i
sempiterne deus pat.
Re. inde. ec. sec. or
Omps sempiterne deus
qui inimicis. Re in
missali. Feria .iiii. in
capite Jeiuniorum
Deus qui | oro.
non mortem sed
penitentiam desitde

ras peccorum fragili
tates conditionis huma
ne benignissime respi
ce. et hos cineres quos
causa preferende hum
ilitatis atque promere
de venie corporibus
nostris imponi decer
nimus bene ✠ dicere tua pieta
te digneris. ut qui nos
cinerem esse et ob pra
uitatis nostre meritis in
pulueres reuersuros
cognoscimus peccatorum
omnium ueniam et
premia penitentibus
repromissa misericor
diter consequi mereamur.
Per dominum nostrum.
R. Amen. Oremus Oratio.

Omnipotens sempiter
ne deus qui pri
mo homini transgre
dienti mandatum.
nec confitenti peccatum proprium
de meruisset

quod tutus esset et morio
nem reuertentur. te sup
pliciter exposcimus
ut paras nobis pecca
nia tibi uiuacit confiten
tibus et da ut per impo
sitionem huius cine
ris ueniam consequa
mur. et de peccato ad ius
ticiam. de corruptione
ad incorruptionem.
de morte ad uitam
peruenire mereamur a
eternam. Per christum dominum nostrum.
R. Amen. Oratio.

Deus qui humi
liatione flecteris
et satisfactione placa
ris. aurem tue pieta
tis inclinato precibus
nostris et capitibus ser
uorum tuorum hor
cinerum aspersione a
tractos effunde propiti
gratiam tue bene ✠ dicti
onis ut eos et spiritu co.

punctionis repletorum
et que iuste postula
uerint efficaciter tribu
as. et concessa perpetua sta
bilitate manere intac
ta decernas. Per dominum nostrum.
R. Amen. Cineribus
benedictis pontifex cum
ministris precedentibus
scola et toto clero cru
ce aqua benedicta et du
obus cereis precedenti
bus egreditur ex
choro circa medium
ecclesie ubi parata est si
bi sedes tunc clerus
coram eo diuiditur
in duos choros hinc
inde uersus ualuas ec
clesie statim ordinan
dos. Et quilibet archipre
sbiter nominatim uocat pe
nitentes sui archipres
biteratus. Illi uero omnes
ingressi cum candelis
accensis in manibus
prosternunt se cum lacri
mis in ecclesie pauimen
to coram episcopo. In utroque
choro. Tunc unus ar
chipresbiter aspergit eos
genua flectentibus a
qua benedicta. Alter uero
archipresbiter sequens
uel ipse pontifex impo
nit cineres super capi
ta singulorum dicens:
Memento fili quia
pulvis es et in
pulverem reuerteris.
Age penitentiam ut
habeas uitam eternam.
Et tunc quilibet debet
extinguere candelam
suam. Quo facto ponti
fex incipit. a. Ne remi
niscaris domine. Et mox
super faldistorium ac
cumbit. Ministri etiam
et totus clerus et ipsi pe
nitentes prosternuntur
ad terram. Et pro illorum

absolutione dicunt . vij. psalmos penitentiales. quos chori dy ancti dicunt alternatim. Et dicitur letania quam require sub ordinatione subdiaconi. Qua finita episcopo et clericis surgentibus cantatur ipsa. antiphona.

Ne reminiscaris domine delicta nostra uel parentum nostrorum neque uindictam sumas de peccatis nostris.

Tunc pontifex dicit super penitentes. Kyrieleyson. xpeleyson. kyrieleyson. Pater noster. Et ne nos inducas. Saluos fac seruos tuos et ancillas. Mitte eis domine. Nichil proficiat inimicus in eis. Esto eis domine. Domine deus uirtutum conuerte nos. Domine exaudi orationem meam. Dominus uobiscum. oremus. Oratio.

Exaudi domine preces nostras et tibi confitentium parce peccatis ut quos conscientie reatus accusat. Indulgentia tue mi

fationis absolutam p xpm dnm nrm. R. Amen. Oremus. oro.

Preueniat hos fa mulos tuos et ha famulas tuas quesu mus dne mia tua ut oms iniquitates cor celeri indulgentia i deleantur. P xpm. i

Oremus. oratio.

Adesto supplica tionibus nris nec sit famulab; tuis clemetie tue longinqua miseratio tua sana uulna corq; dimitte pcca. ut nullis a te iniquitatib; sepa ti tibi dne semp uale ant adherere. P. xpm.

Deus deus nr oro. qui offensione nra non uinceris s; i satisfactione placaris respice qs ad hos fa

mulos et famulas tu as qui se tibi peccasse grauit confitentur. tuu est enim absolutione criminum dare et ueni am pstare pccantibus qui dixisti te pniten tiam malle pccorum quam mortem. Concede ergo dne ut tibi pem tentie excubias cele brant et correctis ac tibus suis confeni sibi a te sempitna gaudia gratulentur. P dnm nrm. R Amen. His premissis expletis surgunt penitentes i Et faciat eis pontifex smonem ostendens qualiter adam ppt sui pccm eiectus est de i padiso et multa ma ledicta in eum cum gesta sunt. et qualit illius exemplo ipi

De ecca

de eccl'a ad tempus ei
ciendi sunt. Quo fc̄o
accipiat unum ex pei
tentibus p dextam ma
num. & alii peitentes i
oms se invicem simi
lit manibus tenente
candelas in manibus
accensas bn̄t subse
quent eum & ita eiciat
eos de eccl'a cum lacri
mis dicens :--

Ecce eicimus vos
hodie a liminib'
s(an)c(t)e matris ecclie ppt̄
pecca & scelera vr̄a o(m)ps
deus faciat nos cum
fructu pnitentie redi
ti. R. Amen. Et inte
rim scola insequens
cantat. Responsum.

In sudore vultu

tui vesceris pane
tuo dixit dominus
ad adam donec re
vertaris in terram de qua
sumptus es. Quia
pulvis es & in pul

uerem reůtens.

pro eo qđ audisti

uocem uxoris tue

plusquam me ma

ledicta tra in ope

rio in laboribus i

comedes panem ex

ea. ps Quia. Rm.

Ecce adam quasi

unus ex nobis fac

tus est sciens bo

num ⁊ malum. Vi

dere ne forte sumat
de ligno vite ⁊ viu
at in eternum. Fe
cit dn̄s ad tunicam
pellicceam ⁊ induit
eum ⁊ ait. ps. Videte

Gloria patri.
Et sic eis ecclesiam ex
tra electis ⁊ ian̄ valu
as flexis genibus ge
mendo manentibus
pontifex in limine ho
stij stans moueat eos
q̄d de dei mīa nō des
perent: Sz ieiunijs ⁊
orōnibꝫ elemosinis
⁊ alijs bonis opibus
inuigilent ut dn̄s ad
fructum ve penitētie
eos pducat. Q̄d q: fe
ria v. cene dn̄i redeat
qm̄ tunc ī scām eccīaz
reducentur quā usqz
tunc ingredere non
presumant. Et mox
pontifice cum proce
ssione ad chor redē
unte value ecclie an

oculos eorum clau
duntur. ¶ His ex
pletis hora quasi no
na pontifex parat se ad
missam loco tñ plane
te recipit pluuiale ⁊
imponit cineres ca
pitibus cleri ⁊ ppli ⁊
ipse primo illos recip°
de manu alicuius archi
psbri ul' sacerdotis. Dy
aconus semp aquã
bndictam sup quēq;
spgentem. Et fit pro
cessio publica prece
denti clero ⁊ sbsequē
te pplo cum anti'. ad
hoc statuti. Qua ex
pleta intrat uestiari
um ⁊ assumpta plan
ta pcedit in missã or
dine suo.

rdo in
quinta
fria cene
domini
in qua sacramentum
sacri corporis ⁊ sangui
nis ab ipso dño ihu xpo
institutum est. ¶ Pri
mo lauantur pedes
pauperibus. ¶ Secundo
sollempniter peitentes
reconciliantur. ¶ Ter
tio crisma ⁊ olea cō
ficiantur. ¶ Quarto
fit mandatū. ¶ Pri
mum itaq; circa hor
am tertiam. pontifex
paratus siuelit cū am
ictu ⁊ alba sine mitra
⁊ baculo egreditur
de sacristia cū canoni
cis ⁊ clericis ⁊ intrat i
capitulum ubi parati
sunt .xiij. paupes. la
uans flexis genibus
cuiusq; unum pedem.
⁊ tergit ⁊ osculatur. Et
mox osculatur cuiusq;
manū porrigens illi
elemosinam arbitrio

suo. Dum hec fiunt
scola cantat antiph.

Suscepimus ds
miam tuam i medio
templi tui secũdum
nomen tuum deus
sic ⁊ laus tua i fines
tre iustitia plena est

dextera tua. ps. Beati
immaculati. Gloria
patri. Et repetitur anti
phona. Qua dicta in
choatur. A. Ne remini
scaris. Hec cum in trac
tatu precedenti ⁊ di
cuntur. vij. ps. penitia
les. Quibus dictis i
cantatur ipa antiph.
Ne reminiscaris. Pre
missis itaq; expeditis
dicit pontifex. Kyrie el.
xpe el. kyrie el. pr nr. ⁊ ne
nos. V. Tu mandasti
mandata tua domine
R. Custodiri nimis. V.
Tu lavasti pedes dis
cipulorum tuorum. R.
Opa manuũ tuarum
ne despicias. V. Dñe
exaudi orõnẽ meã. ⁊
V. Dñs vobiscũ. Orem⁹

Adesto dñe orõ. quesumus offõ fuitutis nr̃e & qꝛ tu i discipulis tuis pede lauare dignatus es ne despitias opa manuũ tuarum que nobis retinenda mandasti. ut sicut hic nobis & a nobis. exteriora abluuntur inquinamenta. sic a te omnium nrm̃ interiora lauentur pccã. Qđ ipse pstare digneris. Qui uiuis & regnas deus R. Amen. Hec autẽ forma lauandi pedes post dieby singulis i obsuari. Incipiendo a prelatis antiphõa. Ne reminiscaris. His expletis ipi paupes reficiuntur. Scdo loco locis pauperum pa pedibꝫ rexilliantur

penitentes quibus ab eccã sollempniem agere penitentiam iniunctum est. Quum capite ieiuniorũ de ipa eiecti fuerint. Ait ei pp̃ innocentius. De penitentibꝫ qui sive i exgrauioribꝫ sive ex leuioribꝫ ꝯmissis penitentiam genit. sinulla intueniat egritudo v. fria ante pascha eis remitendõ. Romane i ecclie ꝯsuetudo demõstrat. Si uo quis i negritudine inciderit. atqꝫ usqꝫ ad desperationem deuenit ei ante tps pasche relaxandum ire de seculo. ii atqꝫ comunione decedat. Vigilijs quoqꝫ v. antĩ. Penitentium reconciliatio fit non p manum ipositiõez

que inuocationem
sci sps opatur. R p il
lam que dignos pni
tente fi fructus acq
rit 7 sce comunionis
restitutione proficiati.
¶ Sane in quibusdam
eccli(si)js peitentibus ma
ne iussu epi an fores
ecce extius humilit
constitutis. unus sacer
dos in aliquo altari i
eisdem foribus proxio
n celebrat missam u
cuius introitus est. a
Misereris omnium
Re fria. iiij. cinerum
R. Misit de celo. Re
fria. iiij. Re fria. iiij.
ante dnicam de pas
sione. epistola. Leua
mini 7 mundi. Euua
gelium. Erant appin
quantes ad ihrim. Re
dnica. iiij. post pent.
off. Sicut i holocau

stum. com. Amen di
co uobis. Re dnica
xxiiij. post pent. Mi
ssa itaque si dicatur ex
pleta. mox sacerdotes
quibus impositum est
penitentium confessione
audire audiant illas
ul in ecca ul in alio lo
co ad hoc deputato. 7
c. qualiter intrans acta
quadragessima se ge
serunt. Qualiter ne in
iunctas si peitentias
obseruauerit diligent
inquirant. 7 notata
fideliter referant noia 7
annos penitentie ac
delicta. 7 circumstantias
singulorum ut sit cum
hora requisitionis i
aduenerit quod de sin
gulis pontifical cen
seat auctoritas clare
scat 7 uniuersorum cas li
berius 7 expedicius

decénere possit. audi
tis itaq3 confessioi
bus. eps ante horam
sextam examinat cu3
sacerdotib3 ipsis diligē
ter qui digni sunt reco
siliari. qui non. Deinde
paratus cum amictu. al
ba. stola. pluuiali mi
tra simplici 7 baculo i
pastorali siue mani
pulo ministris etia3
7 in sup. iiij. subdiac
paratis. 7 uno diac.
de antiquioribus induti
to sollēpnit. 7 etiam
uno archidiacono i
cum amictu alba et
stola. siue dalmatica
ꝓstnit se sup faldisto
rium corā altari dicē
cum p̄fatis ministri
7 clero. vij. ps. penia
les 7 letaniam. Hec su
pra sb ordinatiōe sb
diaconi. penitentes

iio tunc ante fores i
eccle nudis pedibus
ad ꝓstrati manent te
nentes in manibus
cereos extinctos. Cū
q3 in letania dictū fu
erit. Omnes sci patriā
che 7 ꝓphe orate pro
nobis. Et idem a cho
ro Resum exitent i
paululum sbsistitur.
7 tunc pontifex mittit
ad penitent. duos sb
diaconos candelas
accensas in maibus
ferentes qui cū ad pō
tam peruenerint. stant
in limine hostij eleu
atis manibus ostē
dunt illis candelas
accensas cantant a
antiphonam.

Viuo ego dicit

dominus nolo mō
tem pccoris sed ut
magis conuertatur
7 uiuat.
Quia finita mox extinguit ipsas candelas coram illis. et reutuntur ad locum suum 7 proceditur ī letania cumqꝫ dictū fuerit. Omnes sci u mātires orate. p nobis. Et idem a choro responsum extitit 7 tunc mittit ad illos alios duos sbdiaco

nos simul modo cum candelis accensis. Q' in lumine hostij. constituti canteant. añ.
Dicit dñs penitē
tiam agite appiqua
bit enim regnum
celorum.
Et mox extictis candelis ut prius reutuntur ad locum suum 7 pceditur in letania usqꝫ ad. Ad agnus dei. Tunc pontifex mittit ad illos ullum senem diaconū

induttum ut supra cū
magno cereo illumi
nato. Illo igitur in li
mine hostij constituto
cantat antiphonam

Leuate capita
uestra quia appi
quabit redemptio
uestra.

Et tunc i
accendun
tur cande
le peniten
tium ex illo cereo. A
Cereus autē ipse nō
extinguuntur. Sed dy
aconus cū eo accen
so reuitatur. et tūc dr

in letania. Agnus
dei qui tollis pecca
mundi pce nob dñe.
Et alia usq; in finem
Quo dicto pontifex
ab accubitu surgens
cum ministris et clero
cruce thuribulo cere
is et omni appatu pre
cedentibꝫ egreditur
extra chor. et pato sibi
quasi in medio ecce
faldistorio sedet res
piciens ad hostium
ecce. clero p choros
usus ipm hostiū ab
utroq; late disposito
seriatim. Tunc unus
archidiaconus patꝰ
ut pmissum est stans
in limine hostij excel
sa uoce in tono lectio
nis dicit ad illos ante
hostium foris stante
State in silentio au
dientes attente. In

Dicto itaq: silentio ui
tens se ad pontificez
dicit simili' in tono i
lectionis.

Adest o ueneṙ pō
tifex tps accep
tum. dies ppiciatiōis
diuinum & salutis hu
mane. quo mors iṫi
tum. & uita eťna acce
pit principium. quā
do in uinea dñi sabba
oth sic nouor plāta
tio facienda est. ut i
purgentur execratio
uetustatis. Quamui'
enim ad uitam boni
tatis & pietatis de ni
chil tpr̄s uacet nūc
tñ & largior p indulgē
tiam est remissio diu pec
catorum & copiosior
p grām assūptio rena
scentium augetur re
genetandis crescim9
reūsis & lauant aque

etiam & lauant lacrimē
Inde est gaudium uo
catorum huic letitia
de absolutione peni
tentium. Inde est qđ su
pplices tui postea quā
in uarias formas cri
minum neglectu man
datorum celestium et
mor p babilium tras
gressione ceciderint
humiliati atq: pstra
ti p fetica ad deum uo
ce clamant dicentes
peccauimus cum prīb'
nrīs impie egimus i
iquitatem fecimus i
miserere nrī dñe mise
nrī. & euuangelicam
uocem non frustrato
ria aure capientes.
Bti qui lugent. quo
niam ipsi ɔsolabunt'
Manducauerunt sic
scriptum est panem
doloris. lacrimis u

stratum ligaverunt cor suum. luctu corpus suum afflixerunt ieiuniis ut animarum reciperent quam perdiderant sanitatem. Unicum itaque est penitentie suffragium. quod et singulis prodest et omnibus in communione succurrit.

His dictis pontifex surgens accedit cum ministris ad hostium ecclesie. clericorum choro se non movente. et instans in medio hostii facit eis brevem orationem de clementia divina et de venie promissione dicens qualiter mox in ecclesiam reducentur et qualiter vivere debeant. Quo facto cantat antiphonam.

Venite venite venite filii audite me timorem domini docebo vos.

Qua dicta diaconus ex parte penitentium stans dicit pro eis. Flectamus genua. Levate. Et episcopus secundo dicit eandem antiphonam. Venite venite venite filii. Et diaconus iterum dicit. Flectamus genua. Levate. Et mox episcopus tertio repetit premissam antiphonam. Venite

uenite uenite. Deinde ingreditur ecclesiam stans infra hostium distans ab illo spatio conuenienti. et tunc archidiaconus inchoat et prosequitur. antiphona.

Accedite ad eum et illuminamini et facies uestre non confundentur. ps. Benedicam dominum. Qua incepta penitentes ingredientes infra hostium ecclesie currunt ad pedes pontificis et sicque prostrati flentes iacent donec premissa antiphona et ps. complentur. Quibus expletis unus archipresbiter dicit in tono lectionis.

Res integra meis apostolice pontifex quicquid diabolo suadente corruptum est. et orationum tuarum patrocinantibus meritis per diuine reconciliationis gratiam fac homines proximos deo ut qui antea in suis sibi prauitatibus displicebant nunc iam placere se deo in regione uiuorum deuicto mortis sue gratulentur auctore. Et pontifex. Scis illos reconciliatione fore dignos. Et ille respondet. Scio et testificor esse dignos

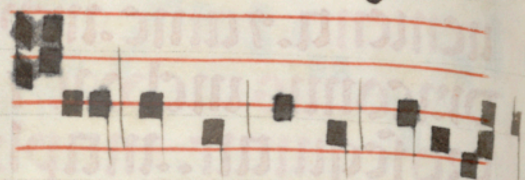
Et tunc alter diacon̄
dicit leuate. Quibus
surgentibꝫ. Pontifex
accipit unum ex illis
p manum omnibus
aliȷs se similit̄ ad man̄
tenentibus. Tunc ar
chipresbr̄ dicit alta u
uoce. V̄. Iniquitates i
meas ego cognosco.
R̄. Et pcc̄m meū ꝯtra
me est semp. V̄. Auerte
faciem tuam a pcc̄is i
meis. R̄. Et omnes
iniquitates meas dele
lle. V̄. Redde michi le
ticiam salutaris tui. R̄.
Et sp̄u principali cō
firma me. Quo dicto
pontifex inchoat cū
scola antiphonam.

Dico uobis ga

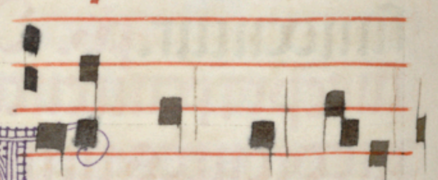
udium est angelis

dei super uno pc̄co

re penitentiā agēte.
Qua dc̄a trahit illum
quē manu tenet & ille
alios ducēs eos usqꝫ
ad faldistorium in
medio ecclesie prius
comuni patrum et ibi
stans super scabelluꝫ
ꝯuersus ad illos ge
nua flectentes incho
at antiphonam.

Oportet te fili

gaudere quia frater
tuus mortuus fue
rat et reuixit perierat
et inuentus est.
Qua dicta dicit in
modum orationis
Omps sempitne
deus nos absol
uat ab omni uinclo
pccorum. ut habeati
uitam etnam et uiua
tis. P dnm. ic. R.
Amen. Deinde dicit
sup illos uoce medi

cri iunctis manibus
ante pectus.
Per omnia secla se
culorum. Dns u
uobiscum. Sursum
corda. Gras agamus
dno deo nro. Vere di
gnum et iustum est a
equum et salutare. u
Nos tibi semp et ubi
qz gras agere. Dne sce
pr omps etne deus.
p xpm dnm nrm. Q
omps genitor ineffa
bilit nasci uoluisti i
ut debitum ade tibi
psolueret etno patri
mortemqz nram sua
intficeret. et uulnera
nra in suo corpe ferret
nrasqz maculas san
guine suo dilueret.
ut qui antiqui hostis
corrueramus inuidi
et ipsius resurgeremus
clementia. Te p eu

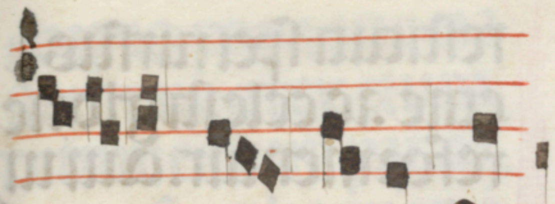
dn̄e supplices rogam̄
ac petimus ut p alior
excessibus nos digni
ens exaudire. qui p
nr̄is non sufficimur
exorare. Tu igit̄ clem̄
tissime dn̄e hos fam
ulos tuos quos a te i
speruerunt flagitia a
ad te reuoca pietate i
solita. Tu namq; nec
achab. celestium hu
miliatione despexisti
S; in iudictam debitā
p telasti. Petrum quo
q; lacrimantem exau
disti. clauesq; post i
modum celestis reg
ipi tradidisti. Et cōfi
tenti latroni eiusdē
regni premia promi
sisti. Ergo clemētissīe
dn̄e. hos pro quibus
preces tibi fundimus
clemens recollige et
tue ecc̄ie gremio red

de ut nequaquam. de
eis ualeat triumphāe
hostis. s; tibi reconcili
liet filius tibi coequa
lis. emundetq; eos ab
omni facinore. ⁊ ad
sue sacratissime cene
dapes dignetur admi
ttere. sicq; sua carne ⁊
sanguine reficiat ut i
post huius uite cursū
ad celestia regna p̄ou
cat. Qd̄ sequitur dic̄
plane legendo. Ihūs
xp̄s filius tuus dn̄s
nr̄. ℟. Amen. Prepha
tione finita pontifex
sup faldistorium et i
ministri sup tapeta ⁊
clerus ⁊ pp̄ls ad t'ram
pst'nunt cātor īchoat
scola p̄sequente. a'. ⁊ ps̄ se

que
nte
s

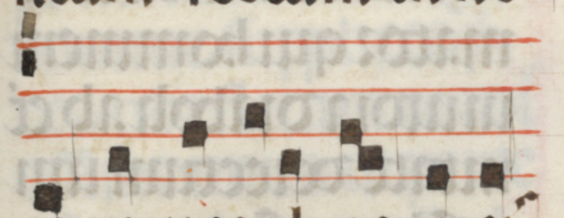
A Oz mundum

cora in me deus spi

ritum rectum in no

ua in uisceribus mei
ps. Miserere mei de
us secdm. ps. Miserere
mei deus qm. ps. Mi
serere mei deus mise
rere mei. Quibus fi
nitis pontifex ab ac
cubitu surgens dicit
sup penitentes. Kyri
eleison. xpe el. kyriel.
Pr nr. Et ne nos. Dne
nō secdm pecca nra. R.
Ne memineris iniqta
tem. R. Converte dne
usquequo. R. Saluos
fac servos tuos. R. Esto
eis dne. tur. for. R.
Mitte eis domine a
uxilium. R. Domi
ne exaudi orationē
meam. R. Dns uobis
cum. Oremus. oro.
Adesto dne supp
licationibus nris
et me qui etiam miser
icordia tua primus
indigeo clementer ex
audi. ut quem non
electione meriti. sed do
no gre tue constituisti
operis huius ministrum
da fiduciam tui mun
eris exequendi et ipse in
nro ministerio qd tue
pietatis est operare.
Per xpm dnm. Oremus
Presta quesumus
dne huic famulo
tuo dignum penitē
fructum ut eccle tue
cuius integritate

deuiant peccando ad
missorum reddantur
innoxii ueniam cōse
quendo. P xpm. Oremus

Precor domine
tue clementiam
magestatis ac nomi
nis. Ut hus famulis
tuis pecca 7 facinora i
sua confitentibus ueni
am prestare. 7 preteri
torum criminum ui
cula relaxare digne
ris. qui humeris tuis
ouem perditam redu
xisti ad caules. 7 pu
blicani preces confe
ssionem placatus ex
audisti. tu etiam dn̄e
famulis tuis placare
tu horum precibus i
benignus assiste ut i
confessione flebili
p manente clemētiā
tuam celeriter exorent
sctis ac sacris altaribus

restituti spei rursus i
eterne ac celesti glorie
reformentur. Qui ui
uis 7 regnas. Oremus

Deus huma | Oro.
ni generis benig
ssime conditor 7 mi
sericordissime refor
mator qui hominem
inuidia diaboli ab eter
nitate deiectum uni
ci filii tui sanguine re
demisti. Uiuifica hos
famulos tuos quos
tibi nullatenus mo
ri desideras. 7 quos i
reliquisti deuios assu
me correptos moue
ant pietatem tuā do
mine hor famulorum
tuorum lacrimosa u
suspiria. tu eorum i
edere uulneribus. tu
iacentibus manum
porrige salutare ne
ecclia tua aliqua sui

corpis portione uiolretur. ne grex tuus detrimentum patiatur. ne de familie tue dampno inimicus exultet. ne renatos lauacri salutari mors secunda possideat. tibi ergo domine supplices preces tibi fletum cordis effundimus tu parce confitentibus. ut sic in hac mortalitate peccata sua te adiuuante defleant. Quatenus in tremendi iudicii die sententiam eterne dampnationis euadant. et nesciant quod terret in tenebris quod stridet in flammis. atque ab erroris uia. et ad iter reuersi iusticie nequaquam ulterius ultra uulneribus sautientur. sed integrum sit eis atque perpetuum et

quod gratia tua contulit et quod misericordia tua reformauit. Per christum. oremus.

Deus misericors deus clemens qui secundum multitudinem miserationum tuarum peccata penitentium deles. et preteritorum criminum culpas uenia remissionis euacuas respice super hos famulos tuos. et remissionem sibi omnium peccatorum suorum tota cordis deuotione poscentes deprecatus exaudi. In noua in eis piissime pater. quicquid terrena fragilitate corruptum uel diabolica fraude uiolatum est. In unitate corporis ecclesie tue membrorum per fectam remissionem restitue. Miserere domine gemi

tum. Misere lacrima
rum. et non habentes
fiduciam. nisi in tua
mia ad sacramentum
reconsiliationis ad i
mitte. Per xpm. do. n.
Magesta orem. or
tem tuam suppli
ces deprecamur ops
etne deus ut hys fa
mulis tuis longo sca
lore pnie maceratis i
mssationis tue ueiam
largiri digneris. ut u
nuptiali ueste recepta
ad regalem mensam
unde electi fuerant m
cantur mtrone. Per
xpm dnm. orem. oro
Dominus ihs xps
qui totius mundi
pcca sui traditione atqz
immaculati sanguis
effusione dignatus e
expurgare quinqz di
scipulis suis dixit. u

quecumqz ligaueritis
sup terram erunt ligata
et in cel' et quorum u
numero qme quamuis
indignum et pccorem
ministrum tn ee uolu
it. Intercedente dei geni
trice maria. et bto mi
chaele archangelo et
sco petro aplo cui da
ta est potestas ligandi
atqz soluendi. et omi
bus scis ipe nos abs
oluat sci sui sanguinis
interuentione. qui
in remissionem pccorum
effusus est ministrum
meum ab omnibus
pccis nris quecuqz i
aut cogitatione aut
locutione ul' opatione
negligent' egistis at
qz uinculis pccorum
nrorum absolutos p
ducere dignetur ad ce
lorum. Qui uiuit et

Regnat

regnat etc. Tunc pontifex aspergit eos aqua benedicta et thurificat eos dicens.

Excurge qui dormis et exurge a mortuis et illuminabit te xpistus. Ultimo dat eis indulgentiam prout sibi placuerit. Oratione data manibus elevatis supra illos extensis dicat. Precibus et meritis beate marie etc. Indulgentiam et remissionem etc. Ultimo benedicat eos dicens. Benedicat vos omnipotens deus pater et filius et spiritus sanctus. R. Amen. Benedicat vos. Tertio loco crisma et olea conficiuntur. Hac itaque die in toto orbe terrarum crisma conficitur. Dominus enim ihesus xpistus postquam cum discipulis cenavit

et eorum pedes lavit crisma conficere docuit. Ipsam quidem pedum locionem sicut fabianus papa memoris significat beatissimum quod sancti crismatis unctione perficiatur. Singulis itaque annis hoc sacramentum hac die est est innovandum. quia novum est sacramentum. et vetus in ecclesia concremandum. Hec profecto a sanctis apostolis cor suscepimus. accepimus. Nec sancta romana ecclesia et anthiochena atque apostolorum custodit hoc constantinopolitanum. Ierosolimitanum. Alexandrina et ephesina ecclesia tenent.

Et mane itaque mansionarii que ad crismatis consecrationem necessaria sunt parent. videlicet tres ampullas oleo

mundissimo plenas
quas in sacrario ponant
et diligenter custodiant.
unam ad oleum infirmo
rum. Secundam ad oleum
cathecuminorum. Tertia
quoque maior fit ad cris
ma et hec cooperiri debet
de panno serico albo. et
Alie autem ampulle de se
rico alterius coloris sit
cooperte. Et pontifex vero
de balsamo provideat ha
bendo. Sane hora quasi
vi. reconciliatis iam pe
nitentibus pulsant cam
pane, sicut fieri mos est
in diebus sollempnibus
ut omnes conveniant
ad ecclesiam in qua debet
crisma consecrari. Et tunc
pontifex dicta prius vi.
facit sermonem ad populum
de crismate confectione.
Vel si maluerit post evangelium hoc fiet. Quo facto

intrans sacrarium dicat
ad nonam parans se
ad missam cum sollempni
oribus vestibus albi
coloris. pro reverentia cris
matis parant se etiam
ministri, et insuper omnes
archidiaconos. et vii.
presbiteri. vii. diaconi ad
minus. vii. subdiaconi
et acoliti et alii necessarii
cum vestibus eiusdem
coloris videlicet sacerdo
tes cum casulis dya
conicum dalmaticis.
subdyaconi cum tu
nicis acoliti et alii cum
albis et aliis indumen
tis ordini suo congruen
tibus. Tunc cantor incho
at introitum scilicet Nos
autem gloriari. ps. Deus
misereatur nostri. Cumque
cantor inceperit. Gloria
patri. quod tamen ecclesia ro
mana non dicit. Tunc

pontifex cum tota pre
missa processione sollem
ni et cum cruce euuan
gelio. Ceroferariis du
obus thuribulis et incen
so procedit ad altare et dicitur.
Gloria in excelsis deo. Sed
quando non conficitur cris
ma nec. Gloria in excel
sis deo nec. Credo in unum
deum. nec. Ite missa est.
dicitur. Et missa soli
to ordine prosequitur usque
ad locum illum canonis
Per quem hec omnia domine
semper bona creas. Et pa
rantur hostie pro illis
qui communicare uoluit
et prosequenti die reser
uari debent. Priusquam
ergo antistes uerba ipsa
dicat descendit ad sedem
sibi paratam in presbi
terio ab oposito alta
ris iuxta gradus per
quos ascendit a cho
ro in presbiterium et ante
ipsam sedem uersus alta
re paratam et mensam map
pis ornata. et sedet super
sedem ipsam circumstan
tibus ministris respicientibus
ad altare habens mensam
ipsam ante se. Sacerdo
tes uero parati et post eos
dyaconi et subdyaconi per
choros in utroque latere
uersus altare seruati ma
nent dispositi. Tunc
unus archydiaconus
alta uoce clamat ter
dicens in tono lectionis.
Oleum infirmorum. Et
mox unus subdyaconus
et duobus acolitis hinc
inde deductus a sacra
rio ueniens baiulat sol
lempniter ampullam in
qua est oleum quod con
secrari debet ad ungen
dum infirmos et ener
gumenos quod apostolus

debet offerre presentans
illam eidem archidiacono
et dicens plena voce.
Oleum infirmorum. Et
archidiaconus presentat
illam antistiti ad benedi
cendum collocans eam
coram episcopo super mensam
supradictam. Tunc pon
tifex se erigens exorci
zat et benedicit illud dicens
quasi legendo mitra de
posita et voce dimissa i
ta tamen quod a circumstantibus
audiri possit. qui similiter
tacite eadem dicere exor
cizare et benedicere debent.
Incipiens absolute sine.
Dominus vobiscum. Exor
cismus olei infirmorum.

mitra deposita

Exorcizo te immun
dissime spiritus omnisque
incursio sathane et omne
fantasma. in nomi ✠
ne patris et fi ✠ lii et spiritus
✠ sancti. ut recedas ab hoc
oleo. ut possit effici u
nctio spiritualis ad cor
roborandum templum
dei vivi et in eo possit
spiritus sanctus habitare per nomen
dei patris omnipotentis
et per nomen dilectissimi
filii eius domini nostri
ihesu christi. Et nulla alia
conclusio fit in fine nisi
quia respondetur. Amen.
In quibusdam tamen ecclesiis
ista concluditur. Qui ve
nturus est iudicare etc.

Benedictio olei infir
morum que similiter dicitur
eadem voce. Dominus vob
iscum. Et cum spiritu tuo.
Oremus.

Emitte quesumus
domine
spiritum tuum
sanctum para
clitum de celis in hanc
pinguedinem olive
quam de viridi ligno r

Ungenti gustanti tangenti

producere dignatus es. ad refectionem mentis et corporis ut tua sancta benedictione ✠ sit omnibus hoc unguentum (salubre) celestis medicina tutamen mentis et corporis ad evacuandos omnes infirmitates et omnes dolores omnemque egritudinem mentis et corporis. Unde unxisti sacerdotes reges prophetas et martires tuos. sit crisma tuum perfectum (nobis) domine a te bene ✠ dictum ✠ permanens in visceribus nostris. In nomine domini nostri ihesu christi. *Nulla alia conclusio fit in fine nisi quod respondetur. Amen. In quibusdam tamen ecclesiis concluditur ut supra. Quibus expletis oleum ipsum eo modo quo aportatum fuit ad sacrarium reportetur et diligentissime conservetur. Tunc pontifex rediens cum ministris ad altare. ceteris in ordine suo manentibus. lotis prius manibus dicit.* Per quem hec omnia etc. *Et in missa usque ad benedictionem episcopalem sollempnem procedit que est.* Benedicat nos deus qui primogeniti filii sui etc. *Qua finita et dicto.* Et pax eius sit semper nobiscum. *et responso.* Et cum spiritu tuo. *Absistitur nec cantatur. Agnus dei. nec communio. donec crismatis consecratio finiatur. Sed tunc pontifex solus communicat. et mox dyaconus cooperit cum sindone super altare hostias sacratas de quibus clerus et populus communicare debent et que pro die sequenti*

hic comunicat pontifex

resuari debent. Deinde
pontifex postquā coī
cauit redeat ad ꝑdcāz
sedem cū ministris alij
sibi assistentibꝰ eo or
dine quo ꝑmissum est.
et tunc statim ueniant
alij .x. ꝑsbri ad istar po
ns parati ut sic ad cō
fectionem crismatis
sint .xij. sacerdotes ueni
ant ⁊ alij duo subdyac̄.
in tunicis ad ferendas
cruces. ⁊ alius acolitꝰ
similr̄ cū alba ad thu
ribulum deferendus.
Ipsi ergo .xij. ꝑsbri dyac̄.
subdyac̄. ⁊ alij ministri
quot necessarij fuerint
ꝑgant ad sacrariū ad
deferendum cū omni
decore ⁊ reuerencia oleū
crismale. ac oleū cathe
cuminoꝝ. Ministris
tn̄ pont. remanentibꝰ.
Tunc archydiaconus

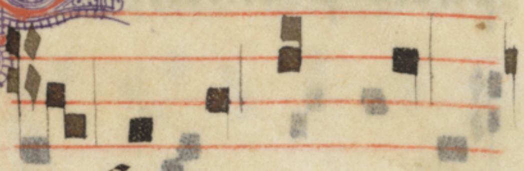
alta uoce clamat ter
dicens in tono lectiōis.
Oleum ad scm̄ c̄isma.
Et statim post iterum
clamans dicit similit̄
ter. **Oleū cathecumi
norum.** Et ꝑdci ordi
nent se hoc modo in sa
crario. Duo eni archy
diaconi accipiāt duas
ampullas cum oleis.
que ad crisma ⁊ ad ole
um cathecuminoꝝ cō
secrari debent. tenētes
eas sup̄ sinistra brachi
a inuolutas cū sindo
nibꝰ ita ut uideri pos
sint a medio supra. ꝓ
iectis sindonibꝰ supra
scapulas sinistras ⁊ re
flexas ad dextera. ita
ut possint dependentia
a parte anteriori mani
bꝰ retineri ⁊ cum illis
ampulle ut ꝑmissū
est inuolui. Incedāt

autē h ordine pcedāt
eni parit duo acoliti
cū cereis ardentib; de
inde sequit unus sub
dyaconus cum cruce
et unus acolitus cū
thuribulo ⁊ incenso.
Tercio loco portatur
palliū siue mapula. a
iiij. clericis albis seu sup
pelliciis indutis sup
sūmitate. iiij. baculo
rum ptensa. ⁊ sub ipa
mapula incedunt pit
pdicti duo archydya
coni ferentes ampullā.
Quarto u̓o loco sequit
alij ⁊ duo ceroferarij.
Quinto loco sequitur
alius sbdyaconus cū
alia cruce et thurife
rarius cū thuribulo
et thure. Sexto u̓o lo
co sequit dyaconus .i.
cū euuāglio. Postea
secunt duo pueri plu
uialib; induti ī laudē
eiusdem misterij cōci
nentes infrascriptos
v̓sus. O redemptor ⁊c.
Deinde sbsecuitur bini
et bini sbdyac. et post
cos. xij. psbri. post q̄lz
autem u̓sum a pueris
cantatū chorus et ipa
pcessio repetunt. O re
demptor. Sz ouē tum
fuerit ad u̓sum ut mo
ueatur. Et mouetur. Sb
sistitur usq; ad pfectō
nem cōsecrationis cris
matis ut demū reportā
do illud ad sacrarium v̓
v̓sus ipe ⁊ residui modo

pdic
to cā
tent.

O Redemp

tor sume carmen .v.

temet continẽtium.

Audi iudex mortuo
rum una spes credẽ
tium audi uoces ꝑ
ferentium donum
pacis premium. R.
O redemptor. V. Ar

bor feta alma luce
hoc sacrandum pro
tulit fert hoc prona
presens turba salua
toris seculi. R. O re
demptor. V. Stans
ad aram humo sup

plex infulatus pon
tifex debitum psol
uit omne cõsecran
do crismate. ℟. O re
demptor. ℣. Conse
crare tu dignare
rex perhempnis pa

trie hoc signum o
liue uiuum con
tra iura demonum.
℟. O redemptor.
Hic pause
tur donec
c̄sma fuit
ↄsecratum.
℣. Ut
nouetur sexus ois
unctione crismatis

et sanetur sauciata
dignitatis gloria. R.
O redemptor. V.
Lota mente sacro
fonte aufugantur
crimina uncta fon
te sacro sancta in
fluunt crismata. R.
O redemptor. V.
Corde natus ex
parentis aluum i
mplens uirginis
pande uitam clau
de mortem crisma

te consorcio. R. O re-

demptor. V. Sit hec

dies digna festo r-

nobis seculorum r-

seculis sit sacrata.

digne laude nec r-

senescat tempore.

R. O redemptor.

Eis igitur ordine pre-
misso in presbiterium cccc
cantando premissos versus
descendentibus. Et prima
parte versuum finita ar-
chydiaconus. et dyaco-
ni. et subdyaconi ministran-
te. sint circa pontificem
hinc et inde. et post eos
sacerdotes facientes co-
ronam seu chorum versus
altare. ante episcopum et a
lateribus eius tanquam
testes. et ministri sacri
crismatis cooperatores.
Dyaconus vero se post
tergum episcopi ordinent se
tanquam testes et inspec-
tores. Cruces vero euuan-
gelium. candelabra et
thuribula inter sacerdo-
tes et subdyaconos. seriatim
disponantur. acholiti r-

autē ⁊ alij mistri tan
quā admistium pati
undiq; discurrant. hꝭ
ita dispositis archyd.
ampullam olei c̄sma
lis inuolutam ferens
ascendit ad pontificis
p̄sentiam ⁊ alt̄ archyd.
maior illam de manu
eius recipiens eā sic
inuolutam p̄sentat
pontifici sedenti ⁊ sup
mēsam collocat dili
gent̄ alio archydiac.
semꝑ ampullam aliā
inter brachia tenente.
tūc unus s̄bdyaconus
affert uasculum cum
balsamo qđ archidiac.
maior suscipiens p̄sē
tat pōtifici ⁊ collocat
sup mēsam. Tunc pō
tifex se erigens u̓sus
altare, p̄spiciens bn̄s
ante faciem suam sup
mēsam ampullā olei

crismalis. Jnitiat cris
matꝭ c̄secrationē bn̄
dicens ante omīa bal
samum. Oremus. Be
nedictio balsami.

DEus ministrorꝫ
celestium et uir
tutum omnium ꝑpara
tor nr̄as q̄s preces ex
audi. hāc odoriferam
sicci corticis lacrimā
que felicis uirge pro
fluendo sudorem sac̄
dotali nos i pͥmat ⁊
unguento acceptabi
lem tuis presta miste
rijs c̄cessa bn̄dictiōe
scī ✠ fica. R. Amen.
Alia benedictione u
quam quidam dicūt.

CReaturarum o
omnium dn̄e, p
creator qui ꝑ moysē
famulū tuum ꝑmix
tis herbis aromatuꝫ
fieri p̄cepisti scīficato

nem ungueti clemen
tiam tuam suppliciter
deposcimus ut huic
unguento q' radix pro
duxit stirpea spiualem
gram largiendo plei
tudinem scificatiois
infundas. Sit nobis
domine fidei ylantate
cōditum. Sit sacdota
lis ungueti crisma ppe
tuum. Sit ad celeste i
uexillum impssione
dignissimū ut quicū
q3 baptismate sacro r
renati isto fuerint li
quore puncti corpor
atq3 aīarum bndictō
nem plenissimā cōse
quātur. ⁊ illi bte fidei
collato mune phemp
niter amplietur. P. d.
nm̄. ℟ Am. Deīn
de misceat ⁊ conficiat
sup patenā ul' in aliq° r
paruo uasculo balsa
mum cū modico olei
de ampulla sumpti di
cens in ipā omixtione.
Oremus dnm
dnm omipotētē
qui incōphensibilem
filij sui sibiq3 coētni
diuinitatē mirabili
dispositōe ūe humani
tati inseparabilit' coiun
xit et coopante gra
sps sci oleo exultatiōis
p participibz suis lini
uit ut homo fraude i
dyaboli pditus gemi
na et singlāri cōstans
matia phempni redde
retur de quā exciderat
hreditati. Quatin' hos
exduūsis creaturarum
specbz liquores creatos
scē trinitatis pfectōe
bn ✠ dicat ⁊ bndicē
do scificet concedatq3
ut simul pmixti unū
fiant. et quicūq3 exti'

inde punctus fiat. ita intius liniatur. quod omnibus sordibus corporalis materie carens se participem regni celestis effici gratuletur. per eundem. in unitate. R. Amen.

Nunc que prius in paruo uasculo mixta fuerunt commisceantur cum oleo quod est in ampulla ad crisma parato dicente pontifice.

Hec commixtio liquorum fiat omnibus exca perunctis propiciatio et custodia salutaris in secula seculorum. R. Amen. ✠

Deinde priusquam crisma benedicatur pontifex alet plane ter in modum crucis super os ipsius ampulle inuolute. et similiter alent omnes sacerdotes successionum. quibus per ordinem per archydyaconum ipsa deferatur ampulla. Quo facto ampulla ipsa super mensa reposita pontifex stans lenta uoce quasi lectionem legens incipit absolute hunc exorcismum crismalem. Exorcismus olei crismalis.

Exorcizo te creatura olei per deum patrem omnipotentem qui fecit celum et terram mare et omnia que in eis sunt. ut omnis uirtus aduersarii. omnis exercitus dyaboli. omnisque incursio et omne fantasma sathane eradicetur et effugetur a te. ut fias omnibus qui ex te ungendi sunt in adoptionem filiorum per spiritum sanctum. ✠ In nomine dei ✠ patris omnipotentis et in caritate ihesu ✠ christi filii eius domini nostri qui

hic commisceat in ampulla crismatis

hic alet ter pontifex cum sacerdotibus

cum eo uiuit et regnat deus in unitate s.s. Dein de dicit media uoce iunc tis mai bus ante pectus. pphato.

Per omnia scl'a scl'orum.

Dominus uobiscum.

Sursum corda.

Gracias agamus domino deo nostro.

Vere dignum et iu stum est equum et salutare. Nos tibi semp et ubiqz gr'as agere. Domine sce pater omnipotens eterne deus qui in pri

cipio inter cetera bo
nitatis et pietatis
tue munera terram
pducere fructifera |
ligna iussisti. inter
que huius pinguis
simi liquoris mini
stre oliue nascerent
quarum fructus sa
cro crismati deseruí
rent. Nam et dauid
pphetico spu gre tue
sacramenta pnoscés
uultus nros in oleo

exhilarandos esse r
cantauit. Et cum
mundi crimĩa dilu
uii sordam expiarẽ
tur effusio ẽ similitu
dinem futuri mu
nens colũba demon
strans poliue ramũ
pacem terris redditã
nunciauit. Qđ in no
uissimis temporibus
manifestus est effec
tibus declaratũ. cum
baptismatis aquis r

omnium criminum
cōmissa delentibus
hec olei unctio uul
tus nostros iocondos
efficiat et serenos. In
de etiā moysi famu
lo tuo mandatum

dedisti. ut aaron fra
trem suum prius i-
aqua lotum ꝑ infu
sionem huius un
guenti cōstitueret
sacerdotem. Accessit
ad hᵒ amplior honor

cum filius tuus ihs
xpc dominus nost
lauari se a johe in
dis iordanicis exe
gisset. et spu sco in
columbe similitudi
ne desup misso uni

genitum tuu inquo
tibi optime compla
cuisse testimonio
sbsequentis uocis
ostendes. ut hoc illo
esse manifestissime
coprobares. qd cum

olco letitie pconsor
tib; suis ung ćou3
dauid uoce pphetica
cecinisset. Hc igitur
pcamur domine scē
patr̄ omps eterne
deus p eundem ihm

xpm filium tuum
dominū nrm. Ut
huius creature pin
guedinem scificare
tua bn ✠ dictōne
digneris et sci sps
ei admiscere uirtu

tem co

tem cohopante i
xpi tui potentia. a
cuius nomine scõ
crisma nomen acce
pit. Unde unxisti
sacdotes. reges pro
phetas 7 martyres

tuos. Ut spiritalis
lauacri baptismo
renouandis creatu
ram crismatis in sa
cramẽtum pfecte r
salutis uiteq; con
firmes. Ut scifica

tione unctionis in
fusa corruptione
prime natiuitatis
absorta. scm̄ unius
cuiusqz templum
acceptabili uite in
nocentie odore re

dolescat. Ut secundū
cōstitutionis tue
sacramentum. regio
sacerdotali. pphi
co qz honore pfusi
uestimento incorrup
ti muneris induatur

Vt sit hys qui rena
ti fuerint ex aqua
et spū scō crisma
salutis. eosqz etne
uite participes et
celestis grē faciat
esse consortes. R:

Qd̄ sequitur dr̄ plane
legendo. P. c. d. in unit.
eiusdem. R. Amen. r.
Expletōne finita pō
tifex salutat ter crisma
nudum siue ampullā
absqz uelamine dicēs.
ter. semp inclinās illi.
Aue scm̄ crisma. Et ul
timo deosculetur am
pullam simulit. Et xij.
sacdotes qui iuxta eū
sunt faciunt successi
ue ad quos p ordinem
p archydiac. deferatur
ampulla uellata tamē
ut a nemine ipōrum
uideatur. Quo pacto
ampulla in uno mēse
latē collocetur. Et mox
archydiac. aliam am
pullam inuolutā cū
oleo cathecuminoz
ferēs accedit ad psen
tiam pontificis quaz
inuolutam maior r
archydiac. de manibz

hic colloret ampulla ...

illius suscipiēs p̄sentat p̄otifici. qui ⁊ etiã p̄sbři. xij. alent t̄ plane in ip̄am uellatam. ⁊ ordine quo iam dep̄ cedenti dictum est. Cō sc̄o ⁊ ampulla ip̄a coram ip̄o. sup mēsa collocata. lenta uoce q̄si lectionē legens. i[n]choat absolute exorcismū olei cathecuminorū.

Exorcismus olei cathecuminor dr̄ lenta uoce quasi legens:·

Exorcizo te creatura olei. in nomine dei pa ✠ tris omipotentis. ⁊ in nomīe ihū ✠ xp̄i ⁊ sp̄s sc̄i ✠ ut hac inuocatōe i[n]diuidue trinitatis. atq̄ unius uirtute deitatis omis nequissima uirtus adu̾sarij. o[m]is inueterata malicia

(marginal addition: hunc olei ad utilitatem hominum constituta ut fiat hec unctio)

dyaboli. omīs uiolēta incursio omē ɔfusum ⁊ cecatū fātasma eradicet' ⁊ effuget̄ ⁊ discedat (creatura) diuinis sacramētis purificata fiat i[n] adoptionē carnis ⁊ sp̄c. hijs qui exte ungendi sūt in remissionē omium pc̄orum ut efficiāt eoz corpora ad omē grām sp̄ualem accipiendam sc̄ificata. P. e. d. n. Qui te ⁊ cum r. eodem sp̄u sc̄o. R̄. Am.

Bn̄dictio olei cathecuminor que simulit̄ dr̄ lenta uoce. Dominꝰ uobiscum. Oremꝰ.

Deus incrementor omium ⁊ p̄fectuū sp̄ualium muniator qui in uirtute sp̄s sc̄i imbecillaz mentium rudimenta confirmas

te oramus domine ut emittere digneris tuam ben ✠ dictionem sup hoc oleum. et ue tuns ad be regenera tionis lauacrum tri buas. p unctionem bn ereatue purgationem mentis et corporis ut si que illis adusance ium spiritum inhesere re liquie ul' macule ad tactum demum sci fi cati olei huius absce dant. nullus spiritualib' nequitijs locus nul la refugij sit facultas nulla insidiantibus malis latendi licentia relinquatur. s; uenien tib; ad fidem s'uis tu is. et sci spc tui opatore mundandis. Sit un ctionis huius pparato utilis ad salutem q[ue] eciam p celestis rege

nerationis natiuita tem in sacramento sunt baptismatis adeptu ri. p. d. n. qui uenturus est. ℟. Amen. Ponti fex et xij. sacerdotes qui iuxta eu sunt reuerent salutent oleum ipm di centes ter in tono lec tionis semp capite inclinato. Aue scm oleum. Et mox de o sculantes ampullam p archydiaconum ad quem delatam sicut altera est premissum. His itaq; paratis ambe ampulle et or dine et decore quo in psbrium descenderant ad sacrarium pcessio naliter reportant et re portando pmissi duo pueri cantent pmissos usus. Et nouetur. i. Et sequentes quos pri'

dimisant. Vetus an̄ crisma ꝛ oleū cathe cuminoꝝ ponantur in lampadibꝰ ecclie et cōburātur tūc pō tifex lauat manus i rediens ad altare. et dyaconi ad altare ac cedentes discoopiūt sacratas hostias. et ex ipis coicant clerꝰ ꝛ ppl's ordine suo et reseruētur alique de quibꝰ sacerdotes co municent in officio diei parasceue. San guis ūo dn̄i eadem die penitus absuma tur ꝛ nil ad diem seq̄ tem reseruetur. Deinde cātatur. Agnus dei. cātatur. s; pax non dat̄. etiā comuīo. Do minus ihc̄. Hys ex pletis cantor incho at. a̅. ad vesperas. a̅.

Calicem salutaris. x Intim aut̄ dn̄ dicit̄. ps. Corpus dn̄i reserua tum fertur reuēnter sb̄ papilione ul' pal lio cum luminarībꝰ ꝛ squilla ad sacrariū ul' aliū locum i quo uenanter in seq̄tem diem custodiatur nū quam ibi sine lumie maneat. Sequit̄ oro ad ꝯplēdum. Refecti natalibꝰ. Et dyaconꝰ dicit. Ite missa ē. Et hoc si crisma ꝯficiat̄ et sic uespe simul fi niantur cum missa. Deinde pōtifex da ta indulgentia mox accedit ad sacrariuz iubens attente p̄sbr̄' ut iux canonum tra dictionē crisma ꝛ ole a fidelit̄ ꝛ custodiant et nulli sb̄ pretextu

mediciane ul' maleficij
tradere p̄sumāt. Alio
quin honore priuent̄.
Et inde distribuatur
unicuiqꝫ p̄sb̄rorum.
dyac̄. sicut decet ⁊ fue
rit oportunum. Post
hec altaria denudant̄
nō tn̄ lauētur. Quā
to loco hac die pedes
lauātur: hora eni uesp
tina tabula percutitur
ul' cornatur. Et ponti
fex cum canonicis et
clicis capl'm intrans
incipit lauare pedes
canonicis precipue
in dignitatib; consti
tutis. Quo f̄c̄o maior
p̄sona ipius capl'i la
uat pedes ep̄i. Et in
terim scola cantat. a̅.
Mandatum nouum
do uob̄. et alia solita.
Quib; expeditis. Ar
chydiaconus indutus
dalmatica albi colori̇̄s.
et sbdyaconus indutus
tunica. Acolitus cum
thuribulo ⁊ incēso. et
duo ceroferarij capl'm
intrant. Et ep̄c incen
sum cū signo crucis i
thuribulo ponit. Tūc
archyd̄. legit sollemp
nit̄ euāngelium. Ante
diē festum pasce. sicu
ti in ecclia solet legi.
qd̄ est Io. xiij°. caplo. a
Quo finito sedens p̄se
quitur tertium ipius
euāgeliū quasi lectio
nem legens super ibi
usqꝫ ibi. Surgite eam̄.
hic est q' i fine. xiiij. c.
Et mox de loco ipō. Sur
gentes parant in refec
torium. ordinat ⁊ du
ibi bibunt. Archyd̄. p
sequitur euāgelium
ip̄m usqꝫ ibi. Ut dile
ctio qua dilexit me i

ipis sit. et ego in ipis.
Quod est i fine. xvii. c. p(ost)
hec pontifex dicit. Sit
nomen domini benedic
tum. Adiutoriu(m) no
stru(m) in noie domini.
D(omi)ne exaudi orationem
meam. Domin(us) uob
cum. Oremus. Orat(i)o.
Adesto q(uesumu)s d(omi)ne officio
seruitutis n(ost)re (et)c. Req
re sup(er) hus expletis r
ad p(ro)pria redeant. O

¶ Ordo feria. vi. in
parasceue.

Feria. vi.
in parasce
ue hora
vi. Ponti
fex cum
suis clericis intrat eccl(esi)a(m)
et p(ro)strati ante altare
dicit. vii. ps. p(e)nitales
cu(m) or(ati)one. Respice do
mine sup(er) hanc famili
am tuam (et)c. ✠ Et

diu ibi erant. ¶ P(ost)ea
ingrediens uestiarium.
dicit t(er)ciam. sexta(m). no
nam. Et interim ministri
extendunt una(m) tobali
am. tm sup(er) illud altare.
Deinde paratus cum
ministris ornam(en)tis q(ua)
dragesimalibus discal
ciatus p(ro)cedit ad alta
re absq(ue) lumine thuri
bulo. absq(ue) sollemp
nitate p(ro)cessionis por
tando solum librum
euangeliorum. u(e)l si necesse
sit tunc demu(m) se dis
calciet qui passio legi
debet. Et p(ro)cedent an(te)
altare ibi p(ro)stratus di
utius sup(er) faldistoriu(m)
orat. post hec surgens
confessionem non facit
nec aliquid dic(it). s(ed) de
osculato altari dicit
sub silentio orationem.
Deus qui peccati ueteris

7c. Et statim post sedet
in sede sibi parata 7 le
gitur lectio. In tribu
latione. Sine titulo
qua lecta cantatur lenta
uoce a duobus sacerdo
tibus tractus. Domine
audiui. cum suis uersibus.
Quo finito pontifex ad
altare uersus dicit. Oremus.
Et dyaconus. Flecta
mus genua. Leuate. Oratio.
Deus a quo iudas. 7c.
Deinde reuertitur ad se
dem 7 legitur alia lectio
sine titulo. Qua fini
ta cantatur lenta uoce
ab aliis duobus presbiteris
tractus. Eripe me. cum
suis uersibus. Quo fini
to fit sermo ad populum. De
inde dyaconus facta solum reu
erencia. benedictione non
petita, procedit cum euan
gelio sine facul. nec cereos
et cruce 7 super nudum

pulpitum incipit sibi
legere. Passio domini nostri
ihesu xpi. secundum iohannem. Et nullo
aliquid sibi respondente
legit dicens. In illo t
tempore. egressus est ihesus
trans torrentem 7c. Et
in quibusdam ecclesiis in
due mappe plicate tunc
super altare ponantur.
Una uidelicet super dex
trum 7 aliam super sinistrum
latus altaris. Et cum
dyaconus dicit. Parti
sunt uestimenta mea. 7c.
Tunc duo clerici positi ad
latera altaris mappas ipsas
capiunt. Passione igitur
expleta. pontifex dicit
orationes solitas. Oremus
dilectissimi. et alias in
quorum exclusionibus ren
detur. Amen. Non quando oratur
pro iudeis perfidis et pa
ganis 7 ad suas orationes
dyaconus permittit. Flectamus.

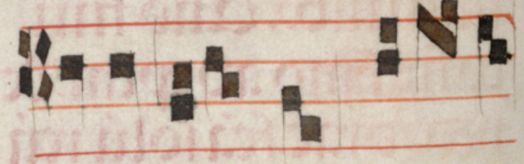
genua. Leuate. ñ in
oroñe pro pfidis iudeis
que intelligenda sunt
put diximus in ratio
nali diuinorum officiorum.
Hys omnibus expletis
pontifex deposita tamen
casula, procedit ad poste
rius cornu altaris u
dextrum et ibi accipit
crucem uellatam sibi
a ministris preparatam quam
versa facie ad chorum re
uelat parum assumita
te eius incipiens sol' a.

Ecce lignum crucis.
et ab illo loco. a. in an
tea iuuatur in cantu
a ministris et choro. Eis
uero dicentibus. Uenite
adoremus. Omnia ge
nua flectuntur. postea p
cedit pontifex ad an
terius dextrum cornu
altaris et ibi reuelat
amplius crucem et le
uatis paulisper illam
simul et uocem altius
quam prius. Incipit iter
ant.

Ecce lignum crucis.
Choro cantante et omni
bus genu flectentibus ut
supra. Deinde procedit
pontifex ante medium
altaris et ibi reuelans
crucem totaliter ac ele
uans eam simul et uo
cem parum altius et
incipit tercio.

Ecce lignum crucis.
a. choro cantante et
omnibus genu flectenti
bus ut supra. post hec

deponit crucē in lo
co ad hoc ante altare
ꝑparato. ⁊ ipse primus ⁊
post eum immediate. et
successiue ministri ac
cedunt ad adorādum
crucem flectētibꝫ ter
genua ante deoscula
tionem eius. Quo fa
cto redeūt ad sacristi
am. ⁊ ibi resumūt cal
ciamenta ⁊ casulam
dicentes intim. si uo
lunt hos ps. Exaudi
deus orōnem meam
⁊ ne despe. ps. Quare
fremuerūt gē. ps. Ds
laudem meā. ps. Ds
deus meus respice. ps.
Saluum me fac deus
qm̄. ps. Miserere mei
deus miserere mei. ps.
Btūs qui intelligit sr̄
egenum. Pat nr̄. orō.
Respice q̄s domine
sup hanc familiā tuā.

Intim chorus ⁊ ppl's
simili modo adorant
et osculātur crucē et
dū hꝫ fiunt cantantur
imꝑpera. Popule m̄s.
et alia uidelz unus u
sus a duobꝫ uni' cho
ri ⁊ alius a duobꝫ alt'
chori. choro respōdēte
ad finē cuiuslibꝫ u'sus.
Parasti crucem scām
tuam. Venite. Illi. iiij.
qui dcōs u'sus canta
uerunt. cantāt. Agyos
⁊c. tribꝫ uicibꝫ in qua
libet uocem eleuando.
Et chorus similit' sub
eisdem uocibꝫ cantat
ter. Scs deus. scs for
tis. scs ⁊ inmortalis.
et q̄libꝫ uoce clerus ⁊
ppls genu flectit. Cru
ce autē ab omibꝫ ado
rata ⁊ osculata sup al
tare ponitur. Et pōtifex
et ministri reuertūtur

ad altare ⁊ dyac. extē
dit pallam corꝑalem
suꝑ mapam altaris. Et
deinde unus sacerdo
tum discalciatus asso
ciatus hinc ⁊ inde aliis
sacerdotib; similr discal
ciatis ꝑcedētib; sꝗl
la ceteris ⁊ cruce reūen
ter ⁊ sollempnitē, ꝑ ut
fieri moris est affert
ad altare capsatem i-
adornatam cū corꝑe
dnico qd fuerat die
ꝑcedenti reſuati. cūc
to clero ⁊ ꝑplo genua
deuote flectentib;. et
illud reūenter adorā
tib;. Pontifex aūt lo
tis manib; poit illud
suꝑ patenā iuxta ꝑe
dem calicis in quo ē
uinū nō ꝯsecratum ⁊
aqua nec cantat. Hoc
corpus qd ꝑ nobis ⁊c̄.
nec thurificat altare
nec se inclinat ante
illd nec dicit. Orate.
uel. Obsecro uos fr̄s.
nec. In spū humili
tatis. Et posito corꝑe
dnī suꝑ patenā iuxt
pedem calicis. ut pre
missum est. Mox ꝑ
pont. nō premittēs.
Per omnia sclā sclorū.
Incipit absolute. Ore
mus ꝑceptis salu. ⁊c̄.
Pat noster ⁊c̄. Quo
finito chorus rndet.
Sed liba nos a malo. Et
pontifex dicē in silen
cio. Amen. Et mox i
cipit absolute sine.
Oremus. In uoce qua
dix. Pat nr̄. In tono
oronis oronem illā.
Libera nos q̄s dne.
Qua finita chorus re
spondet. Amē. et icō
tinēti more solito co
municat. nec ꝑt coio

seu ꝯplenda ul' aliq̃d
aliud q̃d audiri pos
sit dr̃. Et est notãduz
q' statim post fractio
nem hostie ep̃s mit
tens unã ptem in ca
lice 7 nichil dic̃. Sed
ante q̃ reliquas duã
ptes recipiat dic̃ oĩa
que dieb; aliis tūc
dicere ꝯsueuit pret̃
missa or̃one illa. Do
mine ihũ xp̃e fili dĩ
uiui qui ex uolũtate
p̃ris 7c̃. Qua facit de
sanguine mẽtionez.
Quib; receptis et o
missis oĩb; que dici
solent añ sũptionez
calicis. Jnmeᵈᵉ pticu
lam hostie cũ uino 7
aqua de calice recipit
reuerenter 7 postea pfu
sus more solito digi
tis coram in medio
altare inclinat' dic̃.

Q̃d ore sumpsimus
domine puramente
capiamus. 7c̃. p̃cõmis̃.
Corpus tuũ domine.
7c̃. Placeat tibi sc̃ã tri
nitas 7c̃. Deinde eo re
uertẽte ad sacristiam
dicitur uespe sine cã
tu. Postea crux depoĩt̃
7 denudatur altare. i
Ordo in sabbato sc̃o.

Sabbato sc̃o
hora sext̃
colo pru
tur alta
ria et dcã
hora ignis nouus de cri
stallo ul' calice exclu
titur 7 accenditur. De
inde dr̃ nona. Qua
dc̃a pontifex ul' aliq̃s
sac̃dos indutus pret̃
casulam stans ante
medium altaris cuz
ministris 7 cum cruce.
Aqua bñdicta incẽso

et carbonibus accensis et igne novo benedicit novum ignem dicens. Dominus vobiscum. Benedictio novi ignis. Deus qui per filium tuum angularem etc. Oratio. Domine deus pater omnipotens eterne deus super hoc incensum etc. Et dum incensum benedicitur. acolitus ponit in thuribulo de predictis carbonibus. Qua benedictione incensi finita. pontifex vel sacerdos ignem benedictum aqua benedicta aspergit. et posito incenso thuribulo adolet deinde ignem. Interim vero omnia ecclesie luminaria extinguuntur. Deinde dyaconus dalmatica indutus ferens evangelium accepta a pontifice benedictione cum subdyacono portante

in summitate arundinis vel baculi retorti ad similitudinem serpentis. triplicem candelam. novo igne illuminatam. et decem. v. grana incensi benedicta. et cum acholito thuribulum ferente accedit ad cereum benedicendum per sex tres stans in gradibus qui sunt ante altare clamat ter alta voce in tono lectionis. Lumen christi. Voce qualibet vice exaltando. et chorus semper respondet. Deo gratias. Et mox ad pulpitum ornatum ascendunt. Thurificato igitur prius libro. Incipit absolute dyaconus. Exultet iam angelica etc. Subdyaconus a dextris iam eius stante. cum que pervenit ad. In huius igitur noctis. Tunc infigit

in anteriore facie ce
rei dicta .v. grana thuris
in medio crucis. cum
quo perveniunt ad locum illum
Qui licet sit divisus.
tunc accendit cereus
a subdyacono ex predicto
novo lumine. cum autem
dicit. O vere beata nox.
tunc lampades et alia
ecclesie luminaria ex
ipso novo igne accen
duntur. Itaque cerei bene
dictione expleta. pon
tifex et ministri more so
lito induti ad altare
procedunt et pontifex se
cretam illam orationem.
Deus qui divitias etc.
Qua dicta ad sedendum
accedit et prophetie sine
titulo leguntur. tractus
cantatur et orationes
dicuntur. Et dicto ultimo
cantu scilicet. Sicut cervus.
et oratione. Omnipotens sempiterne

ne deus respice propitius
etc. Tunc cathecizantur
infantes baptizandi
a aliquo sacerdote. Facto
cathecismo, proceditur
ad benedictionem fonti
um hoc modo. Duo
enim cantores cum plu
vialibus seu cappis in
cipiunt coram altari
beati prenati (qui est pa
tronus ecclesie. dominante)
letaniam quam
requirit super subordina
tione subdyaconi. cum quo per
veniunt ad locum illum.
Sancte prenate. tunc incli
nante coram altari de
scendunt in choro cum
cruce cereis et thuribu
lo et inde letaniam can
tando descendunt ad
fontes, processione sequente
et prosequuntur letaniam
usque propitius esto et
inde benedicuntur fontes.

Ascendens eni ponti fex gradus qui sunt ante fontes feq; si lencio dicit. Dominus uobiscum. Oremus.

Omnipotens sempiterne deus adesto magne pietatis tue misteriis adesto sacramentis et ad creandos nouos populos quos tibi fons baptismatis parturit spiritum adoptionis emitte ut quod humilitatis nostre gerendum est misterio tue uirtutis impleatur effectu. Per dominum nostrum. Deinde dicit mediocri uoce super fontes iunctis manibus ante pectus:

Per omnia secula seculorum. Dominus uobiscum. Sursum corda. Gratias agamus domino deo nostro. Uere dignum et iustum est equum et salutare. Nos tibi semper et ubique gratias agere. Domine sancte pater omnipotens eterne deus qui inuisibili potentia sacramentorum tuorum mirabiliter operaris effectum. Et licet nos tantis misteriis exequendis simus indigni tu tamen gratie tue dona non deserens etiam ad preces nostras aures tue pietatis inclina. Deus cuius spiritus super aquas inter ipsa mundi primordia ferebatur ut iam tunc uirtutem sanctificationis aquarum natura conciperent. Deus qui nocentis mundi crimina per aquas abluens regenerationis speciem in ipsa diluuii effusione signasti. Ut unius

eidem clementi mistio finis esset virtus et origo virtutibus. Respice domine in faciem ecclesie tue et multiplica in ea regenerationes tuas, qui gratie tue affluentis impetu letificas civitatem tuam fontemque baptismatis aperis toto orbe terrarum gentibus innovandis. ut tue maiestatis imperio sumat unigeniti tui gratiam de spiritu sancto. *Hic cum manu dividat aquam in modum crucis.* Qui hanc aquam regenerandis hominibus preparatam archana sui luminis admixtione fecundet. Ut sanctificatione concepta immaculato divini fontis utero. in novam renovata creaturam progenies celestis emergat. Et quos aut sexus in corpore aut etas discernit in tempore. omnes in unam pariat gratia mater infantiam. Procul ergo hinc iubente te domine omnis spiritus immundus abscedat, procul tota nequicia diabolice fraudis absistat. Nihil hic loci habeat contrarie virtutis ammixtio non insidiando circumvolet. non latendo subripiat non inficiendo corrumpat. *Hic aquam manu tangat.* Et hec sancta innocens creatura libera ab omni impugnatoris incursu et totius nequicie purgata discessu. Sit fons vivus aqua regenerans unda purificans. ut omnes hoc lavacro salutifero

diluendi operante i
eis spiritu sancto perfecte pur
gationis indulgen
tiam consequantur. Hic
faciat crucem super fon
tem. Unde benedico
te creatura aque per
deum vi✠uum per
deum ✠ uerum per deum
✠ sanctum per deum qui te
in principio uerbo sepa
rauit ab arida cuius spiritus
super te ferebatur qui
te de paradisi fonte
manare fecit et in qua
tuor fluminibus totam
terram rigare precepit.
Hic diuidat aquam in
quatuor partes, piciens
cum manu de ea extra
fontem. in quatuor partes
hoc modo. Qui te in
deserto amaram suaui
tate indita fecit esse
potabilem et sicienti
populo de petra produxit.

Hic iterum crucem faciat
super fontem. Benedico
✠ te per ihesum christum fi
lium eius unicum do
minum nostrum qui te in
chana galilee signo
admirabili sua poten
cia conuertit in uinum.
qui pedibus super te am
bulauit. et a iohanne in
iordane in te baptiz
atus est. qui te una cum
sanguine de latere suo
produxit et discipulis
suis iussit. ut creden
tes baptizarentur in
te dicens. Ite docete
omnes gentes bapti
zantes eos. In nomine
patris et filii et spiritus sancti.
Hic mutet uocem quasi
lectionem legens. Hec
nobis precepta seruantibus
tu deus omnipotens clemens
adesto. tu benignus
aspira. Hic alet ter

in aqua hoc m̄. Sub ha'
simplices aquas tu
o ore bn̄dicas. Hic
tcio facit crucē super
fōtem. Ut pt' nālem
emūdationem quā
lauandis possūt ad
hybere corpib; sint
etiā purificādis mē
tib; efficaces. Hic mit
tat cereū illuminatū
in aquā 7 dicat ad p̄
stinum tonū p̄fatō
nis. Descendat i hāc
plenitudinē fontis
uirtus sp̄s tui. totā
q; hui' aque subām
regn̄andi fecundet
effectu. Hic tollatur
cereus de aqua. Hic
omium peccōz ma
cule deleantur. Hic
nā ad ymaginē tuā
odita. 7 ad honorem
sui reformata prici
pij cunctis uetustatē
squaloribus emundetē.
Ut omis homo hoc i
lauacrū regn̄atōis
ingssus uiuere inno
cencie nouā infāciā;
renascatur. Sequēs
dē plane legēdo. Per
dnm nrm qui uentu
rus est. R. Am̄. Hic
tollatur de aqua ad
aspgendū clerū 7 pplz
in die pasche i missa 7
in omi loco ubicūq; i
libuerit p̄ea infūdat
crisma in frōte in mo
dum crucis sup ipām
aq̄ dicēs. Sanficet et
fecūdetur fons iste i
in noie pris ✠ 7 fi ✠
lij et sp̄s ✠ scī. R. Am̄.
Dūc inmisceat ipm
crisma cū eadē aqua
et aspgat cū manu p
totum fōtem. Sz si tūc
nullus baptizandus
sit quidā crisma in fō

tib9 nō infundunt.
Bñdictiōe fontiū
completa sedit pōti
fex paululū in secre
tario iuxᵃ fontes. et
exuta planeta ꝑatue
put moris ē regredi
tur ad fontes ⁊ repsē
tatis sibi infantibꝫ. s.
iohē petro ac maria.
⁊ ceis prius cathecizat9
ꝑ sacerdotem pontifex
baptizat illos hoc mº.
Primo eni intrrogat
offerētē. Quis noca
ris. et ꝑsequit' formā
solitam baptizandi.
Hos quos baptizatos
pontifex sacro crisma
te in fonte cōfirmat.
Require formā cōfir
mationis. s. Oibꝫ
hijs pactis cantores
incipiunt. R̷. Cante
mus dn̄o. qd̄ cantā
do redeunt in choro

ordinate sic̄ uenimt
⁊ finito. R̷. cantores
resumūt letaniam i
ubi dimisūt. Ppiti'
esto. ⁊ cē ꝑsecuntur
usqꝫ ꝓpe finē ibi. Ky
rieleyson. Verumptā
dēo in letania. Pecca
tores te rogamus.
Tūc pontifex ⁊ mi
nistri ad uestiarium
redeuntes sollēpnit'
induuntur. Letania i
taqꝫ finita cātor in
cipit. ā. Accendite.
ter cantādo illud et
semꝑ uocē gradatim
exaltando nec respō
detur. Deo grās. Qd̄
tñ in quibusdā eccliis
dicit'. Et tūc accendū
tur luminaria circa al
tare. Deinde bñdicti
onem. Et mox loco i
troitus incipitur sol
lempnit' cantoribus.

kyriel. Quod fuerat in fine letanie dimissum. Quo incepto ponti fex procedit ad altare cum ministris cruce cereis thuribulo et euangelio precedentibus faciens mo re solito confessionem. Qua facta ascendit ad altare et finito kyriel. Incipit sollempniter. Gloria in excelsis deo. et tunc campane pulsantur. Collecta. Deus qui hanc sacratissimam noctem. Epistola. Si consurrexistis. Qua finita pontifex incipit. ✠ Alleluia. decantando illud ter et exaltando vocem suam gradatim qualibet vice. Et chorus post qualibet vicem eadem voce repe tit illud idem et postea. ℣. Confitemini. cantatur communiter ab omnibus.

de inde dicitur. tractus. Lau date dominum omnes gen tes. Euangelium. Vespere autem sabbati. Nec por tant luminaria sed thu ribulum cum thure tantum. Quidam tamen portant lu minaria extincta. Set regressi ea accendunt. Euuangelio finito non dicitur. Credo in unum deum. Set. Dominus vobiscum. Oremus. Offertorium non. Secreta est. Suscipe quesumus domine preces populi tui. Prephacio est. Te quidem domine omni tempore. Que dicitur cottidie usque ad ascensionem. alia specialiter assignetur. In hac tamen missa tantum dicitur nocte. Et infra octabas dicitur die. Set post octabas non dicitur die sed dicitur. Set in hoc potissimum gloriosius predicare. Infra actionem est. Communicantes et

noctem sacratissimã
celebrantes resurrec
tionis dñi nñi ihũ xp̃i.
Dicit̃ etiam alia infra
actionẽ. Hanc igitur
oblãonem s̃uitutis
nr̃e ⁊c̃. et d̃r tñ usq;
ad sequẽs sabbm in
clusiue. Agnus dei.
nõ d̃r pacis osculum
nõ datur. nec p̃t coio
cãtatur. Sz postquaz
dixit post. Pat nost.
Poia scl'a sclõrũ. diac̃.
Pax dñi. ⁊ r̃ndet. Et
cũ sp̃u tuo. Postq̃ aũt
cõmunicauerit stati
p̃ uesp̃is incipit a cho
ro. a. Allelluya. Et ue
sp̃e suo ordine dicũ
tur. Et põtifex ad alta
re stans. Inchoat ad
Mag. a. Vespere autẽ
sabbati. Quibus exple
tis dicit. Dominus
uob̃c. Oremus. Orõ.

Spim nob dñe. Et dy
aconus. Ite missa ẽ.
cũ dupplici. all'a. ⁊ sic
d̃r usq; ad sabbm in
alb'. Sz nullo alio tp̃e
iungit̃. all'a. cum. Ite
missa ẽ. ¶ Ordo ad
b̃ndicẽdum mẽsam.

Ecũdũ
usũ ecc̃e
romane
mẽsa bñ
dicitur hoc mõ. ¶ In
omibus eñi diebus dñi
cis ⁊ festiuis ⁊ ferialı
bus d̃r ad prãdium. Be
nedicite. ⁊ respondet.
Dñs. ul' s̃m ordinem
romanũ. r̃ndet. Bñ
dicite. a. Oculi oĩum
in te sperant dñe ⁊c̃.
Gl'a pri. Kyrieleyson.
xp̃el'. kyriel'. Pat nr̃.
Et ne nos. Oremus.
Be ✠ nedic dñe ⁊c̃.
Iube dõpne b̃ndicẽ.

Mense celestis 7c. Et
mox legit. cap. Deus
caritas est 7c. ul' capl'm
ipsi dei quociens. In
fine prandij dic. Deus
pacis 7 dilectionis ma
neat semp nobc. Tu
aut dne. ul'. Confite
antur tibi dne 7c. Gla
pri 7c. Oro. Agimus t
tibi gras omps deus.
7c. R. Am. ps. Misere
mei deus. Glia patri.
kyriel'. xpel'. kyriel'. t
Pat nr. Et ne nos. V.
In dno lau. V. Magni
ficate do. mecu. V. Sit
nom dni. Oremus. Re
tribuere dig. 7c. R.
Am. V. Bndicamus
do. R. Deo gras. Hic
precedens sup astantes
signu crucis dic. Bn
+ dicat nos xpc. q
corpora 7 rede nos et
fidelium aie p miam t

dei requiescat in pace.
R. Am. Pat nr. Bndi
cite. R. Dns nos bn
+ dicat 7 ab omni t
malo deffendat 7 ad
uitam etnam pducat.
R. Am. Ad cena uo
dic. Bndicite. R. Edent
pauperes 7c. Glia pat.
kyriel'. xpel'. kyriel'. pat
nr. Et ne nos. Oremus.
Bn + dic dne 7c. Iube
domne 7c. Ad cena
uite etne pducat nos
rex. Et tunc dic. Deus
caritas est 7c. ul' aliud
loco lectionis. Post
cenam aute pot dici.
V. Omia ptereunt pret
amare deu. Tu aute
dne miserere nri. uel.
Omis sps laudet dnm.
V. Memoriam fecit.
Glia pat. Bndictus
deus in donis suis. ps.
Laudate dnm omes

gentes. Glia pri. dr̃
kyriel. et. Pat nr̃. et
ỽ. Dispsit dedit pau
perib;. ⁊ alij et oр̃o ut
sup̃. ¶ In feria v̊ ꝗn
ta cene dñi dr̃. á. Xp̃s
fc̃s est p nob obediẽ
usq; ad mortem. Q̃
dc̃a mox pōtifex ul
sac̃dos, ponat signũ
crucis sup mẽsā nil
dicẽdo. et unusquisq̃
dicat tacite. Pater nr̃.
post cenam dr̃ ũo ea
dem. á. Xp̃s fc̃s ē. De
inde. ps̃. Miserere mei
deus. Postea. Pat nr̃.
oр̃o. Respice q̃s dñe
⁊c̃. ¶ feria. vj. in para
sceue dñi fit eodẽ m̃.
ñ quia uigitur ad p̃
dc̃am. á. Mortem aut̃
crucis. ¶ Sabb̃o sc̃o
sup mẽsam. ✠ dr̃. ỽ.
Bñdicite. á. Vespere
autẽ sabbi ⁊c̃. deinde
dr̃. Kyriel. Pater nr̃.
et alia, put dr̃ in sin
gulis dieb; ut p̃mis
sum ē. Post cenā āt
dr̃ eadem. á. Vespere
autẽ sabbi ⁊c̃. Cũ aut̃
dicit. Memoriā fecit.
Glia pri. Oremus. oр̃o.
Bñdictus deus i do
nis suis. ⁊ alia que i
singlis dieb; dicũt.
put dc̃m est s̃. ¶ In
pascha dr̃ bñdicite. á.
Hec ē dies quā fecit
dñs. exultemus ⁊ le
temur in ea. Glā pri.
Post prādium dicit̃
eadem. á. Hec est dies
quā fecit dñs. ps̃. Cõ
fitemini dño qm̃ bo
nus qm̃ in sclm mia
eius. Et sic fit usq; i
sabbm. ¶ Sabb̃o in
alb̃ ad cenam dicit̃ ỽ.
Edent paupes. In fie
prādij dr̃. Memoriā

fecit. Sicut fit i aliis
tpribꝫ. In asceñsioē
dñi. Bñdicite. a. Ascē
dit deus in iubilo et
dñs in uoce tube. Glā
patr. In fine dñi. v. Ascē
dens xp̄c in altū cap
tiuam duxit captiui
tatem. ps. Omnes i
gētes. et sic fit p tot.
oct. In pent. dñi. a. Sp̄c
dñi repleuit orbem t
rarū. 7 hoc q° cōtinet
omīa hīt sciam uocis
Glā pri. In fine pran
dij dñi. v. Repleti sūt
omēs spū scō. Et cepe
runt loqui. ps. Ma
gnus dominus. Et
sic fit usqꝫ in cenam.
ps. Saluum me fac
deus qm̄ intrauerūt
aque. Glā pri. ps. Ex
audi. Post hꝰ pontifex
cū gens. Orem̄. Orō.
OMīps sempitne
deus qui mīa tua noˢ
incolumes in loco h̄
spūalit̄ aggasti mētes
nr̄as q̄s paraclitus
qui a te pcedit illuī
net 7 inducat in oēm
sicut tuus promisit
filius ūitatem cunc
tosqꝫ in tua fide et ca
ritate corroboret ut
cōcitati atq̄ pali syno
do pficiamus ad eter
ne felicitatis augmē
tum. P eūdem. In uni
tate eiusdem. R. Amē.
finita collēta dñi leta
nia. quā requirit sup.
sbordinat. sbdyac. u
Epō ap altare sup fal
distorium mitra in
capite accumbēte et
omībꝫ genua flectē
tibꝫ. Et postq̄ canto
res in letania dixint.
Vt obsequiū suitutis
7c. Et idem a choro re

spositum extitit. ponti
fex se erigens ad chor
se u̇tens dicit. Vt hanc
psentem synodū ui
sitare disponere ⁊ be
ne ✠ dicere digneris.
te rogam⁹ audi nos.
pducēs signū crucis
sup omēs. quo facto
itīm accūbit canto
rib⁹ letania resumē
tib⁹. qua dcā se erigēs
dicē. Oremus. ⁊ ministri.
Flectam⁹ ge. Leuate.

Deus qui ecclie tue
misericors deus
ut spū scō congrgata
sursum tibi fuire de
uotione mereat̄. per
dnm. Et rndetur ab
omib⁹. am. Deinde i
ad sedem suā accedit
⁊ dyacō dalmatica in
dutus bndictōe acce
pta legit euāngelium
ad sinistram ptē psbri.

Euāngelium ùo ē. Con
uocatis ihs. xij. disci
pulis. Rēc. feria qui
ta pt pentecostē. vl
illud. Qui uos audit
me audit. Requirē
sb festo scī felicis. Quo
finito. pōtifex flexis
genib⁹ ⁊ mitra depo
sita. Incipit coraꝫ al
tari alta uoce ymnū.
Veni creator sps. Quo
expleto omēs sedeāt
in silencio. ⁊ pontifex
si uelit eos alloquat̄
ita dicens.

Carissimi ue
nerabiles con
sacerdotes ac frēs nri
missas deo ptib⁹ sci
tatem nrām optet
vt ea que dedimus
offitijs ul' sacris or
dinib⁹ aut etiam de
nris morib⁹ ⁊ neces
sitatib⁹ ecclesiasticis

a uobis ɔferēda sūt
cū caritate ⁊ benigni
tate unusq; suscipi
at sūma q; reuerencia
quātum ualet dn̄o
adiuuante pficiat
ul' que emendatiōe
digna sunt om̄e de
uotione. Vnusq; fide
lit' studeat emendare
⁊ si cui forte qđ dice
tur aut agetur displi
ceat sine aliquo scru
pulo ɔtencionis pa
lam coram hom̄ib;
cōferat. q̄tenus deo
mediante ⁊ h' ad op
timū statum pueniat.
ita ut nō discordat'
cōtencio ad sb'usionē
iusticie locū inueniat
nec iterum pquirenda
ūitate uigor nr̄i or
dinis ul' sollicitudo
tepescat. Post allocu
tionem hui' ul' pus

q' est melius fiat ser
mo in quo temptet'
de disciplina ecclīasti
ca de diuinis mīstis
et de correptione mo
rum in choro s'm ea q̄
in nr̄is ɔstitutionib;
synodalib; int' instruc
tio clarius deriuatur.
Et mox p' s'monem
querele sunt audiāt'.
Postremo cantatur ̃ ̃
moneātur om̄es qđ
durante ipō synodo i
honeste se h̄eant i do
mib; ⁊ extra. ita q' eo
rum honesta ɔu'satio
cet'is sit mīto in exem
plum. Et data sollēp
ni bn̄dictōe. s. Sit no
men dn̄i bn̄dictū. licē
ciātur ut ad hospiciū
redeant. ¶ Secūda
quoq; die ɔuenientib'
om̄ib; in eccl̄ia. pōti
fex dicat missā. Qua

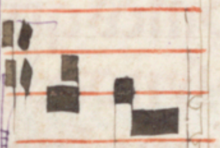
finita patris ut supra.
procedens coram altari
ibi inchoans scola pro
sequente antyphonam.

Propicius esto

peccatis nostris do

mine. Oratio.

Mentibus nostris quesumus
domine spiritum sanctum
benignus infunde qua
tenus in nomine tuo
collecti sit in cunctis te
neamus cum pietatis
moderamine iusticiam.
Ut hac te in nullo dis
sentiat voluntas nostra
sed super rationabilia me
diantes que tibi sunt
placita et dictis exequa
mur et factis. R. Amen.
Oremus. Et dyaconus
Flectamus genua.
Levate. Oratio.

Deus qui iusticiam loqui et que
recta sunt scriptis iudi
care nobis ut nec i
niquitas more nec
pravitas iniciatur
in mente non puro
corde purioris sermo
consenciat. ostendatur
in opere iusticia. ne
appareat dolus in lin
gua. Sed ex corde veri
tas proferatur. Per dominum.
R. Amen. Post hec tran
sit ad sedem et legitur
evangelium. Designa
vit dominus. Require in
festo beati luce. Quo fi
nito incipit pontifex
ymnum. Veni creator

spc. ut s. Deinde se
dentib9 omib3 allo
quitr pontifex si ue
lit synodu hijs ubis.
Reuerendissimi 7
scissimi nobis
dni 7 pres mei p.az
sollicitudinem nrā
oportet ut sicut ester
die annouimus be
nignissimā māsue
tudinem urām dedi
mus offitijs 7 sacris
altarib9 gradib9 aut
ca etiam de morib9
nris et necessitatib9
ecclesiasticis quecūq3
renouāda uel emen
danda sūt caritas t
oium urm ubicūq3
nouit aliqua emen
datione odignā me
dium proferre non
ambigat ut p nrē t
scitatis studiū dn̄o
largiente ad optimū

puenia t statum ad
laudem xpi nomis
dni nri. Post hu9
allocutionē ul' prius
q̄ ē melius fit ser et
p't s'monem ostitutio
nes pmulgātur 7 le
gūtur. 7 tunc synod9
finiatur. Recōmendā
tur religiosi. Et pōti
fex se omni orōnib9
recōmendat deuote
7 omnes qui adesse
debent noīatim no
tantur. 7 cōtra absen
tes pceditur pro ut
epō uisum fuerit ex
pedire. Expeditis igit
q3 expedienda sunt
omēs cum reuerentia
surgat de sedib9 suis
7 pōtifex dic. Oremus. Or.
Exaudi domine
supplicū preces et
confitencium tibi pec
peccatis 7 si q' offensio

nis in hac synodi ce
lebritate cōtraxim9
te miserante indul
gentiam sentiamus.
ut in eo q9 sollicitu3
sum9 aggatam syno
dum a cunctis ṗmiū
absoluatur n̄ror ne
xib9 delictorū ꝑ q9 nō
a cunctis excessibus
domine qs̄ ꝓpiciati9
absolue. ⁊ quia imper
fcm̄ nr̄m oculi tui ui
derunt ꝑfectione de
puta mīsicordem. q9
ꝑfcō equitatis sn̄ie
excludere poptamus.
P dnm. R. Am̄. Dein
de dyaconus dic̄ alta
uoce. Humiliate uos r
ad bn̄dictōnem. Om
nipotēs dei fili9 qui
est unitum ī finus ⁊c̄.
Vl' dyaconus dic̄ al
ta uoce. Humiliate
uos cū māsuetudīe

et caritate ⁊c̄. Req
re in fra sollempni
ep̄ali bn̄dictione ul'
alia int' nr̄as bn̄dic
tiones. ⁊ dat indul
gentiam. Quo fc̄o
omēs in pace ad p
pria reu'tantur. Si
u'o ꝓpt' aliquas ne
cessitates oporteat
synodum celebrare.
tunc u'o in fa scessio
ne. Si in t'cia datur
bn̄dcō sollempnis.
Omīps dei filius. Et
in fa dicit' illa dic:
Sit nomē dn̄i bn̄dic
tum. Et in t'cia non.
In fa recōmendātur
religiosi. ⁊ se pōtifex
orōnib9 oīum recō
mendat. ⁊ quia ad eē
debēt uocātur ⁊ licē
ciātur ⁊ dicatur. orō.
Exaudi qs̄ dn̄e. ⁊ in
dulgentia ut ṗmis'

est. In ipsa tercia sessi
one. peracte medii
sicut in secunda nisi quod
tunc prima oratio
est hec.

Omnipotens sempiterne
deus qui sacerdo
tibi tuo oraculo pro
misisti. Ubi duo uel
tres in nomine tuo con
gregati essent. te medium
fore adesto nunc uo
propicius et cor nostrum
illumina misericors
ut a bono misericordie tue
nullatenus oberre
mus sed rectum iusticie
tue tramite in omnibus
teneamur. Per dominum.

Et secunda oratio est.

Deus qui apostolis
tuis indulgen
tiam accedis in amore
donans da eis spiritum
sapientie tue quibus de
disti regimen disci
pline. ut de profectu
sanctorum omnium fiant
gaudia sempiterna. Per
dominum. In unitate eiusdem.

Post hec euangelium.

Designauit dominus.

Require ut supra. allocutio est.

Dilectissimi et ue
nerabiles patres
et domini mei oportet
ut ea que de ecclesiasti
cis offitiis et sacerdota
libus gradibus. ut etiam
canonicis sanctionibus
propter diuersas occupatio
nes. aut quod negare non
possumus propter nostram
aliorumque desidiam. no
cum plenum ut opor
tet executa sunt omni
nium unanimi consensu
et uoluntate requi
ratur. et humiliter coram
sanctitate uestra recitetur.
et que digna sunt
emendatione ad me

liorem statum auxi
liante d(omi)no p(ro)ducant.
Unde tu fortasse ali
quid displicet q(uod) di
gestum est s(an)c(t)itati u(est)re
cum benignitate et
modestia intimare
n(on) differat. quaten(us)
q(uod) u(est)ra synodali (con)uen
tione statutum fu(er)it
u(e)l renouatum absq(ue)
o(mn)i (con)tra(ri)etate con
cordia s(an)c(t)e pacis ab o(mn)i
b(us) eque custodiatur
ac teneat(ur). ad augmen
tum et(er)ne b(ea)titudinis
o(mn)ium u(est)r(u)m. ¶ Ordo
suspensionis reconcilia
cionis. (et) dispensacionis.
Depositionis. Degra
dationis ordinum.

Irca suspe(n)
sionem (et)
reconcili
acionem
(et) dispensa
tionem. Depositio
nem. degradation(em)
et restitution(em) sacro
rum ordinu(m). p(re)notan
dum e(st) q(uod) cl(er)icus q(uando)
q(ue) suspenditur. q(uando)q(ue)
degradatur. ¶ Su
spenditur quis q(uando)q(ue)
ab homi(n)e. q(uando)q(ue) a iu
re (et) q(uando)q(ue) ad temp(us).
q(uando)q(ue) in p(er)petuu(m). ¶ Ab
homine q(uando)q(ue) p(re)lat(us)
sit in scriptis p(ro)nun
ciat. Quia (con)stat te
tale quid (com)misisse.
Ideo ab officio seu exe
cutione ordinum i
storu(m) te suspendo. r
u(e)l no(ueri)s te suspensu(m).
Vel q(ui) sic in g(e)n(er)e dicat.
Quicu(m)q(ue) tale quid
fec(er)it aut non fec(er)it
ip(su)m in hys scriptis
suspendo u(e)l nou(er)it
se suspensum. Talis
aute(m) s(enten)cia totaliter

revocatur. Quia de
tali negotio ꝓpt̄ qđ
suspēsionis sniam i-
incurreras emenda
tionem plenā ⁊ pniaꝫ
cōdignam egisti. Ideo
sniam suspensionis
huiꝰ misericordit̄ rela
xamus. Illud autem
sciendū qđ simplr̄ ⁊
sine tpi̅s ꝓfinitione
ab homine uł a iure
suspensus ꝑpetuo in
telligitur esse suspē
sus ad tpi̅s uo suspē
sus non suspēsus do
nec peniteant donec
a crimine tali quid
abstinuerit eo ipo q̄
penitet uł abstinet
excusationē sui reci
perat, nec alia est reco
ciliacio seu snie suspē
sionis relaxatio ne
cessaria. Sꝫ ⁊ quāuis
quilibꝫ sacͤdos i mor

tali peccato occulto
cōstitutus quātum
ad se sit suspensus. tn̄
ꝑacta pnia uł ꝑtē ipiꝰ
eo ipo talis suspēsio
est sblata. ¶ Ad hec
clici publice delinq̄
tes ⁊ enormit̄ exccu
tionem sui ordis sm
canones ꝑdūt ⁊ etiā
post actam pniam i-
ab executione suoꝝ
ordinū suspensi rema
nent adeo q̄ absqꝫ su
spēsatione ⁊ recōcilia
tione nō pnt nulluꝫ
licite ministrare nec
ad maiores pmoueri.
ꝑcipue si de hoc cōuicti
fuerint in iuditio et
puniti epi. ⁊ tn̄ pnt i
adulteriis et aliis i-
ꝯmibꝫ que sūt mīora.
¶ Et gnalit̄ ubicūqꝫ
a iure expſſe nō phy
bētur. pt̄ ꝑactā pniaꝫ

ul' ptem ipius cum
talib; dispensare et
eos reconsiliare. que
reconsiliacio 7 dispē
sacio fiet hoc modo:

¶ Quamuis tale c̄rimē
enorme publice cōmi
seris. ppt' q' s'm iuris ri
gorem merueras ab
officio 7 b'n̄ficio remo
ueri. Vl' ppt' q' nō ua
les ulterius s'm ca
nones itius sacris
ordinib; licite mini
strare. Vl' de quo cōuic
tus ē 7 in iudicio cō
dempnatus quia tū
defactus nīi tempis
antiquā non pacti t'
canonū maneret cē
suram. elugētes poti'
demuā quam de seue
ritate reddē rationē
Jdcirco uitam tuam
plenius agnoscētes
et meliora 7 saluti r
intimiora de te de ce
tero in simulit' exspec
tantes demuā q̄ sup
exaltat iuditiū. hāc
penam auctoritate
nob' in hac pte cōm
re cocessa t' duximus
relaxādum. Jndulgē
tes t'. ut hoc non ob
stante licite possit r
ad supiores ordines
cōscendere. 7 in suscep
tis etiam licite mini
strare Jnfamiam in
sup canonicam ppt'
h' cōtractam penitus
abolentes 7 restituē
tes te in integrū pre
stito statu atq; fame.

¶ Circa depositionē
notādum q' deponi
tur quis solo uerbo
s'm aliter hoc modo.

Quia nob' euidenter
et legittime cōstat te
talem crimē seu fla

gitium omisisse. nō
solum graue uicium
etiā dampnabile est ⁊
dampnosum. Jdcirco
de talium ⁊ talium cōsi
lio ⁊ assensu ab omni
ordine ⁊ priuilegio
clericali te sententialiter ppe
tuo duximꝰ deponendū.

Per talem itaq; sē
tenciam taliter deposi
tus ab omni ordine
tam maiorum q̄ mino
rum executione ppe
tuo ē extitus. Verum
si epc̄ deponēs euidē
ter cognouīt i posterum
emendationē uite
et morum depositi uel
forte sniam in suam
iniustam fuisse po
terit ei de uite miseri
corditer restituere gra
dum ⁊ ordinum exe
cutōm qua priuatus
extitāt. Que restitu
tio debet fieri i ecclia
in qua epc̄ hoc elegit.
Que restitutio debꝫ
fieri siue sit cathedra
lis siue alia sit. Et co
ram altari ubi ordi
nes gradiuum distri
buuntur. ⁊ pōt fieri p
epm solum cū caplō
suo. et nō solum in q
tuor tpribꝫ ūm etiā
⁊ quolibꝫ tpe ⁊ sine mis
se celebratione ⁊ tam
restituens q̄ restituē
dus debet eē ieiunus.

Depositus ergo qui
restitucionē executio
nis q̄tuor minorū
ordinū petierit debꝫ
genua flectere corā
epō parato amictu
stola pluuiali mitra
simplici ⁊ baculo pa
storali ⁊ ille dicat ter.
Deus in adiutorium
meū intende. ℟. Dn̄e

ad adiuuandum me festina. Gloria patri. Kyrieleyson. Xpe eleyson. Kyrieleyson. Pater noster. Et ne nos inducas &c. ℣. Saluum fac seruum tuum domine. ℣. Mitte ei domine auxilium. ℣. Dominus vobiscum. Oremus.

Deus qui in sciis r bitas & pia corda non deseris suscipe propitius orationem nostram et huic famulum tuum quem delictorum cathena constringit miseratio tue pietatis obsoluat. Per xpm dominum. Amen. *Deinde manu imposita dicit.*

In nomine domini. Ego licet peccator tamen episcopi auctoritate mihi a deo concessa. Per hanc manus impositionem restituo tibi karissime f fili execucionem ordinis et gradus hostiarii uel lectoris uel exorciste atque acoliti quam fuias iuste priuatus ut amodo digne possis custodire hostias domus domini cum omnibus que intra retinentur. Et districte legere de codice audientie populo dei & adhunc habeas potestatem imponendi manus super energuminos siue cathecuminos siue baptizatos. Et deinde possis attendere lumiana ecclesie & ante euangelium deportare prestante domino nostro ihesu xpo. Qui viuit et regnat &c. *Et benedicat ei dicens.* Bene ✠ dictio dei omnipotentis patris et filii & spiritus sancti descendat super te et maneat

semp. R. Amen. In subdyaconatus ordine reconciliatione seu restitutione simili modo procedatur. non supra decem ter. Deus in adiutorium meum intende. et kyriel. et pat nr. et versus et or. Deus qui iscis et c. ut sup. Deinde manu sibi imposita dicat episcopus.

In noie dni. Ego licet peccator tamen epc restitutio et executore gradus et ordinis subdyaconatus qua fueras iuste privatus ut amodo possis digne legere prophias et eplas ad missas et ministrare dyacono ac presbitero vel epo atque offerre eis inmaculatam hostiam ad altare domini caste vivendo. Vnde scriptum est mundamini qui fertis vasa dni. Et bndicat ei ut sup. nec mutetis quia in reconciliatione seu restitutione minorum ordinum et subdyac. diximus fieri debere manus impositionem. quam licet illa in distributione seu collatione ordinum eorundem non fiat reconciliatio tamen seu restitutio illorum ut sine ea non fit. sed quamvis clericis in reconciliatione graduum fiat hec manus impositio. si tamen irritatum aliquem inciderit non iniungitur eis sollempnis pnia sicut laicis.

Dyaconatus vero ordinis reconciliatio seu restitutio fit similiter per omnia sicut sup. in manus impo

sitione dicat pontifex.

In nomine domini nostri Iesu Christi. Ego licet peccator tamen episcopus per hanc manus impositionem restituo tibi execucionem ordinis dyaconatus qua fueras iuste privatus. Ut caste vivendo abhinc possis digne evangelicam lectionem legere et ministrare presbytero seu episcopo et effundere aquam in eukaristiam sanguinis Christi. Et benedicat ei ut supra.

Presbiteratus vero ordinis reconciliatio seu restitutio fit similiter sicut supra. Et imponens pontifex ita dicat.

In nomine domini. Ego quamvis peccator tamen episcopus per hanc manus impositionem restituo tibi execucionem ordinis presbiteratus qua fueras iuste privatus. ut caste vivendo amodo possis canere missas pro vivis ac defunctis ac acceptabiles hostias offerre deo et ministerium presbiterale devote perficere prestante domino nostro. Rn. Amen.

Nunc de gradatione dicamus.

Et est notandum quod si clericus secundum premissam formam similiter depositus incorrigibilis appareat debet excommunicari. et si post modum in profundis malorum veniens contempserit tunc cum ecclesia non habeat ultra quid faciat debet illum degradare et curie seculari relinquere que degradatio fit hoc modo.

Nam ipse degradandus
indumentis sacerdota-
libus si sacerdos sit induit
vel dyaconalibus si sit
dyaconus et sic de re-
liquis ordinibus et in-
dumentis. Episcopus exe-
quendo sententiam depo-
sitionis nullum plati-
cum dudum. presente seculari
iudice cui degra-
dandus debet delinquens
publice abradit tamen
vel ab alio huius lo-
ca manuum illius que
collatione ordinum in-
uncta sunt et etiam
tonsuram si vellet et
consequenter et sigillatim
detrahit ei omnia in-
signia sive sacra orna-
menta que in ordinibus
suscepit et demum exuit
illum habitu clericali et
induit laycali dicens
publice iudici secu-
lari presenti. ut illum propter
scelera sua sit deposi-
tum degradatum. spo-
liatum exauctoratum
in suum si velit recipi-
at forum. Et est no-
tandum quod in hac e-
xecutione sive non est
in ecclesia coepiscoporum pre-
sentia. Non est etiam ms
sive fiat in ecclesia sive
extra in platea. Sive
episcopus degradans indu-
tus sit pontificalibus
sive non. Et talis de-
gradatio sollempnis
depositio notatur pro-
prie tamen loquendo quis
a dignitatibus et hono-
ribus deponitur. Set ab
ordinibus degradatur.
Et post talem degra-
dationem iuste et ri-
te factam solus roma-
nus pontifex cum tali
dispensat. Episcopus tamen an-

ipm insigniu detrac
tionem 7 etia pt sive
depositionis placio
nem dispesare 7 resti
tuere solo ubo potest
sicut 7 ubaliter deposit
fuit ut pmissum est.
Si et si prius q secula
ris iudex nullu acad
uterit. tal depositio
et degradatio iiusta
nullum inueniatur.
tunc no solum ubo ue
rum etia fco fm ea q
pmissa sut dispensa
tio et restitutio fiet
que insignia sibi de
tracta seriatim sigil
latim 7 sollempniter
coram altari restitue
tur. Ut si sit eps recu
perabit orarium. ba
culum annulu. san
dalia. mitra. 7 alia in
signia pontificalia.
Si psbr orarium. et

planetam. Si dyaco
orarium 7 albam si
ue dalmaticam. Si
sbdyac. patenam et
calicem. Sit 7 relig
gradus in reparatio
sua. recupant ea que
cum ordinarentur rece
perunt. Hoc aute in
speculo iudiciali in
tercia pte sb titulo de
accusationibus in §.
Sequitur plenius duxim
explicanda. ¶ Ordo
comunicandi 7 absoluendi.

ed per ex
comuni
cationis
et abso
lutionis
formam pnotandu
q triplex est excom
municatio minor
maior 7 anathema.
Minor excomuni
catio otrahit p sola

pticipa

participationē cū ex
communicat͛. ⁊ a tali post
simplex sacͤdos absol
uerit absq͡ȝ iuratoria
cautione ħ mō. Taliť
enī excommunicatus ͻ
fitet͛ ꝓpo sacͤdoti dicēs.
Cōfiteor deo ⁊ tibi q͛
sum excoīcatꝰ quia
ꝑticipaui tibi excoīca
to in orōne uł locutō
ne uł bibendo uel co
medendo cū eo. Sa
cerdos uō absoluens
dicat sic. uel equipo
lentia uerba.

Auctoritate dei
omipotētis et
illa que michi ɔcessa
est absoluo te a uin
culo huiꝰ excōmuni
cationis q͛ ɔfessus ē.
⁊ qualibꝫ alia simili
si teneris in quātum
possū ⁊ debeo restituo
te ecclīasticis sacram̄
tis. Maior uō ex
coīcatio ꝓfert͛ ħ mō.
Cum ego talis
talem tālo. ⁊ c͡ȝ
to ad malitiā omni
cedam legittīe mo
nuerim ut talis q͛
faciat uł nō faciat. ⁊
ipe uō mādatum hiꝰ
ɔtempsit adimplē
quia nil uiderēt obe
dientia ꝑdesse huiꝰ
libꝫ. si ɔtēptus con
tumatibꝫ nō obeēt.
Jdcirco auctoritate
dei omnipotētis dei
pris. ⁊ filij ⁊ spūs scī.
et btōrum aplorū
pet͛ ⁊ pauli ⁊ omniū
scōꝝ exigent͛ ipius
cōtumatia ipm ex
coīcato in hijs scͤp
tis ⁊ tam diu ipm i
uitādum denuncio
donec impleuit q͛
mādatur ut sps eiꝰ

in die iudicii saluus
fiat. Hanc dicta sententiam
scripta legendo promulget.
Circa absolutionem
uero ab hac maiore ex
comunicatione siue a
canone siue ab homine
prolata tria sunt specialiter
attendenda. Primum est
ut excomunicatus iu
ret ante omnia parere
mandatis ecclesie
et ipsius absolutionis.
Super eo propter quod excomuni
cationis uinculo est
ligatus. Et si propter
manifestam offensam
excomunicatus sit quod
ante omnia satisfaciat
competenter. Secundum est quod
reconcilietur quod fiendum
hoc modo. Excomunicatus
namque ubi sit fieri so
litum est usque ad ca
misiam ante fores ecclesie
coram absoluente. ge

nua flectat. et ipse te
nens in manibus corrigiam
uel uirgam dicit. ps.
Miserere mei deus.
ps. Misereatur nostri. ℣.
Gloria. et in quolibet uersu
uerberet absoluendum
cum corrigia uel uirga.
seruus uel ancilla prout
absoluenda contumacia
seu culpa minor uel
maior exposcit. Fini
to ps. dicitur Kyrieleyson. Christeleyson.
Kyrieleyson. Pater noster. Et ne
nos. ℣. Saluum fac
seruum tuum uel ancillam
tuam. ℣. Nichil proficiat
inimicus in eo uel
ea. ℣. Esto ei domine
turris fortitudinis. Domine exau
di orationem meam. ℣.
Dominus uobiscum. Oremus. Oratio.

Deus cui proprium
est misereri et semper
parcere suscipe depreca
tionem nostram ut hunc

famulum tuũ uel
famulã quẽ ul' quã
excomunicationis ca
thena constringit mi
seratio tue pietatis
absoluat. p xpm. d.
nrm. R. Am̃. Alia or.
Presta qs dñe huic
famulo tuo di
gnũ pnie fructũ ut
ecc̃e tue sc̃e a cui' in
tegritate deuiarat
peccato cõmissorꝫ ue
niam consequẽdo red
datur innoxi'. p xpꝫ.
R. Am̃. Et postea dic̃
sic. Auctoritate dei
omnipotentis et btõrꝫ
aplõrꝫ petri et pauli
et ecclie sc̃e sue et ea
que fungor absoluo
te a uinculo tal' ex
cõmunicatõis qua
ex tali cã ligat' eras.
Deinde apphẽdat dex
tam manũ illi' i tro

ducẽs eũ in ecc̃a dicẽs.
Reduco te in gre
mium sc̃e mris
ecclie et ad consorcium
et cõmunionẽ totiu'
xpianitatis a quibꝫ
fueras per excõmunica
tionis sniam elimi
natus et restituo te eam
participationũ eccl'ia
sticorꝫ sacramentorꝫ.
Certũ ẽ q' debꝫ abso
lutio dꝫ fieri iuxta et
rõnabilia precepta.
Circa q' considerandũ
ẽ utrum ille fuit li
gatus a canone uel
ab hoĩe. Si a canone
satisfacto ei q' lesit i
iungẽdum est sibi
ne ultius contra illuꝫ
canonem faciat n̄ i
casibꝫ a iure pmissis
quibꝫ tñ de iure exigẽ
dus ẽ sufficient' sup
hoc cauẽe. Porro si hõi'

temporale impedi-
mentum quo minus
ad sedem aplicam ac-
cedere possit ab ordi
nario absoluitur. tunc
iniungendum est ab-
soluto ut statim impe
dimento cessante de-
beat presentare se sum
mo pontifici vel eius
legato mandatum ei
super hoc impleturus non
minoris et mulieribus
qui sicut quibus perpe
tuum habens impedi
mentum perpetuo excu
santur. Si aliquis li
gatus est ab homine
aut offensa eius est
manifesta et tunc satis
facere debet priusquam
absoluatur aut du
bia et tunc si post abso
lutionem apparuerit
eum iniuste ligatum
fuisse. nichil omnino
est percipiendum est ei.
Si uero apparuerit ipsum
iuste fore ligatum per
cipiendum est ut satisfa
ciat competenter. anathe
ma uero id est sollempnis
excommunicatio pro gra
uioribus culpis profer
tur hoc modo.

Quia dyabolo sua
dente christianam
professionem quam in bapti
smo professus est per apo
stasiam post ponens
ecclesiam dei deuasta
re ecclesiastica bona i
diripere itaque pauperes
christi uiolenter opprimere
non ueretur. Jdcirco sol
liciti ne per negligentiam
pastoralem pereat, pro
quo in tremendo iu
ditio rationem reddere
compellamur. Juxta quod
nobis dominus terribiliter
comminatur dicens.

Si nõ annũciauẽis
iniquo iniquitatẽ
suã sanguinẽ eius de
manu tua requiram.
Admonim⁹ eum canoĩ
ce. ṗmo s͠o ⁊ t͠cio. et
etiam q͠rto ad eius i
maliciam ꝯuincẽdã
ipam ad emẽdatioẽ
⁊ satisf͠conem ac peni
tenciam inuitantẽ⁊
ṗmo affcũ corripien
tes. ipe ũo proth do
lor monita salutaĩa
spnẽs ecclie dei. quã
lesit ỽl' de hoc supbie
sp͠u inflatus satisfa
cere dedignat͠. Sane
ṗceptis dnicis atq͠
aplis informamur.
Quid de huiusmodi
ṗuaricatoẽ agẽ nos
optet. ait enim dñs
mẽbrum a sua ꝯpage
resoluit ⁊ a iunctura
caritatis dissociatur
et omne corruptus
scandalizat eiie eũ
et ꝓice abs te. ⁊ apliꝯ
iniquũ. auferte ma
lum a uob̃ ⁊ itẽm siq'
sup noiatur esse for
nicator aut adulter
aut homicida. aut
rapax. cum hui' nec
cibũ sumẽ licet. et
Johẽs ṗcetis a xp̃o i
dilectus ⁊ tale ne
pharium hominẽ
salutare ꝓhibet di
cens nec aue ei dixĩ'
nec eũ in domo pce
peris domica itaq͠
atq͠ precepta aplica
adimpleantẽ. si mẽ
brum putridum ⁊
insanabile. q' me
dicamẽ fomenta nõ
recipit excoicatõis
ferro ab ecclie corpe
abscidatur nec tam
pestifero morbo et

reliqua corpis mē
bra ueluti ueneno
inficiātur. Igitur qz
monita mēbra crē
brasqz exhortatōes
ɔtempsitqz t'cio f'm
dominicū p̄ceptū
uocatus ad menda
tionem ꝛ pniam ve
nire despexit qz cul
pam suā nec cogno
uit nec ɔfessus est
nec missa legatōne
excusatōm aliquā
p̄tendit nec ueniaz
postulauit. Sz dya
bolo cor eius indu
rante incepta mali
cia p̄seuerat. Iuxta
q' apl'us dicit scdm
duriciā suā ꝛ cor im
penitens thesauri
zat sibi iram indie
ire. Jo circo eum cū
uniūsis complicib'
fautoribꝫqz suis. ī

Judicio dei omipotē
tis pris ꝛ filij ꝛ s. s. ꝛ
bti petri principis ꝛ
apl'oꝝ ꝛ omniū scōꝝ
nec non ꝛ mediocrita
tis nrē auctē ꝛ pote
state ligandi ꝛ soluē
di in celo ꝛ in t'ra nob
diuinitus collata a
p̄ciosi corpis et san
guinis dn̄i p̄ceptōe
et a societate oīum
xp̄ianoꝝ sepamus ꝛ
a liminibꝫ sancte ma
tris ecclīe in celo et
in t'ra excludimus
et excōmunicatum ꝛ
anathematiçatum
ēē credimus ꝛ dāp
natum cū dyabolo
et angl'is eius ꝛ oib'
rpbis in ignē etnū.
Judicamus donec
a dyabolo laqueis
resipiscat ꝛ ad emē
datione ꝛ penitēciaz

redeat et ecclie quã lesit satisfaciat. Tradende eum sathane in interitu carnis ut spũs eius in die iudicij saluus fiat. et omnes rñdeãt ter. fiat fiat. fiat. ¶ Et est notandum q' in platice anathematis debent sacerdotes. xij. episcopi circũstare et lucernas et candelas ardentes in manib' tenere q̃s in cõclusione .i. i fine anathematis pice̾re debent in t̾ram et pedib' cõculcare que i candele debẽt sic̄ sal infatuatur et ad nullum usum ult̾' poni. Deinde epl̃a p̄sb̾is i parochias et etiam ortimis ep̄is mittatur ꝯtinens nomen excõmunicati et excõmunicationis .i. tam ne quis pignoritiam ultius ꝯmunicet et ut excõmunicationis occasio oĩb' auferratur. Si u̾o anathematizatus i pnia ductus ueniã postulat et emendatione p̄mittit. ep̄us qui eum excoĩcauit an̄ ianuas ecclie uenire debet et xij. p̄sb̾i cũ eo qui eũ. hinc i de circũstare debent. Ibi etiã circũstare debent illi quib' iniuria ul' dampnũ illatum ẽ et ibidem s̾m leges diuinas oĩne dampnũ emendari. Deinde interroget ep̄s si pniam iuxta q' canones p̾cipiunt p̄ ꝑpetratis scelerib' suscipe uelit. et si ille

tene pstratus ueniam postulat. culpã cõfitetur penitentiam implorat de futuris cautelam spondet. Tunc eps apprehensa manu eius dextra in ecclesiam eum introducat et communionem xpianam ei reddat. septem ps penitentiales decantando cum pcibus. kyriel. pat nr. Vt. s. Oremus. Oratio.

Maiestatem tuam quesumus dne sce pat omnipotens eterne deus qui non mortem peccatorum sed uitam semper inquiris. respice flentem famulum tuum attende pstratum. eius que planctum in gaudium tue miserationis cõuerte scinde delictorum

induc eum letitia salutari. ut post longam peregrinationis famem de sanctis altaribus saccietur. Ingressusque cubiculum regis in ipsam aulam bndicat nomen glorie tue semper. Per dnm nrm. R. Am. alia oro. Deus misericors deus clemens. Requirite s. feria v. cene dni ubi plura lis num in singularem mutatis.

Ordo ad reconciliandum apostatam. Scismaticum ul hereticum. apostate reconciliatio fit hoc modo. primo enim ante fores ecce interrogat illum eps ul sacerdos de fide. Quo facto dicat sup illum

exorcismu(m) seque(n)te(m).
Exorcismus.
Exorcizo te immu(n)
de sp(irit)us p(er) deum
pat(r)em omi(n)potente(m)
et p(er) ih(esu)m xp(istu)m filiu(m)
eius (et) sp(iritu)m s(an)c(tu)m ut re
cedas ab hoc famulo
dei q(ue)m deus (et) d(omi)n(u)s
n(oste)r ab erroribus et de
ceptionib(us) tuis libe
rare (et) ad ecc(les)iam s(an)c(t)a(m)
matrem catholica(m)
atq(ue) ap(osto)licam reuo
care dignatur. Ip(s)e t(ibi)
imperat maledicte
da(m)pnate qui p(ro) sa
lutem hominu(m) pas
sus mortuus (et) sepul
tus e(st) (et) om(n)es uirtu(tes)
tuas sup(er)auit atq(ue) re
surgens celos ascen
dit inde uenturus est
iudicare uiuos (et) mo(r)
tuos (et) s(e)c(u)l(u)m p(er) igne(m).
R. Am(en). Tunc signet

illum signo crucis
dicens. Accipe si
gnu(m) crucis ✠ xp(ist)i
atq(ue) xp(ist)ianitatis q(uo)d
p(ri)us acceptu(m) s(ed) ma
le deceptus abnega
sti. Deinde i(n)troducet
illum in ecc(les)ia(m) dice(n)s.
Ingredere ecc(les)iam d(e)i
in qua incaute ober
rasti ac euasisse te la
queos mortis agno
sce horresce ydola re
spue omne(m) prauita
tem siue sup(er)stitio
nem hereticam uel ge(n)
tilem aut iudaica(m).
Cole deu(m) omi(n)poten
tem (et) ih(esu)m xp(istu)m filiu(m)
eius unicum (et) uerum
deu(m) s(an)c(tu)m (et) indiuidu
am trinitate(m). Tu aut(em)
omi(n)potens d(eu)s hanc
ouem tua(m) de fauce
lupi tua uirtute s(u)b
tractam pat(er)ne pei

pere pietate et eggi tro reforma pia benignitate ne de famulic tue inimicus exultet. Si de conversione et liberatione eius ecclesia tua ut pia mater de filio recepto gratuletur. Per xpm dnm nrm. R. Amen. Oremus. Oratio.

Deus qui hominem ad ymaginem tuam conditum misericorditer reperas quem miserabiliter creasti. respice propitius super hunc famulum tuum ut quod eius ignorantie necessitate hostili et dyabolica fraude subreptum est. Indulgentia tue pietatis ignoscat et absolvat ut altaribus sacris recepta veritatis tue communione reddatur. Per dnm nrm. R. Amen.

Hunc faciat illum confiteri fidem catholicam dicens:

Credis in deum patrem omnipotentem creatorem celi et terre. R. Credo. Credis et in spiritum sanctum sanctam ecclesiam catholicam communionem remissionem peccatorum carnis resurrectionem et vitam eternam post mortem.

Credo. postea dicat ita homo abrenuntias sathane et angelis eius. Abrenuntio. abrenuntias etiam omni secte gentilitatis vel heretice pravitatis. sive iudaice superstitionis. abrenuntio. Vis esse et vivere in unitate sancte fidei catholice. Volo

Tunc imposita manu super eum dicat.

Domine deus omnips pat' dni nri ihu xpi qui dig-natus es hunc famu-lum tuu ab errore i-gentilitatis ul' men-datio heretice prauita-tis siue iudaice sup-stitutonis clement' eruere. 7 ad ecclesiam tuã scãm reuocare. i-tu dne imitte in eu spm scm paraclitu de celis. R. Am. Spm sapiẽtie 7 intellectu' R. Am. Spm osilij 7 fortitudis. R. Amen. Spm scie 7 pietatis. R. Am. Adimple eu spu timoris domini. Et in noie dni nri ihu xpi. signo ✠ cru-cis signetur in uitã etnã. am. R. Am. Cum

uo hijs qui auctor seu pcipuus 7 nota-bilis fautor scisma-tis extitit ad ecclia unitate reuitur. hãc faciat publice pfes-sionem 7 abiuratõ-nem. prepositus.

Ego talis clericus. prepositus uel archid. talis ecclie compto diuisiõis quo tenebar diutia-mecu deliberatõne ptractans. prona 7 spontanea uoluta-te ad unitate sedis aplice diuina grã duce reuisus su ne uo nõ puramẽte. s simulata reuisus e-existimet. spõdeo sb ordis mei tam. et anathematis obli-gatione ac pmitto tibi tali epo. 7 pte

sancto petro apostolorum principi atque eius uicario N. beatissimo et successoribus illius me numquam quorumlibet suasionis uel quocumque alio modo ad scisma de quo redemptoris nostri gratia liberante ereptus sum rediturus. Sed semper in unitate ecclesie sancte et catholice in comunione romani pontificis per omnia permansurum. Unde iuratus dico per deum patrem omnipotentem et hec sancta quatuor euuangelia que in manibus meis teneo me in unitate et comunione premissa inconcusse mansurum. Quod si ab absit ab hac mea unitate aliqua occasione uel augmento diuisero periurii reatum incurrens eterne obligatus pene inueniar et cum auctore scismatis habeam in futuro seculo portionem.

Hanc autem confessionis permissionisque meam cartulam scribendam dictaui et propria manu subscribens tibi tradidi. Si uero aliquis heresiarcha seu sequax princeps auctor et alicuius heresis ad unitatem ecclesie reuertitur faciat publice professionem et abiurationem.

Ego. b. diaconus sacerdos uel prepositus talis ecclesie cognoscens ueram catholicam et apostolicam fidem. anathematizo hic publice omnem heresim precipue illam de qua hactenus extiti ista

matus. Que cas[us] true
re conatur h[ab]' ul' ulro.
Consentio aut[em] s[acro]s[an]c[t]e ro
mane ecclie [et] ap[osto]lice
sedi. [et] ore et corde p[ro]
fiteor me credere sic
ul'. sit [et] eande[m] fide[m]
tenere [et] p[ro]fiteri q[uam] s[an]c[t]a
romana ecclia auct[ori]t[at]e
euua[n]glica et ap[osto]lica
tenenda tradit. iura[n]
s[u]b p[re]s[cri]ptam moysen. a.
eiusdem s[an]c[t]e trinita
tem p[er] h[ec] sacro s[an]c[t]a xpi
euua[n]gelia. eos aute[m]
qui [con]tra hanc fide[m] ue
nerint cu[m] dogmatib[us]
et cum sectatoribus
suis cu[m] eo anathema
te dignos e[ss]e p[ro]nu[n]cio.
q[uo]d si ego ipse q[uod] absit
ali[qua]n[do] contra hec aliq[ui]d
sentire aut p[re]dicare
p[re]sumpsero canonu[m]
seueritate subiacea[m].
Ordo ad itinera[n]dum.

Prelatus
incipie[n]s
iter agere
huic ordi
nem die[m] postq[ua]m
ep[iscopu]m ascendent[em] i[n]
Inchoat. a[ntiphona]. In ui
am pacis. p[salmu]s.
Benedictus d[omi]n[u]s
deus isr[ae]l'. Gl[ori]a p[at]ri.
Postmodum. ant[iphona].
In uiam pacis [et]
p[ro]sp[er]itatis diriga[t]
nos om[ni]p[oten]s [et] mis[eri]cor[s]
d[omi]n[u]s [et] ang[e]l[u]s raphael
comitet[ur] nobiscum i[n]
uiam ut cu[m] pace sa
lute [et] gaudio reuer
tamur ad p[ro]p[ri]a. kyri
eleyson. xpe el'. kyri el'.
Pat[er] n[oste]r. Et ne nos. ℣.
Saluu[m] fac s[er]uos tuos.
℣. Mitte nob[is] auxi
lium de s[an]c[t]o. ℣. Esto
nob[is] d[omi]ne turris for[titudinis].
℣. Nichil proficiat

inimicus. V. Benedictus dns die cottidie. R. Prosperum iter faciat nob deus salutarium nrorum. V. Vias tuas demonstra nob dne. Et semitas tuas edoce nos. V. Utina dirigantur vie mee. V. Ad custodiendas iustificationes tuas. V. Erunt prava i directa. R. Et aspa in vias planas. V. Angelus suus deus mandavit de te. V. Ut custodiant te in omnib viis tuis. V. Domine exaudi oronem meam. Dns vobiscum. Oremus.

Deus qui Oro. filios isrl p maris mediu sicco vestigio ire fecisti quique tribus magis iter ad te stella ducente pandisti. tribue nob iter prosperum tpusque tranquillum ut angelo tuo sco comite ad eu quo pgimus locum ac demu ad eterne salutis portu pvenire feliciter valeamus.

Deus qui abraham puerum tuum de ur caldeorum eductum p omnes sue pegrinationis vias illesum custodisti. qsumus ut nos famulos tuos custodire digneris. Esto nob dne in pcinctu suffragium in via sollatium. et in estu umbraculum i pluvia et frigore tegumentum. In lassitudine vehiculum. In adusitate psidium. In lubrico baculus. in naufragio

portus ut te duce que
tendimus, prospere perve
niamus. et demum in
columes ad propria red
eamus. Alia oratio.

Adesto quesumus
domine supplicatio
nibus nostris famulorum
et cetera. Alia oratio.

Presta quesumus
omnipotens deus ut
familia tua per viam
salutis incedat. et cetera.

Ultimo dicit pontifex
ut procedamus in pace. R.
In nomine domini. Ordo
contra auram levatam.

Contra ae
reas tempe
states cum
primo vide
tur aura inmoderate
levari, proficiat sacerdos
contra illam aquam
benedictam et mox tum
dicens ante altare accum
bit dicens. vii. psalmos sequen
tes. scilicet Beatus vir. Qui ha
bitat. Deus in nomine.
Deus in adiutorium
meum. Fundamenta.
Dominus regnavit deco
rem. Beati omnes. Et
si velit canticum gra
duum. Quo facto
stans orat. Adiuto
rium. V. Ostende nobis.
V. Adiuva nos deus
salutaris noster. V. Nichil
proficiat inimicus in eo.
V. Fiat misericordia tua domine
super nos. V. Salvum
fac populum tuum. V. Vox
domini super aquas mul
tas. V. Deus maie
statis intonuit do
minus super aquas
multas. R. Deus ma
iestatis intonuit
dominus super aquas mul
tas. V. Viderunt te
aque deus. V. Vide

runt te aque et ti
muerunt. Quid est tibi q
fugisti. ℞. Et tu ior
danis conversus es re
trorsum. ℣. Non privabit
bonis. ℞. Eos qui am
bulant in innocentia.
℣. Domine exaudi. ℣. Do
minus vobiscum. Oremus.
Rex eterni Oratio.
imperii omnipotens deus
qui das escam omni
carni qui operis celum
nubibus et paras terre
pluviam. qui mandas
nubibus desuper. et ia
nuas celi aperis qui tran
fert austrum de celo et
inducis in virtute
tua affricum qui rigas
montes de superioribus
suis et de fructu ope
rum tuorum satiabitur
terra. qui angelo precepi
sti. ne terre mari neque
arboribus ne nocerent.

parce metuentibus et pro
piciare supplicantibus
te etenim domine sup
plices exoramus ut pro
cul abscendat incur
sio turbinum calami
tas tempestatum. fra
gor grandinum. percussio
fulminum. et quibus insidie
inimici temperentur iste
sta tonitrua noxieque
pluvie ventorum flamma
fiat moderate suspen
sa. Omnis quoque spiritus
procellarum et aeree pote
states dextera tua pro
sternantur virtutum. Descen
dat quesumus domine spiritus sanctus
atque ut samuele en
nigero agnosci in ho
locaustum tuum mactan
te fragor aurarum tur
bam repulit adversan
tem ita fugatis omnibus
contrarie potestatis vir
tutibus fruges mentes

et corpa fideliu ma
nu fuet anglica pro
tectõe supna. 7 post
lapides nubiu impe
tus i laudis 7 deuo
tionis ac spualis a
moris augmetu tra
seat omunicatio po
testatis qui .v. 7 reg.
R. Am. Oremus. Oro.

Domine ihu xpe
qui iordanis flu
mine bndixisti 7 ico
baptizari uoluisti be
ne ✠ dicere digneris
has nubes 7 eis ipare
ne noxia neqz emit
tant. Qui uiuis 7c.

Ordo ad uisitandas
parochias.

Pontifex
uisitans
parochiã
qđ face tenet' exe
plo dni qui cecu
ibat castella deces
utle. amen. Cu p'ue
nit ingredit' cimite
rium dicens. De pfun
dis. kyriel. xpel. kyr.
Pat nr. Et ne nos. V.
A porta inferi. R. Dne
exaudi. V. Dns uob
cum. R. Et cum spu
tuo. Oremus. Oro.

Deus cuius mi
seratione aie
fidelium requiescunt 7c.
Deinde fiat unde recesse
uolens. Deinde itra
ecclesiam psternit se
orans ante altare 7
mox surgens osculat'
media fonte eius 7
de missa. qua finita
et bndictione data
accepto supellicio
amictu stola pluui
ali mitra simplici 7
bacillo pastorali ppo
nit pplo cãs aduen
tus sui uidelz qr sac

canones et ecclesiasti
cus ordo hec fieri pre
cipit propter multa.
¶ Primo ad absoluen
dum animas defunctorum.
¶ Secundo ut sciat et uide
at qualiter ecclesia ipsa
spiritualiter et temporaliter gu
bernetur quecumque se
habeat in ornamentis.
Qualiter ibi in eccle
siastica sacramenta mini
strantur et diuina of
ficia peraguntur. Quale
seruicium ibi impenditur.
Qualis sit uita mini
strorum et populi ut ex of
ficio sue inquisitionis
per episcopum si qua in pre
missis corrigenda
fuerint corrigantur et
emendentur. Et preci
piat fieri libros et alia
necessaria ecclesiastica or
namenta. ¶ Tercio
adulteria fornicationes

sortilegia diuinationes
et filia publicani populo
punienda ad quod inte
dum non sufficiunt eccla
rum rectores ostendens
diligenter populo que dampna
nabilia et detestanda
sunt crimina ipsa. ¶ Quar
to propter casus qui de iure
uel de consuetudine ad e
piscopum dumtaxat pertinere
noscuntur qui in nostris
constitutionibus sinoda
libus continentur de omnibus
in illis et aliis se intro
mittere potest. Protestans
plebi quod si quis uel si qui
in aliquo ipsorum casuum
uel in quocumque alio con
silio eius indigent
paratus est benignius e
audire et consilium et
absolutionem impen
dere ac penitentiam miseri
corditer iniungere salu
tarem. ¶ Quinto ad

exhibendum sacramentum con
firmationis quod nul
lus alius nisi soli episcopi
ex diuina et apostolica insti
tutione dare potest. Nam
dominus apostolos confirmauit
et per eos eorum successo
res scilicet episcopos et superiores
presbiteros confirmandos esse
decreuit. Debet autem
insinuare plebi quod nul
lus confirmatus debet
reconfirmari. Item nullus
qui non sit confirmatus
potest esse in confirmatione
patrinus. Item nullus in
excommunicatus vel graui
bus facinoribus alligatus
ingerat se ad percipien
dum hoc sacramentum
vel ad presentandum con
firmandum. Item adul
ti debent prius confirma
ri et postmodum confir
mari. Item in hoc sacro
compaternitas contrahitur ipse

diens matrimonium
et dirimens iam contrac
tum. Item nullus presentet
nisi unum vel duo ad plus.
Item confirmandi de hone
state non de necessitate
debent esse ieiuni. Hec
igitur et alia populo pronun
cientur prout in nostris
constitutionibus sinoda
libus plenius demon
stratum. ¶ Sexto in
dicat diligenter populum
ad penitentiam et instruat
in ecclesiasticis sacramentis
et in articulis fidei
et qualiter debet declinare
a malo et facere bonum
fugere uicia et sectari
uirtutes et quod alteri non
faciant quod sibi uolunt
ab altero fieri. Hiis in
expletis indulgentia
detur et fiat populo con
fessio et absolutio ge
neralis. ¶ Post hec

assumpto pluuiali
nigri coloris exeat
in cimitium cruce a
qua bñdca ⁊ clero p̄
cedentibꝫ cantando
R. Qui lazaru. Ipse V.
Deducet a dñobꝫ ⁊ in
de thobaliam añ ipsꝫ
tenētibꝫ seq̄t dicens
ps. De pfundis. Et
finito p̄misso. R. cā
tatur. Heu m̄ dñe.
Quo finito ichoatur
sollēpnit. R. Libera
me domine. Cū V̄si
bꝫ suis. Quo finito
cātatur. Kyriel. xp̄el.
kyriel. Et mox ep̄s
mitra deposita reci
piens ysopum cum
aqua bñdca de ma
nu alicuius osculātis
manū eius dic. pat
nr. Aspgēs cimitium
corā se. et mox tradēs
ysopum alicui sacer
doti suppellicieū ⁊ sto
lam hñti manū eius
osculanti ut aspgat
totum cimitium. Ipse
aut pse dicēs. Et ne
nos. V. In memoria.
V. A porta inferi. Re
quiem eternam. V. Do
mine exaudi. V. Dñs
uobiscum. V. Oremus.
Et iunctis añ pectus
manibꝫ dicat. Orato.
Deus qui int aplicos
sacerdotes. alia orato.
Deus uenie largitor.
Alia oratio. Deus cui
misatoe aie. Quibꝫ
dcis dicat. Requiescat
in pace. R. Amē. Mox
eleuata dextra pducit
signū crucis ab omi
pte sup cimitium et
tūc egrediuntur in e
cclesiam ordine quo
uenint dicendo. ps.
Miserere. Ipse u̾o dic

illum nocte dimissa.
cum deducentibus i-
cui post finito officio. Req(ui)
em eternam. Kyrieleison.
Christeleison. Kyrieleison. Et episcopus i-
stans coram altari
deposita mitra dicat.
Pater noster. Et ne nos. ℣.
A porta inferi. ℣. Domine
exaudi. ℣. Dominus
vobiscum. Oremus. Ab
solve quesumus domine animas
famulorum tuorum etc. Hijs
peractis deposito plu
viali nigro et assumpto
albo confirmat pueros
in quo procedat prout
super in tractatu de con
firmatione dictum est.
Expedita itaque con
firmatione et benedictione
ornamentis si qua bene
dicenda sunt. deposi
tisque indumentis eccle
siasticis confessiones et
deinde querelas si que

fuerint audit et de vita
conversatione cleri et
populi et qualiter spiritua
lia et temporalia in
ipsa ecclesia ministrantur
et de libris et ornamen
tis diligenter de pla
no inquirant. Or
do ad recipiendum pro
cessionaliter prelatum
vel legatum.

Relatus
vel legatus
licet modo
processiona
liter recipitur, proces
sione cum certa fo
rma ecclesie ordina
ta reliquie l(?) crux.
Et prelatus ecclesie
cum pluviali mi
tra et baculo et alii
maiores ipsius ecclesie
parati pluvialibus
sicut in ultimo ca
pite processionis. Quando

ni inuquā portant
crucē in pcessione q
fit pruinis. Et acce
dens platus ul' lega
tus recipiendo genu
flectit ibi corā cruce
ul' reliquijs sup ta
petum paratū. Et
crucē ul' reliquias
osculat'. Deinde sur
git et tūc platus ul'
eo absente maior i
ipius ecclie offerit
sibi ysopum cū aqua
benedicta ut se 7 cir
cunstantes aspgat
et thus bndicendo
in thuribulo ponē
dum. Quo fcō idē
platus ul' maior i
ecclie interesse illum
solum et dat illi eu
uangeliū ad osculā
dum et mox ipse pre
latis ecclie a dextris
et aliis maioris di

gnitatis in ea si si
nistris eū deducit
cū pcessione eccliā
ingredientē canta
tur. Antyphona.

Sacerdos et pō
tifex et uirtutum
o pontifex bonus
pastor in populo
sic placuisti dn̄o

intende pro nobis.
vl' R. Ecce vir pru
dens. V. Ecce v'e. Gl'i
patri. vl' R. Ecce sac
dos. V. Bndictionē.
vl' si sint duo vl' plu
res qui recipiuntur
cātatur R. Cives r
aplorum. Et sic de
ducatur ad gradus
coram altari ubi p
sternitur ad adoran
dum. R. ant. finito
eo p'strato manēte
p'latus ecclie vl' eo
absente is qui ma
ioris dignitatis ē
in p'cessione dic sup
illum. V. Protector
nr̄ aspice deus. R. Et
respice in faciē. Et
hoc si ille sit eps. Si
nō sit abbas vel car
dinalis nō eps dic.

V. Salvū fac servum
tuum. R. Mitte ei do
mine auxiliū de. V.
Nichil p'ficiat ut in
eo. V. Dne ex. V. Do
minus vobiscū. Orō.
Omps sēpit' Orō
ne ds qui facis
mirabilia magna r
solus. Require. S. su
titulo de ordinatōe
abbis. Deinde si fuerit
eligit' abbas tunc in
p'mis ipsis dnis eum
deducentibus t sollēp
nit' benedicat et in
dulgētiam concedat.
Si no b'ndicere noluit
vl' ē talis eum nō ope
tet b'ndicere vl' indul
gētiam dare mox ad
hospiciū suū accedat
p'missis dnis tempo
ris p'minentibus asso
ciantibus eum. ¶ Si nō
p'latus ipse ad visita

dum ueniat premissa forma seruata oratio erit

Deus ... R. Oratio.

Deus humilium visitator qui nos paterna visitatione consolans pretende societati nostre gratiam tuam ut per eos in quibus habitas tuum in nobis sentiamus aduentum. Per dominum nostrum.

Si uero sit nouus prelatus primo ad ecclesiam ueniens oratio erit hec. Deus omnium fidelium pastor. Require supra in ordinatione episcopi. Si uero sit abbatissa nouiter benedicta, si ueniet ad monasterium suum fiat prout dicitur supra in titulo de benedictione abbatisse.

Ordo ad recipiendum regem uel principem processionaliter.

Si rex uel princeps processionaliter recipitur cantatur. R. Elegit eum dominus in excelsum. V. Glorificauit illum. Gloria uel. R. Posui adiutorium. V. Inueni dauid. uel. R. Gratia est potentia. V. Creator omnium. R. Aperiat uel. R. Dilexisti iustitiam. V. Propter ueritatem. uel. R. Deum time et man. V. Timentibus dominum. uel. R. Require sabbato post cineres ad vesperas. R. finito illo, prostrato ante altare manente rege. V. Deus iuditium tuum. R. et iustitiam. V. Saluum fac. etc. uel comitetur etc. ut supra. Oratio.

Deus cui omnis

potestas et dignitas
famulatur da huic
famulo regi vel prin
cipi nostro prosperum sue
dignitatis effectum quo
te semper timeat tibique
placere contendat. per.

Ordo ad recipiendam
reginam vel principis
sam processionaliter.

[Q]ando re
gina vel pri
cipissa proces
sionaliter
recipitur. Cantatur. R.
Ista est sponsa. V. Ista
est que ascendit. Et ea pro
strata ante altare ma
nente dicatur. hymnus.
Salvam fac ancillam
tuam domine. etc. ut s. Oro.

[D]Eus cuius pro
videntia in sui
dispositione non fallitur
ineffabilem cleme
ntiam tuam supplices

exoramus ut sicut
hester reginam israeliti
ce plebis causa salutis
a regis assueri thala
mum regisque sui con
sortium transire feci
sti ita hanc famulam
tuam xpiano plebis
salutis gratiam ad gratiam
tuam transire facias et
ut tibi super omnia pla
cere desideret et te in
spirante que tibi pla
cida sunt toto corde per
ficiat et dextera tue
potentie illam semper
hic et ubique circum
det. per. R. Amen.

Ordo pro liberatione terre
sancte a manibus inimicis et

Pro terre sancte liberatione
dicitur. statim post pat
er noster. ps. Deus venerunt
gentes. Gloria patri. et
Kyrieleison. xpeleison. kyrieleison. et
pater noster. Et ne nos. V.

Exurgat deus. et dis.
mi. e. ℣. Saluum fac
po. tu. ℣. Fiat pax. ℣.
Oremus, p afflictis
et pegrinis xpianis.
℣. Mitte eis dne. a.
de. s. ℣. Esto eis do. t.
℣. Dne ex.
Deus qui admi
rabili puidentia
cuncta disponis te
suppliciter exoramus
ut terram quam unige
nitus tuus filius dns
nr ihs xpc pprio san
guine consecrauit de
manibus inimicorum
crucis eripiens resti
tuas cultui xpiano
nota fidelium adci
libatione instancium
misericorditer dirigen
do in uia salutis eterne.
P xpm dnm nrm. ℟.
Amen.
Hostium nostror

qs domine elide su
pbiam et cor contuma
tiam dextere tue uirtu
te psterne. P do. Cum
ministri et que ornam
ta pontifici necessaria sunt
hij ministri. capellanus
dyaconus. subdyaconus
quatuor accoliti. admin
unus qui mitram ser
uet. alius qui sit thu
rificans. et duo ceroferarij
et etiam alij quot
necij fuerit cum suppe
lectilis seruitores. In
duinita uero sibi p or
dinem necessaria sunt hec
uidelicet calige. scanda
lia. amictus alba tu
nicula cum succintorio.
quod habet similitudinem ma
nipuli et dependet a
singulo in latere sinistro
crux pectoralis. si quis
ea uelit uti stola tu
nicella. dalmatica. et

cyrotece. planeta. m
manipl'. mitr̃. anulus.
pōtifical'. cambuca
seu baculus pastoral'.
et palliū cū tribus spi
nulis aureis si sit i
metropol'. Sūt etiā
ad ei' ministeriū nēcca
touallia collo ei' qñ
pectit' capiti ponenda.
pelues sive bacilia ad
man' lauādas 7 alia
touallia q̄ dū lauat
ad tergēdum man'
sup eius gremiū ex
tendit' faldistorium
cū scabello. Cussinus
faldistorij supponēd'
pannus de sirico ad ip
sum faldistoriū et
cussinū tergendum.
tapeta añ altare. et i
loco ū sedere debet ster
nēda 7 tria touallia
pulcra q̄ añ eū tenet'
cū pcedit et añ eius

gremiū extenditur
qñ sedet. Ee pontifice
missam sollēpniter
celebrāte q̄ tam ab eo
q̄ a ministris agēda sūt.

Ontifex
missā sol
lempnit'
celebrat'
rus hora
cōgrua ecclīam i
gredit' et corā al
tari ū celebrandū ē
inclinās breuit'
oret. dicē illū. ps.
lxv. Introibo in
domū tuā. in ho
locaustis. re. ti. uo. m.
q̄. d. l. a mea. Et alia sic
uoluit. Deinde itrat
cū clīcis suis uesti
bulum seu sacristiā
ul' aliū locū ad se in
duēdum acomodū
pparatum. et ibi dic
terciā ul' aliā horam

que sc'dm dici p̄p̄etā
tem sit ante missā
dicenda. Iter autem
dyacon' et s̄bdyacon'
se sacris uestib; p̄ret
manipulos induunt
et acoliti thus thuri
bulum et prunas pa
rant. Dicta aūt t̄cia
antistes s' faldistoriū
residēs ad orientem uel
aquilonē aut ubi sm̄
loci dispōnem magis
acomodū p̄paratum
fuit respiciēs icipit
plane. a'. Ne reminis
caris. Cū cl'icis suis
psē. ps. Inclina dn̄e.
V'sus ille. Fac mecū
signū. Quā dilecta.
Et alios tunc dici solito'.
Et cū dr̄. ps. Inclina
dn̄e. V'sus ille. Fac me
cū signū 7c. P̄ducat
an̄ faciem signū cru
cis. Et intim unus

de s'uitoribus suis ac
cedens sibi detrahit
omnia calciamenta
incipiēs a dextro pe
de. Et s̄bdyacon' genu
flectens uno acolito
cū uiuāte calciat illū
caligas et sandalia
a dextro pede sil'r in
choando. Pontifex
ergo calciatus finitis
p̄missis ps 7 dc̄a p̄
dicta a'. surgens stās
iunctis an̄ pectus
manib; dicit preces
solitas et orōnes. a'
Aures tue pietatis
7c. Et alias ɔsuetas
q̄b; dc̄is depoīt capi
ul' sup pelliceū si illū
portat remanēs i ca
misia linea quā sup
celebrare uolēs siue
sit sclāris siue religi
osus sup communes
uestes hr̄e dz. Et cir

eo iterum sup faldistorium residente. Dya-
conus tovalliam circa
eius collum circumdatam
petit dicente et leuat
caput eius ut si necesse sit
capellanus domini sui uel eius
agat. Quo facto unus
acolitus genu flectens
aliam tovalliam sup ge-
nua pontificis exten
dit. Et pontifex detrac
to anulum quo comuniter
utitur porrigit capellano
suadum. Et mox ille
capellanus utraque peluem
accipiens fundit aquam
flexis genibus super manus
eius assistentibus iterum
flexis similiter genibus dya
cono a parte dextra et sub
dyacono a sinistra et
tovalliam ipsam tenentibus
hinc et inde. Totus
itaque detectis ore et
manibus dyaconus.

ponit amictum super
caput eius secretis et te.
ipse facto iam se signo
crucis se erigens super
scabellum stans alli
gat amictum. Dyaconus
uero accedens et subdyaconus
a sinistris existit induen
tes eum cum capellano iu-
uante sacris uestibus
iuxta ordinem in prece
denti tractatu positum
ab acolitis porrigendis.
Et quidam inferiores
presbiteri debent orari non
in modum crucis ante
pectus flectere. In episco
tamen decet illius capita
recte anterius deorsum
dependere. Sane dal
matica induta iterum
sup faldistorium residet
et acolito cyrotecas
afferente. Dyaconus i
mittit primam unam in dextram
manum et postea aliam

in sinistra. sẽp enĩ ipe
uel capellanus eas i
mittere uel detrahere
debent. et mox surgẽs
induit' planeta ⁊ pa
leum sitatur impoĩt.
Et postea manipulũ
cum osculo
Quidã tñ tũc demũ
ↄ cõfessio corã altari
fit manipulũ impo
nunt. amict' quoqz
de capite deponitur
et circa collũ aptatur
et dyaco' accipiens
mitrã p̃ati? cornu i
cũ sinistra ⁊ punica
fibrarũ siue depẽdẽ
tium linearũ cũ dextra
ponit capiti mitram.
sic enĩ semp̱ dz iponi
et detrahi. Et dyaco'
dz semp̱ stare a sinist̃
p̱te pontificis detra
hendo et imponẽdo
capellanis pluuiali

induit' imponit in eĩ'
digito anulari anulũ
pontificalẽ cũ osculo
manus q̃' sẽp̱ dz oscu
lari illũ imittẽdo et
etiã detrahendo. Et ge
neralit' quociẽs cũqz
aliq̃s illi porrigit uel
recipit ab ipõ et si põ
tifex longe ab altare
iduit' capellan' nũc
ei cũ osculo manus
osculat' cũ thure por
rigit qd̃ ẽ cũ crucis
signo in thuribulo
mittit dicẽs. In cui'
honore cremaberis. ab
illo bñdicaris. Si uo
iux' altare induitur
sufficiat illud demũ
fc̃a cõfessione in thu
ribulo poni priusq̃'
dicat. Deus tu con
u̾sus ⁊c̃. Eo itaqz in
duto dyaco' et sbdya
conus recipiũt ma

nipulos et etiã planc
tas sup humeros cõ
plicatas ñ tempus re
quirit. ¶ Quibus pactis
choro inchoante pt
introitu. Glia patri.
Pontifex pcessionalit
et sollẽpnit ad altare
cum ministris pcedit
i qua pcessione pcedit
thurificans et post eu
duo ceroferarii. Dein
de sbdyacon cu libro
euangelior 7 post eu
aliqs ferens crucem
post qs sequitur. ponti
fex deducentibz eu ca
pellano a dextris Et
dyacono gerentem ca
bucam in sinistra i
manu a sinistra 7 to
nalia pulcrã ante eu
tenentibz. Is uo q mi
tram suat 7 alii clici
supplicijs induti
sbsequitur. Incipiens.

autem pcessione inchoat
et cu ministris psequitur ℣.
Ad iutoriu nrm in
nomine dni. Introi
bo ad altare dei. 7 iu
dica me. Qui totus
dr cum glia pri. Eis
g ante altare gradu
puenientibz pontifex
repetit pdcm ℣. Intro
ibo ad altare. Et mox
dic ℣. Cõfitemini do
mino qm bon. Du
aut hic ℣. dr 7 dyacon
stans a sinistris põti
ficis tradens cabuca
ei qui mitra suat et
deponit mitra de illi
capite accipiens eam
ut pmissu e patenti
cornu et si nece fuit
cõplanans eius capi
llos cu manu. Et mi
tram tradit ei qui ea
suat resumens cabu
cam. Mitra itaqz de

posita pontifex me
diocriter inclinatus
fac̄ cōfessionē assistē
tib; sibi capellano a
dextris et dyacono a
sinistr̄s sbdyacono i
gradu altaris stante
libru̅ euuāgliorum
clausu̅ coram illo te
nente. ¶ Illud autē
notādum q' in preci
puis festiuitatibus
ad p̄fatos mistros si
addi pōt unus de ca
nonicis ecclie ul' ali'
qui de mitra fruat
induť pluuiali sicē 7
capellan' et tunc ille
d; pōtificē capellano
quoq; pcedit a pte
sinistra deducē et ei
in faciendo ɔfessionē
in pte sinistra et sēp
mitrā ponē 7 amouē.
Excepto q' qn̄ p̄ i ue
stibulo mitra ponit'

hoc d; dyacon' facere.
Et qn̄ pontifex acce
dit ad altare tā in pri
cipio misse q̄ post
euuāglium 7 qn̄ redo
dit p̄t missā ad uesti
bulum ipē d; ammo
nere. qn̄ aūt ille sup
addictus pontificē
deducit tūc dyacon'
d; imediate pcedere.
Et qn̄ ipē sit addictus
stat iux̄ pontificem
ɔfessionem facientē
ul' in sede sua existē
tūc dyaco' d; stare in
dextra pte p̄t capella
num. Itē iste sit addit'
d; pōtifici de sede sua
surgēti man' porrigē
et eum ad surgendū
iuuare. Et dum pon
tifex stat ad altare i
psē d; p̄t eū in dextra
pte dyaconi stare. ipē
etiā tenet ac pōtifici

porrigi d3 paruũ t̃so
nium p̃t ↄmunionẽ.
Hec etiã sciendum q̃
iste de mitra s̃uiens
uit̃ pluuiali ⁊ nich
omniũ d3 eẽ alb3 sup
pelliceo iduti q̃ mit
tram ãmotam s̃uet
et imponẽdam t̃dit.
¶ Et sic ↄfessione f̃cã
accedit ad altare ⁊ p
cedit in missa put i
nr̃is ↄstitutoĩb3 syno
dalib3 int̃ structiões
plen̄ dicam̄ nisi de
missa tractat̃. Et cũ
obsculab̃ euuãgliũ
tũc dici debẽt. ¶ Per
hos s̃mones s̃cĩ euuã
gelij dñi nr̃i ihũ xp̃i
filij sui indulgeat i
nob̃ oĩa peccata i
nr̃a. Am̃. Altare aũt
thurificato q̃ semp
mitra deposita fi d3
resumit mitram. ip̃o
eni ante medium al
taris recto stante et
manus sup altare de
ponente imponitur
sibi mitra sicq3 faciẽ
dum ẽ q̃ añ altare i
mitrã resumit. Resũ
pta itaq3 mitra. uic
tis añ pectus maĩb3
capellano ⁊ dyac̃. cũ
hinc inde deducẽtib3
et toballiã añ eum te
nẽtib3 accedit ad fal
distoriũ sibi ad dex
trum altaris latus
paratum ubiq3 sup sca
bellum st̃ãs ũsus ad
pplm̃ facto añ faciẽ
signo crucis. Inchoat
et dic̃ cũ ministris in
troitum. ⁊ kyriel̃. Q°
dcõ sedet ad pplm̃ re
spiciẽs ⁊ quisq3 se ad
sedẽdum poit dyacõ
et s̃b dyac̃. hinc inde
cũ eo coadunãt s̃u

stentando et tunc et quicunque sedet unus acolitus toballiam pulcram quam ante eum diu processio tenetur vel aliter super gremium eius extendit. Finito autem a choro. Kyrieleison. Dyaconus vel etiam capellanus si necesse sit. accipiens honorem toballie cum utraque manu flexis genibus coram illo ostendit manus suas et mediante ipsa toballia retinentera accepit manus episcopi adiuvans ad surgendum. quod semper debet fieri quicunque surgit. Et igitur surgente. Gloria in excelsis deo dicitur et reducitur ab eisdem capellano et dyacono hinc et inde eum deducentibus et toballiam ante eum tenentibus ad altare sic enim ab eis deduci debet quandocunque ab altari extendit ad sedem vel ad sacristiam vel ad predicatorium vel alio vel sede reducitur ad altare. Eo itaque coram medio altaris existente mitra deposita incipit. Gloria in excelsis deo. iuxta modum in nostris constitutionibus tactum. Et responso a cantatoribus. Et in terra pax hominibus bone voluntatis. Ipse qui legendo prosequitur sequenciam cum ministris usque in finem deinde mitra resumpta iunctis ante pectus manibus reducitur ad sedendum. semper enim debet ante pectus manus iungere. quando ab altari ad sedem vel econverso procedit et quandoque ad populum illum salutationis se convertit. Dicto autem a choro. Gloria in excelsis deo. Vel si illud non de

beat dici finito. Kyriel'.
Surgit et mitra depo
sita stans sup scabellu
eleuat' et sup pplm i
extēsis manib; dicat
alta uoce. Pax uobis.
Si dici debeat uel. i
Dns uobiscum. q' di
cendo iūgit maibus
an pectus et mox ad
oriētem ɔuśus ma
nib; i altum eleuati'
et expansis dic in ea
dem uoce. Ore. ⁊ p se.
collēcas dicēdo quib'
expletis dicēs i fine.
P omia scl'a sclorum.
Jungit manus ante
faciem suā ⁊ dicat ta
cite collectas p se ul'
al' p ut uoluit. Et pt
ea resumpta mitra
ūsus ad pplm sedet
dū autē dic collēcas
dicēdo quib; expleti'
dicēs in fine. P oia
scl'a sclor. Jungit ma
nus an faciem suam
et dic tacite collectas
p se ul' al' p ut uoluit.
Et postea resūpta mi
tra ūsus ad pplm se
det dū aut dic collcas.
Capellanus tenet li
brum an faciem ei9
et collcas dicēdas ei
p̄sentat uno acolito
cū iuuāte ⁊ dyacono
adextris ⁊ sb dyacono
asinistrīs sustentātib'
ipm. Dū aut euuan
geliū legit' ipe mitra
deposita stat sup sca
bellū tenēs in maib'
depēdentem cobulcā
an pectus. quo finito
si dz pplo p̄dicare in
mediate pcedit corā
altare inclinās ibi
reuerent' et breuit' ca
pite detecto. Orans
quo fco dyaconus

rediens offert ei librum
euangelii ad osculan
dum et post thurificat
eum. Et tunc imposita
sibi mitra procedit ad
locum ubi debet predica
re. Predicatione finita fit
confessio generalis uel per
dyaconum uel per sacerdo
tem ministrum populo
deuote genua flecten
te et eadem tacite di
cente confessione facta in
concedit indulgentiam
et demum mitra per dya
conum sibi deposita fa
ciat absolutionem dicen
do clara uoce eleua
tis super populum contensis
manibus. Precibus et meri
tis etc. Indulgentiam etc.
Et si uelit mox bene
dicat populo simpliciter
dicens. Et benedictio ✠
dei omnipotentis patris et
filii et spiritus sancti descendat super

nos et maneat semper.
R. Amen. Hiis expedi
tis mitra reposita red
dit ad faldistorium
et stans super scabellum
se ad orientem conuertit.
Incipiens mitra depo
sita iuxta modum in con
stitutionibus traditum.
Credo in unum deum.
Si dici debeat et responso
a cantoribus. Patrem
omnipotentem. Ipse
cum ministris prosequitur.
Prosequentia quam legendo
uel si dici non debet dicat
Dominus uobiscum. ad populum
reuersus et mox ad ori
entem conuersus dicit. Oremus.
Quo dicto iterum depo
sita mitra sedet exple
to autem. Credo. a choro
surgens eleuatis et
super populum extensis et
manibus dicat mitra
deposita. Dominus uobiscum.

Quo dicto mox ad ori
entem conuersus eleua
tus iterum dicat. Oremus.
Et deinde resumpta
mitra deposita versus
ad populum stans dicat.
Offertorium cum mini
stris. Et postea iterum
sedet. Et detractis sibi
anulo pontificali et
cyrothecis lauat ma
nus dicens. Largire
sensibus nostris omnipotens
deus ut sicut exterius
lauantur inquinamen
ta manuum sic a te e
mundentur interius
cogitationes cordium
et crescat in nobis
sanctarum virtutum aug
mentum. Per christum dominum.
R. Amen. Deinde ex
tersis manibus et resump
to anulo pontificali
reducitur ad altare et
mitra cum peruenerit
deposita procedit in mis
sa. Et postquam communica
uerint secundum modum in
nostris constitutionibus sy
nodalibus traditur et
ubi de missa tractatur
lauat iterum summitates
digitorum et labia ad
dexterum cornu altaris
dicens. Lauabo inter
innocentes. Deinde
factis cum hostia super san
guinem crucibus dicen
do verba illa. Per ipsum
cum ipso et in ipso est tibi
deo patri omnipotenti
in unitate spiritus sancti. Et ho
stia in loco suo reposi
ta. Dyaconus calicem tegit
et in medietate altaris
et dicti dextrum hu
merum pontificis oscu
latur. Sed postquam pontifex
dederit pacem capella
no mox recipient in
clinans pectus pontificis

osculatur. Item qui pō-
tifex finita ultima pt
coione ad latus alta
ris dicat corā medio
alateris. Pdñs nr.
Tunc capellanus oscu
latur altare et post eū
humerū dextrū. Lect
num pt tēō. Pater nr.
Pomīa scl'a sclōrū.
Amen. sollēpnit' bñ
dicit ut dicet' inā. qn
et qualr' sollēpnis epali
bñdictōe dz dari. In
sollēpnius aūt festiui
tatibz pōtifex sedz p'
altare faciens ibi qz
ipm debē facē dicam'
qn in aliis sollēpni
tatibz ad dextrū lat'
sedz altaris. Missa
itaqz finita resūpta
mitra deducētibz eū
capellano & dyacono
cū cambuca & toba
leam aū eū tenētibz

pgit ad locū ubi se
ciere dz dicēdo cum
ministris .a. Tuū puer
orum cū ps & precibz
osuetis pcedentibz
cū duo ceroferariis
et sbdyac. cū cruce &
ad locum qn ipm per
uenerēs stans supra
scabellū aū faldisto
rium patum & si pal
lium ht acoliti acci
piant spinulas pallij
et dyac. depoit ei mi
tram. Et capellanus
detrahit anulū pont.
q acolito tradit. De
inde dyac. & sbdyaco'
positis tū maipulis
suis exuūt eū oibz
uestibz sacris acoliti
recipiētibz illas. Et
qn palliū amouetur
ab ipo osculat' cruce
palei posteriorem fili'
osculat' stolā & cruce

pastoralē qn̄ sibi im
ponitur ⁊ qn̄ amo
nētur ab ipō deposito.
Depositis itaqȝ sacr̄s
uestib;. cōi camisia
linea remanēte ca
pellanus accipit pe
lues stitens flexis ge
nib; aquā sup man⁹
eis. Lotis ꝗ̇ et tersis m̄
nib; ⁊ labiis un⁹ de
famul' impoit sibi ꝯ
cappam ul' sup pelli
ceum si tunc utatur
et capellanus ul' ali⁹
qui s̄uauit restituat
sibi cottidianū anu
lum cū osculo man⁹.
finitis aūt ps̄ ⁊ ꝑcib⁹
ac orōnib; p̄t missā
dicendis incipit et
cū ministris psē. sextā
ul' aliam horā p tp̄e
p̄t missam dicendā.
Et intim residet sup
faldistoriū ⁊ sb dyac.
inductus sicut i mis
sa fuit absqȝ maipu
lo cum tamen uno
de acolitis detrahit
ei sandalia et caligas.
Et mox unus de fa
mulis imponit ei co
munia calciamenta.
Incipiente a pede dex
tro qui calciatus sur
git et horam inceptā
finit. Intēa uo dyac.
et alii ministri se exu
unt. acoliti tam̄ non
debent supᵖpelliceā de
ponere. donec recolle
gerint et complica
uerint uestes sacras
et pōtifex priusquā
recedat ante altare
ubi celebrauit. pstra
tus reuēenter oret. ꝯ
De p̄missis singulis
et aliis in rōnabili
mō posuim⁹ rōnes.
Pontifex missam

aliciuus sac̄dotis ar
dic̄s q̄r agere debeat.

Ontifex
missam
audituru'
sac̄dote
parato
lìeniens corā al
tari stare debeat
cōtra mediū al
taris. sac̄dos uo
stat ad sinistrā
eius ⁊ incipit pō
tifex. Adiutoriū
nr̄m in noīe dn̄i.
R̄. Qui fecit celum
et t̄ram. Deinde inci
pit et cū sac̄dote inci
pit more solito, p̄sē.
ps̄. Judica me deus.
cū. Glīa pri. Quo di
cto pōtifex dic̄. Cōfi
temini dn̄o q̄m bon'.
R̄. Q̄m in sel'm mīa
eius. Et facit ꝯfessio
nem et dat absoluti

onem qua data sac̄
dos dicit. V̄. Introibo
ad altare dei. V̄. Ad de
um qui letificat. V̄.
Adiutoriū nr̄m in
noīe dn̄i. V̄. Sit no
men dn̄i bn̄dictū. V̄.
Judicium, p peccatis
nr̄is. pōtifex i uigit
iui. Pat' nost' ul' Aue
maria. ul' aliud ꝗ sac̄
dos ad ip̄m ul' aliud
pōtifici. Et mox pōti
fex accedit ad sedem
suā. et postea sac̄dos
dicit. Deus tu ꝯu̇ sus
Et alia que sūt dicen
da. Sane pontifex
in ingressu misse p̄t
ꝯfessionem ponit cū
signo crucis thus i
thuribulo sibi obla
to dicēs. Jn cuius ho
nore cremeaberis ab
illo bn̄dicaris. R̄. Am̄.
Et etiā ante euāgliū

dicens. Odore celestis inspirationis accendat dñs corda et corpa nr̃a ad audiendum et implendum euangelium sui pcepta. R. Amen. Et p(ost) off(ertorium) dicens. Per intercessionem beati michaelis archangeli stantis ad dextris altaris incensi et omnium electorum suorum incensum istud dignetur dñs benedicere ✠ et in odorem suauitatis admittere. R. Amen. Et tunc sacerdos has benedictiones dicere non debet. Ceterum dum introitus inchoatur dum repetit(ur) p(ri)us debet ep(iscop)us ante faciem signum crucis et sacerdotis inchoante. Gloria in excelsis deo. Debet ep(iscop)us surgere deuote manibus ante pectus ad celum oculos eleuando. Et dum collecte que post communiones dicuntur debet accumbere ad orationem super faldistorium quod semper quando missam audit coram se debet esse paratum et iunctis manibus deuote accumbens manere. Item lecta ep(isto)la si non sit missa pontificalis qui eam legit ferens librum in quo eam legit ante pectus clausum debet genu flectere coram ep(iscop)o. Item uero dextra manu super librum posita quam ille reuerenter osculatur. mox illi benedicit. hoc tamen quidam non seruant nisi quando ipse ep(iscop)us celebrat. Item sacerdos euangelium lecturus inclinans ep(iscop)o petit benedictionem dicens. Iube domne

benedicēē. Ille ūo p
ducēs signū crucis
sup eū dicat. Domi
nus sit in corde tuo. &c.
Item euuāglio lecto. n̄
sit missa p̄ defunctis
acolito turribulum
afferēte ab uno ex ca
nonicis thurificat'
et mox idē canoni
cus restituto thur
ribulo acolito uel
p̄or aliq̄s ul' abbas
sit assit liber euāge
lior aptum p̄sētat
pōtif. ad lectū euuā
gelium osculandum
dicat. Pax ē q̄ nobis
p euuāgelium suum
tradidit cōfirmet
et consuet nos in
uitam eternam. Amē.
Pducens ante faciē
signū crucis. Et sic
dicat. Credo in unū
deū. Ubi dī ibi. Et hō

factus ē. Debi deuo
te flectē genua dum
ūo dī. Crucifix' etiā.
et gnāalit' qn̄ tū qz de
cruce ul' passione fit
in diuinis offitijs
mētio dz añ faciem
pducē signū crucis.
Et pdicat si uelit. Et
demū facta ↄfessiōe
gnāli cōcedit idul
gētiam, put in capi
tulo p̄cedenti dcīn ē.
Item sacerdos aquam
in calice missar ur
ceolum manu leuās
et pontifici ostēdēs
dicat bñdicat. Et ip̄e
bñdicit dicēs. Ab
illo bñdicat'. Cuius
spē sup eā ante mū
di exordium fēbat.
Post hec sacerdos pate
nam cū hostia suppo
sita collocat sup ca
licem et se ad pont.

ṫtens calicẽ ⁊ patẽ.
simul' eleuatis maib'
illi ostendit dicẽs.
Bñdicite. Ille uero
bñdicit dicẽs. Bñ
dic ✠ tionis. et cõ
secrationis. angeli'
uirtutis scẽ trinita
tis descendat super
hoc munus. Quo
fc̃o sacẽdos totum si
mul sup altare depo
nit et postea offert
ꝓmo hostiã cũ pate
na et postea calicē
cum uino et aqua
et solito more ĩ mis
sa ꝓcedit. Itẽ semꝑ
eṗs offert. aliq' ad
manũ sacerdotis. ⁊
in me'' facit sibi co
ram facie signum
crucis. Itẽ sacerdote
se ad pplm uoluẽte
et dicente. Orate .f.
frẽs ul' obsecro uos
frẽs. Tũc põtifex uo
ce submissa dicẽ. Im
mola deo sacrificiũ .l.
laudis et redde altis
simo uota sua ipseq;
tuus pius ⁊ misericor'
adiutor exauditor
existat. Mittat tibi
angelũm de scõ et de
syon tueat' te meõr
sit oĩs sacrificiĩ tui ⁊
holocaustum tuum
pingue fiat. Suscipi
at dominus sacrifi
cium de maib; tuis
ad laudẽ ⁊ gliãm no
minis sui ad utilita
tem quoq; nr̃ãm to
ciusq; ecclie sue scẽ.
Et h̃ dicendo accubit
ad orõnem orãs de
uote iunctis maibꝰ
donec sacẽdos sũpsit
sacĩm nisi qñ corpu'
dñi eleuatur q; tũc
surgẽs genu flectit

intīa ante scabellū
et deuote parum in
clinatus. Adorato
ꝗ corpe et mox ter i
tūso pectore terram
ul' scabellū post posi
tam eukaristiā oscu
labr̄. Et deinde ado
rato sanguine ⁊ depo
sito calice fiat signū
crucis ante faciem
suam ⁊ tūdit semel
pectus et iterū accū
bit ⁊ ū qui recepit pa
cem q̄ tūc simuliter
se erigit deō tūc itaqz.
Agnus dei. Aliquis
de honorabilib; ca
nonicis ul' abbas. l'
prior aliq's si assit i
recepta pace a sacer
dote deffere epō iclī
nans illi prius reū
enter ul' genu flectē'
corā illo et incipiēdo
pacem dicat. Pax ꝗ

et ecclie sit semper
nobcū. Et ille rn
det. Et cū spū tuo. i
Et statim pace recep
ta iterū accūbit in
tncs reūent' capite
releuato corpis ⁊ sā
guinis suspcionem.
Postq̄' sacerdos pfu
derit. cepit surgens i
ab accubitu sedet do
nec sacdos dicat. i
Dns uobcum. Et il
lo incipiēte p't coio
nes iterū accumbit
usqz ad finē. P. d. n.
Itē semp missa finita
si nō sit p defunctis
bndicit dicens. Sit
nom bndictum ⁊c̄.
Reqre. s. anti. de epi
ɔsecratōe et mox sac
dos sacris uestib; in
dutus accedit iunc
tis manib; ad epm
et osculat' manū illi'.

Et ille bñdicat ei. Tūc
ille rediens ad alta
re incipit si uelit. v
Salue scā parēs. Q'
bꝰ dcīs pont' si uelit
dicat sextā ul' nonā
omibꝰ aūt expletis
dicē. Fideliū anime
p miam dei requie
scant in pace. R. Am.
Et mox dicit tacite.
pat' nr̄. Quo dicto
dicē. Dñs uobcū.
Et ab omi malo def
fendat et ad uitam
etnam pducat. Fa
ciendo intēea aū fa
ciem signum crucis.
Qn̄ missam p def
functis epc̄ celebrat
que obsuare debet.

...rca mi
sam q'
pōtifex
sollēp
nit cele

brat. p defunctis h'
cōsideranda sūt. quā
ꝑtquā dyac̄. post off'
thurificauit pōtificē
et altare nullus ali'
thurificare dz. Itē epl'
et eūng' nō debet tē
i ambone seu in alti
ori pulpito legi. s; in
ipō psbrio, pꝑe altare.
Itē lecta epl'a sbdya
conus nō uenit ad
reuerentiam et osculū
manus. s; lecto eūn
gelio fertur epō lib
eūngliorum ad osculā
dum. quidā tn̄ non
osculantur. s; qn̄ mis
sam altius audit tē
nō fert' ei lib. ad oscu
lādum. Itē dyā eūnā
geliū legit stans ad
dextrum cornu manet
altaris. Itē ꝑq' dixit.
Agnus dei. non dz
dicē illā oronē. Dñe

ih'u xp̃e qui dixisti
aplis tuis. Nec osculari
altare nec pax
dat'. Ite nõ debz tunc
sollempnis bñdictõ
dari. Ite cũ in hac mis-
sa debeat omis sollẽ
pnitas cessare io q̃
dam põtifices in ea
sandalis nõ utũtur
s; solũ mitra siplici
et baculo pastorali.
Qñ ubi et qualiter
laudes ⁊ rogationes
sequẽtes dicuntur.

Laudes
siue roga
tiones
seq̃tes
dicũtur
in pcipuis sollẽpni
tatibz. uidelicet in
diebz illis in quibz
põtifex sedet post al
tare q̃ fit hoc modo
ptentor cũ cũ. iiij.or
bonis cantoribz et
cũ totidem pueris
bñ cantãtibz inme
diate post kyriel'. In
cipit p' altare alta
uoce. Gl'ia in excel
sis deo. Qñ gl'ia
in excelsis deo dicẽ
dum sit et qñ non.
Gloria in
excelsis
deo. non
dicit' in
prima dnica aduẽ
tus nec in sequẽtibz
dnicis usq; ad festũ
natiuitatis dni. nc
in dnica septuag'.
neq; in seq̃tibz dni
cis usq; ad pascha.
In aliis uo dnicis
toci' anni dr'. Et nõ
dr' etiã in festis i qbz
dicitur. ix. ps ⁊ tres
lectiones tm̃ que i
uenuit in pmissis.

omnibus hostie parti
cul' calici supponit.
et totum simul cum
palla corporali decenter
operit et post initium
resumit. Sane dum
hec fiunt stanti deo.
Per omnia secula seculorum.
et responso. Amen. Dya
conus ad populum
conversus cambucam
in manibus tenens
dicit alta voce.

Humiliate v
vos ad benedic
tionem.

Et chorus respondet.

Deo gratias.

Vel in maioribus sol
lempnitatibus regen
tibus chorum vel alii aliqui
ante gradus per quos
ascenditur in presbiterium
constituti. stanti responso.
Amen. cantat alta voce.

Princeps
ecclesie pastor
ovilis tu nos b
benedicere digneris.

Tunc dyacon' ad illo' ũsus tenẽs cambucam ĩ manib' dicit.

Cum mansue tudine et canta te humiliate uoce ad benedictionem.

Quo dicto totus ĩ chorus dicit.

Humili uoce clamantes atque dicentes deo gracias semper agamus.

Quib' dictis pontifex mitratus conũtit se ad ppl'm an̄ mediu altaris. Tũc capellanus minist'ãs ad dext'is eius et dyacon' tenens cambucam ĩ sinistra manu a sinistris inclinat se pfunde ũsus dorsib' ad altare. Sbdyacono corã ep'o librũ

benedictionū aper
tum tenente. Pōti
fex uo manib⁹ ī al
tum extensis impo
nit cubitus suos s̄r
scapulas duorum
ministri ⁊ dyaconi.
Inchoans medioc̄
uoce bn̄dictionem
sollempnitati con
gruētem. p ut ill⁹
bn̄dictionū p nos
ordinato habetur.
p̄sequēs illā ī thono
soluto usq; in finem
cū autē p̄uenit ad
locū illum. Et bene
dictio dei ⁊c̄. Tunc
sbdyaconus genua
flectit ne ppli p̄spec
tum impediat. Et
pōtifex dicendo. Et
benedictio dei pris
omipotentis. Pro
ducit signū crucis
sup populū in me
ridionali parte ecc̄e
manēte dicendo uo.
Et filij. P̄ducit illud
coram se sup populū.
in p̄te occidentali cō
stitutū. Et dicendo.
et sp̄us sc̄i. Producit
a parte aquilonali.
Quo f̄cō et dicto ma
nus et cubitus redu
cat ut prius. Dictis
aut̄ ū bis illis. Desc̄e
dat sup nos ⁊ manē
at semp̄. Mox uigit
ante faciem suā ma
nus. Sicq; manib⁹
iunctis reuolutur
a p̄te dextra ad altare.
Et statim mitra depo
sita. dyaconus ul' ip̄e
amouēs pallam cor
poralem desup calice.
et inclinās corpori
dn̄i reuenter repoit
patenā cū particulis
hostie sup altare qm̄

in p̄stino loco. re sup
ta q̃ illa hostie parti
cula q̄ prius sup̄ os
calicis tenuerat. ⁊ ea
sup̄ os calicis iterum
reducta. dicit in pri
stino tono. Et pax c̄
⁊c̄. que dicto faciat
solito more in fundo
calicis tres cruces c̄
particula ip̄a ⁊ dicēs.
Fiat commixtio ⁊c̄. Di
mittit illam in calice.
et missam solito mo
re p̄sequit̄. Has aut̄
benedictōes ecc̄ia ro
mana nō h̄t in usu.
Sed in fine misse dāt.
Sit nom̄ dn̄i b̄ndic
tum ⁊c̄. Require. s.
in ti. de ep̄i consecra
tione. Qn̄ uo hec sol
lempnis benedictō
datur tūc nō est ne
cesse in fine misse ite
rum sollēpnit̄ bene
dicti. Et qn̄ ep̄s audit
alterius missam ipse
semp̄ in fine misse.
et etiā post uespere.
et post matutinum
benedicat dicēs. Sit
nom̄ dn̄i b̄ndictū
⁊c̄. Qn̄. Ite missa ē.
dicendum sit.

Ite missa ē. sep̄
dicit̄ qn̄ dicitū.
Glīa in excelsis deo.
quociēq̃ officiū agat̄.
Et qn̄ cumq̃. Glīa ī
excelsis. non dicitū
tūc dicatur. B̄ndi
camus dn̄o. Pret̄
quā in agenda defū
ctorum. ¶ Quibꝰ
coloribꝰ in diuinis ī
offitijs sit utendum.

In diuinis offi
tijs albo colore
utendum ē. In festi
uitatibꝰ. cōfessorum.
uirginū q̄ martires

tẽporib' licet tunc
dicatur. Te deũ lau
damus. Alio ũo to
to tp̃e sic. In ecclia
tñ numaten̄. cum i
aduẽtu dñi p̃sidemus
dñ tp̃e aduẽtus qñ
dicunt̃. ix. p̃s 7 tres
lectiones. Non dñ
etiã in. iiij. tp̃ribus
nec in uigilijs in q̃
b' ieiuniũ celebrat̃
nec in missa p defũc
tis nec in missis ie
iunior. nec ĩ missis
q̃ dicũt̃ p qua cũq; tri
bulatõe ul' afflictõe
nec ĩ dieb' p ferias nĩ
qñ celebrat̃ in hono
re btẽ uirginis ul' scĩ
sp̃s ul' scẽ crucis In
die p ferias In dieb'
festis. In ecclia mi
maten̄. in qua exi
stit uitõe quolz sabbõ
quo aliud festũ nõ
occurrit fit sollẽpne
offĩm ĩ honore bẽate
ũginis dñ tũc. Te
deum laudamus. 7
Gl'ia in excelsis. Pret
q̃ in p̃missis tp̃rib'
aduentus et septuag̃.
ideõq; obs̃uat̃ ubi qñ
ĩ feria. v. fit offitiũ de
btõ p̃uato cui' corp'
in ipã ecclia req̃escat
alio festo tũc nõ occ̃
rente. Dñ aut ĩ. v.
feria cene dñi si tũc
crisma cõficiat̃ ut de
dicatõe ecclie 7 ĩ ãni
ũsario festo dedica
tionis ecc̃e siue ĩ ad
uẽtu. siue ĩ septuag̃.
eueniũt 7 ĩ sabbõ scõ. 7
ĩ sabbõ añ pent̃. licet
tũc ieiunet̃. 7 ĩ sabbõ
ip̃m festũ p primũ se
q̃tem. lic3 tũc sĩt. iiij.
tp̃ra 7 gl'ia aliũ dñ dieb3
oib3 sollẽpnib3 a nat̃.

dn̄i usqꝫ ad septuag̃.
excepto festo in no
centium nisi illud
in dominica die oc
curreret et a pascha
usqꝫ ad aduentū do
mini in quacūqꝫ ī
matutino officio dr̃.
Te deum laudamꝰ
si nulla fiet de offõ
illo de quo dictum
fuit in matutīs qm̄.
Glīa in excelsis: ⁊ Ite
missa est. sēp sequit̃.
Te deum laudamꝰ.
Et in omībꝫ festis ı
dupplicibꝫ ⁊. ix. lec
tionum siue in tp̃re
aduentus siue ı. lxx.
siue quocūqꝫ alio ı
tempore euenerint
et hoc secundum ordi
nem romanā non
secundum ecclīe mi
matēh. nō dicitur
a septuag̃. usqꝫ ad
pascha nisi solum
in festiuitatibꝫ btē
marie et in supra
scriptis diebꝫ. Di
catur etiam in oct̃.
illarum festiuitatū
in quibꝫ dicit̃ oct̃.
bñcaum quādo fit
offitium de oct̃. et ı
etiam in pletisqꝫ
ecclijs si non fiat. ı
Quando debet
dici pax uobiscum.
Mp̃s pon
tificalibꝫ
sollēpnit̃
celebrās
debet dicere ad pplm̃.
℟. Pax nobis. stati
post glīa in excelsis.
Quādocūqꝫ dicitur
Glīa in excelsis. et
quando illud non
dicitur. nec dici dꝫ
istud. Qn̄ Credo in
unū deum. dicatur.

Redo in unum deum dicitur in omnibus diebus dominicis etiam si tunc de aliquo festo fiat missa. In omnibus festivitatibus domini scilicet in natali. In epiphania. in cena domini. In pascha. In ascensione. In pentecoste. In transfiguratione. In festo de trinitate. In omnibus festivitatibus beate marie et sancte crucis et angelorum et apostolorum. In festis non beatorum luce et marchi euvangelistarum dicitur quidam non debere dici quia apostoli non fuerunt. Ecclesia tamen in maiori parte dicit. Dicitur autem in dedicatione ecclesie et in anniversario festo dedicationis ecclesie et in octavis. Item in festo omnium sanctorum.

Dicitur quoque in octavis et infra octabas natalis domini excepto festo innocentium nisi illud in dominica die occurreret. In octavis tamen eiusdem festi dicitur.

Dicitur etiam in octavis et infra octavas epiphanie pasche. ascensionis. pentecostes. Apostolorum petri et pauli. Assumptionis et nativitatis beate marie.

Dicitur quoque in octavis sanctorum iohannis baptiste et laurentii. licet in eorum festivitatibus non dicatur. In quibusdam tamen ecclesiis dicitur in ipso festo beati io. et beati.

¶ Quidam etiam dicunt illud in singulis diebus a pascha usque ad pent. ¶ Et quidam dicunt illud in festo magorum. et sancti martini. et in principali festo cuiuslibet ecclesie seu oratorii. non tamen in octabis illorum. ¶ Non dicitur autem quando in diebus profestis celebratur in honore beate marie vel sancte crucis. vel sancti spiritus vel huiusmodi.

¶ Quando et qualiter sollempnis episcopalis benedictio debet dari.

Sollempnis episcopalis benedictio dicitur et datur ad missam in dominicis diebus in festiuitatibus domini. Beate marie. Apostolorum. Martirum. Confessorum. Virginum. In dedicationibus ecclesiarum. et altarium. In anniuersario dedicationis eorum. In consecrationibus episcoporum. In benedictionibus uirginum. In ordinationibus clericorum. In aliis sollempnitatibus. Que benedictio fit hoc modo.

¶ Nam post orationem dominicam dicto. Per omnia secula seculorum. Et responso a choro. Amen. Pontifex subsistit. et tunc particulam hostie quam inter digitos supra os calicis tenet super patenam caute deponit. Et mox inclinans reuerenter iunctis manibus corpori et sanguini domini patenam cum

nō sunt. Angelorū. Beate marie. Omnium scōrum. Et sic f[i]t in eccli[a] romana. Q[uon]dam tñ tūc rubeis i[n]utitur et nō male. Scī Johis eūnglistē. In principali eius festo. Conūsionis scī pauli. Cathedre scī petri. Et a uigilia natalis dnī usq[ue] ad octauam ephie inclusiue except[is] festiuitatib[us] martirū int[er]medijs. In nat[iuitate] btī Iohis baptiste. In cena dnī. A sabb[at]o scō in officio misse. usq[ue] ad octab[as] ascēsionis īclusiue. q[ua]n[do]cumq[ue] officium de tp[o]re illo agitur. pret[er]quam in diebus rogationū et preter quā in festis martirum int[er] medijs. In

dominicis dieb[us] q[ue] sunt int[er] octab[as] ephie. et lxx[a] et int[er] pent[ecosten] et aduētum. In dedicatione eccli[e] et altaris. et in ānūsario dedicationis altaris. In cōsecratōe pont[ificis]. qn̄ missa fit de ɔsecratōne. Verumptā qd ꝓpt[er] pōtificis cōsecratōe[m] nō ɔsueuit offitium misse mutari. y[n]tēdū ē in diuinis s[ecundu]m qd cōueniunt ꝓpetati ipius diei. quāuis ipē qui cōsecrat[ur] sēper albo colore utatur.

¶ In octauis p[ro]missorum festorū octabas h[abe]ncium. qn̄ agitur de octab[is]. rubeo colore utēdum ē. ¶ In sollēpnitatib[us] aplorum. eūnglistarum. martyrū. pret[er]quā

in festo innocentium.
ut iam dicetur. In fe
stis sce crucis. Non
nulli tn assunt et no
male. tunc albis utē
dum esse. A uigilia
pent. in missa. usq;
ad sabbm sequens et
ipm festu iclusiue.
In decollatoe sci iohis
bbe. In festiuitat eius
qui simul ē martyr
et uirgo. In festo oim
scorum fm quosda
ut pmissu ē. In octab.
pmissor festor octab.
bntium qn agitur
de octab. E Nigro co
lore utendum ē. feria.
vi. in parasceue. In
dieb; afflictionis et
abstinencie, p peccis. et
In rogationib;. In p
cessionib; quas Ro
manus pōtifex fac.
In urbe nudis pedi
b;. In missis p defun
tis. A prima dnica
aduentus. usq; ad
uigilia nat. A dnica
lxx. usq; ad sabbm
pasche. In festo ino
cencium qn illud
ex dominica occur
rit. Si uo in dnica de
rubeo est utendum
quā qm non nulli
in ipo festo sem per
rubeo colore indi
stincte utatur in oct
aute eiusdem festi
sep rubeo ē utendu.
E Violaceo colore
uti in dieb; in qb;
est usus nigri colo
ris in conueniens no
est. Unde romana
eccla utit colore et
uiolaceo a prima
dnica aduentus. usq;
ad missam uigilie
natal dni iclusiue

A dnica. lxx. usq; ad
officium misse vig
pasche exclusiue. i
qñ cuiq; in ipis tpri
b9 fit offm de tẽpore.
excepto. fra. v. cene
domini. in qua albo.
Et fra. vi. in parasce
ue. in qua nigro uti
tur. Si nec i festiuit
tib9 scõr q in dictis
tpri b9 ueniũt. nigs
ul' violaceis ẽ uten
dum. Et est sciẽdu;
q' in sabbõ scõ i toto
offõ qd agit' añ mis
sam ut dictum est ni
gro ul' violaceo co
lore. h excepto qd i
dyaconus cereum
bñdicens. 7 dyaco
sibi ministrans albo
colore utitur. qua
bñdictione cerei cõ
pleta. dyaconus re
mota dalmatica i
planetã nigri ul' vio
lacei coloris assumit
et tenet donec offm
misse inchoet'. Sub
dyaconus ũo uestes
nõ mutat. Nõ nulli
etiã in dnica ramis
palmar albis utũt'
in pcessiõe in ramor
bñdictõe dũ euãge
lium legit'. Et dum.
Gl'ia laus. cantatur.
ecclia tñ romana tẽ
sẽp violaceo colore
utitur. Quidã uero
in festo ypapantis
in pcessione que fit
ante missã utuntur
violaceo ul' nigro i
colore. Romana q;
ecclia violaceo colo
re utitur. In q̃tuor
tpri b9 semptembris.
In vigilijs scõrũ in
quib9 ẽ ieiuniũ qñ
missa est de vigilia

in diebꝰ rogationum.
In missa que dicit̄ i
die scī marci de offō
letanie. ¶ Viridi uł
croceo colore utēdū
est. In diebꝰ ferialibꝫ
et coīs. Int̄ oct̄. ephie.
et. lxx.ͤ ⁊ int̄ pent̄. et
aduētum. qn̄ d̄ feriale
agitur officiū. nec ē
ouemēs etiam ī do
minicis illoꝝ tp̄ꝝ r
eis uti. ¶ Qn̄ baclō
pastorali et sanda
lijs sit utendum.

Baculo
pastora
li et san
dalijs i
pōtifex
utitur. quecūqꝫ in
pontificalibꝰ et sol
lempnit̄ celebrat. i
Et quicūqꝫ mitra
utitur baculo utat̄.
qui uo illa nō utit̄
nec baculo uti debꝫ.
In missa quoqꝫ pro
defūctis. et qn̄ exit
absoluere i amictō
de more quarūdam
ecclīaꝝ mitra sipli
ci ⁊ baculo utitur ⁊
bene. Sandalis uo
uti nō debꝫ. quia tūc
omīs sollēpnitas
cessare debet.
¶ Quibꝰ diebꝫ sit
mitra aurifrizata
uł sipli ci utēdum.

Itra au
rifrizia
ta uten
dum ē
in toto
tem pore paschali
in omibꝰ dn̄icis. a
pascha. usqꝫ ad pri
mā dn̄icam de ad
uentu exclusiue. ⁊
a nat̄ dn̄i usqꝫ ad
dn̄icam. lxx.ͤ exclu

sunt. In omnibus fe
stis dupplicibus et no
uem lectionum totius
anni. In festo sancti mar
ci in officio misse tantum. Et
In feria .v. maioris
ebdomade in officio
misse tantum. In sabbato
sancto in officio misse tantum.
et generaliter quandocumque
Gloria in excelsis deo.
et. Te deum laudamus.
dicatur. In aliis uero
temporibus regulariter
non aurifrixiata sed
simplici et albi colo
ris. mitra utendum est.
uidelicet a prima dominica
aduentus inclusiue
usque ad natiuitatem domini. Ro
manus tamen pontifex
utitur aurifrixiata in
dominica. Gaudete.
Albe uero. ut ad sabba
tum sanctum excepta fe
ria .v. maioris ebdo

madę ut premissum est
nisi quia romanus
pontifex utitur auri
frixiata in dominica.
Letare iherusalem.
Quamuis tunc indu
mentis uiolacei co
loris utatur. et in festis
trium lectionum. Et in
omnibus uigiliis in quibus
ieiunium celebratur.
In iiii. temporibus. In ro
gationibus. In officio
defunctorum. In festo in
nocentium. quando illud
extra dominicam occurrit.
Et nota quod quando ponti
fex cum populo apud
deum agit. ut quando illum
salutat. et quando ad al
tare oraturus acce
dit. et quando in altari as
sistit. et quando notam in
orationes ad deum effun
dit baculum et mitram
deponit. quando uero causam

dei ppl'o allegat. ut
qui ad ppl'm se uertit
ut illi predicet. uel
bndicat p̄missa insi
gnia ominationis
resumit. Generaliter
aut̄ quicumq; ponti
fex ep̄alia exercet mi
tra uti debet.

Quib; dieb; metro
politan' pallio dz uti.

Usus pal
lii metro
politano
ē reglarit̄
in dictis. Potest aut̄
illo uti in dieb; qui
in sue ecclie p̄uilegiis
otinentur. In festiui
tatib; nat' dni. Sci
stephi. Sci Johannis
euuāgliste. Circuci
sionis. ephie. Ramis
palmarū. Cena dni.
Sabbi sci. In tribus
dieb; dnice resurrec
tionis. Ascentionis.
Pentecost. Sci Iohis
baptiste. Bte marie.
Anglorum. Omium
scorum. Aplorum. Sci
martini qui fuit par
apl's. In principali
festo ecclie palleo de
corate. In dedicatione
ecclie ul' altaris. In
anniuersario dedica
tionis eorum. In cōse
crationib; epōrum.
In ordinationib;
clicorum. In anniuersar.
cōsecrationis palleati.
Quidā etiā addiut.
dies dnicos qd tn
in usu nō est. Et fe
stum cuiuslib; sci cui'
corpus in sua p̄ui
cia requiescat. Si te
illuc eum declarare
cōtingat. In exeqiis
uo defunctorum ul' in
bndictionib; nubē

cium.

cium. vl' qui bn̄dicat
abbes. ul' abbatissas
ul' moniales uti nō
licet. nisi id in privi
legio suo ɔtineatur
exp̄sse. Et nō q' n̄
pōt metropolitan'
uti palle extra suā
p̄uinciā. nec etiam
infra illam. nisi ifra
ecclīam ꝛ in divinis
offitiis. Unde si forte
p̄cessionalit' ul' ad p̄
dicandum ul' ad aliqd
hui' cum ecclīam exi
re cōtigerit eū palleo
nō exuibit. Si qs aut̄
renunciat archiep̄atui
ultius palleo nequit
uti. Sed et palliatus
ad aliam ecclīam trā
latus nō pōt ibi uti
palleo in priori eccīa
obtento. Et cū palleo
in sua eccli sibi sepeliē
dus est. nec pōt quis
uti pallio p̄decessori
suo cōcesso. prius tñ
quā in metropol' pal
lium susceperit nō dꝫ
cōsilium convocare.
Crisma cōficere cleri
cos ordinare. pontifi
ces cōsecrare. Ecclias
dedicare. nec se archi
ep̄m nominare.

Quando
pontifex
induit
se sacris
vestib;
p̄ celebrando missā
dicitur hu. v. psalmi
ist. a. Ne reminisca
ris dn̄e ꝛc. ps. Quā
dilecta tabnacula.
ps. Benedixisti dn̄e
t̄ram tuā. ps. Incli
na dn̄e aurem tuā.
ps. Credidi ppt. ps.
Appinquet depreca
tio mea in cōspectu

tuo dñe. añ Ne remi
scaris dñe delicta m̃
ul' parentum nr̃oꝝ ne
q; uindictam sumã
de pccis nr̃is dñe ds
nr̃. kyrl'. xpel'. kyrl'. ⁊
pr̃ nr̃. Et ne nos idu
cas ⁊c̃. ℟ S; liba nos
a malo. ℣. Ego dixi do
mĩe miserere mei. ℟.
Sana aĩam ĩqua pec
caui tibi. ℣ Conũte
dñe. usqueq̃. ℟. Etõ
precabilis esto sup
suos tuos. ℣. Fiat mĩ
sicordia tua dñe sup
nos. ℟. Quẽadmo
dum spauimus ĩte.
℣. Sacẽdotes tui ĩdo
uantur iustitiam. ℟
Et scĩ tui exultent.
℣. Ab occultis meis
munda me dñe. ℟
Et ab alienis parce ser
uo tuo. ℣. Dñe exau
di orõnem meam. ℟

Et clamor nr̃s ad te
ueniat. ℣. Dñs uobĩc
℟. Et cũ spũ tuo. ℣.
Oremus. Oratio.

Ures tue pieta
tis mitissime
deus inclina pcibu'
meis. ⁊c̃. Or̃. Deus
cui omne cor patet
⁊c̃. Or̃ Ure igne scĩ ı
scĩ sp̃s. ⁊c̃. Or̃ Mẽtes
nr̃as q̃s dñe paclit'
⁊c̃. Or̃ Assit nob̃ q̃s
dñe uirtus sp̃s scĩ.
⁊c̃. Or̃ Ds̃ qui corda
fidelium scĩ sp̃s ⁊c̃. Or̃
Consientias nr̃as ⁊
¶ Dum pontifex lau
at manus dicat. Or̃o
Largire sensibus ı
nr̃is. ⁊c̃. ¶ Incipiũt
bñdictiões pontifica
les quas soli pontifi
ces dicũt in fine mi
ssarum post ite missa
est p totũ annum.

Dñica .i. d' aduētu.

Omnipotē(n)s deus uni
geniti ad
uentum
⁊ preteritum credentis et
futurum expectantis i
eiusdem aduentus u
nos illustratione sci
ficet ⁊ sua bñdictioē
locupletet. ℟ Amē.
In p̄ntis uite stadio
nos ab omni aduersita
te defendat ⁊ se nobi
in iudicio placabile
ostendat. ℟ Amen.
Quo a cunctis pcc̄orum
contagiis liberati illi'
tremendi examinis
diem expectetis inte
riti. ℟ Amen. Quod
ipse prestare dignetur
cuius regnum ⁊ imperium
sine fine p manet in
secula sclo᷑. ℟ Amen.
Et bñ ✠ dictio dei
omnipotentis patris
⁊ filii ⁊ sp̄s ✠ sci de
scendat sup nos ⁊ ma
neat semp. ℟ Amen
Et pax eius sit semp
uobiscum. ℟ Amē.

Dñica secunda de
aduentu bñdictio.

Dñs ihs xps qui
sacratissimo ad
uentu suo subuenire
dignatus est mūdo.
animas uras corpo
raq; purificet a delic
to. ℟ Amen. Detq; u
uobis legis sue pre
cepta. ut uite sp̄s sanc
ti apprehendere ut in
illo offendentes pos
sitis aduentum eius
intrepiti prestolare. ℟
Amen. Sicq; nos ab
omni reatu immūdes
efficiat ut cum adue
nerit nō in terrore u
discutiat s; in gl'ia amp

nerandos assumat.
Amen. Quod ipse
prestare dignetur etc. It
in pa bndcc. Et n qd
os bndces tminant i fie
sic pa. Dñc. iiij. d adventu

Omnipotens de
us nos placide
multa respiciat et in vo
sue benedictionis do
num infundat. R. Amen. Ut qui hos di
es incarnationis uni
geniti sui fecit esse so
llempnes a cunctis et
future vite adversita
tibus vos reddat in
dempnes. R. Amen.
Ut qui de adventu re
redemptoris nostri secundum
carnem devota mente
letamini in secundo. cu
m in maiestate sua a
venerit premiis eter
ne vite ditemini. R.
Amen. Quod ipse pre
stare dignetur etc.

Dñc. iiij. de adven
tu. benedictio.

Deus qui nos p
doris adventus
reparavit et in secundo
turum se nobis dig
num suis sanctis reprm
sit adventus sui nos
illustratione sanctificet
R. Amen. Vincula ve
stra dissolvat ut ante
quam veniat iudicare vos
mundum liberati a vin
culis peccatorum intrati
tremendum eius ex
pectetis adventum. R.
Amen. Ut quem ve
nisse intris pro nostra sa
lute creditis ventu
rumque ad modum sus
tinetis eius adven
tum in pandi merea
mini contueri. R. Amen.
Quod ipse prestare dig
netur etc. In vigilia n

In natis dni. bndictio.
Deus qui in filij sui dni nri ihu xpi humilitatem iacente mundum dignatus est erigere sue bndictionis capaces dignetur efficere. ℟ Amen
Ut veterem deponentes adam cum actibus suis nullius conversatione iuvatis qui secundum deum creatus est in iusticia et scitate veritatis. ℟ Amen. Sicque ab eo scificationem suam mereamini quatinus nativitatem eius salvatoris mundi diem crastina celebraturi convenientibus illis iobsequijs facias accepi. ℟ Amen. Quod ipse prestare dignetur. etc.
In die natal dni bndco in pio galli cantu.

Omnipotens deus qui incarnatione unigeniti sui mundi tenebras effugavit et eius gloriosa nativitate hanc sacratissimam noctem irradiavit effugat a nobis tenebras viciorum et irradiet corda nra luce virtutum. ℟. Amen. Quique eius sacratissime nativitatis gaudium magnum pastoribus per angelum voluit nuntiare ipse super vos bndictionis sue gratissimam imbrem infundat. atque ipso pastore vos ad celestium gaudiorum semper virentia pascua perducat ℟. Amen. Ut qui per eius incarnationem terrena celestibus sociavit interne pacis et bone voluntatis uos

nectare repleat & ce
lestis militie consorte
efficiat. ℟ Amen. Quod
ipse prestare digna
tus. &c. In missa in
aurore. benedictio.

Omnipotens de
us uos benedicat
sua uirtute in ennara
bili. qui in carnatione
unigeniti sui mundum per
ditum uoluit reparare
℟ Amen. Et qui eius
temporali natiuitate
nos hodierna die di
gnatus est illustrare
mentes uestras exuat
ab omni prauitatis
errore. ℟ Amen. Qua
tinus ipso largiente
nouam nati saluato
ris infantiam pie su
scipientes eundemque
deum & hominem co
gnoscentes sanctificati
onis eius munera
capiatis ouantes.
Amen. Quod prestare
dignetur. &c. In ma
iori missa. benedictio

Benedicat uos
omnipotens deus uestram
que ad superna [illegible] exci
tet intentionem qui hanc
sacratissimam diem
natiuitate [illegible] filii sui
fecit esse solempnem
℟ Amen. Et eum qui
panis est angelorum
in presepio ecclesie
cibum fecit esse fide
lium animarum ipse
uos in presenti seculo
degustare faciat & ce
lestium dulcedinem
gaudiorum & in futu
ro perducat ad societa
tem eternorum premio
rum. ℟ Amen. Qui
que eius infantiam [illegible]
uilibus uoluit indui
pannis [illegible] ipse uos ce

lestium uestimento
rum induat ornamen
tis. ℟. Amen. Quod
ipse prestare dignet.
&c. In natal' sci Ste
phi protho m'ris bndco

Deus qui beatum
Stephanum pro
thomartirem suum co
ronauit et confessione
fidei et agone mar
tirii mentes circumdet in
presenti seculo corona ius
ticie et in futuro perdu
cat ad coronam glorie
℟. Amen. Illius ob
tentu tribuat uobis
dei et proximi caritate
semper exubare qui hanc
etiam studuit inter
lapidantium impetus
obtinere. ℟. Amen.
Quo et eius exemplo
roborati et intercessione
muniti ab eo quem
ille a dextris dei uidit

stantem mereamini
benedici. ℟. Amen. Quod
ipse prestare dignetur
&c. In natal' sci Iohis
euangliste. bndictio.

Omnipotens deus
dignetur uobis
per intercessionem bti Io
hannis apostoli et euange
liste benedicere qui per
eum archana ubi sunt
ecclesie sue sancte uoluit
reuelare. ℟. Amen.
Concedatque uobis
ut quod ille spiritus sancti mun
ere afflatus uestris auri
bus infudit eiusdem
spiritus dono capere mente
ualeatis. ℟. Amen.
Quo eius documento
de diuinitate nostri rede
ptoris edocti et aman
do quod tradidit et predi
cando quod docuit et exe
quendo quod iussit ad
dona peruenire merea

numque iter in ibus xps dns n̄r repromisit. ℞. Amen. Qđ ipse prestare dignetur. &c.

In natal' sanctorum innocentiū. bndēo.

Omnipotens dš pro cui᷒ unigeniti ueneranda natiuitatem infantium innocētium catenas herodis funesti perimit feritas, sue in uos benedictiōis tribuat dōa gratissima. ℞. Amen. Et qui eis concessit ut unicum filium suum dnm nr̄m ihesū xp̄m nō loquendo s; moriendo ꝯfitentur, concedat nob ut fidē urām quam lingua ura fatetur et mores probi et uita inculpabilis fateatur. ℞. Amen. Quique eos primitiuum fructum scē sue suscepit ecclesie, cū fructu bonorum opum uos faciat peruenire ad gaudium etne patrie. ℞. Amen. Qđ ipse prestare dignetū.

In festo circumcisionis dn̄i. bndictio.

Omnipotēs dš cui᷒ unigenitus hodierna die ne legē solueret quā adimplere uenerat corporalem suscepit circumcisionem spali circūcisione mentes urās ab omnibus uiciorum incentiuis expurget et spūa in uos bndictionem infundat. ℞. Amen. Et qui legem p moysen dedit ut p mediatorem nrm bndictionem daret, exuat uos mortificatione

inciorum et faciat per
seuerare in nouitate
cordis uirtutum. R.
Amen. Quo sic inse
nari in uirtutum perfectione
in hoc seculo iuuatis ut
in septenario inter beato
rum spirituum agmina
requiescatis. quatinus
in octauo resurrectione
renouati iubilei
remissione ditati ad
gaudia sine fine man
sura peruenatis illesi.
R. Amen. Quod ipse pre
stare dignetur. et c.
Dominica infra octabas na
tiuitatis domini. benedictio.
Deus qui unige
nitum filium su
um misit in terris ut u
mundum saluaret et
eiusdem uos salutis
participes efficiat et ica
perseuerabiles reddat
R. Amen. Iram que
sup infideles manet
a uobis amoueat et
ab ea nos impetuum
liberos efficiat. R. Amen.
Spiritum filii sui uobis tri
buat eiusque donis
uos afflatos exubare
concedat. R. Amen.
Quod ipse prestare digne
tur. et c. In epiphania do
mini. Benedictio.
Deus lumen ue
rum qui unige
nitum suum hodier
na die stella duce gen
tibus uoluit reue la
re sua uos dignetur
benedictione ditare. R.
Amen. Quo ex ma
gorum misticamente domino
ihesu christo. munera offe
rentes spreto antiquo
hoste spretisque conta
giis uitiorum ad eter
nam patriam redire ualeatis
atis puram uirtutum

℟ Amen. Detq; no
bis ueram [illegible] menti
um innocentiam qui
sup unigenitū suum
spm̄ scm̄ hodierna di
e demonstrari uolu
it qui p columbam.
eaq; uirtute mentes
urē excecantur adi̇ inte
lligenda diuine legis
archana. qua in cha
na galilee limpha est
in uinum conu̇sa. ℟
Amen. Qđ ipē prest
are dignetur. ⁊c.

Dn̄ica .ij. pᵒ ephãz. bn̄đ.

Deus qui filij sui
temporalem pru
entiam fecit esse mi
rabilem spū pruden
tie corda urā illustret
ac docere dignetur.
℟ Amen. Quiq; ill
um pentib; tempora
liť subdi uoluit ipē i
uos humilitatis ⁊ pi
etatis muneribus r̄e
misatis informet.
Amen. Et qui cū sa
pientia ⁊ etate ⁊ grā p
ficē tribuit spūaliū
uob̄ incrementa ppi
cius largiatur. ℟ am̄.
Qđ ipē prestare digni
etur. ⁊c.

Dn̄ica .iij. pᵒ ephãm. bn̄dictio.

Deus qui in sua
mirabili potesta
te aquam uertit in ui
num uos a uetustate
sb̄ tractos ⁊ uere uite
transferat nouitatez
℟ Amen. Et qui nup
tiis intēesse uoluit ut
earum sua pñtia con
probaret bonum ipē
uob̄ castitatis ⁊ sobr̄
etatis ppetue confe
rat donum. ℟ Amē.
Ipē uobis tribuat sā
ctarum scripturaruz
intelligentiā spūalē

qui aquam in uinum
uertendo hoc suaz uo
luit designare deitatē
℞ Amen. Qđ ipse pre
stare dignetur. ꝛc.

Dñica. iiij. post epyhaz
domini bñdictio.

OMnipotens de
us ab omnibus
peccatorum maculis e
mundet uos qui lep
sum supplicē tactu
proprio dignatus e
mundare. ℞ Amen
Quiqz centurionis s
uum nō aspnatus ē
uisitare. ipse cordium
uřorum dignetur ho
spicium misericordit
introyre. ℞ Amen ꝛ
Sicqz uos plenitudi
ne fidei sue informet
ut cum scīs suis in ce
lorum regno accūbē
redeat. ℞ Amen. Qđ
ipse prestare dignetū
ꝛc.

Dñica. iiij. post
ephyam. benedictio.

TEmptationum
omnium a uobis
dñs picula remoueat
ꝛ pturbationū proce
llas misatus excludat
℞ Amen. Temptatorī
fraudes atqz molumi
na dissoluat ꝛ uos adū
sus eum cautos atqz
immutabiles efficiat
℞ Amen. Continue
pacis uob muña tri
buat ꝛ nos importun
tranquilitatis ac secur
tatis ppiciatus custo
diat. ℞ Amen. Quod
ipse prestare dignetū
ꝛc.

Dñica. v. post
ephyam dō. bñdictio.

DEus qui bonuz
semen in sua ec
clesia serere ɔsueuit in
nobis illud ɔseruare ꝛ
atqz multiplicare nū

q̄ desistat. ℟. Amen. Zizaniorum sup̄ seminatorem a nobis procul repellat & sui ubi pabulo nos indesinenter reficiat. ℟. Amen. Quũ cum dies iudicii adũ nerit a reprobis separati ad dexteram ipsius iudicis sistamini & ibi tissimo ipsius regno colleceremini. ℟. Amen. Quod ipse prestare dignetur. &c. Dominica .iij. p̄ ephanii. benedictio

Deus qui mare suis pedibus fecit esse calcabilem uobis quicquid est noxium a vobis ipse s̄b sistat. ℟. Amen. Contra uos inmundor spirituum motus compescat & uos in sua pace cõfirmet. ℟. Amen. Crucis sue nauim int̄ mũdi fluctus gub̄net. & ad salutis b̄te plenitudinem p̄ducat. ℟. Amen. Qd̄ ipse prestare dignetur. &c. Dominica in quadragesima. benedictio.

Omnipotens d̄s uita stadium ui cursus dirigere dignetur ut brauium uo etne uite c̄prehendere faciat. ℟. Amen. Et ita nos abstinentie armis circumdet ut nullis uite huius oneribus a puenticõe retardet. ℟. Amen. Quiq̄ uos in uineam suam uocare nobisq̄ operarios mittere dignatus est. ita uos sua gr̄a dignetur extollere. ut denario uite plenius remunerare nõ Abstineat. ℟. Amen. Quod ipse p̄stare. di. &c. Dominica in .lx̄. benedictio.

Det nobis nosce misteria regni dei. qui iam dignati est auditum tibi sui. ℟ Amen. Sicque mentes vestras fructus sui repleat ut in uob ultro sibi placite fructificare concedat. ℟ Amē. Et ita uos ab omni tēptatione muniat q̄tinus tricē. sexagessimi atque centeni fructus munificentia pro sue gr̄e distributioē remunari fatiat. ℟. Amen. Quod ipse prestare dignetur. q. ē.

Dnica iii. l. bn̄dictio

Omnipotens d̄s sua uos bn̄dictione confirmet ut in munimenti quadragesimali abstinentie aptos efficiat. ℟ Amē. Quique ceco supplicātipo diuinitatis potentiam lumen restituit cecitate cordis u̅r̅i clementissimus illuminator assigat et lucis sue radiis mentes uestras benignus illustret. ℟ Amen. Quatin⁹ et uiciorum sordibus emundati et caritatis ardore solidati hereditatem celestem perpetua leatis illesi. ℟. Amē. Qd̄ ipse prestare. digñ tur. q. ē. Fr̄ia quarta cinerum. bn̄dictio.

Benedicat dn̄s et hunc pplm̄ suum fructibus bonis et opibus bn̄dictis. ℟ Amen. Fatiatque eum tali sobole gemmare ut in paradisi sui permaēat dignitate. ℟ Amē. Plantet eum in sinu matris ecclie radicib⁹

firmis quo possint palatia regni intrare celestis. ℟. Amen. Quod ipse prestare dignetur. etc.

Dominica .j. in .xl. benedictio.

Benedicat uos omnipotens deus qui quadragenarium numerum in moysi et helie nec non et mediatoris nostri ieiunio consecrauit. concedatque uobis ita transire presentis uite dispensationem ut accepto a patre familias remunerationis denario perueniatis ad peccatorum remissionem et ad gloriam cum sanctis omnibus refectionem. ℟. Amen. Detque uobis spiritualium uirtutum arma inuincibilia quibus exemplo domini deuincere ualeatis antiqui hostis signatissima temptamenta. ℟. Amen. Qui non in solo pane sed in omni uerbo quod de ore eius procedit spiritualem sumentes alimoniam per ieiuniorum obseruationem et ceterorum bonorum operum exibitionum percipiatis immarcessibilem glorie coronam. ℟. Amen. Quod ipse prestare dignetur. etc.

Dominica secunda in quadragesima. benedictio.

Educat uos dominus de finibus uitiorum qui mulierem sirophenissam relinquere fecit prauos mores cananeorum. ℟. Amen. Exaudiat uos orantes pro cruciata ab immundis spiritibus conscientia qui eam exaudiuit

orantem prouexati
ad monito filia. R. Amen.
Reficiat mentes uestras
misticis intellectibus
scripturarum quos in
martir fide illumina
ta intellexit inimicis
que cadunt de men
sibus dominorum suorum
R. Amen. Quod ipse pre
stare dignetur. etc. E
Dominica iij. xl. benedictio
Aperiat dominus cor
da uestra ad morem
confessionem nominis sui
qui expulso demone
mutum et surdum ad
audire fecit et loqui. R.
Amen. Possideat for
tior armatus in pace
atrium cordis uestri et ul
tra in eo locum non in
antiqui hostis asti
tia uirtutum spe palia
ta ne fiant nouissima
uestra peiora prioribus. R.

Quod ipse prestare digne
tur. etc. E Dominica iiij. qua
dragesime. benedictio
Auferat a uobis dominus
uelamen littere oc
cidentis et tribuat inte
llectum spiritus uiuificans
ti. R. Amen. Reuelet
uobis dominus misterium
legis sue et sacerdotis sub
quorum typo saciauit
de quinque panibus et du
obus piscibus multi
tudinem populi discum
bentis. R. Amen. Qua
tinus et uisibilibus mir
aculi exibitione omni
potentiam eius agnosca
tis et preuelationem
misterii posteriora pro
nobis concordare uidea
tis. R. Amen. Quod
ipse prestare dignetur. E Dominica
de passione. benedictio
Det uobis dominus
sue passionis sa

cramenta deuotis mē
tibus inchoare. ⁊ cū dē
purioribus uotis feli
citer consūare. ℟ Amē
Auferat a uobis cor la
pideum. quem iactis
lapidib; ex duritia cor
dis a se repulit turba i
udeorum. ℟ Amen.
Det uobis mentē obe
dientem ut bn̄ficia q̄
sua passione uob cōtu
lit gratanť agnoscatis
⁊ precepta eius fideliť
impleatis. ℟ Amen
Quod ipse p̄stare digni
tur. ⁊c̄. Dn̄ica in ra
mis palmaꝝ. bn̄dc̄o.

Benedicat uos oi̅
potens deus ieiu
niorum macerati
one ⁊ p̄ntium dieꝝ
obsuatione placere
studetis. ℟ Amen.
Concedatq; uob ut si
cut ei cū ramis palm̄
num certamiq; fron
dium p̄ntari studuis
tis ita cum palma uic
torie ⁊ fructu bonoꝝ
opum ei post obitum
apparere ualeatis. ℟
Amen. Quiq; unigeni
ti filij eius passionem
puro corde creditis ⁊
mente deuota uene
rari studeatis ut ad re
surrectiois ei⁹ festa ⁊ uite
remuneraciōis p̄mia
ipsi⁹ fulti munimine ueni
atis. ℟ Amen. Quod
ipse p̄stare digneťur. ⁊c̄.
Feria. iiij. in passiōē
domini. Bn̄dictio.

Omnipotens d̄s
qui unigeniti sui
passione tribuit uob
humilitatis exēpluꝫ
concedat uobis per
eandem humilitateꝫ
percipe sue bn̄dictiois
ineffabile donuꝫ. ℟

Amen. Ipsiq; refecti
onis pcipiatis cōsor
tia cui' patientie ueni
amini documenta. ℟
Amen. Qui ab eo sē
pitne uite munus p
cipiatis p cui' tempōa
lem mortem etnā; uos
euadere creditis. ℟
Amen. Qđ ipse pstare
dignetur. q̄c. Fria.
v. in cena dō. bndictio

Benedicat uos i
ops deus qui p
unigeniti filii sui pas
sionem uetus pascha in
nouum uoluit con
uerti. Concedat uobis
ut expurgato ueteri
fermenti ↄtagio noua
in uobis pseueret
conspsio. ℟ Amen.
Et qui ad celebradam
corporis xpī redemp
toris nr̄i cenam men
te deuota conuenistis et

narum dapium uob
cum epulas reporte
tis. ℟ Amen. Ipsiq; t
opitulante clemētia
mundemini a sordib'
pccorum qui ad insi
nuandum humilitati'
exemplum suorū pe
des uoluit lauare di
scipulorum. ℟ Amē.
Qđ ipse pstare dignet'.
q̄c. In sabbato sancto

Deus qui bndō.
ecclē sue intemia
to utero nouos pplos p
ducens eam [illegible]
[illegible] noua t
semp prole fecundat
fidei spei ↄ caritatis uo'
munie repleat ↄ sue in
uos bndictionis do
na infundit. ℟ Amē.
Et qui hanc sacratissi
mam noctem redemp
toris nr̄i refectione
uoluit illustrare men

tersis uitiis peccatorum tene-
bris mundatas uirtu-
tum luce faciat co-
ruscare. R. Amen. Qui-
corum qui modo ren-
ati sunt innocentiam
inmutatam centetis et ua-
scula mentium uestrarum
ex pintium luminum
illustretis ut cum bono-
rum operum lapidibus
ad huius sponsi thala-
mum cuius refectionem
celebratis cum pru-
dentibus uirginibus i-
trare possitis. R. Amen.
Quod ipse prestare dig-
netur. etc. In die sancto i
pasce benedictio.

Benedicat uos omni-
potens deus ho-
dierna intuciente
pascali solempnitate et
ab omni misatus di-
gnetur defendere pra-
uitate. R. Amen. Et
qui ad eternam uitam
unigeniti sui resurrec-
tione uos reparat in
ipsius aduentu inmor-
talitatis uos gaudi-
is uestiat. R. Amen.
Et qui expletis ieiu-
niorum sue passionis
dominice diebus pascalis
festi gaudia celebra-
tis. ad ea festa que non
sunt annua sed continua ipso
opitulante exultan-
tibus animis ueni-
atis. R. Amen. Quod
ipse prestare dignetur.
Feria secunda in
albis benedictio.

Illustret dei filius
corda uestra ad cer-
nendam sue resurrecti-
onis ueritatem qui
mittantium discipu-
lorum increpare uo-
luit tarditatem. R.
Amen. Et qui eorum

mentes de sua passi
one ac refectione i
testimoniys legis et
pphetarum statuit ifor
mare sue legis arch
ana uobis dignetur
apire. ℟ Amen. Ut
interim dulcedine
refecti manifestius
eum agnoscatis et
amitius exortatioi
bus accensi ardenti
us eum diligatis. ℟
Amen. Quod ipse prestare
dignetur. etc. Feria
iiij. benedictio.

Dei filius qui om
siones uisibili
um menbroru suor
de ueritate sue resur
rectionis instruxit cor
da discipulor sona
re uos dignetur con
pagini spualium me
brorum suor. ℟ Amen.
Refficiat uos corpe

et sanguine agni pas
si qui eum eisdem dis
cipulis refici uoluit fa
uo mellis et carnibus
piscis asci. ℟ Amen
Quatinus metinam
eius dulcedinem et
palato cordis degus
tetis et eam proximis
suauit eructetis. ℟
Amen. Quod ipse prestare
dignetur. Feria .v.
post pasca. benedictio

Deus qui tercia ma
nifestatione sue
refectionis ueritate
uoluit declarare sua
trinitatis fide uos di
gnetur informare. ℟
Amen. Det uob tercio
uanam sui sepultura
ita intelligere ut per
trinum salutaris aq
misterium de sepulc
uiciorum dignetur
suscitare. ℟ Amen.

Ita contineat uos in
tegra unitatem fidei.
ut nullo scismate di
uisi ad eterne patrie u
nitis ualeatis perduci.
℟ Quod ipse prestare digni
tur. etc. Feria v. benedictio
Deus qui peccati
ci confuse post re
surrectionem suam uo
luit apparere plurifariam
corda uestra et gratia conuer
sationis et manifestati
one ueritatis. ℟ Amen.
Det uobis intelligere
misericordiam suam.
qui peccatorum conuersio
dat indulgentiam
et donorum celestium
exuberantiam. ℟ Amen.
Ut et hic accipiatis re
gratiam pro gratia et in fu
turo perfrui mereami
manifeste uisionis
eius gratia. ℟ Amen.
Quod ipse prestare dig

tur. etc. Feria vi. benedic
tio.
Det nobis
Dominus de uirtute in
uirtutes transmigrare
quatinus ascenden
tes usque ad uerticem mon
tium qui eleuatus est
super omnes colles fide
liter eum ualeatis a
dorare. ℟ Amen. Quatinus
tenus mediatorem
dei et hominum uerum
deum et uerum hominem
esse non dubitetis et in
assumpto homine pote
statem celestium et ter
restium a patre acce
pisse credatis. ℟ Amen.
Precepta eius opere im
pleatis et ore predicetis
ut eum uobiscum sine
fine manere sentiatis.
℟ Amen. Quod ipse pre
stare dignetur. etc.
In sabbato. bene
dictio.

Omnipotens deus

OMnipotens d(eu)s det uob(is) sp(irit)ualis sabbi uentatem i(n) tranquilitate (con)scientie (et) celebrare qui e(ius)d(em) uolunt p(er) carnalis sabbi obs(er)uantiam fugare. ℟. Amen. Quatinus d(omi)nice sepulture misteria simplici corde inuestigare studeatis. (et) eius(dem) ratio(n)es tam manifestas q(uam) occultas cum petro et iohe conprehendere ualeatis. ℟. Amen. Ut dum hic p(re)cor(um) uestigia incedit(is). (et) ad premior(um) eor(um) remuneratione(m) cu(n)cti p(er)uenire ualeatis. ℟. Amen. Q(uo)d ip(s)e p(re)stare dignetur. (et) c.

In octabis resurrectio(nis).

DEus cui(us) un(igen)itus h(o)die

hodierna die discipl(is) suis ianuis clausis di(gnatus) dignatus est apparere. sua nos b(e)n(e)dictione locupletare (et) celestis uobis regni ianuas (dignetur) ap(er)ire. ℟. Amen. Et qui ab eorum pectoribus attactu sui corporis uulnus amputauit dubietatis. concedat ut p(er) fidem qua eum resurrexisse creditis omni delictor(um) macculis careatis. ℟. Amen. Et qui eum cu(m) thoma deum (et) d(omi)n(u)m creditis (et) s(an)c(t)is uocibus inuocatis. ab eo (et) in hoc seculo a malis omnib(us) tueri. (et) in futuro s(an)c(t)or(um) cetib(us) assisti ualeatis. ℟. Amen. Q(uo)d ip(s)e p(re)stare dignetur. (et) c.

Dominica p(ri)ma p(ost) octauam pasche. bendictio.

Protegat uos dominus a morsibus lupi inuisibilis qui et animam suam possuit pro omnibus suis. ℟. Amen. Custodiat uos dominus ut non oberretis per nebulas hereticę prauitatis uel confisso indumento noui hominis incarnatum spiritus exheredatis. ℟. Amen. Et Det uobis intra septa unius ouilis fidei liniamente persistere. quatinus adherentes summo pastorum ualeatis ad amenitatem et semper uirentis pascue peruenire. ℟. Amen. Et Quod ipse prestare dignetur. etc.

Dominica .ii. post oct. pasche. benedictio.

Det uobis dominus linguam unitatem in peregrinatione presenti et qui pusillanimitatem discipulorum sue resurrectionis promissione uoluit consolari. ℟. Amen. Et qui eis post tristitiam promisit gaudium plenum inter perturbationes exteriorum malorum hec esse faciat uiuificantibus serenitatem et spiritualiorum gaudiorum. ℟. Amen. Quatinus nec prosperis nec aduersitatibus fracti gaudium habere mereamini quod non possit auferri. ℟. Amen. Quod ipse prestare dignetur. etc.

Dominica .iii. post oct. pasche. benedictio.

Deus qui tristitiam discipulorum uenturi paracliti permissione uoluit exhilarare det uobis celeste

pichti donis exuberare. ℟ Amen. Ut non de peccato infidelitatis anguisset de iusticia fidei qua creditur quod non videtur mereamini et collaudare. ℟ Amen. Doceat vos idem spiritus sanctus contemptu mundi principe dona vestri redemptoris agnoscere et eadem amando donatorem ipsum clarificare. ℟ Amen. Quod ipse prestare dignetur et cetera.

Dominica iiii. post oct. pasche. benedictio.

Donet vobis salvator vester salutis vestre congrua fidelitate postulare et per eundem mediatorem suum eadem apte impetrare. ℟ Amen. Det vobis hic fidei integritatem et pro bonorum suorum intelligere unitatem. ℟ Amen. Quatinus bona invisibilia que hic mente ginate diligatis quandoque manifesta visione percipe valeatis. ℟ Amen. Quod ipse prestare dignetur et cetera.

In diebus rogationum. benedictio.

Omnipotens deus devotionem vestram dignanter intendat et sue vobis benedictionis dona concedat. ℟ Amen. Sicque ieiunium vestri precum vota suscipiat. ut a vobis adversa omnia que peccatorum retributione meremini auferat et donum in vobis spiritus sancti paracliti infundat. ℟ Amen. Indulgeat vobis mala omnia que gessistis et tribuat veniam quam

ab eo deposcitis. R. Amen. Quod ipse prestare dignetur. etc. In die ascensionis domini. benedictio.

Benedicat vos omnipotens deus: cuius unigenitus hodierna die celorum alta penetravit et vobis ubi ille est ascendendi aditum patefecit. R. Amen. Concedat propicius: ut sicut post resurrectionem suam [fuit] discipulis visus est manifestus: ita vobis in iudicium adveniens videatur placatus. R. Amen. Et qui eum consedere patri in sua maiestate creditis: vobiscum manere usque in finem seculi secundum suam promissionem sentiatis. [solempniter] R. Amen. Quod ipse prestare dignetur. etc.

Dominica infra oct. ascensionis. benedictio.

Benedictionum suarum super vos dominus ymbrem infundat et claritatis sue thesauros celestes vobis appariat. R. Amen. Faciat vos dominus vite eterne participes et regni celestis coheredes. R. Amen. Dignam in vobis habitationem spiritus sanctus inveniat: ut eius gloriosa maiestas placide in vestris cordibus requiescat. R. Amen. Quod ipse prestare dignetur.

In vigilia penthecostes. benedictio.

Benedicat vobis omnipotens deus ob cuius paraclitii spiritus adventum men

tes vestras ieiunii observantia preparatis. et presentem diem sollempnibus laudibus honoratis. R. Amen.

Instar modo renatorum infantium talem innocentiam habeatis ut templum sancti spiritus ipso tribuente esse possitis. R. Amen.

Atque idem spiritus sanctus ita vos hodie sua habitatione dignos efficiat. ut cras se vestris mentibus nobiscum perpetim habitaturus infundat et peracto vite presentis curriculo vos ad celestia regna perducat. R. Amen.

Quod ipse prestare dignetur. et c.

In die sancto pentecostes benedictio.

Deus qui hodierna die discipulorum suorum mentes spiritus paracliti infusione dignatus est illustrare faciat vos benedictione sua repleri et eiusdem spiritus donis exuberare. R. Amen.

Ille ignis qui super eosdem discipulos apparuit peccatorum vestrorum sordes expurget et sui luminis infusione corda vestra perlustret. R. Amen.

Quique dignatus est diversitatem linguarum in unius fidei confessione adunare in eadem vos faciat fide perseverare et per hanc ad spem sue celsitudinis pervenire. R. Amen.

Quod ipse. p. d. et c.

Feria .ii. benedictio.

Benedicat vos omnipotens deus qui cuncta ex nichi

lo creauit et uobis in
baptismate per spiritum sanctum
remissionem omni
um peccorum tribuit
℟. Amen. Quique eun
dem spiritum sanctum in igne
is linguis discipulis
suis dedit. ipsius illu
stratione corda uestra
perlustret atque in suum
amorem iugiter accen
dat. ℟. Amen. Qua
tinus eius dono acri
ctus uitijs emunda
ti. ipsiusque opitulati
one ab omnibus et
aduersitatibus defen
si templum ipsius et
effici mereamini. ℟.
Amen. Quod ipse prestare
dignetur et cetera. Domin
ica .i. post pentecosten.

Omnipo benedictio
tens trinus unus
et uerus deus pater et
filius et spiritus sanctus det et
uobis se desiderare
fideliter agnoscere ue
raciter diligere sincere
riter. ℟. Amen. Equa
litatem atque incon
mutabilitatem sue
essentie ita uestris men
tibus infigat ut ab
ea nunquam uos quibus
cumque fantasijs ob
errare permittat. ℟.
Amen. Sicque uos in
sua fide et caritate per
seuerare concedat.
ut per ea que post mo
dum ad suam mani
festationem uisio
nemque innumera
bilem introducat
℟. Amen. Quod ipse pre
stare dignetur et cetera.
In festo corporis christi

Deus qui benedictio
purpuratum
omnium pro sua exemp
nauit iniquitates

mendicum lazarum
perpetua remuneravit
felicitate sua nos rep
leat benedictione et fa
ciat ferventes existere
in elimosinarum lar
gitione. R. Amen. Ut
audientes penam di
vitis et gloriam lazari pa
uperis non vos extolla
tis in rebus superfluis
sed faciatis vobis amicos
paupers de facultatibus
vestris qui vos post mor
tem recipiant in celis
R. Amen. Sicque vita
vestra custodiatur a do
mino ut non cum di
vite purpurato sepe
liamini in inferno sed
in sinu abrahe recipi
amini cum paupere la
zaro. R. Amen. Quod i
pse prestare dignetur. Qui

Dominica. ij. post
pentecosten. benedictio.

Deus et homo christe
qui fecit cenam
magnam. i. sacietatem
eterne beatitudinis prepa
ravit electis faciat vos i
dignos existere voca
tione sue miserationis
et benedictionis. R. Amen.
Ut qui per fidem et gratiam
baptismatis in eum
credidistis vitam et mor
es vestros bonis operibus
usque in finem exornetis
R. Amen. Ut audita
suorum christi et predica
torum vocatione omni
um seculi sublatam pertur
batione. feliciter vale
atis gustare cenam
celestis patrie. R. Amen.

Dominica. iij. post
pentecosten. benedictio.

Medicus anima
rum christus qui pe
ccatores non solum
recipere. sed etiam cum illis

nolunt manducare.
peccatorum uisor sordes
sua benedictione digna
tur abolere. ut ad ipsum
bonis operibus ualeatis
appropinquare. ℟ Amen
Qui usque nonaginta no
uem oues relinquit re
in celo et unam que pi
erat per natiuitatem suam
uenit querere in mun
do. tali uos nuntiat et
suffragio. ut ipsi place
atis digno famulatio. ℟
Amen. Ut dragma que
perdita adam peccante in
paradiso diuine incar
nationis misterio in
uenitur et de uobis post
mortem angeli beatam
gaudium in celo et uos
exultetis eorum societa
ti collegio. ℟ Amen
Quod ipse. prestare dignetur.

Dominica .xiiij.

Benedictio.

Pater noster misericordiarum
qui in mundum
misit filium suum fa
ciat uos misericordes
esse in ipsum. ut nunc et
in futuro percipiatis mi
sericordie benedictionis
sue suffragium. ℟
Amen. Concedat uobis
sapienter iudicare. et
nullum uelle condem
pnare. ut ex proximis et
uestris que in uobis pec
cauerunt satisfaciatis et
dimittere et elimosina
rum largitione peccato
rum ueniam possitis
obtinere. ℟ Amen. et
Tocius trabem mali
tie et odium mundi
tie ab oculis uestris auf
ferat et fraterna caritate
cor uestrum accendat ut
illuc perueniatis ubi
deus caritas sine fine
regnat. ℟ Amen. Quod

ipse prestare dignetur.

Dominica .v. post pentecost. benedictio

Deus qui per suos piscatores .i. doctores eccle uos ad lit' .i. ad benedictionem qe tis eterne uoluit perdu cere sua uos benedicti one dignetur ditare et doctrinam aplice pre dicationis muneris in tibus faciat permanere. R Amen. In puppi ec clesia uos ab omni te pravitate defendat et in futura iustorum con gregatione quasi ydo neos pisces ad portum salutis eterne perducat. R Amen. Ut cum beato petro nostro pastore cui dns uos quasi suas oues uoluit commen dare. ad patriam celes tem possitis peruenire

Amen. Quod ipse pre stare dignetur.

Dominica .vi. post pent.

Xps fons mie qui turbam quam et docuerat et sanauerat uoluit pascere dono sue benedictionis et salutis uos dignetur ditare. et ne in hoc seclo deficia tis temporali et spirituali ali mento deficere. R Amen. Ut sicut eadem turba septem panibus et du obus piscibus suffici enter est refecta ita uos septiformis semper cu stodiat gratia. et confirm et apostolorum et euange listarum doctrina. R Sicque ab infirmitate animi mereamini sa nari et doctrina spirituali imbui ut sacramentis diuinis recipiendis digni inueniamini. R Amen

Quod ipse prestare dignetur
&c. Dominica vii.
post pent. benedictio.

Deus populi deus
et dominus populorum. qui corda et cogitationes cognoscit omnium. faciat vos cavere falsitatem malorum et bonorum ut sua benedictione confortati possitis discernere inter bonum et malum. R. Amen. Sicque vos induat vestimentis iustitie. ut digni efficiamini sanctorum cetibus interesse. R. Amen. Quo non eius verbis tantum placatus sed et voluntatem patris eius adimplentes ad gaudia patrie celestis permanere valeatis. R. Amen. Quod ipse prestare dignetur. &c. Dominica viii. post pentecost. benedictio.

Deus omnipotens qui omnis divitias habet in sua potestate et ditat angelos in celo sua sapientia et dilectione. ipse vos benedicendo et divites faciat in terra spiritualibus divitiis fide spei et caritate. R. Amen. Concedatque vobis ita sapienter dispensare bona omnia que ipso donante accepistis ut laus et merces vobis maneat in iudicio eterne retributionis. R. Amen. Ut pauperibus elemosinis tribuendo in spiritu vita christo inspirante et deleantur peccata vestra et ab ipsis recipi mereamini in vita eterna. R. Amen. Quod ipse prestare dignetur. &c. Dominica ix. post pent. benedictio.

Dns ihs xps qui
p affectum con
passionis humane
appinquans ihrlm
sup h'itatores illius
uoluit flere tribuat
uobis ita pcca uia de
plorare ut ꝯsolatio
nem sue b'ndictiois
uobis dignetur im
petrare. ℟ Amen. Ac
Quiqꝫ potentie sue
ad mirabili signo x
uendentes 7 emen
tes omnes eiecit de
templo faciat uos r
doneos existe ꝯspec
tui suo ut omnium
uror sit illi accepta
bilis deprecatio. ℟
Amen. Quatinus p
cepta 7 documenta ci
adimpleatis 7 appi
quate die iudicij cō
sortes efficiamini re
gni celestis. ℟ Amē

Qđ ipse prestare digne
tur. 7c. Dominica.
x. p' pent. b'ndictio.
Deus qui p peccori
bus uenit in mū
dum 7 iustificauit i
humilem publican
um ꝯdempnauitqꝫ
phariseum supbum
tribuat uobis sue be
dictionis donum 7
absoluat a uinculis
omnium peccorum.
℟ Amen. Sitqꝫ uob
ppicius 7 placatus i
hora obitus ui 7 in
die iudicij cui placu
it humilita 7 confes
sio humilitatis. ℟
Amen. Ut sicut ide
publicanus diuina
miseratione iustificat'
reuersus est ad domū
suam ita uos exaltati
peruenatis ad celestē
glām. ℟ Amen. Qđ

ipse prestare dignetur. qui cum.

Dominica .xi. post pentecost. benedictio.

Redemptoris nostri Ihesu christi benedictionibus repleamini qui uirtute admirabili surdos fecit audire et mutos loqui. R. Amen. Ut aures uestre apte sint ad audienda ipsius mandata. et semper lingua uestra ei prenuntiet preconia. R. Amen. Ut digito suo dona spiritus sancti in uobis infundat et sputo sue sapiencie mentes uestras adimpleat. R. Amen. Quod ipse prestare dignetur.

Dominica .xii. post pent. ben.

Benedictionis sue oculos christus super uos dignetur aperire. et beatos uos faciat in misterio diuinitatis sue quam reges et prophete uoluerunt uidere. R. Et qui est trinus in personis et unus in substantia deitatis accendat in uobis spiritum sui amoris et cum exordibus animi precordiis et proximum uestrum sicut uos diligatis. R. Amen. Quique samaritanus .i. custos generis humani dignatus est existere et semiuiuum infundendo oleum et uinum curare uino potentie et oleo misericordie sue peccata uestra dignetur abolere. R. Amen. Quod ipse prestare dignetur. qui cum.

Dominica .xiii. post pent.

Omnipotens deus qui decem ad se uenientes clamantes mundauit a lepra omnia uestra sua benedictione dele

at pecca et facinora. ℟ Amen. Faciatque uos ita deuotos permanere in unitate sue ecclesie ut ei semper deuotis sinus et studeatis sibi gratias referre. ℟ Amen. Quatinus surgentes ad bo ad bonam operationem sic eatis de uirtute in uirtutem ut deum deorum uideatis in ierusalem celestem. ℟ Amen. Quod ipse prestare dignetur. etc. Dominica. xiiij. benedictio.

Conditor celi et terre et dominus totius creature expectet deus ita uos faciat sibi fauere ut cupiditatem mamone ualeatis contempnere et ei totis uisceribus adherere. ℟ Amen. Sicque corpora uestra indumento temporali et cibo constudeatis ab ipsoque necessaria sumat uobis et hic et in futuro perpetua tis. ℟ Amen. Quod ipse prestare dignetur.

Dominica. xv. benedictio.

Deus qui filium uidue delatum extra portam uoluit suscitare portis corporum uestrorum sua immittat benedictione et defendat ab inimicorum omnium et uisibilium et inuisibilium incursione. ℟ Amen. Et sicut iuuenem unam mortuis reduxit ad uitam sicut uos mortuos peccatis reuocet ad suam gratiam et tribuat per penitentiam peccatorum ueniam. ℟ Amen. Ut propria manus qui sua incarnatione uisitavit genus humanum faciat uos relinquere

uiam uiciorum & seq̄
semitam uirtutum ut
in resurrectione iusto
rum gaudia obtinea
tis polorum. ℟. Amē.
Qd ipse prestare dignetū
&c. Dnica. xvi. post
pentecosten. bndictio.

Salus & medicus
sanarum ubs qui
in domo principis u
pharisseorum ydropi
cum dignatus est cu
rare emundet uos a cu
piditate totius auari
tie faciatq3 stridere di
uitiis bndictionis x
sue. ℟. Amen. Quiq3
uos ad nuptias sacte
sue ecce uoluit in ui
tare. semp ad supiorē
locum cum bonis op
ibus faciat ascendere
℟. Amen. Ut recum
bentis in nouissimo
humilitatis loco dig̃

exaltatis amici uoca
bulo & semp exaltari
mereamini a domino.
℟. Amen. Qd ipse pra
re dignetur &c. Do
minica. xvii. bndcō.

Deus qui est dns
dominantium x
scla ante genitus a pa
tre & filius dauid in fi
ne tpīum ex uirgine
natus semp hic & ubi
q3 sit nobis ppicius
& repleat suis bndicti
onibus. ℟. Amen. Sic
q3 faciat uos sua pcep
ta legis scilicet & euan
gelii mandata obsūa
re. ut post obitum in
cathedra btitudinis
sue possitis residere.
℟. Amen. Ipm etiam
in suo iudicio ueia
tis pium iudicem & s
fortissimum amorez
quem cottidie in uo

catis dnm et magnum et dulcissimum patrem
R. Amen. Quod ipse prestare dignetur et c. Dominica xviii.

Xps ihs qui paraliticum curauit iacentem in lecto animas uestras emundet ab omni delicto et protegat sue benedictionis auxilio
R. Amen. Quique solus potest hominibus peccata dimittere ab omnibus uos peccatis dignetur absoluere sanctissima sua miseratione. R. Amen.
Quo sicut idem paraliticus sanatus effectus reuersus est in domum suam. ita uos mundati et idonei peruenatis ad celestem patriam.
R. Amen. Quod ipse prestare dignetur et c.
Dominica xix. post pent.

Pater omnipotens rex celorum qui pro incarnationis sue misterium nuptias fecit filio suo. qui per fidem rectam et per dilectionem uiuam et benedictionem uos coniungat eidem ihu xpo dno nostro. R. Amen. Sicque apostolorum et prophetarum suorum uos faciat predicationem attendere ut ad prandium mense ipsius inuitati animas uestras ueste nuptiali studeatis adornare. R. Amen.
Ut qui in sancta dei ecclesiam uocati estis per fidem sic ad paucorum perueniatis electionem ut cum ipsis impleatis patriam celestem.
R. Amen. Quod ipse prestare dignetur et c. Dominica xx. post pentecosten.

Deus qui filium
reguli potentia
tem sue uirtutem. at
que absque presentia corpo
rali reuocauit de infir
mitate ad sanitatem
animarum uestrarum
curet egritudinem lar
giendo uobis suam
benedictionem. R. Amen.
Semper uobis in ad
iutorium sit presentia uirtutis
sue diuinitatis quia
eius signa et prodigia
audientes firmiter in
eum creditis. R. Amen.
Quatinus fide uos et
septiformis spiritus sancti re
pleat gratia. ut ore et cor
de. eum laudetis per
omnia tempora. R. Amen.
Quod ipse prestare dignetur.

Dominica. xxi. benedic
tio.

Deus et homo
rex celestis glorie
sit consors suus iudic
iudicii dignetur ra
tionem ponere ut ex
benedictionis sue lar
gitate misericordie et
iudicem et consolatorem
possitis inuenire. R.
Amen. Decem talen
ta. s. grauia et multa et
omnia uobis miseri
corditer dimittat pe
ccata et a tortoribus
inferni et pena uos eri
piat sua pietate lar
gissima. R. Amen et
Itaque uos faciat alio
rum qui in uos pecca
uerunt de cordibus
uestris dimittere mino
ra peccata. ut et ipse pater uester
celestis dimittat uobis
maiora et perducat ad
celestis uite gaudia.
R. Amen. Quod ipse presta
re dignetur etc.

Dominica. xxii. post pen
tecosten. benedictio.

Magister ueritatis xpc consilium et prudentia suorum fidelium sua benedictione faciat nos superare insidias inimicorum omnium quod admodum ipse demerit ypocrisim phariseorum. ℟ Amen.
Talesque in suo iudicio uos accedat permanere denarium legalis obseruationis et euangelice iussionis ipso domino uiro ihesu xpo. ualeatis reddere. ℟ Amen. Sicque deus omnipotens custodiat susceptionem et impressionem ymaginis sue. ut hic et in futuro semper eius uos defendat maiestatis et protegat pietas. ℟ Amen. Quod ipse. p. d. ¶ Dominica. xxiiij. benedictio.

Effector omnium bonorum et resuscitator mortuorum deus qui filiam principis pergens resuscitare prius mulierem fimbriam uestimenti eius tangentem a profluuio sanguinis uoluit sanare ab omni inquinamento uos dignetur purgare et dono benedictionis sue uiuificare. ℟ Amen. Animas uestras per bona opera et penitentie medicamenta ad uitam reducat et respectu sue misericordie per fidem ueram quem beatis et uos semper custodiat ℟ Amen. Tribuatque uobis in celesti benedictione salubri munere cum in hoc seculo complacuit. et mortuis

uitam reddere ⁊ infir
mis egritudinem (?) sanitatẽ
concedere. ℟ Amen. Qđ
ipse prestare dignetur. ⁊c.

In festiuitatibꝫ preci
puis scorum per totum anni
circulum pontificales
benedictiones. De sca
trinitate benedictio.

Benedicat uos omi
potens deus bẽte
agnetis uirginis ⁊ mar
tiris sue intuemente
sollempnitate. ⁊ ab omi
nibus aduersis defendat p
uitate. ℟ Amen. Qui
qꝫ uirginitatem eius
anulo suo dignatus
est subarrare uos fatiat
pignus de quo signa
ti estis inuiolabiliter
custodire. ℟ Amen.
Quatinus oleum in
uasis suis cum lampa
dibus accipientes x
uero ⁊ sempiterno x

matris uirginis ecclesie spo
so occurratis ornates
℟ Amen. Qđ ipse presta
re dignetur ⁊c. In

sci uincentii. benedco.

Omps deus uos
dignetur benedi
cere. qui btm mrem
suum ⁊ leuitam uin
centium dignatus ē
coronare. ℟ Amen.
Ipse uitiorum uiorum
uincentiua dignetur
extingere qui illum tor
mentorum genare
eit superare. ℟ Amen
Quatinus sua coopa
tione ⁊ illius interces
sione spu sco feruen
tes. in eterna patria mea
mini esse felices. ℟
Amen. Qđ ipse prestare.

In cõuersione sci pauli
benedictio.

Deus qui gratia sua
btm paulum ex

persecutorem fecit apostolum ipse conpunctionis in pieque confusionis dignetur uobis impertiri spiritum. ℟. Amen. Quique ei secretorum celestium misteria dignatus est reuelare. ipse uobis scripturarum suarum et abdita dignetur aperire. ℟. Amen. Ut qui ei perseuerantiam fidei constantiamque in persecutionibus inflexibilem dare dignatus est eiusdem intuentionibus uestram infirmitatem roborare atque munere dignetur. ℟. Amen. Quod ipse prestare dignetur. etc.

In purificatione beate marie uirginis. benedictio.

Omnipotens deus qui et unigenitum suum hodierna die in assumpta carne in templo uoluit presentari. benedictionis sue uos munere fultis bonis operibus faciat exornari. ℟. Amen. Et qui eum ut legem adimpleret ministrum uoluit effici legis mentes uestras instruat legis sue spiritualibus documentis. ℟. Amen. Quatinus ei et pro turturibus castitatis sue caritatis munera offerre ualeatis. et pro pullis columbarum spiritus sancti donis exuberetis. ℟. Amen. et Quod ipse prestare dignetur etc.

In cathedra sancti petri. benedictio

Dominus uester christus qui beato petro apostolo suo dedit claues regni celorum et principem constituit apostolorum uobis eius meritis ab

solutionem uitiorum tribuat pctorum et uictoriam contra cuncta ad molumina inimicorum. R. Amen. Hic ianitor scissimus cuius umbra subuenit languentibus pro uobis intercessor fiat benignissimus qui post deum pastor ecclesie catholice excellit dignissimus. R. Amen. Numquam uos condempnando uelit deserere quos sibi xps alendos dignatus est committere sed sic adiuuet unie. Ut uobis ianuas regni celorum dignetur aperire. R. Amen. Quod ipse prestare dignetur et c. In sci mathie apli. bndictio.

Deus qui nos in apliciis tribuit consistere fundamentis bndicere uobis dignetur bti apli sui mathie intercedentibus meritis. R. Amen. Deffendatque uos a cunctis aduersis aplicis presidiis. qui uos uoluit ornari et muneri exemplis et documentis. R. Amen. Quo p eorum intercessionem perueniatis ad eterne patrie hereditatem. pro quorum doctrinam tenetis fidei integritatem. R. Amen. Quod ipse prestare dignetur et c. In annuntiatione bte marie uirgis bndictio

Deus qui dictio pre omnibus feminis scam mariam uirginem hoc priuilegii decorauit honore ut uirgo conciperet et generando uirgo esse

non desisteret. Vos
bndicat et custodiat
et sci sps gra irradiet.
eiusdemque uirginis
intercessione remissi
o letificet peccorum
R. Amen. Fragilita
tem nram suis con
solidet precibus quod
dum grabieli archan
gelo credidit uerum
deum et hominem
concipiens lumen
uerum cunctis pro
tulit. et que dna mun
di et regina celi minuit
uocari ab inimicor
omnium presidiis
uos faciat tueri. et
a peccatis omnibus
purgari et uirtutibus
decorari. R. Amen.
Prospa uobis obti
neat. hostes omnes
arceat. langores
mitiget. famem et

sterilitatem amone
at. et post iste huius
laboriose cursum
uos ad supna perdu
cat premia que eterna
oibus scis genuit
gaudia. R. Amen.
Quod ipse prestare digne
tur. In inuentione
sce crucis. bndictio.
Benedicat uobis
omps deus qui
p unigeniti sui ihu
xpi dni nri passione
et crucis patibulum
genus redemit huma
num. R. Amen. Con
cedatque uobis ut cum
omnibus scis que
sit eadem longitudo
latitudo sublimitas
et profundum mente
deuota cprehendere
possitis sequi. ut ei i
ter choros angelor
post obitum mercami

assisti. ℟ Am. Quod
ipe p. d. 7c. In natiui
tate sci iohis bap
tiste. Benedictio.

Benedicat uos
omips ds bti
iohis bapte intces
sione cuius hodie i
natalicia colim⁹ cō
cedatq; ut cui⁹ sollē
nia celebratis pfecci
ma senciatis. ℟ Am.
Illiusq; obtētu ab
oib⁹ adūsis tueami
et oib⁹ bonis pfrua
mini. q adueniētū re
dēptoris mūdi uo i
duum nati cognouit
matris sterilitatem
nascendo abstulit. i
patris linguā nati
absoluit. ℟. Amen.
Quatinus ipi agni
q̄ ille digito osten
dit cui⁹ imolatōne
estis redempti. ita i

uirtutū lat⁹ uestiti 7
inocētiam ualeatis
imitari ut ei in ctne
patrie felicitate pos
sitis adiungi. ℟ Am.
Qd ipe p. d. 7c. In
nt'l aplorum petri 7
pauli. bn̄dictio.

Benedicat uos
omips deus. q
nos bti petri saluberri
ma confessione in
ecclastice fidei soli
dauit soliditate. ℟.
Amen. Et quos beati
pauli sacratissima i
struxit pdicatione
sua tueat' gratissim
deffensione. ℟. Am.
Quatinus petrus cla
ue paulus s̄mone
utriusq; intcessione
ad illā nos certent i
patriā introducē. ad
q̄ illi alter cruce ali'
gaudio hodierna i

dic p̃uenire. R. Am.
Qđ ipse p. d. 7c. In
sc̃e marie magdalene
ne. benedictio.

Benedicat nob
dñs. qui beate
marie magdalene
concessit 7 decorē casti
tatis et gl̃iam de an
nũciatione dñice re
surrectionis. R. Am.
Ut eius opitulatione
illa meruit 7 secus
fragilitatē 7 incenti
na carnis deuincere
nos possitis 7 mior
corpor illecebras. et
antiqui hostis mac
hinamita separe. R.
Amen. Quo sicut illa
secu fragili muliere in
sa est tamen adiure 7
post tamen de hoste
antiquo triũphare 1
ita nos in hac morta
litate uincētes ualea

tis 7 ip̃m hostē deui
cere 7 ad celestia regna
p̃uenire. R. Amen. Qđ
ipse p. d. 7c. In sc̃i
laurētii. benedictio.

Mentis egregii la
urētii iuis. nos i
bñdicat rex celi. R. Am.
Ut qui eū fecit supare
flãmarum incendia
uĩa detergat facinora.
R. Amen. Ut p̃t isti
uite trãsitum sc̃orũ
h̃re ualeatis consorciũ.
R. Amen. Qđ ipse p. d.
In assũptione beate
marie benedictio.

Deus qui de bt̃e
marie uirginis
partu genus huma
num dignatus est re
dimēre. sua nos digne
tur bñdictione locu
pletare. R. Am. Eiusq
hic et ubiq patroci
nia sentiamus. 7 cui

intemerato utero auc
torem inte suscipere
meruisti. [ante] ut qui ad eius
celebrandam assump
tionem hodierna die
devotis mentibus con
venistis spiritualium
gaudiorum et eternorum
premiorum vobiscum munera
reportetis. R. Amen.
Quod ipse p. d. &c. In
decollatione beati johis
benedictio.

Deus qui nos beati
Johis baptiste
concedit sollempnia fre
quentare. tribuat nobis
eandem devotis men
tibus celebrare. et sue
benedictionis dona p
cipere. R. Amen. Ut qui
pro legis eius precomio
carcere est retrusus i
tenebris intercessione
sua a tenebrosorum
operum nos liberet in
centivis. ut qui pro veri
tate quia deus est caput
non cunctatus admit
tere intuentu suo ad
caput vestrum quod est Christus
vos faciat pervenire.
R. Amen. Quod p. d. &c.

In nativitate beate
marie virginis. benedictio.

Omnipotens deus sua vos
protectione benedicere dignetur
qui hunc diem per nati
vitatem beate marie
virginis fecit clare
scere. R. Amen. Ut qui
per eam filium suum nasci
voluit. eius intercessi
one ab omni vos fa
ciat adversitate defen
di. R. Amen. Quo in pre
senti eius meritis et pre
cibus adiuti sempiter
na valeatis gratanter
felicitate perfrui. R.
Amen. Quod ipse p. d. &c.

In exaltatione scē crucis. benedictio.

Benedicat uos
omīps deus q̄
p unigeniti filij sui ihe
su xp̄i dn̄i nr̄i passionē
et crucis patibulum
genus a morte rede
mit humanū. R. Amē.
Concedatq; uob. ut
cū omībz scīs q̄ sit i
eiusdem crucis lati
tudo sublimitas et
pfundum mēte deuo
ta comphendere pos
sitis. R. Amē. Quatin
uos metipsos abnegā
do crucē que gestādā
ita in psentis uite sta
dio redemptorē urm
possitis sequi ut ei īt
choros angelor post
obitū incamini assi
sti. R. Amē. Qd ipse p. d.
7c. In festiuitatē scē
michael'. bñdictio.

Deus qui ad salu
tem uiam ange
lor suor utitr miste
rio eorū nos iugiter
custodiat. custodiesq;
oīa. R. Amē. Det uob
mētium puritatē et
ingē corpor castitatē
qui cor electis oībus
repmisit equalitatē.
R. Amen. Quiq; illis
ētissimā suę pmāsio
nis tribuat fiduciam.
ipse uos fidei spei cari
tatisq; augmētum p
seuerabili uirtute cō
firmet. atq; ad eoru
btitudinis societatē
pducat. R. Amē. Qd
ipse p. d. 7c. In festi
uitate scī francischi.
benedictio.

Deus qui beatis
simū prem urm
franciscum a scī uam
tate cōuitit et emitt

afecec tp̄alium pleni
segregauit ip̄e nos en
pent dignetur anecti
bus peccator̄ ⁊ uiuar̄
salutis dirigere p̄ di
uinorū op̄a mādato
rū. ℟. Amen. Et qui p
rogatiuā sue sapiētie
eidem p̄fudit sp̄u p
phetie quo patebant
ei fīm ɔsc̄e ip̄e nos il
lustret sue radio clari
tatis ad cōtēplandar̄
sp̄em sue deitatis. ℟.
Amē. Quiqȝ illi sui am
oris efficatia passioīe
sue impssit uestigia. ⁊
ip̄e faciat nos suo amo
re p̄fectos ⁊ fidem cari
tatis exhibere p̄petue
in diuisos. ℟. Amen.
Q̄d ip̄e. p. d. ⁊c. In
festiuitate omnium ⁊
scōrum. benedictio.
Benedicat uos
omp̄s deus bn̄

dictione p̄petua. qui
oīum scōr̄ tribuit ce
lebrare sollempnia.
℟. Amen. Ut quorū
in tīis gl̄iosum cele
bratis triūphū. cor̄
in celesti bn̄dictione
hēre mēamini cōsor
tium. ℟. Amē. Quo
cor̄ intēcessione a p̄se
tib9 malis lībati. eū
eis scē ualeatis etna
hēditate p̄frui. ℟. Amē.
Q̄d ip̄e. p. d. ⁊c. In
scī martini epi bene
Conferat dictō.
uob dn̄s misce
ra caritatis qui btīn
martinū exubare fe
cit uirtutib9 pietatis.
℟. Amē. Ut qui eū in
numeris fecit corrusca
re miraculis uos illu
stres faciat bonorū
opum cōplementis.
℟. Amē. Quatin9 illuc

cū sequi mĭ camıım per
uıā regiā quo ılle nos
pcessit p uıā artam et
arduam. ℟ Am̄. Qđ
ipse p. d. 7c. In sancti
andree. bñdictio.

Et nobis dn̄s
gliam scē crucis
agnoscē q̄ bt̄s andre
as nō timuit pdica
re. ℟. Am̄. Quatinus
mistium eiusdem cr
cis teneatis in fide. 7
eidē nos cōformetis
in ope. ℟. Amē. Sicq3
ei psciant̄ beatis ut
cum btō andrea hoc
mare magnū eiusdē
crucis uehiculo abs3
naufragio trāseatis.
℟. Amen. Qđ ipse p. d.
7c. In natalicijs a
postolor3. Bñdictio.

Deus qui i aplı̄
cis tribuit assi
stere fundamētis bñ
dicere uos dignetur
btōr3 aplōrum suor3.
N. antecedentibꝰ mitie.
℟ Defendatq3 uos i
a cunctis aduͥsis apli
cis psidijs. qui uos eo
rū uoluit ornari et i
muniri exemplis et
documētis. ℟. Am̄. Qe
p eor3 intcessionē puc
niatis ad etne patrie
hēditatem. p quorū
doctrinā tenetis catho
lice fidei integritatē.
℟. Qđ ipse p. d. 7c.
De uno mr̄e bñdictō.

Beati mr̄is sui. N.
intcessione uos
dn̄s bñdicat. 7 ab oī
malo defendat. ℟ Am̄.
Extendat in uob dex
teram sue ppiciatiōis.
qui eū suscepit p sup
plicia passionis.
Am̄. Quo eius icelo
mĭ camini hēre ɔsorciū.

cuius deuotis mentibus in terra celebratis triumphum. ℟ Amen. Quod ipse p.d.t.c.

Plurimorum martirum benedictio.

Benedicat uos deus beatorum martirum suorum illius suffragiis. et liberet ab aduersitatibus cunctis ℟ Amen. Commendetque nos eorum intercessio gloriosa. quorum in conspectu eius est mors preciosa. ℟ Amen. Ut sicut illi per diuersa tormentorum genera celestis regni sunt sortiti hereditatem. ita uos eorum mereamini here consortium per bonorum operum exhibitionem. ℟ Amen. Quod ipse p.d.t.c.

Unius confessoris benedictio.

Omnipotens deus det uobis copiam sue benedictionis qui beatum N. ariscauit uirtute sue confessionis. ℟ Amen. Ut qui illum fecit coruscare miraculis uos exornet bonorum operum incrementis. ℟ Amen. Quo eius exemplis eruditi et intercessione muniti eius depositionis diem celebramus illi possitis in celesti regione adiungi. ℟ Amen. Quod ipse p.d.t.c.

In plurimorum confessorum benedictio.

Sanctorum confessorum suorum illis nos dominus meritis faciat benedici. et contra omnia aduersa eorum intercessione muniri. ℟ Amen. Horum nos faciat suffragiis felices. quorum festiuitatis diem celebratis ouantes. ℟ Amen. Quo eorum imitantes exempla ad celestia peruenire possitis pro

missa. ℟ Amen. Quod ipse p. d. 7 c. In uni⁹ uirginis. benedictio.

Benedicat uos dominus qui beate uirgini N. concessit et ad decorem uirginitatis et gloriam passionis. ℟. Amen. Ut eiuus opitulatione illa meruit et sexus fragilitatem et persequentium rabiem deuincere. uos possitis et uestrorum opum illecebras et antiqui hostis machinamenta superare. ℟ Amen. Quo sicut illa sexu fragili uirile uissa est certamen adire. et post certamen de hostibus triumphare. ita et uos in hac mortalitate uiuentes ualeatis et antiquum hostem deuincere et ad celestia

peruenire. ℟ Amen. Quod ipse p. d. 7 c. In plurium uirginum benedictio.

Omnipotens dominus intercedentibus uirginibus suis uos dignetur benedicere. qui de hoste non solum pueros uerum etiam feminas uoluit triumphare. ℟ Ut qui illius uoluit centesimum fructus donum decore uirginitatis et agone martirii conferre. uos dignetur et uestrorum qualoribus expurgare et uirtutum lampadibus exornare. ℟ Amen. Quatinus uirtutum oleo pectorum uestrorum lampades possint repleri. ut cum eis celestis sponsi thalamum ualeatis ingredi. ℟ Amen. Quod ipse p. d. 7 c. In dedicatione ecclesie. benedictio.

Omnipotens deus sua uo-
giã bñdicat. 7 ab
omni malo defendat.
R. Amen. Et qui ipsi-
us iussu de hoc sclo mig-
rauerunt. ta pfti inuc
mammini. ut cu gau
dio scõz cetibꝰ aggre
gari mereami. R. Am.
Q°d ipse. p. d. 7c. In
anniuersario dedicatõis
ecclie. Benedictio.

Deus fons salua
tionis et origo
bñdictionis uos in
hac domo congrega
tos cu gaudio iubi
lationis p annu̾sario
festo sue dedicatõis
uasa efficiat esse bñ
dictionis omniumqꝫ
repleat intellectu sa
cre eruditionis. R.
Amen. Custodiat in
uob fidei spei integri
tatem gubernet lon
ganimitaté. accé
dat caritaté. a cũs tri
buat serenitaté. spi
ritalemqꝫ uob cõfe
rat sospitatem. R.
Am. Preces uras hic
et ubiqꝫ exaudiat.
dilecta deleat uirtu
tes augeat hostes i
ámoueat. 7 p festa
annu̾saria uos ad cõ
tinua celestis ihr̃lm
pducat sollempnia.
R. Am. Q°d ipse. p. d.
7c. In ordinatõe epi
benedictio.

Deus qui pplis
tuis indulgẽ
do ꝯsulis 7 amore
dominan. da spiu sa
piẽtie quibꝰ tradidi
sti grãm discipline.
Ut de pfectu scõrum
oium fiant gaudia
etna pastoz. R. Am.
Ut qui dierũ nroru

numicos tēporūq; me
suras maiestatis tue
potestate dispensas
ꝓpitius ad humilita
tis nr̄e respice s(er)uitu
tem. 7 pacis tue habū
dantiam tpr̄ib; nr̄is
ꝓtende 7 cōserua. ℟.
Am̄. Collatis quoq;
in me grām tuā ꝓpi
ciante muneribꝫ. 7 que
fecisti gradu ep̄ali i
sblimē. fac opum p
fectione tibi placa
bilem. atq; in eius ef
fectu dirige cor pleb͛
et ꝑsulis. ut nec pa
stori obediā gregis
nec dn̄s uni q͛ desit
cura pastoris. ℟ Am̄.
Q°d ip̄e p. d. 7c. In
coronatiōe regis bene
Benedicat dictō.
tibi ordinatiōe
sen dn̄s 7 custodiat
te. 7 sicut te uoluit
sup ꝑplm̄ suū cōsti
tuere regem ita et i
ꝑsenti seculo felicē 7
eterne felicitatis tribuat
esse cōsortē. ℟. Amen.
Cleru ac ꝑplm̄ q͛ sua
uoluit opitulatōne
et tua sc̄ificatōe agre
gari sua dispēsatiōe.
et sua āministratōe
p diuturna tpr̄a faciat
feliciť gubernari. ℟.
Amen. Quatinus di
uinis monitis paren
tes. aduersitatibꝫ oībꝫ
carētes bōis omibꝫ
exuberantes. tuo mi
sterio fideli amore
obsequētes et in ꝑsēti
sc̄lo tranquillitate
fruātur. et tecū eterno
rum ciuiū cōsortio
potiri mereantur. ℟.
Am̄. Quod ip̄e p. d.
7c. In ieiunio. be
nedictio.

Omnipotens deus cuncta-
rumque ieiuniorum uir-
tutum dedicator at-
que amator sua nos be-
nedictione sanctificet. R.
Amen. Accendat in nobis
pie deuotionis effectum.
et prebeat supplicationibus
suis benignus auditum.
R. Amen. Quatinus
mentes uestras sinceris
purgate ieiunijs bo-
norum operum exuberent
incrementis. R. Amen.
Quod ipse prestare dignetur 7c. Contra
belli benedictio.

Populi tui quesumus
domine propiciare re-
peccatis. 7 tocius hostili-
tatis a nobis terrores au-
fer. Ut eam nominis secu-
ra libertas in tua deuo-
tione semper exultet. 7 tibi
subdito famulatu deser-
uiat. R. Amen. Sitque
hunc populum potentie

tue muniat defensio.
ut pio semper deuotus
tibi affectus ab infe-
stis liberentur inimicis
et in tua iugiter gratia
persciet. R. Amen. Quod
ipse prestare dignetur 7c. Pro iter age-
tibus benedictio.

Prosperum iter fa-
ciat nobis deus
salutarium nostrorum perdu-
cat nos in uijs direc-
tis per ardua montium.
per concaua uallium. per
plana camporum. R. Amen.
Protegat uos auxilium
domini et nichil in uobis
preualeat scandalum ini-
mici. deducat uos mi-
rabiliter dextera domini. pre-
beatque ante faciem domini
uiam diuina pietas
pacis angelum comite.
R. Amen. Absit a uo-
bis inuidia diaboli.
et dispendij. nunquam pec

cati casus icomodi
sors piculi. solusq3 tri
nitatis indiuidue et
solatiu uestrm atq3 psi
dium et ducis curam
agat et reducis et dux
sit itineris et solatiu3
reuisionis. R. Amen.
Qd ipe p. d. etc. In
pma die synodi. bndictio.

Qui dispersos isrl
cogregat ipe uos
hic et ubiq3 custodi
at. R. Am. Et non so
lum uos custodiat s3
oim suar ydoneos e
efficiat. R. Ame. Ut
cu summo pastore xpo
de gregu suor pascioe
gaudeatis in celo. R.
Am. Qd ipe p. d. et cetera.
In die secunda syno
di. benedictio.

Dominus mitis
et lingue cor
poralis et spualis det
uob incremeta grie
sacerdotalis. R. Amen.
Atq3 uob ad dexteram
costitutis participiu
celestis tribuat regni.
R. Amen. Quod ipe
pstare dignet qui uos
ante costitutionem
mudi pdestinatos et
ante finem scli hui9 iu
stificatos pscauit. per
infinita scla sclorum.
R. Amen. In die ter
cia synodi. bndictio.

Omnipotentis
dei filius. qui e
initium et finis. co
plementum uobis
tribuat caritatis. R.
Amen. Et quos ad ex
pletionem eius fecit
puenire synodu ab
solutos uos efficiat
ab omni contagioe
delicti. R. Amen. Ut

ab omni reatu liberos ef
fecit absolutos etiam per
donum spiritus sancti feliciter redi
tu iuvamini sedulum in
cubilia repetatis ille
si. ℟. Amen. Quod ipse p.
d. et c. In consecratione
ecclesie super populum benedictio.

Benedicat et cu
stodiat vos omni
potens dominus domum
hanc sui muneris illu
strare. atque sue pieta
tis oculos super eam
die ac nocte dignetur
aperire. ℟. Amen. Con
cedat atque propitius ut in
omnes qui ad dedica
tionem huius basilice
devote convenistis. in
tercedente beato N. et ceteris
sanctis suis quorum reli
quie hic pio venerantur
tur amore vobiscum
hunc veniam peccatorum
reportare valeatis. ℟.

Quatinus ecclesie intue
tu ipsi templum inter
uentu sancti spiritus in quo
sancta deus trinitas iu
giter habitare digne
tur efficiamini et post
huius vite labentis
excursum ad gaudia
eterna feliciter pervenire
mereamini. ℟. Amen.
Quod ipse p. d. et cetera.
In celebratione ordinum. benedictio.

Omnipotens deus sua
vos clementia
benedicat. et sensum
vobis sapientie salu
taris infundat. ℟.
Amen. Catholice fidei
vos documentis enu
triat et in bonis ope
ribus perseverabiles
reddat. ℟. Amen. In
gressus vestros ab erro
re convertat viam quam
vobis pacis et cari

tatis ostendat. R.
Amen. Quod ipse p. d. r.

Benedictio monialis.

Domine deus i
ectine qui uitiu
q; serum de interitu
ppetue mortis p ihm
xpm filium tuum de
maria uirgine natum
misericorditer redemi
sti hanc famulam r
tuam deuota tibi i
mente seruientem omni
benedictione spirituali be
nedicere digneris. R.
Amen. Et integram
fidem habeat et in pre
ceptis legis tue semper
perseueret terrena et tran
sitoria despiciat eterne
et inuisibilia inten
ta meditatione dili
gat. R. Amen. Et in
numero sanctarum uir
ginum permanens ce
lesti sponso cum lam

padibus bonorum ope
rum fiducialiter occur
rere ipso prestante merea
tur. R. Amen. Quod
ipse p. d. r. In cot
tidianis diebus benedictio.

Multiplicet in
uobis dominus
copiam sue benedic
tionis et confirmet
uos in spe regni cele
stis. R. Amen. Actus
uestros corrigat uitam
emendet mores com
ponat et uos ad cele
stis paradisi heredita
tem perducat. R. Amen.
Taliq; uos in presenti
seculo subsidio muniat
ut paradisi uos in fu
turo habitatores seculo r
efficiat. R. Amen. Sicq;
corda uestra sanctificando
benedicat et benedi
cendo sanctificet ut uob
cum nimo in uob cu

hitare delectet. ℟ amē.
Q̄d ipse p. d. 7c. Alia
Bene ✥ bn̄dictō.
Benedicat uob' ōps
deus. 7 ꝑ habundātiā
sp̄s sc̄i cor uīm corro
boret. mentem sanc
tificet. uitam ampli
ficet castimoniam de
coret atq; sēsus uīos
bonis opib; iformet.
℟ Amen. Prospera
tribua pacem conce
dat salutem. cōferat.
quietem nutriat. 7 ab
omib; dyabolicis et
hūanis insidijs sua
ūtute et ꝑtectione de
fera 7 q̄cquid ab eo po
stulaueritis clemen
ter concedat. ℟ ami.
Auferat a uobis oīa
mala que gessistis 7
tribuat uobis grām
quā semꝑ petistis. ℟.
Amen. Q̄d ipse p. d. 7c.

Benedictio arrarū.
Domine deus
omnipotens
qui in similitudinē
sc̄i conubij ysaac cū
rebecca ꝑ intuentio
nem arrarum famu
lum tuum abraham
destinare iussistis. ut
oblationem mune
rum numositas ex
sceret filiorū. q̄s potē
ciam tuam ut hanc
oblationem arrarū
quā famulus tuus.
N. dilecte sponse sue.
N. nunc offerre pro
curant scificator ac
cedis cosq; cū scīs i
munib; ꝑpiti' bene
✠ dicas. quatin'
tua bene ✠ dictōe
ꝑtecti amiculo di
lectionis inecti gau
deant se feliciter cum
tuis fidelib; ꝑhenit'

mancipari. Per xp̄m dn̄m nr̄m. Ad idem.

Benedic domine has arras quas hodie tradet in famulus tuus in manu ancille tue. quemadmodum benedixisti abraham cum sarra. isaac cum rebecca. iacob cum rachel. dona in dn̄e eis gratiam salutis tue. et rerum abundantis bonorum opum fortitudinem. florescant sicut rosa in iherico plantata in domo domini et dominum nostrum iesum xp̄m filium tuum timeant et adorent. ipsumque cum amore et honore possideant. Qui tecum uiuit et reg. in unitate et trinitate perpetua est honor et gloria in secla seclorum. R. Amen. Preces iste dicuntur. Ostende nobis dn̄e misericordiam tuam. R. Et salutare t. d. n. V. Saluos fac seruos et ancillas tuas. R. Deus meus sperantes in te. V. Mitte eis d. a. d. s. R. Et de syon t. eos. V. Exurge dn̄e adiuua nos. R. Et libera nos propter nomen tuum. V. Dn̄e exaudi orationem meam. R. Et clamor meus. a. u. V. Dn̄s uobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus

Propiciare dn̄e supplicationibus nostris et institutis quibus propagationem humani generis ordinasti benignus assiste ut quod te auctore iungitur te auxiliante seruetur.

Sequitur prephatio.

PEr omnia sclã
psclõrum. R. am.
Dñs uobĩcum. R. Et
cum spũ tuo. Sursũ
corda. R. Habemus
ad dñm. Grãs agam⁹
dño deo nr̃o. R. Di
gnum et iustum est.
Vere dignũ et iustũ
ẽ equũ et salutare. Nos
tibi semp̱ et ubiq; g̃
cias agere. dñe scẽ pr̃
omĩps etne ds. Qui
potestate uirtutis t
tue de nichilo cũcta
creasti qui disposita t
uniũsitatis exordijs
hoĩ ad ymaginem dĩ
fcõ ideo inseperabile
mulieris adiutoriũ
cõdidisti ut femineo
corpi de uirili dares
carnes principium do
cens qd ex uno pla
cuisset institui nũq̃
liceret disiungi. Ds

qui tam excellenti
misterio cõiugalez
copulam cõsecrasti.
ut xp̃i et ecclie sacra
mentum p̃signares
in federe nuptiarum.
Deus p q̃ mulier iũ
gitur uiro. ⁊ societas
principaliter ordinata
ea bene ✠ dictione
donatur que sola n̄
p originalis peccati
penam nec p diluu
uij est ablata snĩa.
Respice, ppitius sup
hanc famulam tu
am. N. q̃ maritali t
iugenda ẽ cõsortio
tua se expetit ptec
tione mũr. Sit in ea
iugum dilectionis
et pacis fidelis. et ca
sta nubat in xp̃o. in
mitatrix scãr p
maneat feminarũ.
Sit amabilis ut ra

chel uiro sapiens ut rebeca longeua et fidelis ut sarra. Nichil ex actibus suis ille auctor preuaricationis usurpet. nexa fidei mandatisque permaneat uni toro iuncta. Contactus illicitos fugiat. muniat infirmitatem suam robore discipline. Sit uerecundia grauis pudore uenerabilis doctrinis celestibus erudita. Sit fecunda in sobole. sit probata et innocens et ad beatorum requiem atque ad celestia regna perueniat. et uideant filios filiorum suorum usque in terciam et quartam progeniem et ad optatam perueniat senectutem. Per dominum. R. Amen. Deinde accipit sacerdos dexteram uiri manum et sinistram puelle et dicat.

Benedicat ✠ uobis deus omnipotens uestri oris eloquio. et cor uestrum sincerus amoris copulet nexu perpetuo. floreatis rerum presentium copiis. fructificetis decenter in filiis gaudeatis perhenniter cum amicis. Tribuat in uobis parentibus dona perhennia tempora feliciter dilatata et cunctis diebus gaudia sempiterna. ipso prestante qui unum nomen et trinum possidet cuius regnum et imperium sine fine permanet in secula seculorum. Amen. Oratio.

Quesumus omnipotens deus instituta prouidentie tue pio amore comitare ut que le

gittima societate con
nectis longeua pace
custodia. p. ℟. Amen.
Deus. Alia oratō.
D abraham deus
ysaac deus iacob dš
ipē sit uobcum. et ipē
uos coniungat. impleat
atq; bñdictionē suā
in uobis. ℟. Amen.
In noīe pris et filij. et
sps sci. Amen. Ambu
late in pace.

Explicit liber pontificalis et cetera

Finito libro sit laus et glia xpo.